

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה חמישית
גיליון מספר 496

כי תצא
תשפ"ג

מזנומה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמני קיסת ויזאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:28	07:49	06:36	ירושלים
08:26	07:51	06:52	בני ברק
08:28	07:51	06:44	חיפה
08:26	07:51	06:52	אשדוד
08:27	07:50	06:36	בית שמש
08:27	07:50	06:53	קרית גת
08:28	07:50	06:46	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פר כי תצא תשפ"ג

הצעקה שהולכת מקצה העולם ועד קצהו

אם האדם מודע לזה, הוא יודע שהוא כועס, הוא יכול לתת מקום ראוי ונכון לכעס.

אם הוא לא מספיק לא שולט בעצמו, כמו לייזר, הוא ירעיד בקולות את הבנין. אם למד לשלוט בעצמו, הוא ישוחח עם חבר קרוב (בהתאם לכללים שקבע החפץ חיים), ישיח את לבו ודאגתו, יספר לו על מה שקרה לו, וישחרר את הכעס שהצטבר בתוכו.

יש גם עיצה של הפיסעצנער זי"ע (חובת התלמידים פ"ט), לפרק את הכעס דרך מכתב מדומה שכותב לו.

אם עוד יותר הרגיל את עצמו לתת דרור לרגשותיו, עם השנים ילמד לעשות את זה עם עצמו, כאילו חבר קרוב שוכן בלבו. ואז גם יחסוך את הצורך לשתף אחרים. אך אם האדם לא מודע לכך. הוא משוכנע בפנים שאין לו כל כעס, והנה ההוכחה, שהוא מתנהג בעדינות ובדרכי נועם, שוקט כל הדרך לבית ומהבית. אז מתחיל להצטבר כעס, שהופך תוך תקופה לזעם הולך וגובר.

לזעם הזה יש כוח אדירים. הוא מתחיל להפעיל אותו. את ההבדל נראה כמה שנים לאחר מכן.¹

לייזר מזמן חבר קרוב. שכח כבר את כל העניינים שהיו ביניהם. מצאו המון נושאי שיחה משותפים, ונוצרה הרבה קירבה ביניהם. אך בנימין עדיין מחזיק את הזעם בפנים. מתח עצום שורר ביניהם. הוא יכול לדבר איתו כדבר איש אל רעהו אך בפנים שונא אותו!!! **אסור לומר!** בהזדמנות הראשונה שיווצר - גם ינקום בו, באופן שאף אחד לא יידע. אפילו הוא בעצמו ינסה להתכחש.

אנו מכירים את המציאות הזאת. ילדים שהיו שקטים ועדינים. הלכו יפה לחיידר. למדו מצויין בישיבה. ופתאום כשהתגברו או אחרי נישואיהם, הכול התהפך לצערנו. הם פתחו במרידה קשה נגד ההורים או המחנכים.

יכולות להיות סיבות רבות, אך לפעמים נגלה שההתמרדות הזאת היא לא טרייה. היא כבר קיימת בלב שלהם שנים רבות. יש שם מצבור ענק.

יונה שצועק ומשתולל בבית, זו הבעיה היותר קטנה. הוא מספר לנו שהוא כועס, אנו יודעים שיש איתו בעיה. חשוב בוודאי ללמד אותו לדבר במקום להשתולל.

אך ליענקי המופנם, זה שלא יודע לבטא את רגשי הכעס שלו, אנו צריכים לתת יחס מועדף של התבוננות.

למעיישה:
אין כאן משהו "לעשות". אך מספיק שהורים מרגילים את עצמם לחזור שוב ושוב על הדברים. כל פעם שמדברים על יונה ש"השתולל כל היום וצרח". יהיה כדאי להוסיף משפט: "ומה עם יענקי שאולי צועק בשקט?..."

ההורים מתיישים לארוחת הערב. "מה אתה אומר? יונה צועק כל היום. הוא מגיע הביתה וצועק שהוא רעב, אח"כ צועק שנגעו לו במשחקים, אח"כ צועק שמתכלים עליו. משהו לא טוב עובר עליו".

השיחה בוודאי תתמשך. יעלו השערות שונות. האם יש לזה קשר למלמד החדש? לחברים החדשים שהשתלבו בכיתה? ללימוד החדש? אח"כ יבואו כל מיני מסקנות מעניינות.

חשוב מאוד שהורים לא נוטים מיד להשתיק את הצעקות של הילד וזה! אלא מייחסים אליהן שימת לב. ובינתיים באותו זמן יש לנו את **יענקי השקט והמכונס**. הוא הולך בשקט לחיידר. חוזר רגוע. מתיישב לאכול יפה. אחרי האוכל מתיישב לשחק. ככה שעה וחצי. לאחר מכן הולך לישון בשקט. איתו לכאורה הכול בסדר. ברכה בבית. הלוואי!

בא נלמד משהו על צעקות. בפרשה שלנו "**צעקה הנערה... ואין מושיע לה.**"

יש קטע עמוק ב'שפת אמת' תרל"ד (עונג מיוחד מובטח ללומד בפנים) שמסביר על צעקה שנסמעת באוזן, שיש לה אמות מידה. הצעקה מגיע עד למרחק של 200 מטרים, יש לה מילים ברורות, יש לה ביטוי מפורש. ואז הצעקה מסתיימת. אך יש צעקה שלא נשמעת. צעקה שלא מצליחה לצאת, וזו צעקה שהפוטנציאל שלה הולך ומתגבר, עד שהיא הולכת מקצה העולם ועד סופו.

נדבר על משהו קצת שונה - אך דומה. על ההבדל בין **כעס** לבין **זעם**.

לייזר כועס. שכן התחיל לבנות בלי בקשת רשות כראוי. לייזר פותח ברעמים. "מה זה הדבר הזה?! לא יקום ולא יהיה!!! מזמין אותך לדין תורה!"

השכנים רועדים מפחד. מסתגרים בבתיים. לוחשים בשקט על הצרה-צרוורה שמתפתחת בבנין. ובעיקר - מבטיחים לעצמם לא לכעוס אף פעם כמו לייזר.

יש שכן אחר. אולי אפילו ניוזק יותר. זה בנימין. איש שקט. אף פעם לא מרים את הקול. כלפי חוץ - איש וותרן. הוא חולף על פני הבניה, שפתיים חשוקות. אף מילה.

לכאורה, מושא הקנאה. "רבו כמותו בישראל". אך מה שקורה הוא, שבנימין כועס מאוד. בפנים. לכעס אין כל מקום ללכת. הוא איש שקט. לא יתן לעולם לרגשות כל שהם להשתחרר ממקור מחצבתם.

הכעס הזה אצור כמו בסיר-לחץ. הוא לא הולך לאף מקום. עשר שעות ביום בנימין עסוק עם המחשבות על השכן החצוף, אך מיד מרגיע את עצמו שאין לעשות ענין, ולא צריך לעורר מריבות, וצריך לחיות בשלום.

מעניין יהיה לבדוק כיצד מתפתחים העניינים בהמשך?

טבע הבריאה, כך רצה השם: כשעושים עוול לאדם, כשנוצר פער גדול בין מה שהוא רצה, ציפה, קיווה, לבין המציאות שנוצרה, הפער הזה, החלל הזה, מתמלא בכעס.

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על המאמר בגיליון פרשת שופטים:

ר' יחזקאל היקר. אתה כ"כ צודק בדבריך. אני מנהל ישיבה עשרות שנים. בקביעות אני מקבל תלונות מהורים על האוכל למרות שאצלנו יש בשפע רב.

בזכות המאמר שלך הבנתי לראשונה, שלא תמיד התלונות מופנית לחלק הגשמי של הבחור, אלא לעתים זה מוצא כדי לתלות את קשיי ההתחלה. ממש עזרת לי.

*

תשמע! אין מה לעשות בחורים לא מרוצים מהאוכל גם בבין הזמנים...

לבחור שלי שהתלונן על האוכל בבית בבין הזמנים, הצעתי לו להתלונן בפני המשגיח בישיבה...

*

שלום וברכה ותודה על המאמרים המעוררים למחשבה.

לגבי הדוגמה הספציפית שהעלית ("מעגנון התקה"), האם לא נכון יותר לכבד את הרצון של הבחור שלא לרדת לפרטים, ובעיקר להעניק לו את התחושה שאנחנו שם בשבילו? לשאול מספר שאלות עדינות ומכוונות (בעיקר כדי לעורר אצל הבחור את הרצון לבדוק את גרשות עצמו), אבל לא להמשיך לחפור הלאה? לפעמים אדם מעוניין לשמור על פרטיות וזה בסדר...

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: לפני שנים רבות עברתי עבירה חמורה בענין "בין אדם לחבירו". כבר עברו שנים רבות מאז, וכל שנה כשמגיעי חודש אלול, סליחות, ימים נוראים, כל המחשבות שלי תפוסות אך ורק בזה. זה לא נתון לי מנוחה. מקשה עלי להתפלל ולהתקרב לרבש"ע.

תשובה: בשם חידושי הרי"ם זי"ע. "הירא מעבירות שבידו חוזר מעורכי המלחמה". הרי אדרבה, הוא יהודי ירא חטא כפי שראוי להיות?

הוא מרתך, שכשאדם חוזר בתשובה כראוי, הוא כבר לא מצליח לצייר אצלו את החטא. ואם זה לא קורה, משמע שעדיין לא חזר בתשובה כראוי.

מתוך הדברים שאתה כותב, נראה כי אתה זקוק לעזרה. חשוב שיהיה לך מישהו שתוכל לשוחח איתו על מה שקרה, ולחשוב יחד כיצד לתקן כראוי את מה שנעשה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

מקורות

¹ וגדלה רעת השנאה כשהיא בלב, ולפנים מורה כרע כאח, זוהי רעה חולה לאין מרפא, שבזמן שהשנאה היא בפרהסיא, סוף סוף יעמדו מתוכי שלום ויעשו שלום ביניהם, אבל כשהיא בלב, עברתם שמורה נצח, ואין אדם יכול להישמר מחברו כי יטעהו בחלקלקות לשונו אשר חלק משמן חכו ובקברו ישים ארבו ויפיל חברו בשחת יפעל, ועל כן ציווה תורה "לא תשנא את אחיך **בלבבך**". (פלא ויפיץ אות ש' שנאה)

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת כי תצא

החייל שרבינו החליפו היה גוי, ובגמר משמרתו הוריד את המעיל ותלאו על האילן שצמח שם.

הקור אכן היה עז עד כדי פיקוח נפש, אך חכמים הרי אסרו לעלות באילן בשבת, ואצל רבינו לעבור על איסור דרבנן גם הוא פיקוח נפש.

אולם בלי המעיל הרי יקפא... מה יעשה?

רק חמש דקות - חשב רבי יעקב ישראל בלבו - רק חמש דקות ללא מעיל, ולאחר מכן, אעלה על העץ ואוריד אותו, שהרי יש בדבר משום פקוח נפש.

עברו חמש דקות, ורבי יעקב ישראל עומד רועד מקור...

עוד חמש דקות נוספות - חשב בלבו - ואוריד את המעיל.

כך עברו חמש דקות ועוד חמש דקות ועוד חמש דקות... עד מוצאי שבת! מלחמת היצר, מלחמה קשה היא. הדרך לנצחו היא בתחבולות מלחמה, לא בבת אחת, כי אם צעד אחר צעד, כדכתיב: "מחשבות בעצה תיכון ובתחבולות עשה מלחמה" (משלי כ, יח).

"כי תצא למלחמה על אויביך" (כא, ז)
כאשר 'תצא למלחמה' - ביצר הרע שלך, אזי 'ונתנו ה' אלוקיך בידך'.

ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

לכאורה, אם יש עז לא צריך ברכה לשלום, ואם יש שלום לא צריך עז? לדגמה, ארצות הברית היא העצמתית מבין מדינות העולם, וכיון שכן, אף אחד לא נלחם איתה והיא לא צריכה לבקש שלום מאף אחד, כי כלם מפתחים מהעז שלה.

לעמית זאת מי שהוא חלש, כלם נלחמים אתו, כלם מבקשים להכניע אותו, ואלו הוא, ידרש כל הזמן את השלום. ואם מבקשו יתקבל והוא יצליח לחיות בשלום, אין לו צורך בעז ובגבורה, הלא כלם רגועים סביבו, והוא לא צריך להשתיק אותם בזרוע.

אלא: כשהקב"ה נותן לאדם עז, זה בא לרגע והולך אחרי רגע, זה לא תמידי, כי אם זה יהיה תמידי, יוכל האדם לומר "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ח, יז), ויחשב שהוא בעל כח, וישפח שכל כוחו הוא מהבורא יתברך.

לכן הקב"ה שלא "ינח ממנו נדח" (שמואל ב יד, יד), הוא נותן לאדם עז רק ברגע שהוא צריך לו באמת, אבל לא קדם ולא אח"כ, כדי שיחיה עם אמונה. א"כ ברור שהאדם צריך גם שלום, וגם גבורה, כי היות ואין לו כח ועצמה מול אויביו באפן תמידי, הוא מבקש מה' שיתן לו גם שלום.

ה' נותן כל דבר ברגע הנכון, והאדם... האדם רוצה הכל מייד, ביד, ולניד רשימה שלמה של דברים נוספים.

הוא רוצה להיות רגוע, והוא שוכח שהרגע בא מהאמונה, ולא מ"דולרים מתחת למזרון" שהם מביאים רק יותר לחץ...

(א נקודה'לע - ספינקא)

"כי תצא למלחמה על אויביך" (כא, ז)

המלחמה הקשה ביותר - אמר רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה"חפץ חיים" - היא מלחמת האדם ביצר הרע...

בצעירותו, נשלח הגאון הצדיק רבי ישראל יעקב קנייבסקי, "הסטייפלער", למחנה עבודה בסיביר.

מעטים היו האנשים ששרדו אחרי מחנה זה.

העבודה, עבודת פרך בקור בטמפרטורה לעיתים ירדה עד ארבעים מעלות מתחת לאפס הכריעה רבים...

בדרכים שונות ומשונות הצליח רבי יעקב ישראל לשמור שבת גם במחנה הנורא ההוא.

באחד מלילות שבת הקרים הוצרך לשמור על המחנה.

הסדר היה שהחייל השומר, לובש מעיל פרוה עבה במשך זמן שמירתו, ובהתחלף המשמרת היה מעביר החייל את המעיל לבא אחריו.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

"ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו" (כא, כא)

רבי אברהם אחי הגר"א, בספרו "מעלות התורה" כותב, כי יהודי הרוצה לעשות מעשה איסור, כגון לדבר לשון הרע, והוא מתגבר ונמנע מלדבר - מקיים בכך מצות עשה של 'ובערת הרע מקרבך', כך בכל עת שכובש את יצרו הרע - מקיים מצוה זו. הוא מעמיק ומביא על כך רמז בפסוק: "ובערת הרע מקרבך - וכל ישראל ישמעו ויראו".

ה"חפץ חיים" זצ"ל סיפר על עצמו: בהיותי בחור צעיר, אש הקודש בערה בקרבי. לבי אמר לי: מה אתה יושן,

הרי צריך להציל את כל העולם - שכולם יחזרו בתשובה ויהיו יהודים טובים!

אבל בשלב מסוים התבוננתי במציאות וחשבתי - וכי יכול אני להציל את כל העולם? והגעתי להרהרתי ומסקנא שאכן את כל העולם אינני יכול.

כיון שכך - החלטתי לכל הפחות שאת אנשי המדינה בה אני חי אציל. אבל המדינה גדולה מאד, ואחר כמה ימים הגעתי למסקנה כי הדבר אינו מעשי ולכל הפחות אציל את אנשי המחוז של עירי ראדין.

שוב התבוננתי ושאלתי את עצמי - וכי אפשרי הדבר להצליח בשטחים כל כך נרחבים, עיירות ומחוזות?!

טוב - נכנעתי - אם זה לא יצליח, לכל הפחות אחזיר בתשובה את אנשי

"שנים ליום עלה תמיד"

הדרך היחידה להגיע ל'שויתי השם לנגדי תמיד', הדרך היחידה לחיות באמת עם הבורא כל הזמן - היא על ידי 'מכאובי נגדי תמיד' (תהלים לח, יח) ו'חטאתי נגדי תמיד' (תהלים נא, ה)...

האדם מטבעו הוא גוף רחוק ומנותק, הוא לא באמת מסוגל להכניע לבורא אין סוף, הוא לא מוכן לוותר על ההנאה שבהשגים או על התענוג שבהצלחה, הוא רוצה ליחס כל הצלחה לעצמו.

הדרך היחידה לראות את האלוקים היא על ידי 'מבשרי אחזה אלו-ה' (איוב יט, כו), רק מתוך החניות שאני חווה על בשרי - אני מסוגל לשבר את מחסום הגאווה ולהתחבר לבורא.

רק כשאני חש חסר אונים, רק כשאני מרגיש את הכשלון, את האפסיות, רק אז אני מוכן לעצר ולשאל את עצמי: אם אני לא מסוגל לעמד מול פתויים או להתגבר על קשיים, מהיכן לי כל ההצלחות?

השאלה הזו שאנו שואלים את עצמנו, היא גלוי האלוקות, כי אם הצלחתי - זה הבורא שנתן לי את הכוחות...

זאת אומרת, לכאורה, שאין סכוי לחיות בדבקות עם השם פשהפל הולך פשוטה!

וכאן, מגיעה ה'דרך' שהתורה לנו הבעש"ט הק' ומגלה לנו: אפשר לחיות את הבורא תמיד, גם כשאתה לא עומד ברגע מול כשלון מהדהד או בושה אימה...

איך? על ידי שתזכר תמיד את המכאובים והנפילות שהיו לך בעבר. תשתמש עם חיות העבר כדי לחיות בדבקות גם בהווה...

בא להיטהר מסייעים אותו (עבודה זרה נה, א), ויתרה מזו, 'ושבית שבוי' - כל העבירות שבידך ייהפכו לזכויות, כדברי חז"ל (יומא פו, ב) גדולה תשובה שזדונות נעשות לו זכויות.

"והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו" (כא, טז)

אין "והיה" אלא לשון שמחה.

מה שמחה יש בזה שאדם מת ומנחיל לבניו את נכסיו.

עונה על כך בספר "על התורה", ששמחה גדולה היא לאדם, כשזוכה להנחיל ולהוריש לבניו "את אשר יהיה לו" מה שהתורה מעידה שהם נכסים כשרים נקיים ומתוקנים, שרכש בזעת אפיים וברכת כפיים, בצדק ובהגינות.

"בננו זה סורר ומורה איננו שומע בקולנו" (כא, יח)

יודעים אתם מפני מה נעשה הבן סורר ומורה? מפני שאיננו שומע בקולנו, מעולם לא שמעו אזניו בבית הוריו קולות של לימוד ותפלה, דברי שלום ואמת, דברי חכמים בנחת נשמעים, ומה יפלא אפוא, שגם אינו שומע בקול הוריו... (רא"צ אונגר הי"ד מקאפאוואר)

"ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו" (כא, כא)

מי שרוצה להטיף מוסר לחבירו, להוכיח אותו ולעוררו לעבודת השי"ת, עליו תחילה לתקן עצמו ולהסיר נגעי עצמו כנאמר בחז"ל (בבא בתרא סב) "קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים".

ולכן ראשית לכל "ובערת הרע מקרבך" - עליך לבער את הרע אשר בתוכך, רק לאחר מכן "וכל ישראל ישמעו ויראו" אז יזכה שדבריו יתקבלו על לב האחרים (רמ"מ מווארקה)

העיריה בה אני מתגורר - ראדין. פעלתי רבות להגיע למטרה הזו, שכל אנשי עירי יתנו טובים ומופלגים, ללא חטא, אבל לא צלחה דרכי. טוב - אמרתי לעצמי - ישראל מאיר! כנראה שתפקידך להציל את עצמך ולתקן את ישראל מאיר. באותה שעה החלטתי להניח לכל האנשים מסביב ולהשקיע את מיטב הכוחות כדי לתקן את עצמי - להיות נקי ושלם ולעלות במעלות.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

ועודת הבית אצל הגרי"ש אלישיב זצ"ל סיפרה: במעיל של הרב אלישיב היה כיס ובו מטבעות של חמשה שקלים שאותן היה מחלק לצדקה. מידי פעם הייתי מברישה את המעיל. באחד הימים שמתי לב, כי המעיל כבד. בדקתי ומצאתי כי המכפלת מלאה מטבעות שחדרו דרך חור בכיס המעיל... פרמתי את הבטנה, הוצאתי את המטבעות, תפרתי שוב והבאתי לרב אלישיב ערימה של מטבעות. אמר לי הרב אלישיב, הלא קיימת מצות השבת אבידה?! הגבתי מיד, אני קיימתי השבת אבידה, אולם בני הבחור עדיין לא מצא את אבידתו... בירכני הרב אלישיב בברכה מיוחדת, אך הוספתי לומר לו: כל פעם הרב מברך אבל עכשיו אני מבקשת לבני זיווג הגון בקרוב! הרי צדיק גוזר והקב"ה מקיים. חיך הרב וענה: אבל לשם כך יש צורך להיות צדיק... בכל זאת חזר וברכני בלבביות, וכעבור שבועיים מצא בני את אבדתו... (בית אמי)

"וכן תעשה לכל אבידת אחיך" (כב, ב)
 ר' חיים איש לודו' מחסידי ראדומסק נשא לאשה את בתו של אחד מן הנגידים. הבטיח לו חמיו נדוניה גדולה ובתנאי שישקיע את הכסף במפעל שהיה שייך לאחד מחסידי גור.

בטרם חתמו על החוזה ביקש ר' חיים לנסוע לגור להתיעץ על כך עם האדמו"ר בעל השפת אמת. שמע ר' חיים כי גם רבה של לודו' הגאון רבי אליהו חיים מיזל זצ"ל נוסע כעת לגור, ויסעו שניהם יחדיו. משבאו לגור, נכנס הרב מיזל ראשון אל הקודש פנימה, שהה שם רגע קל ויצא. הדבר היה לפלא. נכנס ר' חיים שטח שאלתו ונענה בתשובה ובברכת הצלחה.

לפני שיצא אמר לו השפת אמת: הן הגעת עם הרב מלודו' אמור לו שישוב חזרה לביתו... (יחי ראובן)

והסוף ידוע, רבי ישראל מאיר זצ"ל, הכהן הגדול מראדין, הציל את עצמו והציל גם את כל העולם כולו. מה הוא לא עשה! באלו תחומים הוא לא נגע בספריו - באנשי הצבא, בכלל ישראל, בכל מקום. ה"חפץ חיים" זצ"ל, בספרים שחיבר, הציל את כלל ישראל והגביה את הדור כולו. זהו שנרמז כאן בפסוק: 'ובערת הרע מקרבך' - אם תתקן את עצמך, תשפיע על כולם, ומחמת כך - 'וכל ישראל ישמעו וייראו'.

(יחי ראובן)

"השב תשיבם לאחיך" (כב, א)

יום אחד יצא כ"ק האדמו"ר רבי אהרן מבעלו זצ"ל מחדרו לבית המדרש והבחין בבול המונח על הריצפה. הוא התכופף והרימו ושאל את שמשו האם יש ערך לבול, והלה השיב כי הבול עדיין טוב ושוה כסף.

עלה האדמו"ר על הבימה והכריז על המציאה. ניגש אליו אחד המתפללים וטען כי הוא איבד את הבול. האדמו"ר ביקש סימנים ואימת כי אכן הבול שלו, אך עדיין לא העביר מיד את הבול לבעליו.

היה זה לפני תפילת מנחה, והאדמו"ר כבר נטל את ידיו וחגר את ה'גארטעל' (אבנט) לכבוד התפילה. ואז ראו כולם את האדמו"ר מוריד את

הגארטעל, ניגש לכיור, נוטל שוב את ידיו, חוגר שוב את הגארטל, הכל לכבוד המצוה.

ואז החל לומר, בקול רם ובהתלהבות: לשם יחוד קיום מצות השבת אבידה, בדחילו ורחימו... ורק לאחר שסיים השיב את הבול לבעליו.

העידו כי במשך יום שלם היה האדמו"ר שרוי בשמחה גדולה, על שזכה לקיים מצות עשה דאורייתא של השבת אבידה.

(יחי ראובן)

והשאלה הנצחית מזדקרת, קמה מאליה וצועקת, זה הרי קשה, קשה מאוד!!! מי בעולם מסגל להעמיד מול עיניו תמיד את כל כשלונות ונפילות העבר, ברציפות ובלי הפסקה? איך אפשר לעמוד במשימה כל כך קשה?! האם בכלל יש משהו בעולם, שאפשר לחשב ולחשב ולחשב עליו ללא הפסקה, ובכל עת, על אותו הדבר? התשובה על כך מפתיעה: ובכן, יש משהו כזה, שכלנו חושבים עליו כל הזמן, ולא מנסים אף לרגע להסיח את הדעת ממנו... **כסף**. כל אדם שאנחנו פוגשים נמדד בעינינו לפי כמה אנחנו יכולים להרויח ממנו בעתיד, בכל ארוע שאנו נמצאים המוח עסוק בחשובים כמה בעל הקוטריןג מרויח ומהו המודל העסקי של האולם, כל דירה נבדקת באופציות הרוח והמנוף... אבל רגע, האם לא ספמנו שלחשב על משהו אחד כל העת היא משימה בלתי אפשרית? הפיצד יתכן שאנו מתנדבים בחפץ לב לחשב על כסף כל הזמן?! זו אינה שאלה כמוכן, כי ברגע שהמוח שלנו זקה את הענג, הטובה, הספוק והערה העצמי שפסף מסגל להביא לנו, בצדק או שלא בצדק, הוא מוכן לעבד שעות נוספות כדי להשיג עוד קצת מהדבר המפלא הזה ששמו כסף!

לעי"נ האשה החשובה
מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'
 יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

והנה עם כל זה, יושבת הציפור ודוגרת על אותם ביצים במסירות נפש, ואינה נוטשת אותם.

וכידוע, דבר שמוסרים עליו את הנפש נקשרים אליו ביותר, וזה נהפך לאהבה גדולה ביותר, ומכיון שכך גדול צערה של הציפור בשעה שנלקחים ממנה אלו שדגרה עליהם, וזו הסיבה שנבחרה היא מכל בעלי החיים למצות השילוח.

(אזנים לתורה)

"לא תלבש שעטנו צמר ופשתים יחדו" (כב, יא)

פעם אחת הגיע הגאון רבי ישראל סלנטר, בפקודת הרופאים, לעיירת נופש ומרפא ידועה. באותה עיירה נפש באותו זמן עשיר אחד אשר היה ידוע גם כלמדן גדול.

באחד הימים צעד רבי ישראל ברגל בשבילי העיירה, לפתע, נעצרה לידו כרכרה הדורה רתומה לסוסים אבירים.

בתוך הכרכרה ישב העשיר והזמין את רבי ישראל שיצטרף אליו לנסיעה.

דחה רבי ישראל את ההזמנה בנימוס.

רבי - אמר העשיר - כלום חושש הרב מאיסור שעטנו? והרי במושב מרכבה כבר הכריעו גדולי הפוסקים כי אין חשש שעטנו כלל.

אמנם כן - ענה רבי ישראל - אין אני חושש מאיסור שעטנו, אבל מחשש גאוונה אני חרד...

בְּמַלִּים אַחֲרוֹת: אֵין לָנוּ בְּעֵינָה לְחֹשֵׁב עַל דְּבַר אֶחָד בְּרִצְיֹפּוֹת בְּמִשְׁךְ שָׁנִים, הַכֹּל תְּלוּי רַק - כְּמָה אֲנַחְנוּ מְזַהֵים אֶת אוֹתוֹ דְּבַר כְּרוּחֵי וְטוֹב עֲבוּרָנוּ...
 "וְאֲנִי קָרַבְתִּי אֶלְקִים לִי טוֹב" (תְּהִלִּים עג, כח) קָרַבְתִּי אֶלְקִים, הִיא לֹא טוֹבָה כְּמוֹ כֶּסֶף, הִיא טוֹבָה אֲבִסוּלוּטִית, שְׁלֵמָה, מְשֻׁלְּמָת.
 מִי שֵׁישׁ לוֹ אֶת הַשֵּׁם - לֹא חָשׂ שׁוֹם חֶסֶר. אֶצֶל הַבוֹרֵא יֵשׁ עֵז, אֶצֶל הַבוֹרֵא יֵשׁ חֲדוּהַ, אֶצֶל הַבוֹרֵא יֵשׁ רִגְעַ, אֵין חֲרָדוֹת קִיּוּמִיּוֹת. הַכֹּל טוֹב שָׁם. אֶצֶל הַבוֹרֵא אֶפְשָׁר לְמַמַּשׁ אֶת עֲצָמֵי יוֹתֵר מִכָּל מְשִׁימָה וְתַחוּם אַחֵר...
 כָּכֵל שְׁאָדָם מְעַרְיָה יוֹתֵר אֶת הַדְּבַר הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא 'קָרַבְתִּי אֶלְקִים' - הוּא יְהִיָּה מוֹכֵן לְחֹשֵׁב עַל כֶּךָ כָּל הָעֵת, בְּלִי הַפְּסָקָה שֶׁל שְׁנִיָּה!
(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

עשה ר' חיים כן, ויחדיו עלו על הרכבת ששבה ללודו' עירם.

ר' חיים שדבר כניסתו המהירה והקצרה של הרב לחדרו של השפת אמת הטרידה את מנוחתו, פנה ושאל את הרב של לודו' שיספר לו דברים כהווייתם. סיפר לו הרב: אתה הרי יודע, כי תמיד אני עסוק במצות פדיון שבויים. לפני זמן מה, נקרה לפני שבוי שרציתי לפדותו.

הלכתי בין עשירי העיר, התרומות היו זעומות, כמעט שלא תרמו.

לווייתי כספים בסכום של שלושים אלף רובל על שמי, ופדיתי את השבוי, לכן נסעתי לרבי מגור ובקשתי שיאמר לחסידיו העשירים שיכסו את החובות.

ומה אמר לך הרבי? שאל ר' חיים בסקרנות.

הרבי אמר לי 'למי שאין כסף שלא ילוח.

השתוממתי, וכי עשיתי עוול בכך שלווייתי הרי התכוונתי למצוה של הצלה ומה

פשר תשובה זו?

בנתיים המשיכה הרכבת והגיעה ללודו'.

הם ירדו והחלו ללכת, והנה הנגיד צדרבוים

מחסידי גור מקבל את פני הרב מייזל ולהפתעתו

אמר לו בחיור: הרבי מגור הורה לי לתת לך

את כל סכום הכסף שנתחייבת לפיכך באתי

לתחנת הרכבת לקבל פניך ולשלם את הכסף.

נדהם הרב מייזל ואמר:

יש כאלו שהם בבחינת "אמור מעט ועשה הרבה"

ואולם הרבי מגור גדול מאלו: עושה הרבה ואפילו מעט לא אומר...

"כי יקרא קן צפור" (כב, ו)

מדוע חלה מצות שילוח האם בצפורים בלבד, ולא בשאר בעלי חיים?

הטעם הוא שיש הבדל בין העופות לשאר בעלי החיים, בעוד שצאצאי הבהמות והחיות דומים להוריהם כבר מרגע לידתם, ומיד מכירים בהם ההורים שהם בניהם, הרי שצאצאי העופות לא נולדים בדמות עוף אלא בדמות ביצים.

מכיון שכך, טבעי הוא שהבהמות והחיות תאהבנה את צאצאיהן כבר בלידתם, כדרך ההורים שאוהבים את בניהם אהבה טבעית רגילה.

לעומת זאת הציפור לא רואה מיד את הקשר בינה לבין הביצים, שלא רק שלא דומים לה, אלא אף נראים חסרי חיות.

"נקי יהיה לביתו שנה אחת" (כד, ה)

רבי לייבלה אייגר התקרב בצעירותו לאור החסידות וחסקה נפשו לנסוע אל רבי מנחם מענדל מקוצק.

זה היה בתוך השנה הראשונה לנישואיו עם בתו של רבי עזריאל גרטשטיין מלובלין, בעודו סמוך על שולחן חותנו.

הוא קיבל את הסכמת רעייתו, נסע לקוצק וישב שם פרק זמן על התורה ועל העבודה.

נסיעתו לקוצק לא מצאה חן בעיני חותנו, והוא נסע לקוצק כדי לשכנע את חתנו לשוב לביתו.

כשנוכח שאינו מצליח לשכנעו, נכנס אל הרבי ואמר:

הלוא התורה אומרת "נקי יהיה לביתו שנה אחת".

השיב לו הרבי מקוצק: אילו ידעתי שבביתו יהיה נקי כל כך כמו כאן, הייתי מצווה עליו לחזור מיד לביתו...

"כתיבה וחתומה טובה"

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת פִּי תִצָּא - מִלְחַמַת הַיָּצָר

"כִּי תִצָּא לְמִלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ וַיִּתְּנֶנּוּ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבִי'וֹ" (דברים כא, י)

חטא וכך הוא לא ידקדק אחרי מעשי היצר שמנסה להפילו.

לכן חז"ל הזהירו ואמרו: "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע", כלומר יאמר לעצמו: "מה לך נרדם? מדוע אתה שאנן ושליו בפני היצר הרע? אסור להניח אותו ללא השגחה!". אלא יתקוטט עם היצר גם על מה שעבר וישגיח על עצמו שלא ליפול ברשתו לעתיד.

מלחמה פנימית זו מתנהלת בכל רגע בתוך האדם, בין השאיפות הרוחניות של נשמתו לבין הדרישות הגופניות של גופו.

התורה מבטיחה לנו כי אם האדם יחליט להציב לו כמטרה את עליונות הרוח על הגשמיות ויצא למלחמה עצמית על כך הרי שבסיועא דשמיא מובטח לו הניצחון של יצר הטוב על יצר הרע, כדברי הפסוק: "וַיִּתְּנֶנּוּ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבִי'וֹ" (דברים כ"א, י).

סוד ההצלחה לניצחון היצר הוא דבקות במטרה. לא ישים את ליבו לשום דבר שמסיט ומדיח אותו לסטות מהחלטתו. ישים לנגד עיניו תמיד את הפסוק: "שְׁוִיֵתִי ה' לְנִגְדֵי תְמִיד" (תהילים ט"ז, ח).

בברכת שבת שלום, כתיבה וחתומה טובה הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א יו"ר עמותת כשרות בישראל

מִן הַצַּדִּיק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מֵאִיר יִשְׂרָאֵל (ה'חפץ חיים' זיע"א) אומר: "האויב הגדול והמסוכן ביותר לאדם הוא יצר הרע".

חז"ל מלמדים שנגד אויב זה יש צורך לנהל מלחמה מתמדת ללא היסח הדעת. "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע" (ברכות ה). רש"י במקום מסביר: ירגיז יצר טוב שיעשה מלחמה עם יצר הרע.

אפשר להסביר על פי משל: אחד השותפים בעסק בדק ומצא ששותפו גונב מן העסק. אם אין הוא מודרך על ידי השכל, הוא אומר בליבו מה שעבר אין להחזיר הרי הוא לא יחזיר לי אף פרוטה אחת אם כן מה בצע כי אתקוטט איתו?

אבל מי שנוהג בצורה שקולה והגיונית, הוא יודע כי אם לא יתקוטט איתו כעת ולא יוכיח אותו על גניבותיו, הרי שהשותף ימשיך בגניבה ולא יפסיק.

גם במלחמת האדם עם יצרו יש להתנהג כך. אם אדם יעשה חשבון נפש בכל יום ויום על מה שעשה באותו היום, הוא עלול למצוא כי בזבז כמה שעות להבל וריק. בנוסף הוא עלול לגלות כי בירך ברכות שלא בכוונה.

אם לא ישים לב ויתמרמר על כך ויחזור בתשובה אלא יאמר לעצמו: "מה שעבר הרי כבר עבר ואין להשיב" - בסופו של דבר הוא עלול ליפול גם מחר ובימים שאחרי כן ברשת היצר.

לפעמים היצר מזמן לאדם כמה מצוות בבת אחת כדי שיהיה נדמה לו כי הוא צדיק ללא

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'יה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בת רוחמה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'יה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניציר בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניציר בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי אליאור בן פרידה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה מישה בן נימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים אורו בן פרידה

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולידל אלחנן רפאל בן איריס ולידל אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניציר בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	בינון תש
י"ג	18:37	19:48	20:36
ט"ד	18:55	19:46	20:33
ט"ה	18:57	19:47	20:35
ט"ו	18:55	19:46	20:34

שואל ומשיב בהלכה - סליחות - חלק ג'

כשאומרים סליחות על מה צריך להקפיד?

שאלה: ?

תשובה: !

הלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

אם אין זמן לומר גם תיקון חצות וגם סליחות - תיקון חצות קודם לסליחות ואפילו לתלמוד תורה. אדם שקם לפני עלות השחר, יקדים לומר תיקון חצות גם אם יפסיד בכך אמירת סליחות.

אין לומר וידוי יותר מפעם אחת אפילו לא בשני נוסחים שונים. לכן כשאומר תיקון חצות לפני סליחות, לא יאמר וידוי בתיקון חצות אלא רק בסליחות. כמו כן אם אמר סליחות או תיקון חצות אחרי חצות הלילה ואחר כך אומר 'קריאת שמע שעל המיטה', לא יאמר בשניהם וידוי, מכיוון שאדם שאומר וידוי פעמיים - הוא ככלב השב אל קיאו. מקורות: בא"ח וישלח י"ג, שער הכוונות דף נ"א.

תלמידי חכמים ומלמדים גם הם צריכים להתאמץ לומר סליחות עם הציבור. ראוי שיישנו מוקדם כדי שלא יפגעו בלימוד תורה או בהעברת שיעור לתלמידיהם. מקורות: רמ"א י"ד רמ"ה ס' י"ז.

תלמידי חכמים ובחורי ישיבות שרגילים לעסוק בתורה עד שעה מאוחרת בלילה ואם ישכימו באשמורת הבוקר לומר סליחות יש חשש שיתבטלו מסדר לימודם ביום, ישתדלו לומר סליחות בציבור אחרי חצות הלילה. אם הם לא מוצאים מניין לאמירת סליחות אחרי חצות הלילה, ישתדלו לכל הפחות לקום לסליחות בימי שני וחמישי. בנוסף יתאזרו בכל עוז לקום ולהשתתף עם הציבור באמירת סליחות ותחנונים בעשרת ימי תשובה.

המשכים לומר סליחות באשמורת הבוקר צריך להיזהר שלא ינום ולא ישן בתפילת שחרית ובפרט בקריאת שמע וברכותיה ובתפילת שמונה עשרה. במיוחד אם הוא מניח תפילין, שאסור לישון בהם או להסיח דעתו מהם מפני קדושתם. מי שלא נזהר בזה - יצא שכרו בהפסדו. כלל גדול אמרו בעבודת ה': לשמור קודם את העיקר ורק אח"כ להוסיף בחסידות, ולא לזלזל בעיקר ולקיים רק את התוספת. אם הוא לא יכול להיזהר בזה, עדיף שיאמר סליחות לפני תפילת מנחה או בחצות הלילה, כדי שיוכל להתפלל שחרית עם תפילין כראוי.

החי יתן אל ליבו בזמן אמירת הוידוי והסליחות, לבדוק ולפשפש במעשיו ולחזור בתשובה שלימה ולהוסיף מצוות ומעשים טובים בהתקרבו ליום הדין, שאז שוקלים זכויותיו ועוונותיו של כל אדם.

אחרי שסיימו לומר סליחות יאמרו קדיש 'תתקבל' אפילו אם מתפללים תפילת שחרית מיד אחרי הסליחות. אם היו עשרה שאמרו סליחות ואחד מהם יצא מבית-הכנסת לפני אמירת הקדיש, לא יאמרו קדיש תתקבל ללא עשרה אנשים בביה"כ.

מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה

הלן סיפור המעובד מתוך 'משכן שילה'. הסיפור התרחש עם הרב חיים זאיד הי"ו. יש בו כדי ללמדנו, כי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם. האדמו"ר ר' שלמה גולדמן מזוועהיל זיע"א אמר: "כל פסיעה שאדם פוסע עבור הזולת - חוסך בכך אלף פסיעות עבור עצמו!". בנוסף המילה חסד מורכבת משתי מילים - חס ד'. כאשר האדם עושה חסד עם השני, הרי שבורא עולם חס על אותו אדם שעשה חסד. הרב חיים זאיד סיפר:

צלצלו אלי ושאלו אותי אם אוכל לבוא לבית הרפואה תל-השומר כדי לבקר חולה, שמצבו קשה מאוד ל"ע וזקוק לעידוד וישועה. באותו הזמן בדיוק חזרתי מנסיעה מהצפון. הייתי עייף ורעב, אך ליבי קָאב על אותו יהודי. הסכמתי ובשארית כוחותי נסעתי לבית הרפואה.

ב"ה עליתי לבקר את החולה והשתדלתי לשמח אותו עד כמה שיכולתי. כאשר יצאתי מבית-הרפואה ראיתי שמישהו שרט לי את הרכב שריטה עמוקה ויפה... חשבתי לעצמי: "זו תורה וזו שכרה?". מיד זעקתי לה: "בורא עולם, תודה רבה!". האמנתי שהכל לטובתי בסייעתא דשמיא.

כאשר הגעתי הביתה אחותי סיפרה לי: "אמא נפלה וקיבלה מכה. היא לא הרגישה טוב וכמעט שפינינו אותה לבית הרפואה תל-השומר. בדיוק בזמן שנסעתי לבקר חולה בבית הרפואה תל-השומר - היא קמה ובדרך נס כל הכאבים נעלמו כלא היו". אז הבנתי, מידה כנגד מידה: זכיתי לעשות חסד וזה היה לרפואת אמא שתחיה. מה עם השריטה ברכב? הלכתי למוסך לראות מה ניתן לעשות. שם מצאתי חבר ילדות. הוא סידר לי את השריטה ועל הדרך תיקן לי עוד כמה שריטות ללא תשלום.

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

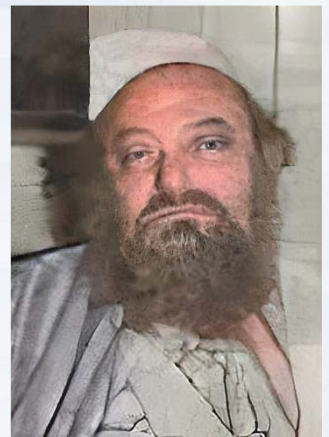
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הנסתר הרב יעקב לוי זצ"ל - הספן הקדוש

המקובל הנסתר הרב יעקב לוי זצ"ל ה'ספן הקדוש' - נולד בסביבות שנת ה'תרנ"ה (1894) בעיר סבסטופול. כבר מגיל צעיר ניכר כי נועד לגדולות. זכרונו היה מופלא ביותר. בגיל תשע כבר נבחן על שלוש המסכתות בבא קמא, בבא מציעא ובבא בתרא עם פירוש התוספות ועל הלכות איסור והיתר שבחלק יו"ד בשו"ע. עשרות שנים לאחר מכן הוא עוד זכר את מה שלמד בשנות ילדותו. הוא התייתם מהוריו תקופה קצרה לאחר בר-המצווה. הוא מצא את עצמו בודד בעולם, דואג לפרנסתו. בימי בחרותו הגיע לוינה. שם התחתן ונולדו לו שני בנים עילויים תורניים. הוא נמלט עם משפחתו לצרפת לפני מלחמת העולם השנייה. בהמשך עברו לאלג'יר בגלל הנאצים. בשנת ה'תש"ב (1941) הועבר עם משפחתו למחנה הריכוז גיאודו. שם סבל עינויים גדולים במשך שנתיים וחצי. אשתו ושני בניו נרצחו הי"ד.

כשעלה לארץ, הוא גר במעברת העולים המרוקאים ושימש כסולל כבישים בפרדס-חנה. הגאון רבי שמאי גינזבורג והגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג דאגו שיקבל תפקיד של משגיח כשרות על סיפונה של אוניה. במשך שתיים-עשרה שנים היה על האוניה של חברת הספנות הישראלית 'צים'. רוב הזמן היה ספון בחדרו כותב ולומד. דיבר כחמש עשרה שפות. לאחר שחלה בסוכרת אושפז בבית-הרפואה 'שיבא תל השומר'. משם הועבר אל המרכז השיקומי 'בית לוינשטיין' ברעננה, ומשם הועבר לבית אבות מלב"ן (מוסדות לטיפול בעולים).

רק קבוצה קטנה של צדיקים ורבנים ידעו את סודו של 'הספן הקדוש'. המפורסם שבהם היה הרה"ק האדמו"ר מרן ר' ישראל אלטר (ה'בית ישראל' מגור זיע"א) שטרח מספר פעמים לפגוש את רבינו. הוא ישב עימו שעות ארוכות ביחידות ואף התבטא עליו בתוארים מופלגים. מרן הגר"ש וואזנר זצ"ל במכתב נדיר סיפר על היכרות אישית עם 'הרב הגאון בקי עצום בכל מכמני התורה והחכמה'... בסוף ימיו יסורים אימים היו מנת חלקו והוא קיבל אותם באהבה. למרות שהיה קטוע בשתי רגליו רח"ל הרב למד ועסק בתורה הקדושה. נפטר בערב שב"ק, י"א אלול ה'תש"ל (1970). חי כ-76 שנים. ציונו בבית העלמין 'שומרי שבת' בזיכרון מאיר שבבני-ברק. בהלווייתו השתתפו אלפי בני תורה ובראשם מרן ר' יעקב ישראל קניבסקי (הסטייפלר זיע"א) שיצא מגדרו וצעד אחרי המיטה לתוך בית העלמין. גם כיום יהודים רבים, שפוקדים את ציונו זוכים לראות ישועות.

אביו: ר' אברהם (מחשובי הקהילה היהודית. ת"ח ידוע. רבינו העיד כי אביו זכר את כל התורה והיה בור סוד שאינו מאבד טיפה. היה מקושר לאדמו"רי בית טריסק). **ילדיו:** שני בנים הי"ד (נרצחו ע"י הנאצים עם אשתו). **מתלמידיו:** ר' צבי אריה טסלר. **מספריו:** יזכר יעקב - מדברי תורתו (יצא לאור ע"י תלמידיו).

הגאון ר' חיים מנדל שטייגר העיד שפעם הופתע לשמוע את רבינו מצטט בעל פה קטעים שלמים ממדרש 'שוחר טוב'. בתוך השיחה רבי יעקב אמר לתומו שאת המדרש הזה הוא זוכר שלמד בגיל שמונה. מאז הוא לא ראה את הספר, אבל הוא זכר אותו היטב.

הרב ישראל צבי הלוי סיפר: "כאשר הייתי תלמיד בישיבת לובלין אצל מרן פוסק הדור הגאון ר' שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, נסעתי פעמים רבות לבקר את הרב לוי ולשמוע מפי קודשו דברי תורה, שיחות מוסר ויראת שמיים. השתוממנו לנוכח היקף ידיעותיו בכל מקצועות התורה. פעם אחת התלוויתי למו"ר הגר"ש וואזנר זצ"ל כשנסע לבקר את הצדיק. כשהגענו לשם, הגאון הסטייפלר זצ"ל ובנו מרן ר' חיים קניבסקי זצ"ל היו בחדרו. הם צללו ביחד בים התלמוד, בנגלה ובנסתר ואנחנו ניצבנו מהצד דוממים ומשתאים.

מרן הגאון ר' שמואל הלוי וואזנר שמע על ת"ח שבקי בכל התורה שנמצא בבית הרפואה מלב"ן. מרן ר' וואזנר קיים מצוות ביקור חולים ובמקביל ביקש לתהות על קנקנו. במשך שעה ארוכה השניים שוחחו בכל מקצועות התורה. הוא נותר משתומם מידיעותיו. בליל שבת הגר"ש וואזנר סיפר: "היום ביקרתי אצל צדיק אפוף בייסורים, אבל הוא לא מרגיש את חוליו מרוב אהבת תורה". כשרבינו נשאל: "איך הוא מצליח לזכור את כל התורה?". ענה: "זה לא רק כישרונות. כשיש לך יהלום ביד, האם תשכח היכן הוא נמצא?".

הגאון ר' חיים מנדל שטייגר סיפר בשם רבינו כיצד ניצל: "היה איש עסקים שיצא באוניה ליפן. הוא רצה לייבא סחורות. מכיוון ששימשתי גם כסבל בנמל מארסיי בצרפת, הוא שכר אותי כסבל. כשהגענו ליפן נשארנו כמה ימים עד להפלגה. אלא שאז אחרי שהעמסתי את הסחורה, נכנסתי למסעדת הנמל והתיישבתי ליד שולחן. המתנתי לסוחר שיבוא. להפתעתי באמצע הנמל היפני צץ יהודי ישיש ת"ח בעל זקן ארוך. הוא התיישב מולי. עוד לפני שהספקתי לשאול אותו מיהו ומהו, הוא כבר שטח קושיה בקטע רמב"ם תמוה. לא הבנתי מהיכן הוא יודע שיש לי יד ורגל בתורה ומפרשיה. התחלתי לענות לו, אבל הוא לא הרפה. התחלנו להתפלפל עד שהרגשתי שאני מתייבש.

היהודי הזמין שתי כוסות בירה. מסתבר שהבירה היתה חזקה עבורי. לאחר שלגמתי מעט, נפלה עלי תרדמה ארוכה. כאשר התעוררתי - גיליתי כי האוניה והסוחר שעמם הגעתי נעלמו. אני תקוע לבדי ביפן. עובדי הנמל התלוצצו על האיחור שלי שקרה בגלל כוס בירה. כמה מהם רצו לפגוע בי. הם חשבו שעשיתי לסוחר תרגיל והתחמקתי מלחזור איתו. בלית ברירה המתנתי בנמל לבד. חלפו שבועיים עד שהגיעה הודעה מצמררת - **האוניה שהייתי אמור לעלות עליה טבעה במצולות וכל נוסעיה טבעו. רק אני ניצלתי**. כשנשאל: "מי היה אותו זקן - אליהו הנביא?", שתק ולא השיב.

לפני הסתלקותו מהעולם רבינו רשם צוואה מיוחדת שבה הוסיף בקשה ייחודית: שלא יבואו להשתטח על קברו, כי לא יוכל לשמוע קול בכי של יהודי בלי לסייע לו. כך נודע שאם יעלו אנשים לקברו, יהיה מחויב לבקש מה' לפעול למענם ישועות. במשך שלושים שנה מיום פטירתו כמעט שלא עלו אל הקבר. השינוי הגדול קרה בשנת ה'תש"ס. מרן הגאון ר' שמואל הלוי וואזנר זצ"ל הורה לאחד מבני משפחתו שהיה צריך ישועה דחופה, שיעלה לקברו של רבינו והסביר: "שלושים שנה כבר לא עלו אל קברו ולא ביקשו מה' בזכות הצדיק ישועות, זה מספיק. עכשיו אתה יכול ללכת אל קברו ולבקש. הוא מעולם לא השיב פני יהודים ריקים".

פְּגִיעָה וְתוֹצְאוֹתֶיהָ

לך כך?" אוריאל השיב: "אני לא יודע. יש הרבה דברים לא טובים שעשיתי שייתכן שבגללם נפגעת". נפתלי אמר: "לא, תיזכר מה עשית רגע לפני שקרה לך כך".

אוריאל הבין שנפתלי התכוון להזכיר לו שהוא אמר עלי שאני שמן ולא צריך לתת לי את מנת האוכל. הוא השיב: "הרי יוסף לא שמע שדיברתי עליו".

כשמעתי מחוץ לחדר את הדברים, הזדרזתי לחמוק לסלון. כעבור רגע נפתלי הגיע אלי לסלון וביקש ממני להיכנס לאוריאל. פני האדימו ושתקתי. נפתלי שאל אותי מדוע אני לא רוצה לגשת אליו. לא יכולתי להתאפק ואמרתי בבכי: "שמעתי את כל מה שדיברתם עכשיו. גם בחיידר שמעתי את מה שהוא אמר עלי באותו יום".

נפתלי נתן לי להתאושש. באותם רגעים הוא ניגש לאוריאל ואמר לו שאכן אני שמעתי את מה שהוא דיבר עלי. כאשר התאוששתי, נפתלי הכניס אותי לאוריאל.

כשנכנסתי לחדר הוא התחיל לבכות. אמרתי לו: "אוריאל, אני מוחל לך. אני רק רוצה שתבין כמה זה פוגע לדבר ככה על אח!". אוריאל אמר: "משמיים נתנו לי מכה להבין את זה".

איחלתי לו שבורא עולם ירפא אותו ושלא תישאר צלקת מהמכה שהוא קיבל. בימים שלאחר מכן בס"ד דוד שלי הציע לאבי להשתמש במשחה מיוחדת שמעבירה צלקות. אוריאל השתמש בה והצלקת עברה. גם האף חזר להיות ישר כמעט כמו שהיה. כאשר הרופא ראה זאת הוא התפעל מאוד ואמר: "בורא עולם אוהב אותך!".

כעת אני נשארתי עם מראה משונה ואוריאל חזר להיראות כאחד הילדים וחזר לחיידר. בערב הבר-מצווה של אוריאל היה לי ניסיון לא להסתכל עליו בקנאה ובצרות עין על כך שהוא ניצל מהבושה ואילו אני נשארתי במצבי.

לקראת הבר-מצווה אבי נסע איתנו לקבר רחל. בכיתי שם ואמרתי: "ריבונו של עולם, כמו שרחל אימנו ויתרה לאחותה, כך אני ויתרתי לאחי ומחלתי לו. בבקשה, תיטיב גם לי, שאתרפא מההשמנה שיש לי כי הדבר מבייש אותי מאוד".

בבר-המצווה התגברתי בכל כוחי לשמוח בשמחתו של אוריאל. אומנם הסבל המשיך ללוות אותי למשך תקופה לא קצרה, אבל הקב"ה לא עזב אותי. לאחר הבר-מצווה שלי, אבי קיבל טלפון מאחד מחבריו שהשתתף וראה לראשונה את הבעיה שלי. הוא סיפר שקרוב משפחה שלו סבל מבעיה כזאת. לאחר חיפושים רבים מצאו טיפול שהועיל לו. אבי קיבל ממנו את הפרטים וברחמי ה' הגדולים לאחר הטיפול התרפאתי ושבתי להיראות כאחד האדם.

להלן סיפור שמעובד מתוך העלון 'מתיקות הפרשה'. יש בו כדי ללמדנו, עד כמה עלינו להיזהר לא לפגוע בזולת וכיצד אדם שפוגע עלול להיפגע. להלן הסיפור מפי בעל המעשה, י. מ. פ. מבית שמש:

שמי יוסף. כשהייתי ילד כבן עשר וחצי היתה לי תופעת השמנה נוראה. בעקבות כך גם ההליכה שלי התעוותה. היו ילדים שלעגו לי וביישו אותי מאוד.

בחיידר למדתי עם עוד שני אחים גדולים ממני: נפתלי, שהיה כבן ארבע עשרה ואוריאל, כבן שתים עשרה. בכל יום נפתלי חזר בצהריים לבית כדי להביא לנו ארוחת צהריים. יום אחד הוא הגיע עם מנה אחת.

מכיוון שהוא מצא אותי יושב לבד בכיתה הוא החליט להביא לי את המנה. הוא יצא מהכיתה וסגר את הדלת. כעבור כדקה אני שומע מעבר לדלת את אוריאל שואל את נפתלי: "איפה האוכל שלי?" נפתלי ענה: "היתה רק מנה אחת והבאתי אותה ליוסף".

אוריאל כעס ואמר: "למה הבאת לו את האוכל? הוא גם ככה יותר מדי שמן!". כאשר שמעתי את המילים האלו, התחלתי לבכות בכי איום.

את העובדה שחברי לועגים לי עוד יכולתי לסבול. אבל העובדה שגם אחי לועג לי - פגעה בי מאוד. את מנת האוכל כמובן לא אכלתי. דמעות רותחות זלגו מעיני בצער ובעוגמת נפש נוראה. כך במשך חמש דקות רצופות.

לפתע שמעתי קולות וצעקות איומות מהחצר. ניגשתי לחלון לראות מה קרה. ראיתי את אחי אוריאל מוטל על הקרקע ודם זב בפניו.

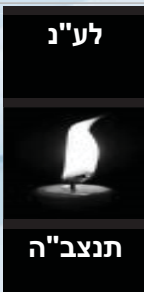
מיד הגיע לשם הרבי שהיה תורן בחצר. הוא הזמין את אנשי הצלה. בינתיים שמעתי את הילדים מספרים איך זה קרה. הם סיפרו שאחד הילדים בעט בכדור חזק. הכדור פגע בראש של אוריאל. כתוצאה מכך פניו נחבטו בעמוד ברזל שעמד שם שבראשו חוד משונן ומסוכן.

אנשי הצלה לקחו את אוריאל לבית-הרפואה. הוא חזר לבית עם תחבושת באף. מאז אוריאל לא רצה לחזור לחיידר. יום אחד כשחזרנו מהחיידר, נפתלי נכנס לחדר שבו אוריאל שכב. אני עמדתי מאחורי דלת החדר והקשבתי לדבריו.

נפתלי שאל את אוריאל: "מדוע אתה לא חוזר לחיידר?". אוריאל ענה: "שאלתי את הרופא שטיפל בי אם הכל יעבור. הוא אמר שלא תהיה ברירה ותישאר לי צלקת גדולה באף וגם הוא יישאר עקום. אני לא מסגל לחזור לחיידר ולסבול את הבושות האלו".

נפתלי אמר לו: "אוריאל, אולי תחשוב מדוע מהשמיים גרמו

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	שמואל בן רבקה ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	דב בן יצחק ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	סוליקה בת עישה ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	סלים בן פרוחה ז"ל
יטוף בן פרוחה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל
מרים בן שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
אביבה לושי ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל
שרה בת נקיקס ע"ה	אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה	עפאת בת השמת ע"ה

לע"נ

תוצבה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	רחמים בן רחל ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה	חי זידי בן קלרה ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	מישא אסתר בת זורה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל			

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1076

הדלקת הנר: 18:52 צאת השבת: 19:51 רבינו תם: 20:29 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: רוני עקרה (ישעיה נד).

או צרות הפרשה

פרשת "כי תצא"

"זכור את אשר עשה ה' אלוֹקֶיךָ למרים" [כז, ט].

זו מצות עשה על עניין לשון הרע (רבנו בחיי).

אל מו"ר שליט"א, הגיעו שני יהודים, שכל אחד מהם מנהל מפעל חסד גדול. השניים הציגו בפני הרב וויכוח מאוד לא שגרתי שהתעורר ביניהם, ומעשה שהיה כך היה:

לפני מספר חודשים, התגלעה בין השניים מתיחות קשה, שהפכה למחלוקת נוראה "לשם שמים". אחד מהצדדים החל לרדוף את רעהו, ולדבר עליו רעה באוזני רבים, ביזה אותו וחירפו, ואף הוציא עליו שם רע, רח"ל. כך היה במשך תקופה ארוכה, הרודף המשיך לפעור את פיו ללא רסן ומחסום, ודיבר על חברו סרה בכל מקום אפשרי. ואילו הנרדף עשה עצמו כאילם, שמע חרפתו ושתק. אך בשמיים לא שתקו. יד ה' החלה לפגוע ברודף, במלוא העוצמה...

האיש מיהר לפנות לאחד מצדיקי הדור, והתחנן שיעתיר בעדו לישועה. "את הכתובת למקור הצרות שלך אל תחפש אצלי - ענהו הצדיק - כדאי שתחילה תחפש היטב אם יש מישהו שפגעת בו, ותמהר לפייסו..."

הפוגע פנה אפוא אל הנפגע, עם דמעות רותחות בעיניים, והתחנן אליו שישלח וימחל לו. הלה לא השיב פניו ריקם, והודיע שהוא מוכן לסלוח לו. אך הפוגע לא הרפה: "אבקש נא שיואיל בטובו למחול לי באמת, בלב שלם, ואף לשלוח לי כתב מחילה על כך..." והפוגע הצדיק הסכים.

אך כאן אירע דבר מעניין. הנפגע שלח אל הפוגע את כתב המחילה, ובו כתב והדגיש שהוא מוחל לו בלב שלם על כל הפגיעות, הלשון הרע, הוצאת שם רע, הקללות והגידופים וכו' וכו', אך חתם את מכתבו במשפט הבא: "אבל, על דבר אחד אני מוכן לוותר - על זכויותי הרבים... הלא אתה עושה חסד לאלפים, עוזר ליתומים ואלמנות, תומך בעניים ואביונים וכו', והזכויות העצומות הללו, הרי עברו אלי כאשר דיברת עלי לשון הרע, ואת זה אני רוצה להשאיר בידי...!"

הפוגע טען כנגדו: "אם הינך מוחל לי, אין לך זכות להשאיר אצלך את זכותי!". אך הלה אינו מוותר ומוסיף לטעון: "הן הלכה בידינו (או"ח סי' תר"ו-א'), שהמוציא שם רע על חברו, מעיקר הדין אין צריך הנפגע למחול לו, אפילו כשבא לבקש מחילה; ואם בכל זאת אתה רוצה שאמחול לך, עליך להשאיר אצלי את זכויות המצוות שלך!". לבסוף השניים החליטו לפנות אל מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א, כדי לקבל הכרעה בעניינם... השיב מו"ר הגר"י זילברשטיין שליט"א:

א) כתב רבינו החתם סופר (בדרשותיו ח"א דרשה לז' באדר), שאחד שדיבר על רעהו לשון הרע, וכעת חוזר בתשובה ומבקש מחילה ממי שדיבר עליו - הרי הוא מקבל בחזרה את כל זכויותיו שעברו לחבירו. (וברור שאפילו אם המוחל יעמוד ויכריז שעל זכויות המדבר לשון הרע הוא אינו מוכן למחול, אין בדבריו כלום, כי הדבר אינו תלוי בו, שכן שכר המצוות כולו הוא מאת ה' יתברך, ולא שייך כלל לסחור בו כחפץ גשמי...).

ב) אמנם, מסתבר שלאחר שזה שדיבר עליו מחל לחבירו, לא ייגרע חלקו, ולא ינכו מזכויותיו כלל בגלל שמחל לחבירו, אלא יתנו מן השמים, מאוצר מתנת חינם, למספר שחזר בתשובה את הזכויות שלו בחזרה, וזאת מבלי להחסיר מאומה מזה שדיבר עליו, שכן לקב"ה לא חסר שכר טוב לשלם גם לזה וגם לזה.

ג) אולם, גם אם נאמר שלאחר המחילה הזכויות עוברות מהנפגע ושבות בחזרה אל הפוגע, מכל מקום, אמרנו למוחל שאין לו מה לחשוש, כי לא יפסיד מאומה מחמת מחילתו, וזאת על סמך דברי קודשו של מרן רבינו הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, שכתב בעניין זה דבר נפלא (איילת השחר) ויקרא י"ט, ט"ז):

"כשזה שדיברו עליו מוחל למספר לשון הרע, אזי יחזרו הזכויות למספר לשון הרע, ומכל מקום, המוחל אינו מפסיד מכל, כי הזכות שיש לו במה שמוחל לחבירו, שוקלת הרבה כנגד כל הזכויות שעברו אל המספר והחזירם על ידי מחילתו!"

לאור הדברים, יש להורות לנפגע, שיימחל לגמרי לחבירו ששב בתשובה, והמוחל לא יפסיד ממחילה זו, אלא אדרבה רק ירוויח...

ונסיים בסיפור: יהודי הגיע לבית מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, והתחנן בבכי "רבינו ימחל ויסחל לי"... הגראי"ל שאל "על מה אמחל לך? איזו רעה עשית לי?".

השיב האיש: "דיברתי על הרב המון לשון הרע..."

אורו עיניו של רבנו. הוא פנה אל היהודי בארשת פנים מרנינה ומחוייכת: "אתה מבקש ממני סליחה?!... הלא עשית עימי טובה עצומה... וכי אינך מכיר את דברי קודשו של החובת הלבבות שמי שמדברים אליו זוכה בכל מצוותיו של המדבר, וגם זוכה שחטאיו עוברים אל המדבר... (וגם אם ימחל לחבירו על שדיבר עליו לשון הרע, על כל פנים יזכה לזכות עצומה בגין אותה מחילה כפי שנתבאר)... ואם כן - סיים מרן ואמר לאיש בחביבות - אין לך מה להצטער, איני מקפיד עליך כלל, אלא אדרבה, אני אסיר תודה לך..."

היהודי שמע את דבריו הנלהבים והמנחמים של הרב ופניו לא היו לו עוד...

הוא עמד לצאת מבית מרן עם הרגשה שהוא באמת עשה לרבן של ישראל טובה כה גדולה, ואז פונה אליו מרן ואומר לו בעדינות: "רק בקשה אחת לי אלך - אל תעשה טובות כאלו גם לאחרים..." (ופריו מתוק).

"ביומו תתן שכרו" [כד, טו].

תלמיד מובהק של אחד מגדולי הדור שליט"א, העלה את השאלה הבאה: בערב שבת קודש, כשעתיים לפני כניסת השבת, חלה תקלה במערכת החשמל בביתנו. הזעקתי בדחיפות חשמלאי מוסמך, והוא הגיע בזריזות והחל בעבודת תיקון התקלה. תוך כדי עבודתו שוחחנו, וסיפרתי לו שאני זוכה לשמש בקודש אצל מורי ורבי רבן של ישראל שליט"א. לאחר שבס"ד האיש סיים בהצלחה את עבודתו והחשמל חזר לפעול, שאלתי למחר העבודה, והלה השיב: "300 ש"ח".

עמדתי למסור לו את התשלום, אך פתאום הוא חזר בו ואמר: "תשמע ידידי, את הכסף תשאיר אצלך, תמורת שכר עבודתי, אבקש נא שתדאג להשיג עבורי ברכה לזרע של קיימא מרבך הגאון הצדיק...".

ובכן, החשמלאי עזב את הדירה, והשעון הראה שבעוד כחצי שעה נכנסת השבת, ולפתע התעוררה בקרבי שאלה חמורה: הנה ציוותה התורה בפרשתנו: "בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ, וְלֹא תְבֹאֵהוּ (תִּשְׁקַע) עִלְיוֹ הַשֶּׁמֶשׁ" (דברים כ"ד, ט"ו), ולכן, כשסיים עובד את עבודתו ביום, יש לפרוע לו את שכרו עד לסוף היום, דהיינו עד לשקיעת החמה (שו"ע חו"מ סי' של"ט ס"ד).

ממילא, הסתפקתי האם אני מצווה לטרוח לאלתר, בשעה לחוצה זו שלפני כניסת השבת, להשיג את מורי ורבי ולבקשו לברך את החשמלאי, ואם לא אדאג לכך כבר עתה, הרי שלאחר השקיעה אעבור על איסור דאורייתא של הלנת שכר עבודתו של הפועל, דהיינו על ביטול מצוות עשה של "ביומו תתן שכרו", ועל איסור "בל תלין"...?

השיב מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

נראה שלא שייכת בשאלתנו אזהרת התורה לפרוע את שכר הפועל בהשגת הברכה בו ביום דווקא, שכן הדבר "תלוי בדעת אחרים", ולא בידו של בעל הבית, והרי כל בר דעת מבין, שאין זה פשוט כל כך להשיג את גדול הדור, ובטח לא ברגעים הלחוצים של כניסת שבת, ובוודאי שגם החשמלאי דגן הבין, שאין לבעל הבית "כפתור מיוחד" שהוא לוחץ עליו, ותיכף ומיד, בן רגע, נכנס אל הקודש פנימה...

ולכן, הדעת נוטה שכאשר ביקש הפועל מבעל הבית שידאג עבורו לברכה, אין הכוונה שכבר עתה ברגעי הלחץ של כניסת השבת יעזוב את ההכנות לשבת בביתו, ויתרוצץ להשיג את רבו ולהטרידו... אלא, תכלית דרישתו של החשמלאי היתה, שלאחר השבת, בהזדמנות הראשונה שיתאפשר לתלמיד, יבקש מרבו שיזכיר אותו לברכה וישועה.

לסיכום: בעל הבית אינו חייב להשיג את רבו לפני כניסת השבת ולבקשו לברך את החשמלאי, אלא יכול להמתין עד לאחר השבת, ואז ישתדל בהקדם האפשרי לבקש את הברכה (והערב נא).

"לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה, לא יהיה לך בביתך איפה ואיפה גדולה וקטנה" [כה, יג-יד].

השאלה שלפנינו הגיעה מאת בעל חנות לדגים, שכה סיפר:

ישנו סוחר ערבי שעובד בסמוך לחנותי, ואני מקפיד לשמור עמו על יחסי עבודה נאותים. בעבר גם קניתי ממנו סחורות, תמורת תשלום מלא. אלא, שהאיש מרגיש שהפכנו ממש לרעים אוהבים, ושכביכול 'אני חייב לו טובות', ומידי יום שיש לי הוא נכנס לחנותי, נוטל כמות גדולה של דגים, מהסוג היקר ביותר, ובכל פעם כשאני שוקל ונוקב בפניו את המחיר האמיתי (שהוא די גבוה), הוא 'מעגלי' אותנו בכמה עשרות שקלים, לפעמים גם במאה שקלים ויותר, ומשליך לפני את השטרות ויוצא מיד... ולמשל, בפעם האחרונה סכום התשלום היה 400, אך הערבי זרק לעברי חוצפתו 300 שקלים, וכשרק ניסיתי לסרב לקבל את השטרות ולבקש את הסחורה בחזרה, הלה מיד חמק ויצא מהחנות תוך כדי שפיטן 'נו באמת, ביני ובינך מה היא...!'.
ובכן, עלה רעיון בלבי; בעזרת טכניקה פשוטה, אני יכול להוסיף על המשקל, באופן שיעלה בעוד כמה קילוגרמים, ובכך אוכל לנקוב במחיר גבוה יותר, ולאחר ה'הנחה' שהלקוח עז-הפנים יעשה לעצמו, המחיר יתאזן ויעמוד על מחירה האמיתי של הסחורה... (לנקוב סתם כך במחיר גבוה מבלי לרמות במשקל, איני יכול, כי המחיר לק"ג מופיע בשלט המחירון, וכשיחשב את המחיר על פי המשקל, יגלה מיד שרימתי אותו).

שאלתי אפוא היא - האם מותר לרמות במשקל את הישמעאלי החצוף?

כידוע, קיים איסור חמור להטעות במשקולות חסרים, כפי שאומרת התורה: "לא תַעֲשֶׂוּ עֹל בַּמִּשְׁקָל וּבַמְשׁוֹרָה (ויקרא י"ט, ל"ה). לא יִהְיֶה לָךְ בְּבֵיתְךָ אֵיפָה וְאֵיפָה גְדוֹלָה וְקֹטְנָה... כִּי תֹעֲבֹת ה' אֱלֹהֶיךָ כָּל עֲשֵׂה אֵלֶּה כָּל עֲשֵׂה עֹל (דברים כ"ה, י"ד-ט"ז). וגם כשמודד לגוי אסור למדוד במשקולות שאינם מדויקים.

ולשון השו"ע הרב (הלכות מדות ומשקלות ס"ב) הוא: "ואפילו השוקל או המודד בחסר כל שהוא לנכרי, עובר בלא תעשה וחייב להחזיר, וכן שאסור להטעותו בחשבון, והרי הוא בכלל 'כי תועבת ה' אלוהיך כל עושה אלה כל עושה עול' לרבות העושה עול לנכרי". ויעוין גם בערך השולחן, שהאר"ק בגודל חומרת איסור השקילה במשקולות מרמה, וסיים: "ומוטב לאדם להתגולל באשפתות משיהיה במסחרו מדות ומשקלות שקריים. ואסור לרמות שום רמאות בעניין המידה והמשקל, בין לישראל בין לנכרי, אלא יהיו מיושרות ומצודקות. והמודד או שוקל אפילו במידה ומשקל אמת אלא ששוקל חסר, בין לישראל בין לנכרי, עובר בלאו של לא תַעֲשֶׂוּ עֹל".

אולם, כאשר הצענו את הדברים לפני מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, נענה הרב ואמר כדלהלן:

מצינו לשונות חמורים ביותר של רבותינו, באשר לאיסור זה של שקילה מזוייפת; הנה כתבו רש"י (ויקרא י"ט, ל"ה) ורבינו יונה (שע"ת גי-פ"ז): "לא תַעֲשֶׂוּ עֹל בַּמִּשְׁקָל וּבַמְשׁוֹרָה" - "מלמד שהמודד נקרא 'דיין' (לפי שהקונים סומכים על יושרו שמידותיו מדויקות, כשם שבעלי הדין סומכים על נאמנותו ושקול דעתו של הדיין), ולכן אם שיקר במידה ובמשקל, הרי הוא כמקלקל את הדין, וקריו עול, שְׁנָאוּי, ומשוּקָץ, חרם ותועבה. וכן גורם לחמישה דברים: מטמא את הארץ, מחלל את השם, מסלק את השכינה, מפיל את ישראל בחרב, ומגלה אותם מארצם".

ומלבד זאת, העיסוק התמידי בשקילה מרומה, עלול להוליד תכונות שליליות בנפש האדם, כפי שכותב הרמב"ם (בפירוש המשניות כלים י"ב-ז'): "האונאות והתחבולות ומיני המרמות והזיוף והסילוף עם הגויים אסורות, ואמרו רבותינו עליהם השלום, אסור לגנוב דעת הבריות ואפילו דעת הגוי, וכל שכן אם יהא תלוי חלול השם שאז יהיה העוון חמור יותר. ויושגו לאדם תכונות רעות על ידי כל המעשים הרעים הללו, אשר העיד יתעלה על עצמו שהוא מתעב אותן כשלעצמן נעשו עם מי שנעשו, והוא אומר כי תועבת ה' אלקיך כל עושה אלה כל עושה עול!"

ולכן - סיים מו"ר - יש להורות למוכר שיחפש דרכים אחרים להתמודד עם הלקוח, אך לא על ידי שקילות מזוייפות (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנז ז"ל, לע"נ מניזה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מלז ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ט אלול תשפג: הדלקת נרות: ירושלים: 6:36 תל-אביב: 6:52 חיפה: 6:44 מוצאי שבת: ירושלים: 7:49 תל-אביב: 7:51 חיפה: 7:51 ר"ת: 8:28

פרשת כי תצא

"מוצא שפתיך תשמור"

לשמור ולקיים דיבור שהוציא אדם בשפתיו וקיבל על עצמו לקיים!

נלמד מהפסוק: "מוצא שפתיך תשמור ועשית" (פרק כג-כד)
וכתב רבינו יונה ז"ל (משלי ד-כא): הזהיר על הפשיעה בשכחת העיקר
מן הנדר וכו' כי מעת שנדר וחייב עצמו בנדר, הוזהר לשום על לב שלא
יפשע ולא ישכח, כי הנה הוא יודע כי השכחה מצויה בלבנות בני אדם
לשכוח דבריהם אם לא ישמרו אותם בלבד, וכמו שנאמר (קהלת ה-ה)
"אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה
היא למה יקצוף האלוקים על קולך" וגו' פירוש: אעפ"י שאתה שוגג בסוף
בביטול הנדר, לא תחשב לך שגגה, כי הנה פשעת, באשר לא שמרת הנדר
על לבך בלבתי תשכחנו".

באחת השנים לקראת ראש השנה, ניגש אברך עם שני בניו
לגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל כדי להתברך מפיו, שאל
רש"י את אחד הבנים לגילו, והשיב כי בעוד מספר חדשים יהיה
לו בר מצוה.

אמר לו רש"י: דע כי כעת בגיל י"ב שנה, הנך פטור מכל מצוות
עשה ומצוות לא תעשה, הן דאורייתא והן דרבנן, ומכל עונשיהן,
מלבד דבר אחד שהנך חייב בו: על דיבור! שכן מצאנו בנדרים
שנידרו של "מופלא הסמוך לאיש" נדר הוא, והקדשו הקדש ואם
אדם אחד מועל בזה, חייב. וזאת אעפ"י שאם הילד עצמו ימעול,
יהיה פטור.

וסיים רש"י: "אותה תורה שאומרת שילד אכן לא אחראי למעשיו,
היא זו שאומרת, שעל הדיבור הוא אחראי גם אחראי, וצא ולמד
מכאן מהו כוחו של הדיבור..."

אמרו חז"ל בגמרא (שבת לב:) בעוון נדרים מתה אשתו של אדם
[ועיין בספר חסידים סימן ת"ז שהביא מעשה נורא בענין זה] וסיפר
הגרי"י זילברשטיין שליט"א שאשה אחת טענה על בעלה העשיר
שנודר כספים לבית הכנסת ואינו מקיים את נדרי המצוה הללו, ולכן
היא מאוד פוחדת ממה שאמרו חז"ל, שאם אינו מקיים נדרו אשתו
מתה, על כן נפשה בשאלתה שיבקש מהגבאים שיותר לא ידרשו
ממנו להרים את תרומותיו כדי שלא תמות ח"ו.

תלונה זו הוצגה לפני הגראי"ל שטיינמן זצ"ל והשיב בדברים
הבאים: אין בכוונת חז"ל לומר שאם הבעל חוטא ואינו מקיים את
נדרו אשתו תמות. אלא הכל תלוי במעשיה של האשה. אם היא
אינה הולכת חלילה בדרך השם, ואינה מקיימת את המוטל עליה,
אזי כשבעלה זכאי היא תחיה בגללו, כי השי"ת תמים פעלו, ואם
לא מגיע לבעל שאשתו תמות, זה לא יקרה. אבל כאשר הבעל
חטא בעוון נדרים היא תקבל את עונשה בגללו. אבל כאשר האשה
יראת השם, בוודאי שלא יעלה על הדעת שתניזק ותיענש בגלל
בעלה. עכ"ד.

לקיים היוצא מפיו...

פעם נשאל הגאון מטשיבין – רבי דוב בעריש ווידנפלד
זצ"ל, האם דרכו לפתוח מקרר בשבת? השיב לשואל שבכלל
אינו פותח את המקרר גם לא בימות החול, שכן לא מזדמן
לו הדבר.

באמת היה זה דבר נדיר שהרב מטשיבין יגש למקרר
בעצמו. אמנם מכיון שהוציא מפיו מלים אלו שאינו פותח
את המקרר, נזהר רבי דוב בעריש מאותו יום שלא לפתוח
את המקרר, גם כאשר נצרך לכך, לקיים מוצא שפתיו.
שר התורה

"לנדרו בלי כוונה רצינית לקיים?"

פעם קיבל הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל שיחת טלפון
מאד לא שיגרתית מבחור ישיבה. הבחור הזה מעורב בויכוח
ידידותי עם חבר. השנים התערבו שמי שינוצח בויכוח, לא יתגלח
בערב שבת הקרוב. הבחור שטילפן הפסיד בויכוח, ועתה הוא
פונה אל רבי משה ומבקש שימצא לו היתר לשחררו מנדרו...

רבי משה החל מייסר: ומה על המצוה של "מוצא שפתיך
תשמור ועשית"? וכי יאה לבן ישיבה, להוציא מפיו נדר, בלי
כוונה רצינית לקיימו?

ואף יתכן שרבי משה יכול היה למצוא דרך עבור הבחור
לשחררו מן הנדר, סרב לעשות זאת. זאת כדי לחנך את
הבחור שפעם הבאה יצטרך לשקול את דיבוריו ביתר
זהירות...

רבי משה פיינשטיין

"מוצא שפתיך תשמור"...

פעם נאלץ הגאון רבי עזריאל הילדסהיימר זצ"ל
להגיע בשבת לברלין אל אחד מראשי השלטון בענין פיקוח
נפש דחוף ביותר לקהילת היהודים במדינה, ולא היה ניתן
בשום אופן לדחות הדבר ליום המחרת. במהלך השיחה עם
המארח הגוי, הושיט הלה חפיסת סיגריות והציע לאורחו
ליטול מתוכה סיגריה אחת לעישון.

התנצל רבי עזריאל ואמר: "אינני מעשן"! המארח הבין
והם המשיכו בשיחה. הפגישה הצליחה בס"ד.

עד לאותו יום היה רבי עזריאל רגיל לעשן... אולם מאז
ואילך לא באה יותר סיגריה לפיו, משום שהוציא מפיו
שאינו מעשן ו"מוצא שפתיך תשמור"...

הלמות עמלים – ח"ב

למנוע כל סכנה גופנית או נזק ממוני העומד לבוא על הזולת!

נלמד מהפסוק: "והשבות לו... וכן תעשה לכל אבידת אחיך" (פרק כב-ב,ג)

ודרושו חז"ל בגמרא: והשבת לו - לרבות אבידת גופו [כגון רואה את חברו שהוא טובע בנהר, או חיה גוררתו, או לסטים באים עליו שהוא חייב להצילו] (סנהדרין עג.) וכתב הרמב"ם (פרק א' מרוצח הלכה יד): "כל היכול להציל ולא הציל עובר על 'לא תעמוד על דם רעך'. וכן הרואה את חברו טובע בים או לסטים באים עליו, או חיה רעה באה עליו, ויכול להצילו הוא בעצמו, או ששכר אחרים להצילו ולא הציל. או ששמע עובדי כוכבים או מוסרים מחשבים עליו רעה... ולא גילה אוזן חברו והודיע וכו' העושה אותם עובר על 'לא תעמוד על דם רעך'."

והרמב"ם (בספר המצוות - לאוין רצו) כתב: שהזהירנו מלהתירש בהצלת נפש אחד מישראל כשנראהו בסכנת מות או ההפסד ויהיה לנו יכולת להצילו, כמו שיהיה טובע במים ואנחנו נדע לשחות ונוכל להצילו, או יהיה גוי משתדל להורגו ונוכל לבטל מחשבתו או לדחות ממנו נזקו, ובאה האזהרה באומרו (ויקרא יט-טז) "לא תעמוד על דם רעך", וכבר אמרו שמי שיכבוש עדות תכללה גם כן בזאת האזהרה, כי הוא רואה ממון חברו אבד והוא יכול להחזירו אליו באמרו האמת, וכבר בא בזה הענין גם כן "אם לא יגיד ונשא עונו".

כאשר ביקר כ"ק האדמו"ר מסטמאר - רבי יואל טייטלבוים זצ"ל בירושלים, נשאל ע"י רופא ירושלמי חרדי: האם מחוייב הוא עפ"י דין תורה לכתת רגליו באישון לילה לכל חולה המזמין אותו, הרי התורה אמרה "ורפא ירפא" (שמות כא-יט) "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות", אבל מנין שהוא חייב להענות לכל דורש, ובפרט כשיש עוד רופאים בעיר?

הוסיף הד"ר וסיכם את שאלתו: האם התורה מחייבת אותי לרפאות או שמא זהו רק בגדר רשות?

השיב הרבי: "חייב הרופא מן התורה לרפאות חולי ישראל, וזה נכלל בפירוש במה שאמר הכתוב "והשבותו לו". כוונת הרבי בתשובתו למה שכתב הרמב"ם בפירוש המשניות (נדרים לח): "ובכלל דרשת חז"ל "והשבות לו - לרבות אבידת גופו", הוא גם החיוב על הרופא לרפאות חולי ישראל, שבה מקיים השבה לאבידת גופו כשרואה אותו מסוכן ויכול להצילו. ומטעם זה, המודר הנאה מחברו מותר לו לרפאותו משום שאין הריפוי רשות גרידא אלא מצוה וחיוב ממש".

יש לכאורה לתמוה על מה שאמרו חז"ל (ובגמרא ב"ק פה): "ורפא ירפא" - "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות", לשם מה נצרכת היא אותה רשות, והרי זה לכאורה מושכל מוסרי ראשון במעלה, להסיר הסבל מהזולת ולרפאותו?

וביאר הגאון רבי שמחה זיסל ברויזא זצ"ל, שלכאורה יש להתבונן, הכיצד מותר לרפאות אדם כשאנו יודעים שכך נגזר עליו ע"י הקב"ה, ונמחיש זאת זאת ברעיון שאמר אחד מגדולי התורה כי "בית חולים" הוא מעין "בית כלא" של הקב"ה שעל כל חולה נגזר תקופת מאסר מסויימת בבית החולים... ואם כך נגזר עליו, הרי בכך שבאים לרפאות אותו פועלים בזה כביכול נגד רצונו של הבורא?

למה הדבר דומה? לאדם שנכלא בבית האסורים בגזירת המלך, והנה בא אחד וחותר לו חתירה תחת שערי הכלא בכדי להבריח את אותו אסיר. הלא לבטח תחשב אותה פעולה כמרידה במלכות...

מעתה מובן היטב, מדוע צריך רשות מיוחדת מהתורה לרופא לרפאות את החולים, כי אף אמנם שיש גזירת מלך שיהיה חולה, אבל מאידך, אותו המלך שגוזר הוא גם נותן רשות להוציא מהגזירה, וזה שלומדים מהפסוק "ורפא ירפא" - שניתנה רשות לרופא לרפאות.

למען הצלת תלמיד מעונש מוות...

בתחילת המלחמה העולמית הראשונה שבין רוסיה לגרמניה, למד בישיבתו של החפץ חיים בחור מגרמניה, בשם אפרים ליבוויץ. בלש מסויים שרצה להראות הצלחתו בריגול, התיידד עם תלמידי הישיבה, וכשנודע לו על אזרחותו הגרמנית של אותו בחור מצא הזדמנות להכניס בכיסו תכנית של מבצר קובנה.

באותו לילה הקיפו אנשי צבא רוסיה את אכסניו של התלמיד ומצאו בכיסו את התכנית... מיד מסרו אותו, וכל מנהלי הישיבה והחפץ חיים בראשם עמדו תחת חשד שהם מעורבים באותו עסק ריגול. לתלמיד היה צפוי עונש מות.

הח"ח לא התחשב בזה שהתערבותו לטובת הבחור עלול לעורר חשדות רציניים. הוא התמסר בכל נפשו להצילו. הוא נסע בעצמו לפטרבורג להשפיע על עורך דין ידוע. שיקבל עליו לטפל במשפט כי שום עו"ד לא הסכים להתערב בעסק מסוכן כזה.

כשהתקיים המשפט בשנת תרע"ז נגד הבחור, הופיעו בבית המשפט, החפץ חיים וחנתו רבי צבי לוינסון זצ"ל, והגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, והעידו שהם בטוחים שהוא חף מפשע. הנאשם נידון לבסוף לעשר שנות עבודות פרך. כששמע הח"ח את פסק הדין הודה להש"ת שהצילו מעונש מות, ובאשר לעשר שנות המאסר צחק ואמר: "שוטים שכאלה! וכי יודעים הם השלטונות שיחזיקו מעמד אף עשרה חודשים? וכי הם בטוחים אף בעשרה שבועות?"

ואמנם לאחר חדשים, בכ"ב אדר תרע"ז התחוללה המהפיכה ברוסיה ומיגרו את הקיסר מכסאו, והנאשם שוחרר מכלאו...

"לא תעמוד על דם רעך"...

פעם תפסו שלטונות הצאר בראשית המלחמה, בני ערובה רבים מיהודי ליטא בעלילה נבזית שכביכול "ריגלו" לטובת הגרמנים, וכלאו אותם במחנה צבאי בשם "פוליאגאן". גם לאחר שעבר המחנה לידי הגרמנים המשיכו להעביד אותם בפרך ובתנאי מצוקה ורעב איומים אחת משטר נוגש ומתעלל שאין כדוגמתו.

כשנודע להגרי"ש כהנמן זצ"ל על הזוועות המתרחשות במחנה ההוא, נסערה רוחו מאוד. מול עיניו הבהבו באותיות אש דברי הרמב"ם: "שהשבו הרי הוא בכלל הרעבים... ועומד בסכנת נפשות... והמעלים עיניו מפדיונו הרי זה עובר על 'לא תאמץ'... ועל 'לא תעמוד על דם רעך'."

פנה הרב מפוניבז' בדחיפות אל שני מיודעיו העשירים ר' גרשון רוזינצקי ז"ל ושותפו ר' צבי קרמר ז"ל וביקש מהם שיעמידו לרשותו סכום גדול שנקב בו כדי להציל לקוחים למות.

למשמע דבריו תמהו: "וכי בדעתו לשחד בממון את הגרמנים הידועים כ"אנשי עקרונות" שלא ניתן לשחדם?" אך הרב בשלו.

לבסוף בתחבולות שונות, ובסיכון עצמי גבוה, אכן עלתה בידו להציל: הגרמנים שיחררו והוציאו לחפשי ממחנה הריכוז האיום אלפי יהודים חיים שהחזיקו כבני ערובה, תמורת תשלום כופר בן עשרה רובלים זהב לכל נפש! התברר שכסף זה היה מהונו הפרטי של הרב כהנמן שהיה שותף בעסקיהם של שני העשירים הללו... הרב מפוניבז'

"תשלחו מיד להסיר הנזק"...

סיפר הג"ר משה מרדכי שולזינגר זצ"ל: יום אחד נכנסתי לביתו של הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל ושמעתי אותו מבקש בטלפון מפקיד בעיריית ירשלים: "זה עתה עברתי ברחוב בשכונת בית וגן וראיתי בור גדול בלתי מכוסה. העמדתי שומר על ידו, נא לשלוח מיד פועלים מהעירייה לסתום את הבור בלי שהיות".

לשאלת הפקיד: "מי אתה ומה משלח ידך?" ענה: "שמי יחזקאל אברמסקי. אני איש זקן, לומד ומלמד. אבל מה זה נוגע לבור, תשלחו מיד להסיר את הנזק"...

פניני רבי יחזקאל

מצוה להשיב אבידה [עפ"י סימנים] לבעליה!

נלמד מהפסוקים: "השב תשיבם לאחיך... וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם" (פרק כב-א,ג)

והקישו חז"ל כל אבידה ל"שמלה" מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנים ויש לה תובעים, אף כל דבר שיש בו סימנים ויש לו תובעים חייב להכריז [ולהחזיר] (בבא מציעא כז.)

שנינו במשנה (ב"מ לג.) שאם היו לפניו להשיב אבידה של אביו ואבידה של רבו ויכול להשיב עתה רק אחד מהם. יקדים להשיב את אבידת רבו לפני אבידת אביו משום שאביו הביאו לעולם הזה ואילו רבו שלימדו תורה מביאו לחיי העולם הבא.

ולכאורה יש לשאול: אם רבו עדיף על אביו, מדוע נאמר בפסוק (שמות כא-טו) שמכה ומקלל אביו חייב מיתה, ואילו אם הכה או קילל את רבו לא ראינו שיהא חייב מיתה על זה. והרי רבו מביאו לחיי עולם הבא?!

ושמעתי מחתני **הרב מרדכי גליק** שליט"א לתרץ שכאשר התורה מענישה אדם על עבירה שעשה, העונש הוא על הפשיעה והשחיתות של האדם במעשה העבירה, וככל שיותר מבין בשכלו גודל הרוע מה שהולך לעשות, כך התביעה עליו גדולה יותר, ובהתאם לכך העונש.

יסוד זה נראה מסתבר בהחלט, ולכן מצינו הבדל באותה עבירה עצמה בין אם עשאה במזיד או עשאה בשוגג. וכן מצינו שעל אותה עבירת גניבה נענש הגנב יותר מהגזול (בתשלומי כפל) כי פשיעתו של הגנב [שירא מאנשים ולא מהש"ת] חמורה יותר מהגזולן [שגם מאנשים אינו ירא] אף ששניהם עשו אותה עבירת גניבה.

מענה מובן, שאף כי אמנם בדרגה הרוחנית כלפי שמיא, מעלתו של הרב יתירה על מעלת האב. ולכן קודם הוא בהשבת אבידתו. אך לענין העונש לעובר העבירה, הרי כל אדם מבין בטבעו ובשכלו הפשוט, שישנה יותר פשיעה ושחיתות להכות ולקלל את אביו מאשר את רבו, וממילא נתבע יותר על מעשהו זה, ובהתאם לכך מקבל את העונש, כאמור.

עוד עלינו לשאול בלשון הפסוק בהשבת אבידה שנאמר "כי תפגע שור אויבך... תועה השב תשיבנו לו" ואילו בפסוק המדבר על פריקה וטעינה נאמר "כי תראה חמור שונאך... מדוע באבידה הלשון הוא "אויבך" ואילו בפריקה הלשון הוא "שונאך"?!"

ונראה ליישב לפי הכלל שכתב הגר"א זצ"ל לחלק בין "אויב" ל"שונא" שהאויב מסתיר את איבתו בלבו, וכלפי חוץ מראה עצמו כאוהב. ואילו ה"שונא" אינו מסתיר את שנאתו ומראה אותה בגלוי.

מענה י"ל שהתורה בציוויה להשיב את האבידה או לפרוק ולטעון, רצתה בזה שאדם יכפה יצרו כנגד טבעו. ולכן כשמדובר בפריקה וטעינה נקטה התורה בלשון "שונא", שהרי עושה זאת בפני הבעלים ואז אם הוא שונא שמראה שנאתו בגלוי, ישנה יותר כפיית הייצר לעזור. לא כן בהשבת אבידה שזה לא בפני הבעלים ואז כפיית הייצר הוא דווקא במצב כזה שיש לו הזדמנות לממש את איבתו המוסתרת ולא להשיב, ולכן בזה כתבה התורה בלשון "אויב" שעליו לכפות יצרו ולהשיב.

החליטה להשיב מיראת הדין...

מעשה בסוחר קמח ירושלמי שאבד לו ארנקו ובו סכום כסף גדול שחסך כדי לקנות תבואה. נחרד האיש וחזר אחר אבידתו. חקר ודרש. הכריז ותלה מודעות, וללא תוצאות. משעברו שלושה ימים ולא נשמע דבר, עלה עטוף יגון לביתו של הגר"ל **דיסקין זצ"ל** ושח בפניו על אסונו. השיבו בלשון הגמרא (ברכות טז:): "המקום ימלא לך חסרונך".

והנה באישון לילה התדבקו על דלתו של הסוחר. כשפתח את הדלת נכנסה ישישה ובידה הארנק... או-אז רבתה השמחה, ובני הבית התגודדו סביבה וחקרוה אודות האבידה.

האשה שהיתה מבועתת ואחוזת בהלה, סיפרה שלפני שלושה ימים מצאה את הארנק. גלמודה היא ועניה מרודה והודתה לבורא על האוצר שמצאה. אמש שמעה מפי שכנותיה על הסוחר המחזר אחר אבידתו. אך נצרה את סודה. לבה הכה אותה ומצפונה יסרה, אבל חבל היה לה לשמט מידה את האוצר. הערב עלתה על יצועה, ולפתע נתקפה בעתה וחרדה מיראת הדין ומעונש הגיהנם. שנתה נדדה, ואחוזת אימה החליטה לקום ולהשיב את האבידה... **השרף מבריסק**

להתמודד עם היצר הרע ולנצחו...

יום אחד עמד הגאון **רבי חיים מצאנז** זצ"ל ליד חלון חדרו והשקיף החוצה. ראה יהודי עובר ברחוב, נקש בחלון ורמז לו להכנס. כשנכנס, שאלו: "אמור נא לי, אם תמצא ארנק מלא דינרי זהב, האם תשיב את האבידה לבעליה?"

ענה האיש: "וודאי רבי. הייתי משיב אותה תיכף ומיד!" אמר לו רבי חיים: "שוטה אתה" ופטרו מעל פניו. שב רבי חיים וקרא ליהודי נוסף ששמע את תגובת רבי חיים לקודמו. ושאלו את אותה שאלה. השיב האיש: "לא! אין אני שוטה כזה שאחזיר ארנק מלא כסף שנזדמן לידי!" אמר לו רבי חיים: "אם כן רשע אתה" ושלחו מביתו.

חזר רבי חיים לחלון ורמז ליהודי שלישי להכנס לחדרו. שוב חזר על שאלתו, והלה ענה: "כיצד אוכל לענות לרבי, וכי יודע אני באיזה דרגה אעמוד בשעת מציאת האבידה והאם יהיה בכוחי לנצח את יצרי הרע? אני רק מקוה שהש"ת יעזור לי לגבור עליו ולהשב את האבידה לבעליה!"

אמר לו רבי חיים: "אתה - חכם הנך. כך צריך יהודי להשיב..." **מקור חיים - באהלי צדיקים**

על מנת שלא לקבל פרס...

פעם מצא הגאון **רבי שמריהו גריינמן** זצ"ל מציאה שהיתה בעלת ערך גבוה. הוא כמובן הכריז עליה עד שהשיבה לבעליה. שמח האובד וביקש להעניק פרס כספי למוצא כהבעיץ תודה.

סירב רבי שמריהו בכל תוקף לקבל פרס כלשהו על המצוה. ניסה בעל האבידה לגמול לו בדרך אחרת. הוא הציע לתת לו סכום נכבד על מנת שיחלקו לצדקה... אך גם להצעה זו סירב רבי שמריהו.

ואמנם כששב רבי שמריהו לביתו, נקפו לבו שמא נהג שלא כדין כשסירב ליטול את הכסף לצדקה. הוא הציע את חששותיו לפני **החזון איש** שמא בעלמא דקשוט יתבע אותו לדין, בעל האבידה, על כך שבגלל סירובו מנע ממנו לתת סכום נכבד לצדקה. אך החזו"א הצדיקו והסכים עם סירובו... **עפ"י אורחות איש**

לפנים משורת הדין...

מעשה שהיה בישיבת פורת יוסף: בחור מצא בבית המדרש שטר של חמישים ל"י (סכום גדול בימים ההם). הוא פנה לגאון **רבי בן ציון אבא שאול** זצ"ל ושאל האם יכול ליטלו לעצמו, שהרי מפורש בגמרא (ב"מ כד:): "המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות הרי אלו שלו".

שלף מיד רבי בן ציון מכיסו שטר של חמישים ל"י ואמר לבחור: "קח לך מתנה ממני, ועתה עלה לבית המדרש ותחפש מי איבד את הכסף". עלה לבית המדרש ואכן מצא אברך מבוהל המחפש את שטר חמישים ל"י שאבד לו. היה זה אברך עני המטופל בילדים שלוה את הכסף מקופת גמ"ח ואבדו לו. מיד החזיר לו את השטר והשיב את נפשו.

אמר רבי בן ציון למשיב: "רואה אתה, גמלת חסד עם אדם מישראל! גם אם צדקת מצד הדין. יש לעשות לפנים משורת הדין. "הרי אלו שלו" אין פירושו שאסור להכריז, אלא יש מצבים שצריכים לנהוג בוותרנות, לפנים משורת הדין... **האיר המזרח**

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

יוסף מוקיר שבת...! (לא ממבצע הסיפורים)

לפיכך הודיעו על עריכת בדיקה של כבודות-יד באזור מסוים של המטוס. כאשר יתברר שכל התיקים שייכים לאנשים שהורשו לעלות לטיסה, יוכל המטוס להמריא. איזה אזור נבחר לבדיקה? האזור בו ישבו ארבעת חבריו של האיש שניסה להתגנב לטיסה.

* * *

בואו חשבון: האם בשעה שניסה אותו אדם לעשות את השטות שלו, הוא לקח בחשבון איזה נזק מצטבר גרם למאות אנשים? שעה וחצי של עיכוב כפול 228 נוסעים לפחות, בכיות של ילדים, עצבים של מבוגרים, מקבלי פנים שתכננו לצאת לשדה התעופה בשעה מסוימת, נהגים שהוזמנו, טיסת-חזור מתוכננת ועולה על כולנה: חילול השם לעיני העמים.

אם לפני שאדם עושה שטות הוא ינסה לכמת את הנזק המצטבר שעלול לצאת מכך לרבים, קרוב לוודאי שהוא ישקול שוב האם הדבר משתלם. ברור שלפני שאדם עושה שטות, הוא לא עורך מלכתחילה סיכום של כל הנזקים ואומר לעצמו בקול "טוב, אף על פי כן אני עושה את זה". ברור שלא! אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, ואותה רוח שטות פשוט לא מחשבת את התוצאות והנזקים. כמה חבל!

* * *

ובאותו רגע נזכר יהודה בלוד באביו שמייצג את ההיפך הגמור: **יוסף בלוד** קוראים לו והוא מתגורר ב'אנדינג' (אחד הכפרים היחידים בו הותר ליהודים להתגורר, כאשר המגורים בשווייץ נאסרו עליהם לפני מאות שנים). הוא סוחר-בקר, למעשה סוחר הבקר היהודי היחיד בשווייץ. וכל הגויים יודעים: בשבת אין מה לדבר איתו על עסקי-בקר, גם לא תמורת כל הון דעלמא.

יהודי-פשוט. במושגים של אותו חכמולוג שניסה להתגנב למטוס הוא אפילו "מידי פשוט". אבל מה לעשות: "יוסף [בלוד] מוקיר שבת" מקדש את שמו יתברך לעיני העמים!

מי כעמך ישראל!

יהודה בלוד, מתגורר בציריך, שווייץ. לאחר שש שנים שלא ביקר בארץ ישראל, החליט לעשות זאת - יחד עם בני משפחתו.

ביום שני, י"ג אב, עלה על טיסת 'סוויס איירלינס'. זמן המראה: 12:10 בצהריים. כמצוי ביומי דפגרא היה המטוס מפוצץ נוסעים, אין כיסא אחד פנוי.

228 נוסעים, לערך, תופסים את מקומותיהם. על אף שהכל נראה תקין ולמרות שהשוויצרים ידועים כדייקנים, הטיסה לא ממריאה.

ב-10 דקות הראשונות לא מתייחסים לכך, אך משזה הופך לעשרים דקות, שלושים, ארבעים... אנשים מתחילים לשאול ולרטון. כעבור שעה הילדים הקטנים כבר מאבדים סבלנות, וגם למבוגרים - נמאס. מטוס הוא בסופו של דבר "כלוב של זהב", צפוף, מעיק, ולפעמים גם מחניק. כולם רוצים כבר להגיע ליעד, לא רק אנשי העסקים הממהרים.

אך רק בחלוף שעה ורבע מודיע הקברניט על סיבת העיכוב: אדם עלה למטוס בלי כרטיס טיסה!!!

פלא פלאים. איך קורה דבר כזה? אל תשאלו איך הצליח הנוסע "להתגנב" בנקודות הביקורת השונות, אבל כן תשאלו: כמה זמן לוקח להוריד את הנוסע? חצי דקה? דקה? שלוש דקות? אז למה מתעכבים מעל שעה? מסתבר שהמקרה הועבר לטיפול אנשי הביטחון, והם עובדים לפי הנהלים שלהם.

כלל יסוד בתחום אבטחה שהזמן לא מהווה שיקול. אם הזמן כן יהווה שיקול, ארגוני החבלה יידעו לנצל זאת לטובתם. אז כולם יושבים וממתנינים, וממתנינים...

כלל-יסוד באבטחת אויר קובע שאין לאפשר משלוח כבודה במטוס, ללא שבעל הכבודה עולה למטוס וכדי למנוע משלוח פצצה, ללא שהשולח יסתכן בעצמו בתוצאות... במקרה דנו, הנוסע שניסה להתגנב כמובן לא העלה כבודה לבטן המטוס. אך עלה החשש שמא העלה כבודת-יד אותה מניחים בתאים שמעל המושבים.

הזוכה השלושה עשר: זה יכול להיות אתה!!!

הזוכה הבא יהיה הזוכה השלושה עשר במבצע פרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שייגרתי על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון: "מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

תשעה סיפורים נוספים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 500-200 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).
- 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.
- 3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לפרס.
- 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.
- 5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".

בע"ה בשבועות הקרובים נמשיך לפרסם את הסיפורים והזוכים הבאים.

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך – וגם חייך אליו

אור התורה

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com
מייל המערכת
(לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com
טלפון: 052-7148454
קו החיידות: 077-4103900
פקס: 08-9941870

אין לקרוא את העלון במקום התפוצה וספרי חורף

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נחיבות

העלון מוקדש לע"נ מו"ר הגה"צ רבי עזריאל בן כוכבה עטיה זצ"ל

מעשיות בפרשה

"הרבמה... ובעיה הרע בקרבך ובל ישראל שמענו וראינו"

מעשה ברב הגאון הרב שמעון חירי זצ"ל רב מפורסם בתל אביב ובכפר שלם כשהגיע לארץ הקודש לפני הרבה שנים וחפש עבודה כדי לפרנס את בני ביתו, לא ידעו על גדולתו בתורה ולא שמעו עליו, ומינו אותו להיות השרת של אחד מבתי הספר של תל אביב. וביום מן הימים אמרו לו שילך לאחת הכיתות כי הדלת שמה לא נסגרת כראוי וצריך לסדר את המנעול כדי שהדלת תינעל. הרב אמר שהוא לא רוצה להפריע למהלך הלימודים בכיתה והוא יעשה זאת בהפסקה או בסוף הלימודים, אבל המנהל אמר שזה לא סובל דיהוי ועכשיו צריך לתקן את הדלת, והרב ניגש לשם כדי לתקן את המנעול ותוך כדי תיקון הרב שומע את המלמד מסביר את דברי הגמרא לתלמידי הכיתה, והרב ראה שהמלמד בעצמו לא כל כך בקי בחומר הנלמד וההסבר לא היה נכון. וחיכה הרב שיצאו להפסקה, ואמר למלמד שהוא רוצה לומר לו דבר מה ולקח את הגמרא, והחל להסביר לו בענווה את דברי הגמרא בעיון אמיתי שאין כמוהו, וכמעט שהמלמד נתעלף שהוא רואה מולו את השרת של בית הספר בקי בגמרא, מכל המלמדים של בית הספר, ומיד תפסו בידו, ואמר לו בוא עמי יחד למנהל, ואמר למנהל את כל הסיפור ושאלו גדול ממנו בתורה, ומיד המנהל מינה אותו לרב באחת הכיתות הגבוהות שילמדם תורה וגמרא.

"ויבי יהיה באיש חטא משפט מות והמות תהיה איתו על עין"

לפני שנפטר המקובל האלוף רבינו משה קורדובירו זצ"ל לא ידעו מי הוא זה שימשיך דרכו של הרב, ואמר להם הרב מי שיראה עמוד אש על מיטתו הוא זה שימשיך דרכו, ואכן הרב נפטר לעולם שכולו טוב, והובילו את מיטתו בעיר צפת, ולפתע אמר רבינו האר"י זצ"ל אל תמשיכו העמוד אש עצר כאן וכאן צריך לקבור אותו, ושם באמת התכוננו לקבור, ובינתיים הבינו שרבינו האר"י ממשיך דרכו. והרב נשא הספד על הרב את הפסוק הזה "וכי יהיה באיש חטא" אזי מגיע לו בסוף ימיו למות, כי אין יסורים בלא עוון ואין מיתה בלא חטא. אבל אם רואים שמקויים בו "הומת" ואין בו חטא, כמו הרב משה קורדובירו זצ"ל "ותלית אותו על עין" כלומר: שתלתה את סיבת מיתתו בעוון עץ הדעת שנקנסה מיתה על כל האדם.

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בבנות 'גידול תורה ויאיר'.
אור התורה
לע"נ בנימין בן רחל
7665190@gmail.com

חידה: איך יתכן שתי (שני) ברכות שקשורות לחגים שאם מברכים אחד לא מברכים את השניה?

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר פרשת פרסטור | **כוס כים** | **כרטיספר**
ברשת פרסטור | מתנת 'כוספלא' אשדוד | מתנת 'מורשת' אשדוד
עט יוקרתי | אוזניות בלוטוס | אונקי בעיצוב יוקרתי
קוראים יקרים: ניתן להרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן-השבת

הפולמוס ההלכתי סביב הרכבת הקלה בגוש דן

בנושא התייחסו פוסקים רבים, הבולט שבהם הינו הגאון רבי שבתאי לוי שליט"א, רב קהילה בבני ברק וכך פסק: "גדרשתי לחוות דעתי בדבר הנסיעה ברכבת הקלה שבימים אלו יוצאת לדרך. הנה כיון שברור לנו מעל כל ספק שעבדו שם גם בשבתות ר"ל (ע"י גויים), יש לדון אם מותר להשתמש בזה מיד או בעינין זמן כדי שיעשו, כלומר שיעור זמן ביום חול שהיה אפשר לסיים את המלאכה גם לולי חילולי השבת".
"הנה לאחר העיון בסוגיא זו, ברור מעל כל ספק דאע"פ שלא נאסר השימוש ברכבת זו לעולם, מ"מ בעינין להמתין זמן בכדי שיעשו. כלומר להמתין זמן שהיה ברור לנו שחיללו את השבת ואילו חילול השבת לא היה אפשרות כיום להשתמש ברכבת זו. לפיכך לענ"ד די אם נמתין מספר חודשים כגון ג' חודשים, ומכאן ואילך הו"ל ספק דרבנן ולקולא".
מה שכתבו שהואיל והמקום מקום ציבורי יש להקל. אין בטענה זו ממש, דאמנם לאסור עלינו את השימוש בצורה מוחלטת ועולמית, אי אפשר, כי אין אדם יכול לאסור דבר שאינו שלו, והרי אנו לא הסכמנו לזה ומחנינו בזה בתוקף. אולם מדוע יהיה מותר להנות ממלאכה זו ולוותר על זמן כדי שיעשו, אתמהו.
מה שכתבו לחלק בין מי שנבנה עבורו לבין אחרים, בנד"ד לא שייך הדבר שהרי עשו את הרכבת לכלל הציבור ובודאי שכולם בכלל האיסור.
מה שטענו שהרכבת היתה מוכנה לנסיעה ורק המתינו לאישורים במשך שנה שלימה וכבר עבר זמן בכדי שיעשו. אין שחר לטענה זו. שהרי האישורים התמממהו בגלל שהיה צריך לנסוע נסיעת מבחן ונתגלו תקלות רבות עד לאישור, ואם לא היו עובדים בשבת ומסיימים את העבודות לא היה שום היתכנות כעת לנסוע בה, והרי הוא נהנה מאיסורי שבת ולכן בעינין בכדי שיעשו.
מה שטענו להתייר מדברי השו"ע שגוי העושה בקבלנות מותר. גם בזה שגו, שהרי כתב השו"ע (סימן רנב ס"ב) "הוא שלא יאמר לו לעשות בשבת וגם לא שיעשה האינו יהודי המלאכה בביתו". ובנד"ד אמרו להם לעשות בשבת, (וכן הדין ברמז). וכן עשו בבית ישראל, כלומר בתוך ערי ישראל. ומנן לנו להקל בדבר.
לפיכך מה שכתבו לעיל הכל שריר ונכון וקיים להמתין כמה חודשים לא להשתמש ברכבת זאת ואח"כ אפשר להקל ומספק, וספק דרבנן לקולא.

ערכו של בחור ישיבה

הנה בדורנו אכשר דרא, ורוב רובם של חובשי הישיבות הקדושות גדלו בבתים של תורה, והוריהם שיחי' שלחו אותם לחיידר, לאחר מכן לישיבה קטנה, לישיבה גדולה, לכולל וכן הלאה.

אולם, לא תמיד יש את ההזדמנות לבן תורה לעצור את הכל, ולומר לעצמו מי אני? אך הנה, יש בעולם מיליארד פעמים מיליארד עולמות ומכל העולמות הרבים, היחיד שיש בו בני אדם הוא העולם שלנו (כמבואר בברכות לב:).

ומה מכיל העולם שלנו יש בעולם יותר ממיליארד סינים עובדי עץ ואבן, וכן כמיליארד הודים, שלוש מאות מיליון אמריקאים כמאתיים מיליון רוסים, ועוד כ- 2 מיליארד גויים. בנוסף, ישנם בערך כ- 5 מיליון יהודים בעולם שאינם יודעים על יהדותם כלום, וגם כ- 5 מיליון יהודים שאינם שומרים תורה ומצוות ומיליון או שניים מסודתיים, ורק כמה מאות אלפים שומרי תורה ומצוות שמוגדרים חרדים שרובם קובעים עיתים לתורה.

אך ה"לב" - הוא לגיון המלך - לומדי התורה בעמל יומם וליל. על כל יחיד ויחיד שלומד תורה יומם וליל, יש כנגדו בעולם כ- 100 יהודים שלא זוכים לכך, וכ- 100,000 גויים, וגם כ- 20,000 פעמים מיליארד עולמות.

ואם כן, איזו זכות נפלאה נפלה בחלקו של מי שזכה להיות מאותם אלו אשר עוסקים בשעשוע של הקב"ה, בדבר החשוב ביותר שיש להקב"ה בעולמו, ואשר עבורו בראו, וכל מילה ומילה היוצאת מפיו נחשבת כקרבן המוקרב בכלי שרת על גבי המזבח. כמה ה' אוהב כל אחד ואחד מבני התורה, כמה ה' מייקר כל אחד ואחד מהם. עליו להרגיש זאת, להרגיש את השמחה על כך שזכה להיות נמנה על "לגיונו של מלך".

לא להתרגש מקשיים!!

ואת זה היצר הרע יודע ולכן יש קשיים בכניסת הבחור לישיבה וכמו שסיפר המשגיח הגר"ד יפה זצ"ל עובדה נוראה שסיפר לו הגה"צ ר' אליהו לופיאן זצ"ל, המעניקה אור חדש על כל המושג שנקרא "משבר", וכן אודות המלחמה העצומה שכן תורה מצוי בה בזמן שהותו בישיבה הקדושה, וכך סיפר:

היה בחור בן ישיבה שביקש לבוא לחיזוק בקלם. וכשהתקבל האישור, הוא הודיע במכתב שיבוא בתאריך פלוני, והנה בהגיע היום המדובר, נכנס הסבא מקלם מספר פעמים לביהמ"ד, והתעניין האם הבחור כבר הגיע.

ההתעניינות המרובה של הסבא עוררה פלא גדול בקרב התלמידים, שכן בקלם השקיעו עבודה רבה לכבוש את הסקרנות המיותרת. ואכן אחד ממקורבי הסבא העז ושאל את הסבא לפשר העניין.

השיב הסבא זצ"ל: "אינכם מבינים כשבחור חפץ לנסוע לישיבה כדי להתקדם ולעלות בתורה ויראת שמים, היצר מערים עליו כל מכשול אפשרי, עד שישנה סכנה כי הוא יהפוך את העגלה, כדי למנוע מהבחור להגיע לישיבה ולעלות בתורה ויראת שמים".

הסיפור שמתעיר את הרחוב החרדי הכלב ששומע קידוש והבדלה

"השכנה בעלת הכלב ההוא, אף שהיא רחוקה מאד מאד רח"ל וכנ"ל, גם מבינה שזה משהו לא רגיל, והיא קוראת לזה שיש לו נפש יהודי... או "נשמה", אבל כל אחד שרואה את הדבר מבין וחושב שבכל הנראה יש פה נשמה מגולגלת בכלב ההוא, ויודע שזה ייסורים נוראים ממש.

"עוד דבר מעניין ברצוני לספר, שבאחד הימים דיברתי עם מנהל התלמוד תורה ברחוב, ולפתע הגיע לקראתי הכלב ההוא, וסיפרתי למנהל את הסיפור הנ"ל, ואיך שסיפרתי לו את זה, הכלב ההוא נעמד והסתכל איך שהגני מספר לו, ולא אכתוב מדמיון אלא כך היה נראה שהכלב התבייש כשסיפרתי זאת.

"ברצוני להוסיף, הגני משתדל מאד שלא לראות פני חיות שאינם טהורים, ולכן גם פה איני מביט בפניו של הכלב, אבל אמרו לי בבית שהפנים של הכלב ההוא הם פנים עצובות, ואף שאיני מסתכל בפנים, גם שמת לי לב לכך, ועוד שמו לב לזה, וגם הוא אף פעם אינו נובח, שונה מכל שאר הכלבים, ונראה במראהו כלב מסכן כזה, ה' ירחם.

"במוצאי שבת פרשת עקב, הלכנו לשכן שהכלב הולך איתו, ודיברנו איתו על הכלב, וסיפרי: הכלב היה בתחילה שלי, קיבלתי אותו לפני תשע שנים מאיזה קיבוץ, וכבר כשקיבלתי אותו מהקיבוץ הוא היה כך, שכל שבת הוא הלך איתי מעצמו לבית הכנסת לכל התפילות ממש [כולל מעריב בליל שבת, שחרית בבוקר

ומוסף, מנחה של שבת, ומעריב של מוצאי שבת], ורצה לשמוע הבדלה וקידוש. לפני כמה שנים בעקבות מעשה שהיה נתתי את הכלב במתנה לשכנה, ומאז בכל שבת אחרי מעריב של ליל שבת הוא בא לשמוע קידוש ואוכל קצת וחוזר לבעליו, וכן במוצאי שבת מחכה להבדלה, ואחרי זה אנו מביאים לו שיריים כמה שאכלו בשבת בשר ודגים, ויש דבר פלא שהוא אוכל דגים, ומחכה איזה דקה, ורק אחר כך אוכל את הבשר, ואנחנו גם מרגישים שיש פה איזה נשמה מגולגלת, ונראה לנו שסופו של הכלב קרוב... סיים השכן.

"למעשה, כיון שנראה שיש פה נשמה מיוסרת, שאלתי היא מה לעשות, כי נראה שהוא מחכה למישהו שיעשה לו תיקון, וברצוני לשאול כיצד עושים תיקון לנשמה מיוסרת זו", מסיים הרב גרנדש את מכתבו.

הגר"י זילברשטיין בדבריו שואל, איך נתקנו נשמות אלו על ידי שהתנגלו בפרה ובחמור, שהפרה שמרה שבת, והחמור אכל מעושר, והרי בהמות אינם חייבים במצוות, ומה בכך שקיימו מצוות. ומבאר עמוד ההוראה, שעל ידי שנתפרסם שמו יתברך על ידי בהמות אלו, שפרה שמרה שבת, ועל ידי זה התעוררו אחרים לשמור גם כן שבת, וכן חמור של רבי פנחס בן יאיר שאכל רק מעושר ובני אדם התעוררו בעקבות כך לאכול רק מעושר, זה התיקון של אותם נשמות שבגללם בני אדם מתעוררים לקיים את התורה ומצוותיה.

בסיום דבריו כותב: "גם אם יש בזה משהו, ויש בו נשמה מגולגלת, נראה שעיקר התיקון שלו הוא בפרסום המעשה, שעל ידי שיהיו עשרה אנשים שיראו את כל המעשה, ויעידו על כך, ויפרסמו את הסיפור, על ידי זה יתקדש שם שמים, שיראו שיש דין ויש דיין, וגם כלבים מבינים מגודל השבת, וכבוד שמים שיתרבה מכך יהיה תיקון לכלב, אם יש בו נשמה מגולגלת", עד כאן לשון קדשו.

סיפור מרתק ונדיר, אשר נחשף לראשונה בקו 'שיח יצחק' מתורתו של עמוד ההוראה הגאון רבי יצחק זילברשטיין, בהקלטה המתפרסמת נשמע נכדו הרב חיים מלין משוחח עם סבו הגר"י זילברשטיין ומספר לו על הכלב המשוונה ועל תחושות התושבים שמא מדובר בלגלוג.

הגר"י זילברשטיין מתפעל מאד מהסיפור ומורה לפרסמו בכל העולם. הסיפור עורר הדים רבים ברחבי ארץ הקודש ובעולם היהודי כולו, וכעת בקובץ 'ווי העמודים וחשוקיהם' הו"ל על ידי כולל 'בית דוד', וכן בקובץ 'קול ברמה' הו"ל על ידי הרב משה מיכאל צורן מרמת אלחנן, מובא הסיפור המלא, כולל העדות המקורית והנאמנת מבעל המעשה, יחד עם תיעוד מהכלב המדובר.

בעל המעשה, הרב הגאון ר' אהרן גרנדש, תלמיד מובהק למרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצ"ל אשר הגיע בתקופה האחרונה לגור בעיר 'עפולה עילית', הוא זה אשר נתקל בתופעה המדהימה, אותה הוא מפרט בפרוטרוט במכתב אשר שלח לרב זילברשטיין:

"לפני כמעט חודש כבר, הגענו לגור פה ברחוב יערה בעפולה [שברוך ה' הולכת ומתמלאת במשפחות בני תורה], והנה כשהגענו לפה, שכנה אחת שעדיין אינה שומרת תורה ומצוות רח"ל אך היא כן מדליקה נרות שבת, סיפרה לאשתי תחי' שיש לה כלב עם "נשמה"...

"וכך היא סיפרה: יש לי שכן שהולך בשבת לבית הכנסת, ובאופן קבוע, לאחר הדלקת נרות שבת, הכלב שלי הולך לשכן שהולך לבית הכנסת, דופק לו על הדלת עם הרגליים, וכשהשכן ההוא הולך לבית הכנסת, הכלב הזה הולך איתו לבית הכנסת, ומחכה לו על יד הכניסה להיכל בית הכנסת [בית הכנסת "היכל השבעה", עפולה עילית], עד גמר התפילה.

"לאחר התפילה הוא חוזר איתו לבית, אבל הכלב לא חוזר לביתו, אלא הוא נכנס לבית של השכן, ושומע שם את הקידוש, ועד שהשכן לא גומר את הקידוש הוא לא זז ממנו, ורק לאחר הקידוש, הכלב חוזר לביתו. כך באופן קבוע בכל שבת ושבת תמידין כסדרן.

"אבל זה לא נגמר פה... גם במוצאי שבת לאחר סעודה שלישית, אותו דבר, היהודי הזה הולך לבית הכנסת, והכלב הזה הולך איתו, וחוזר איתו, ועד אחר הבדלה, הוא לא זז ממנו. מוסיפה השכנה בעל הכלב לספר, שהיא ניסתה לקחת את הכלב שלה הזה, לפני ההבדלה של השכן, והכלב לא הסכים לבוא, אמר לה אותו שכן, זה לא יעזור לך כי עד שהכלב לא ישמע ההבדלה הוא לא יזוז מכאן, וכך זה בכל שבוע שורק לאחר שהכלב שומע ההבדלה, הוא חוזר לביתו.

ממשיך הרב גרנדש ומספר: "היו ששמעו מזה ולא האמינו עד שראו זאת בעיניהם. אשתי והילדים אמרו לי שהם שמו לב, כשאני נמצא בחוץ הכלב רץ אלי כל פעם, וזה נכון, אם כי לא שמת לי לב שזה כל פעם ממש אבל זה נכון, הוא מגיע אבל אינו עושה כלום, רק נראה שרוצה משוהו ותו לא.

"יש לציין שמידי שבת כשאני הולך לבית הכנסת, אני עובר דרך בית הכנסת ההוא, ואני רואה את הכלב עומד בפתח בית הכנסת ומביט אנה ואנה על כל הסובב אותו, פשוט מחכה עד גמר התפילה וכו', והוא פלא. וגם אחרי שסיפרתי לכמה אנשים את הסיפור הם לא האמינו לי מספיק, עד שהלכו וראו את המראה הזה.

ואיך שסיפרתי לו את זה, הכלב ההוא נעמד והסתכל איך שהגני מספר לו, ולא אכתוב מדמיון אלא כך היה נראה שהכלב התבייש כשסיפרתי זאת

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמצי!
אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 1334 נתניה 08-9941870

אבטחה

סיפור לשבת

לגור השבת

הרב שמואל גוטסמן שליט"א

המאבטח מאתר הבניה

מספר מגיד המשרים הרב שמעון גוטסמן שליט"א את הסיפור המדהים הבא: לפני כשלוש שנים השתתפתי באיזה אירוע באחת האולמות בירושלים, באמצע האירוע ניגש אלי יהודי הגר באחד הישובים בגוש עציון וביקש לשתיף אותי בהנהגה מיוחדת של "השגחה פרטית" אליה הוא היה עד. אותו יהודי סיפר שהוא עוסק לפרנסתו

כמאבטח באתר בנייה בו עובדים פועלים מהשטחים, וזאת מכיוון שעל פי החוק על כל עשרה פועלים מהשטחים העובדים באותו אתר חייבים להחזיק מאבטח. שעת העבודה שלו בדרך כלל הם משבע בבוקר עד ארבע אחר הצהרים, אלו הם השעות בהם מועסקים אותם ערבים מהשטחים, והוא מקבל בתמורתה 450 ש"ח ליום.

באחד הימים פנה אליו הקבלן לקראת השעה 1:00 והודיע לו שהיום העבודה תיאלץ להפסיק באמצע היום, וזאת מכיוון שאזלו חומרי הבניה והמשלוח החדש התעכב, הקבלן העניק לו 250 ש"ח וסיכם איתו שמחר ישוב לעבודה. כעת חיפש הלה עבודה חלופית

לכמה השעות אשר התפנו לו פתאום, תוך כדי חיפושים אחר עבודה זמנית נודע לו שיש מאבטח באחד הישובים בגוש עציון שמחפש בדיוק כעת מחליף, היות והציעו לו לעבוד כעת כסבל בחברת הובלות, וזו עבודה עם הכנסה גדולה יותר. מידעו יצר אתו קשר והם סיכמו שהוא ייסע כעת אל מקום עבודתו, אלא שכאשר הגיע לשם המתין לו בחוץ המאבטח – הסבל והתנצל בפניו שממש הרגע קיבל הודעת ביטול מחברת ההובלות, כך שהוא בסוף לא זקוק למחליף, כפיצוי על הטרחה של מידעו שנסע במיוחד לישוב אחר, נתן לו הלה 50 ש"ח ושלחו לשלום.

המאבטח שלנו נסע לכיוון היציאה מאותו ישוב על מנת לשוב אל ביתו, כשאינו מבין מה קרה היום ששוב שולחים אותו הביתה בצורה כל כך בלתי צפויה... ביציאה מאותו ישוב הוא הבחין באדם שעמד ליד הכביש בתוך הגשמים העזים והקור של החורף בשטח פתוח, כשהוא ממתין לטרמפ, המחזה הזה היה מאוד מוזר, מי חולם למצוא טרמפ בשעה שכולם נמצאים בעבודה, ועוד ביציאה מישוב בו אין הרבה תושבים??

במקומות שכאלה לפעמים אפשר להמשיך לעמוד כמה שעות עד שמגיע טרמפ, וכל בר דעת לא מנסה להמתין לטרמפ במקום שכזה ובפרט במוזג אוויר כל כך קשה. המאבטח העלה

'ספר לי משהו לא חשוב על עצמך'

בין ציפיות אישיות לטאצי אישי, בין שמיעה מרצון לבין חשיבות

זוהי שאלה שלמדתי לשאול מידי פעם. למרות שהשאלה הזו עשויה לעורר אצל חלקכם תמיהה, אני רואה בה שאלה מאוד מסקרנת, שגם מביאה לסיפורים מעניינים ומלאי רגש וטאצי אישי. יש המון עומק וגוון בשאלה הזו, ותמיד כשאני שואל אותה בתוך פגישה, אני מקבל תשובה מעניינת. ואתם? מה הייתם עונים, אם הייתי מבקש מכם לספר לי משהו לא חשוב על עצמכם?

את התשובות, אשמח לשמוע בפרטי (קו התוכן / מייל המכון), לביתיים תחשבו על זה: אם אתם רוצים לברר על 'שידוך' ויש לכם שני אפשרויות: 1. לפגוש אותו לשיחה. 2. לצפות בו אוכל בחדר האוכל של הפנימייה, איזו אופציה הייתם מעדיפים? ברור שתסכימו, שאין מתחרים למבחן האותנטי של החיים בחדר האוכל. כשאדם מגיע לפגישה, הוא בא ייצוגי ומנסה להתאים את עצמו לציפיות שלכם.

גם כשאנחנו שואלים מישהו שאלה, יש לנו ציפיות לשמוע תשובה מסוג מסוים. קחו דוגמה: כשאנו שואלים איפה הפיצריה בעיר – אני מחכה לקבל מידע בלבד, כשאני שואל את הבן שלי איך היה בגן – אני מחכה לשמוע סיפורים על הגן ומה שהיה בו בלבד (ולא על הטרקטור שהוא ראה בדרך לגן), גם כשאני שואל בפגישה 'איך החיים?' – אני מצפה לקבל תשובה על היתרונות והקשיים המשמעותיים שיש בחיים של מי שמוכיח.

אבל, כשאני מבקש מהאדם שמוכיח לספר לי משהו לא חשוב על עצמו, נעלמות הציפיות. משהו לא חשוב, חייב להיות, ובכך, משהו לא חשוב. ולכן, כשאנו מדברים על משהו לא חשוב, מגיעים דברים נקיים: יומיומיים, כנים ומלאי פשטות.

בנושאים משמעותיים, יש לנו רצון 'לכבס' קצת את המציאות. אדם שרואה את כל החיים שלו כסיפור של הצלחה, מספר את סיפור חייו כשהוא שם דגש (וגם קצת הגומה), על מארעות חיוביים שמשדרים הצלחה וחוזק. לעומתו, אדם שמאמין שהחיים שלו רצופים בקשיים, מספר את סיפור חייו כשהוא שם דגש (וגם קצת הגומה), על מאורעות מתאגרים שהפכו את החיים שלו למאתגרים וקשים. אבל כשמדובר על משהו לא חשוב, אין צורך 'לכבס' מציאות יומיומית פשוטה. כי זה לא באמת חשוב.

לסיום, כדאי שנזכיר את חכמינו בעלי המוסר וזיכרונם לברכה: הרב דסלר בספרו 'מכתב מאלהו', לומד מסיפור מאד מעניין בגמרא, שכדי למדוד אישיות של אדם בצורה נכונה, צריך ללמוד ממקרים קטנים שקרו לו בחיי היומיום. במצבים שבהם אדם התמודד עם נסיונות גדולים – מאבר הרב דסלר – ייתכן שבגלל החשיבות הגדולה שהוא ייחס לנסיון, הוא השקיע המון מאמצים ומוטיבציה לעמוד בו.

האדם ניכר ובחן במעשים הקטנים, במעשים האלו מבצבצת האישיות האמתית שלו, אם אתם רוצים להכיר את עצמכם ולהכיר את הסובבים אתכם, תפגשו אותם בצמתים הקטנים של החיים, בשאלות הפשוטות ובשגרת היומיום.

בהצלחה, וספרו לי איך זה עובד, גם אם זה לא חשוב מלאכי

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמינו בעלי המוסר והמחשבה. מוסקט בשיטת נ"פ. מרדכי חתנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות m086173528@gmail.com האיזון לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגי עכשיו: 08-617-3528

המאבטח שלנו נסע לכיוון היציאה מאותו ישוב אל ביתו, כשאינו מבין מה קרה היום ששוב שולחים אותו הביתה בצורה כל כך בלתי צפויה...??

שהוא צריך טרמפ הוא פונה בתפילה לבורא עולם שיעזור לו, ובכל פעם "במקרה" מישהו נאלץ לצאת מהישוב וכו' וכך הוא מצא טרמפ... עכשיו הבין המאבטח מדוע בדיוק היום הצטרפו יחדיו שני העיכובים הכל כך בלתי שגורתיים.

בכל בוקר אנו מברכים ברכה עוצמתית: "שעשה לי כל צרכי", איזו ברכה עוצמתית! איזו אמונה חזקה ומקיפה: אין דבר שנוצר לי והקב"ה לא נתן לי אותו, אם אני צריך למשהו מסוים והוא באמת טוב עבורי, בטוח שהשם יתברך כבר נתן לי אותו.

שואל הרה"ק ה"שפע חיים" מצאז זצ"ל (מובא בספר "זרעה אמונה"), מדוע אנו מברכים "שעשה לי כל צרכי" בלשון עבר, הלא לכאורה היה מן הראוי לומר בלשון הווה "העושה לי כל צרכי"? והוא מיישב שבאמת השם יתברך עשה עבורנו כבר בשעת בריאת העולם את כל צרכנו ואת כל מחסורנו עד היום הזה, שבששת ימי בראשית צפה השם יתברך את כל צרכנו והכין את כל הנדרש עבורנו.

עם המהלך הזה האדם צריך ללכת כל חייו כמו פלס, ועם האמונה הזאת יזכה לשפע והצלחה ללא מצרים. נושא זה בדוק ומנוסה רבים נושעו, בדקו אתם בעצמכם- ותוושעו.

ההכנה הראויה לראש השנה הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

"אספר לכם עובדה שזכורה לי מימי נעוריי בירושלים", פותח הגאון הגדול רבי יצחק שליט"א. "התפללתי במחיצתו של הגאון מטעפליק זצוק"ל בחג הסוכות. והנה הוא הגיע בבוקר יום טוב ראשון של סוכות אל בית הכנסת, ובידו רק ג' מינים: לולב הדסים וערבות, האתרוג היה חסר.

"לפלא היה הדבר, מקורבני ראו אותו לפני יו"ט בוחן ובודק את האתרוגים, עד שבחר באתרוג שכולו הדר ושילם עליו טבין ותקילין, ובכלל כמעט לא היו אז אתרוגים בירושלים, והיכן אתרוג של הרב? לפני קריאת ההלל פנה הרב לאחד מהמתפללים שהיה לו אתרוג, ביקש ממנו את אתרוגו במתנה על מנת להחזיר. משקיבל הרב את האתרוג, ברך עליו בשמחה והשיבו לבעליו.

"הגאון מטעפליק עצמו לא רצה לגלות להיכן נעלם אתרוגו. אנשי ירושלים לא יודעו, והלכו לשאול את הרבנית והתברר מה קרה. מבית שכנו של הרב נשמעו צעקות ובכיות, ביקש הרב מהרבנית שתלך לראות מה קרה. התברר שבנו החורג של השכן, שיחק באתרוג של אביו החורג ופסל אותו. אמו, אשת השכן, ידעה כי בעלה השקיע סכום גדול של כסף באתרוגו, וחששה עד מאד מכעסו, לכן גערה בבנה הקטן, הכתה אותו והוא בכה, וגם היא עצמה עמדה ומירה בכבי.

"כששמע זאת הרב, מיהר עם אתרוגו לביתו של השכן, בדק את האתרוג שנפסל בתשומת לב, ומסר את אתרוגו לאשת השכן ואמר לה: 'אמרי לבעלך כי ראיתי את האתרוג שקנה, ופסקתי שאי אפשר לברך עליו, לכן אני נתן לו את האתרוג שלי במתנה גמורה, שלא על מנת להחזיר'.

"מה עשה כאן הגאון מטעפליק? הוא יותר על האתרוג שבביל שלום בית, בשביל השכנת שלום, כי מצות שבין אדם לחברו – חשובות יותר, כמו שאומר הראש"ש.

"לגבי מה ששאלתם על החיך כסגולה ליום הדין, זו לא עצה שלי. אחד מחכמי התורה והמוסר בארה"ב בדור האחרון, היה הגאון רבי אביגדור מילר זצוק"ל, שהיה חכימא דיהודאי. לעת זקנותו בימים שלפני ראש השנה, ניגש אליו תלמיד ושאלו: 'ילמדנו רבנו במה אכין את עצמי כראוי לקראת יום הדין?' אמר לו רבי אביגדור באנגלית: 'סמיל' – לחיך ולהאיר פנים. התלמיד חשב שלרוב זקנותו לא הבין הגר"א מילר את שאלתו, כי הוא לא ביקש ממנו הדרכה לקראת פורים, אלא לקראת יום הדין, ולכן שב ושאלו מהי ההכנה לקראת יום הדין? ושוב רבי אביגדור בשלו: 'סמיל'!

"הוא הסביר את כוונתו: 'אתם חושבים כי בגלל זקנותי, לא הבנתי לנכון את השאלה שלכם, אסביר לכם את תשובתי שתדעו שהבנתי: משל למי שעומד בראש רשת תנויות המפורזות ברחבי העיר. עולם כמנהגו נוהג, וכל חנות משרשת מתנהלת על ידי עובדיו ומשרתיו. מגיעה סוף שנה, לוקח בעל הבית זמן לעצמו, עורך מאזן, ומברר היטב את כל מה שנעשה בכל חנויותיו, וגילה, כי במקום פלוני יש מידי הרבה עובדים ויש לשלח חלק מהם למקום פלוני, צריך לפרסם יותר על קיום החנות, למען ידעו דור אחרון שזכו לחנות כזאת בקרבם, ובמקום שלישי צריך להרבות בנימי סחורה.

"הוא הודיע זאת למנהלי הסניפים, ואז אמרו לו: 'גם אם נראה שעליך לשחרר חלק מהפועלים, את פלוני ופלוני אל תסלקו כי עצם שהייתו מביאה לך קונים רבים מחוץ, על ידי החיך והארת הפנים שהוא מאיר לכל הבאים לחנות. הוא לא עובד בפועל בקופה, אבל הוא מחיך לכל לקוח ועוזר לו, וזה מביא הרבה קליינטים, כך הוא עוזר לשיווק'.

"אמר רבי אביגדור מילר: 'ראש השנה הוא יום בו הקב"ה עורך, כביכול, מאזן. בוחן ובודק את כל מה שנעשה בעולמו בשנה האחרונה. וכל באי עולם יעברו לפניך כבדי מרוץ, לפעמים הוא מחליט על כולם מהעובדים שרצה"ל אפשר לשלחם מהעסק, הם לא מועילים כלום בעולם. אבל את אלו שמאירים פנים לבאי עולם – אותם הוא ישאיר בכל אופן. לכן אמר רבי אביגדור, זו העצה הטובה וההגונה ביותר לקראת יום הדין'.

חיי חיה

סיפורים אחזקים

אור השבת

מסופר על הגאון ר' אליהו חיים מייזל זצ"ל אב"ד לודז' שהגיע לביקור אצל השפת אמת. וכשיצא היו פניו נפולות. היה שם חסיד גור, שגם הוא היה מלודז', וחזר עם הרב ר' אליהו חיים מיזל יחד ללודז'. בדרך שוחחו יחד רבות ואז העיז לשאלו למה בא לגור ומדוע היו פניו נפולות. השיב ר' אלי חיים: באה לפני מצות פדיון שבויים ולא היה בידי משלי כלום, אי לכך נטלתי שלושים אלף רובל מכספי הפקדונות שהיו בידי ולויתי אותם לצורך הפדיון שבויים. כעת לאחר שקיימתי את המצוה מחפש אני מקורות להשיב את ההלוואה ואין לי, על כן באתי לבקש מהשפת אמת שייבקש ממנה מחסידי הנמנים על עדת עשירי לודז' שירימו מתנת ה' לפרוע חובותי.

והנה נדהמתי לשמוע מהרבי שאמר לי שלא כדן עשיתי בזה שלויתי, בשעה שאין בידי לפרוע, והבטחתי על הש"ת לא מתיר נטילת הלוואה מהזולת. ולכן פני נפולות, כי ריקם באתי וריקם אני חוזר. כשהגיעו ללודז' ראה הרב זצ"ל שלושה עשירי לודז' המתמינים לו בתחנת הרכבת, וכל אחד מחזיק בידו עשרת אלפים רובל. העשירים אמרו לו שקבלו טלגרמה מגור מהשפת אמת שכל אחד יתן עשרת אלפים רובל לאב"ד לודז' המגיע עתה ברכבת. ור' אלי חיים אמר כעת אני מבין כיצד מקיים השפת אמת אמור מעט ועשה הרבה.

מספרים על המהר"ם שיק (הרב משה שיק) תלמידו של החתם סופר, שכאשר היה לומד היה יושב בסוף הכיתה מרחוק, כי היה צעיר לימים יותר מכולם, ולא היה תופס טוב את השיעור, וכל הזמן הרב עקב אחריו, והיה לומד בהתמדה יומם ולילה, אבל לא תופס את החומר, שהיו דבריו של הרב עמוקים, לילה אחד ראו אותו עומד בלילה בשעה מאוחרת על יד היכל הקודש כשהוא פתוח, ובוכה לבורא עולם ואומר לו: בבקשה ממך תפתח לי את השכל שגם אני יבין ובכה ובכה, וסיפרו זאת לרב חתם סופר, ולמחרת היה יושב כהרגלו רחוק, והרב הקשה קושיה עצומה, והנה משה הצביע לומר את התשובה, והרב רצה לעודדו והזמין אותו לידו לומר את התירוץ, ותירץ חלק מהתירוץ ואז הרב אמר להם בואו אסביר לכם את תירוצו, (שרצה לעודד אותו) והסביר להם את הדברים בטוב טעם ודעת, ואמר לו מהיום והלאה אתה יושב כאן בשורה הראשונה, ובזכות שבכה להקב"ה עלה ונתעלה עד שנהיה שרם של ישראל, והיום בספרים שלו יש את התשובות הכי חשובות, והספרים שלו לא זזים משולחננו, כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה, ומשום כך אסור לאדם להתייאר אלא להרבות בתפילות ובתחנונים לקב"ה.

מעשה בשלושה גויים שבאו לרב העיירה ואמרו לו יש איתנו שלושה יהודים ובאמרם זאת הצביעו עליהם שהרב יראה אותם. ואמרו לרב יש לך שעתיים לפדות אותם כל אחד מהם עשרת אלפים דולר ואם לא תביא תוך שעתיים אנו שוחטים אותם. הרב אמר להם אני הולך להשיג את הכסף אנא אל תיגעו בהם. והרב רץ במהירות לאנשים באזור התעשייה וביקש מהם בתחנונים שיעזרו שזה פיקוח נפש ממש והנה תרמו לו בעין יפה אלפי דולרים ובתוך פחות משעה הרב מחזיק שלושים אלף דולר.

אבל הרב הלך לשייבה שלו ואסף איזה עשרה בחורים חזקים ואמר להם בואו אתי והביא אותם לשם ואמר להם תרביצו גם לגוים וגם ליהודים בלי לרחם על היהודים, וכך עשו. והנה רואים שהיהודים שהיה עליהם זקן ופיאות זה התעופף מיד מהפנים שלהם וראו כולם שזה סתם תחפושת ובאמת כולם גויים שרצו לעשות תחבולה לגרוף כסף, ואזי שאלו כולם את הרב איך ידעת? אמר להם הרב כשאני הולך לבקש מאנשים תרומה לשייבה עשר דולר לחודש אני צריך להזיע עד שאני מצליח. ואילו כאן אספתי סכום אדיר בפחות משעה והבנתי שאת הכסף שרוצים לתת לשייבה זה מצוה מאוד גדולה ולכן זה קשה. אבל כאן שנתנו בלי לחשוב וכל כך מהר הבנתי אין כאן מצוה.

בגמרא (שבת קנו ע"ב) מסופר, שהחוזים בכוכבים אמרו לאמו של רב נחמן בר יצחק, שכאשר בנה ינדל הוא יהיה גנב. מאז לא הניחה לו אמו שילך בגילוי ראש, ואמרה לו: "כסה את ראשך כדי שתהיה לך יראת שמים, ותבקש רחמים מהקב"ה שלא ישלח עליך היצר הרע". לא ידע רב נחמן למה אמו מזהירה אותו כל כך. והנה יום אחד ישב ללמוד תחת עץ דקל אחד, פתאום נשבה הרוח והעיפה את כיסוי ראשו, מיד הרים את עינו וראה את עץ הדקל מלא בתמרים עסיסיים ומשובחים שלא טעם מעולם, התגבר עליו יצרו, טיפס על הדקל וחתך אשכול של תמרים בשיניו...

עמלי התורה זקוקים לכם!
לאחר מקרה מצער של גניבה, מספר בחורי ישיבות עמלי תורה נותרו עם חום נוראי וללא כל תנאי מיזוג, הם ישמחו לקבל מזגן נייד חדש או אפילו יד שניה ניתן לפנות להקדשות לטל': 052-7148454

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

678

**ניתן לתרום באשראי
 בנדרים פלוס:** כולל ערב
 המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
 חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
 להחזר מס סעיף 46**

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

להפריע לנו ללמוד.

אחרי כעשרה חדשים של עבודה התבקשתי לעשות שליחותך שליחות, שעלתה לי בלמעלה מעשים שנות עקרות. אמרו לי "אתה בחור חשוב בישיבה ומוכשר בדיבור - לך לדבר אתה ותאמר לה שאי אפשר ללמוד כך"

ניגשתי אל האשה ודיברתי איתה בעדינות רבה, אני זוכר היטב את הפרטים - זה היה יום שישי. מיד לאחר התפילה ניגשתי ואמרתי לה: "גברת, יש לי המון הערכה כלפך, את מבריקה את הישיבה, את מנקה היטב! תודה רבה בשם כל הבחורים! אחרי שאת עוזבת את המקום כל החדרים בוהקים מנקיון! רק שיש לנו בעיה אחת - את באה עם הילדים לעבודה. אם זה היה קורה מידי פעם זה לא היה מפריע לנו, קורה שמטפלת לא מגיעה, קורה שלא מספיקים, אבל את מנסה לחסוך את הכסף של המטפלת על חשבוננו. את צריכה להבין, שלימוד דורש שקט, והרעש שהילדים עושים כאן מפריע לנוך אנחנו מבקשים מאוד, שלא תביאי אותם באופן קבוע."

המנקה הביטה בי והגיבה: "לי יש צער גידול בנים, ואני מאחלת לך שלך לא יהיה צער גידול בנים."

עשרים וחמש שנה הסתובבתי בתחושה שקבלתי ממנה ברכה. בלי צער גידול בנים - מה טוב יותר מזה? ילדים בלי מחלות, בלי שום בעיות, ילדים שמביאים רק נחת, ראשי היה אטום.

כעת, כשחזרתי מארצות הברית באותו לילה ומצאתי את הסלון נקי ומבריק - אבל כמו בית קברות, בלי שום נפש חיה, ובכיתי, חס עלי הבורא והכניס לתודעתי את הסיפור הזה. פתאום שמעתי את הטון שבו היא דיברה, וההבנה חלחלה אלי.

היא לא דברה בטון של ברכה או איחול, אלא בטון פגוע כזה... ידעתי שבמילים יש כח לא פשוט, ועל אחת כמה וכמה במילים שאומרת מתוך מצוקה אשה קשת יום ועצובה. באותו יום שישי לא ידעתי דבר על הרקע שלה.

אך אחרי כן נודע לי שהיא גידלה לבד את ילדיה, ובעלה היה נרקומן שברח לחו"ל והשאיר אותה עם ארבעת הפראים הללו בלי שום משפחה משני הצדדים. ורק מנכ"ל הישיבה בצדקותו הכניס אותה לעבודה למרות מצבה, כדי שתוכל להרויח כמה פרטות.

פתאום קלטתי שהאשה הזו קללה אותי "לך לא יהיה צער גידול בנים"... לא יהיו לך בנים ולכן גם לא יהיה לך צער מהם...

השעה שתיים בלילה, ואני מזועזע והמום. פגעתי בה! אמרתי מילים שנגעו לה במיתרים מאוד עדינים, וגרמתי לה לקלל אותי! אני מחפש לי פתרונות בברזיל, בדרום אפריקה, בארצות הברית, והנה חס עלי הבורא יתברך ומאותת לי: אל תחפש את האבדה במקום שנוח לך, ליד הפנס ובבתי חולים, תחפש במקום שבו נאבדה האבדה! במקום שנוצרה הפגיעה!

אולי אותה אישה היא שחוסמת את השפע מלבוא לביתי?! הרי קפידה חוסמת שפע!

ברכה עלי פי באור ה'נפש החיים' היא מלשון הברכה, כלומר: פעולה באילן - כפיפתו לאדמה שגורמת לרבויה ולהצמחה של אילן נוסף מכח השפעת עליון בתחתון. על פי זה, משמעות המלה ברכה היא: התחברות של האלוקים לבית שלי, הזרמה של ברכת שמים. שתשרה ברכה במעשה ידיכם, פרושו: שתהיה התחברות בין מקור השפע לבין האדם ומעשיו.

רגיעה עוצרת שפע, ומחילה מסירה את המחסום

צרות קשות פוקדות בתים רבים - מחלות, עוני, קשיי שלום בית או חליה, תרבות רעה. מטבע הדברים אנשים נוטים לחפש אחר הגורם שיפתור את הבעיות - הם מתרוצצים אצל רופאים, מחפשים עבודה טובה או יועץ ומחנך שיחולל קסמים, ואינם משערים שפעולותיהם אינן מכוונות אל האפיק הנכון. קודם כל עליהם לגלות מהו העניין הרוחני שעוצר את השפע מלבוא עליהם, הטיפול בו הוא הדבר היחיד שביכולתם לעשות על מנת להביא את הברכה את ביתם.

בעניין זה הביא הרב מנחם שטייטליץ א כמה סיפורים מן החיים עצמם: לפני זמן מה התפרסם בירושלים סיפור, שאף נכתב בספר "טובך יחיעו" וחקרתי אותו לעומק. אחד מחשובי חסידי סלונים, ערך "שלום זכר" לבנו בכורו לאחר למעלה מעשרים שנו עקרות. הוא היה בן למעלה מחמישים ושנים, ואשתו היתה בת ארבעים ותשע! כל ירושלים התרגשה בשמחתו. הוא ציפה למאתים או שלוש מאות איש והתכונן בהתאם, אבל אנשים נהרו לשמחה הזו, כולם בקשו לראות איך נראה אדם שחיכה למעלה מעשרים שנה, וכעת חובק בן. אלף ושלוש מאות איש בצאו על ביתו, וכמובן שלא נותר שום כיבוד - לא גרגר אחד של פיצוחים ולא בקבוק שתייה. הוא חש אי נעימות, הודה לכולם על טרחתם, ואמר: במקום לתת לכם שתיה ולכבד אתכם באוכל, אתן לכם מסר, והוא יהפוך את חייכם.

וכאן פתח וסיפר את סיפורו האישי: לשום אדם בעולם לא הייתי מאחל לעבור את מה שעברתי כדי לזכות לילד.

בארץ לא הצליחו לעזור לנו, נסענו לאמריקה, ואחרי שנים ארוכות שם הודיעו לנו שאין עבורנו שום פתרון. הכל תקין, שום דבר כמערכת אינו פגום - ובכל זאת לא זוכים להפקד בפרי בטן!

חזרנו ארצה באכזבה קשה מנשוא. בכל שנות הצפייה היתה לנו תמיד תקוה - אולי רופא זה יהיה השליח הטוב עבורנו? אולי הרופא ההוא יהיה איש בשורה?

אבל כשהמרכז הגדול לפרוריות בארצות הברית לא הצליח לעזור לנו אחרי שבע שנים גדל מעקבים, היינו ממש מיואשים. במשך אחת עשרה שעות הטיסה בחזרה ארצה לא דיברנו בינו אפילו מילה אחת. הגענו לשיא הדכאון והנו שנגזר עלינו שלא יהיה לנו המשך. בחצות הגענו ללוד. עלינו על מונית בדרכנו הביתה. הבית המתין לנו מטופח, מישהו הכין אותנו לקראת בואנו. באופן ספונטני נעמדנו אני בזוית זו ואשתי בזוית זו והתפללנו. היו אלו אנוחות, גניחות ויללות. על מה ה' עשה לנו ככה? למה איננו זוכים בפרי בטן? זו היתה פעם ראשונה שניסיתי לעשות חשבון נפש אמיתי!

אחרי חצי שעה נזכרתי בארוע מסוים. הייתי אז תלמיד מישיבה בסלונים. הייתי בחור מובגר במושגים חסידיים. אל הישיבה היתה מגיעה אשה שלש פעמים בשבוע לערוך ניקיון. משום מה תמיד היתה מגיעה עם ארבעת ילדיה, מגיל שנתיים עד שש.

הילדים לא היו עדינים, לא נסיכותיים ולא סולידיים, אלא היפראקטיביים במלא מובן המילה. הם היו משתוללים בישיבה, מפילים סטנדרים, טורקים דלתות ועושים כל מה שרק אפשר כדי

ברכתי אותה שתהיה לה נחת מכולם, וניסיתי בעדינות להזכיר לה את הסיפור שלי - "את זוכרת שהיית באה איתם לעבודה?"
 - "כן". נראה שהיתה מעדיפה לשכוח את אותו כתם שחור בחייה.
 - "את זוכרת שפעם באתי והערתי לך, ואת אמרת שאת מאחלת שלא יהיה לי צער גידול בנימין? אני רוצה לספר לך שאין לי ילדים".
 בהתחלה היא נפגעה, נדמה היה לה שהאיש שמולה בא כעת באמצע הלילה להאשים אותה שבגלל הפה שלה אין לו ילדים.
 הסברתי מיד: "אני לא מאשים. באתי להרגיע, באתי לבקש את סליחתך הייתי טיפש, לא ידעתי מה אני מדבר. כבר עברתי בבלגיה, עברתי בדרום אפריקה, עברתי בזאמריקה - המילים שלך חוסמות לי את השפעת בכיתי, ואשתי - שלאחר כל מה שעברה היתה נראית נורא - ישבה ובכתה איתי: רחמיה של האשה המבוגרת גברו." "אנו מתחננים לפניך" - אמרתי לבסוף - "תגידי שאת מוחלת בפה מלא לדוד בן ציפורה, שלוש פעמים. סבלתי מספיק. אני מכיר בחטאי. אני יודע שפגעתי בך". היא מחלה וחזרה על זה שלוש פעמים. - "שיהיה לך כמה שתספיק. כמו דן בן יעקב, היה לו רק ילד אחד, וגם הוא היה חרש, ומדן הזה הוקמה המשפחה הגדולה ביותר! לבנימין היו עשרה ילדים, ובסך הכל היו צאצאיו פחות משל דן בן יעקב... מכאן, שאי אפשר לדעת מה יהיה בסוף. ילד אחד יכול להביא שפא עצום, שלפעמים עשרה ילדים אינם יכולים".

עזבתי את המקום הועד מבכי ביחד עם אשתי, מאחורינו הדהדו ברכותיה שיהיה לנו זרה של קיומא, וכעבור עשרה חדשים, היום הזה, אני עורך שלום זכר לבני בכורי! ביום שני הברית, ואת כולכם אני מזמין לפדיון הבן! ילד רגיל נולד לנו - בלדה רגילה!

את השקט ששרר שם היה אפשר לחתוך בסכין, ואז הוסיף היהודי עוד משפט אחד: "אני נחשב יהודי חרדי - חסידי. איפה הייתי עשרים וחמש שנה? מיד כשהתחילו העיכובים בנושא הזה הייתי צריך לחץ לחופאים! הייתי צריך לעבור על שמות כל האנשים שאני מכיר בבית הכנסת ובעבודה ולבדוק אם לא פגעתי במישהו. איני אומר שלא צריך ללכת לטיפולים. זוהי השתדלות טבעית ואיננו מלאכים או צדיקי עליון שהרמב"ן טאומר עליהם: 'מה לרופא בבית יראי ה' אבל לצד ההשתדלות צריך לזכור שאנחנו בני אדם חרדים!"

"אני נקרא דתי?!!" - זעק שם, לאזני כל המוזמנים - "אדם שאומר כל בוקר אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים, כולל זה שאשתי עקרה, לא הולך לברר אולי העקרות הזו מאותתת משהו? אין מיתה בלא עוון ועין יסורים בלא חטא - ולמה לא ניסיתי לחשוב, שאולי פגעתי במישהו, ודבר זה מזיק לי? יום כפור מהוה סבה למחוק יסורים של שבת או טהרה, משום שהאדם עושה תשובה בדרך כלל, אבל יסורים של בין אדם לחברו אינם נמחקים גם לאחר חמישים ימי כיפור! לכן גם לאחר יום כיפור נשארת החסימה. תלמדו ממני! אם יש לכם עיכוב משלום בית, בילדים, בפרנסה או בבריאות - תחשבו אם לא פגעתם באח, באחות, בחותן, בחמות או בשכן, אם לא זלזלתם במישהו. אל תתבישו לבקש סליחה!

צריך להבין, איך אשה פשוטה חוסמת עם הפה שלה שפע מאדם במשך שלושים שנה? איך מסבירים, שדיבורים של אדם פגוע, גורמים שפלוני ינזק?"
 (סימנא טבא)

כשיש נשמה אחת שפגועה מאיתנו, היא עלולה ליצור מחיצה בין השפע לבית, עד שהפוגע יתפייס. כמובן שלא מדובר באדם שיש לו רגישות גבוהה במיוחד, אלא בפגיעה שיש לה בסיס. צריך לדעת, שאם אדם אינו אשם בכלום - לא יפגעו בו קפידות של אחרים! יש אנשים שתובעים תביעות ומנצלים את העניין ומודיעים שהם מקפידים - אך אם לא פגעו בהם, לא תפגע קפידתם! רק מי שאינו נקי, יכולה לפגוע בו קפידה, בפרט כשמצטרפת אליה קללה.

אותה אישה קשת יום נעלבה ובטאה את העלבון שלה במילים, ותוספת לבעיה - שמעולמבשום ערב יום כפוך, לא נשלח אליה מכתב פיוסיים. זהו צרוף קטלני ומסוכן ביותר.

אמנם לכאורה היה בדבריו צדק - באמת לא ראוי להגיע עם תינוקות לעבודה, מה גם שהוא הקפיד לדבר בעדינות ולא צעק עליה ברבים, אלא עוד החמיא לה והודה בשם התלמידים, מדוע אם כן נענש?

התשובה שקבלתי לשאלה זו בשם רבותי, שהוא לא היה הממונה עליה. אילו היה מנכ"ל הישיבה מזמין את אותה אשה לשיחה עדינה במשרד ובמהלכה מבהיר לה - שמאחר שהוא שכר אותה ומעסיק אותה, אין כוונתו שתבוא בצורה כזו לעבודה, לא היתה בכך בעיה, אך מאחר שהבחור קם ועשה זאת על דעתו ודעת חבריו היתה כאן חריגה מסמכויותיו. הוא שלח ידו לאש: אם מפריע לו הרעש וחוסר הריכוז שנגרם מהם, היה עליו לפנות למנכ"ל או לראש הישיבה ולבקש מהם לטפל בעניין נבהלתי ביותר - המשיך היהודי בספורו. התקשרתי למנכ"ל הישיבה והערתי אותו, ומעל במה זו אני מבקש את סליחתו על אותה הפרעה. אמרתי לו: "מה קורה עם אותה אשה שנקתה בישיבה לפני שלושים שנה? היא עדיין חיה? מה קרה אתה בהמשך חייה?" המנכ"ל ספר, שעד לפני כמה שנים היא עדיין עבדה בישיבה, הוא ידע לספר שהיא צלחה את המשרבים שלה, וגם ידע לנקוב בכתובת מסוימת בבת ים שלשם נשלחו הפנסיות שלה. מעבר לזה לא ידע מהו מצבה כיום.

הזמנתי מונית ויצאתי עם אשתי לבת ים. הרגשתי שכאן מקור החסימה, ושאני מוכרח לתפוס את האשה הזו חיה. בשלוש בלילה נקשתי על דלת הבית שלה:אל תדוני אותי על השעה הבלתי סבירה, הבינו את סערת הרגשות שבה הייתי נתון!

פתחה לי אשה, ומיד זהיתי את המונקה שלנו. היא נראתה זקנה הרבה יותר, אבל ידעתי שזו היא. בקשתי את סליחתה על שדפקתי באמצע הלילה, הרגעתי אותה שלא קרה שום דבר, ובקשתי להכנס עם אשתי ולהסביר לה במה מדובר. היא היתה אשה פשוטה, בעלת אגשי וכבוד לרבנים, מיד התרצתה והכניסה אותנו לסלון.

"את זוכרת אותי?" - פתחת - "אני למדתי בישיבה שבה עבדת הרבה שנים".

היא לא זכרה. איך תזכור בחור צעיר, שעכשיו כבר יש לו זקן לבן ארוך? אני זכרתי את כל הילדים שלה. שאלתי מה שלום דובל'ה? - הוא באפקים, יש לו ששה ילדים. מה עם שמוליק? - הוא בשדרות, יש לו ארבעה כן ירבו. כל הקטנים הללו יש להם משפחות מבורכות, ורק אני בלי אף אחד. אני, עם כל הרוח שהייתה סביבי - נשארתי בלי כלום!

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'ירכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תברוכו מפי עליון!**

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה

לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר **עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי,** מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלנט, סלנט בת טאווס, **ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, אליהו בן זוהרה**

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
 יחזקאל בן מהין ורעייתו כרפמיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כחן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, יירון מנשה בן פנינה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל

להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזווג הגון:
 איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30
טל: 03-676049
שידוכי "חסידי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00
058-3297225
שידוכים לשם שמים למהר הררי
לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655
ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ונוד c9595@okmail.co.il

מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: חודש אלול

פרשת כי תצא

בס"ד | גליון מס' 444

איך הסתיימה הפגישה הנדירה עם המליארדר?

אני לדודי ודודי לי!

הפוחת שער לדופקי בתשובה! אבא שבשמים יוצא אלינו, בא לקראתנו. הוא מחפש את הרטט הקל ביותר בליבנו, את התזוזה הכי קטנה לכיוונו - כדי לקרב אותנו אליו, לקשר אותנו עמו באהבה אין קץ. אם בכל ימות השנה אנו זקוקים למאמץ מיוחד - הרי שבחודש הזה אין צורך בו, ה' יתברך בעצמו פותח את השער לקראתנו, רק ניתן לו יד!

הבה נכיר בכך שאבא בא אלינו, ונפתח לו את הדלת, נקבל אותו בליבנו. נחפש את הצעד הקטן, הקפיצה שלנו לקראת אבא. המלך יוצא אלינו, אבא שבשמים מושיט לנו יד, כל שעלינו לעשות היא להושיט יד בחזרה: לקבל על עצמנו קבלה טובה, להוסיף כמה דקות לימוד, להתחזק בשמירת הפה והעיניים, לחזק את כח התפילה. משהו קטן שלנו - קפיצה לעבר אבא - - -

וכבר נחוש את ה'ודודי לי'. את אהבתו של בורא עולם, את הקשר שלנו עמו. קרוב אלינו הדבר מאוד, עכשיו הזמן!

השמש הקיצית מתחילה כבר לאסוף את קרניה, ושוב מתכסה לו היקום בשמיכת קטיפה מרוממת, בענני נוצה אלוליים. תקיעת השופר נשמעת ברמה מדי בוקר, ההכנות לקראת החגים לובשות צורה מעשית ופעילה, כל יהודי מתחיל לחוש את אותו רעד מורטיס חולף בלבו. רק נשמע קול הקורא אלול, ולבו של כל יהודי מנתר בהתרגשות, התחושה היא שאנו מצויים בזמן מיוחד, בעידן אחר, בחודש שהוא פלנטה אחרת מעל כל היתר, בזמן מיוחס, יקר ונדיר.

ואת החודש הזה כולנו מנצלים, הכי טוב שאפשר. כל יהודי מחפש להתחזק, להתעורר. יהודים מתחזקים בלימוד התורה, מוסיפים שיעור, ספר מוסר, דרשה מעוררת. בני תורה לומדים שעות רצופות, ספרי התהלים בלים מרוב שימוש, אנשים מוסיפים מעשי חסד, כל יהודי 'עוסק' ו'עוסק' בחודש אלול בכל כוחו, מחפש את ההתחזקות שלו, את השיפור הרוחני שלו.

מהי באמת הייחודיות של החודש הזה? מה נשתנה חודש זה מכל החודשים, איזו הזדמנות אדירה טמונה בחיקו?

כדי להשיב על השאלה הזו, נצטרך להעמיק מבט אל תוכו ופנימיותו של כל יהודי. בעומק הלב פנימה, שוכנת לה שאיפה גדולה, כיסופין שאין להם גבול. כל יהודי רוצה ושואף לחיות מתוך קירבת ה', לחוש בכל עת ורגע בידי הבורא יתברך, להרגיש כי יד ה' עמו, מיישרת את דרכיו וחובקת את צעדיו.

אנו יודעים כי כשיהודי חי מתוך קירבת ה' - נפשו מרוממת, נשמתו עורגת. זה לא שאין לו קשיים ונסיונות, יש ויש - אך קל הרבה יותר לעבור אותם, קל הרבה יותר להתמודד עימם. כי כשאדם חש שרוח גדולה וחמה מלווה אותו, כשיהודי מרגיש שהשערים פתוחים בפניו, כשבן תוקע את ידו ביד אביו - הוא מסוגל להתגבר על כל מכשול, לדלג על כל מהמורה.

במשך כל השנה, מסתובב היהודי בעולם, ומחפש. מחפש את ה', מחפש להתקרב, משתוקק לפתוח את הלב, כוסף לחוש שבורא עולם עמו. זה לא קל, הנסיונות גדולים, היצר מתעתע, הדאגות מטרידות, המוח מבולבל. בשערי שמים עומדים כוחות אימתניים, להפריע, להרעיש, לא לתת לרגשותיו של היהודי להגיע עד כסא הכבוד. לבסוף, לא מעט פעמים מרים היהודי ידיים, מפסיק לחפש, מאבד את השאיפה, נכנע למציאות...

יום ועוד יום חולף, לב יודע מרת נפשו, כולנו באותו סטטוס. רוצים ושואפים - אך המרחק גדול. כוספים לאבא, משתוקקים לקרבתו - אך יש כל כך הרבה הפרעות. הלב מושך, הנשמה מתגעגעת, אך קשה כל כך להקדיש זמן וכוחות, להתגבר על כל המפריעים, ובאמת להתקרב ולהרגיש את יד ה' עימנו, את ההסתופפות בצילו של אבא...

ואז מגיע חודש אלול. ובחודש הזה קורה מהפך, משהו שלא קרה ב-11 החודשים שחלפו. הרה"ק בעל ה'פנים יפות' בפרשת 'אחר' מגלה, כי חודש אלול מיוחד בכך שבו אבא בא אלינו, אלינו. הוא יורד מכסא כבודו, ומושיט לנו יד. הוא עומד בכבודו ובעצמו בשערי שמים, מחזיק את השערים פתוחים ומזמין אותנו להיכנס. חודש אלול הוא חודש של רחמים, רחמים בארמית זו אהבה. חודש בו אהבתו של ה' משתפכת אלינו, קוראת לנו, חושקת שנבוא ונתקרב...

המירוץ ללבו של הגביר...

היה זה לפני כ-30 שנים, בשעת ערב אביבית ונעימה, בממפיס שבטנסי, דרום ארצות הברית. הרחוב התוסס פועל כשיגרה, אנשים ממחרים, נהגים מצפצפים. על אם הדרך, עומד הרה"ג רבי סיני מושקוביץ שליט"א - שכיחן אז כראש ישיבת 'פני משה' בבית מאיר, והוא ששיתף אותנו בסיפורו האישי לפרטיו.

לפתע, יד חמה טופחת על כתפו של הרב מושקוביץ. 'שלום עליכם!' - קורא לעברו הגאון רבי אפרים גרינבלט זצ"ל - שהיה מגדולי הרבנים בממפיס - טנסי, ותלמיד מובהק של פוסק הדור - הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל. 'אוהה, שלום עליכם!' - משיב הרב מושקוביץ בחיוך רחב, מופתע מהמפגש המרגש עם אחד מחשובי הרבנים בעיר, עמו היה לו קשר בעבר.

השניים באו בשיחה, סביב תפקידו של הרב מושקוביץ כראש ישיבה, והגענו לחו"ל לגיוס כספים - לצורך בניית בניין חדש לישיבה. הרב מושקוביץ תינה את צערו על הקושי הגדול במלאכת גיוס הכספים, ונאנח באכזבה כשסיפר שבקושי הצליח לגייס את דמי כרטיס הטיסה. 'הולך קשה, קשה מאוד' - אמר הרב מושקוביץ, ורבי אפרים נזעק לעזרתו.

'יש לי רעיון שבבילך', אמר לפתע כשבגינוי ניצת זיק של התלהבות. 'תשמע, ישנו יהודי יקר ובעל לב חם ופתוח לצדקה, בשם מיסטר בלז. מיסטר בלז זכה בצעירותו לקבל ברכה לעשירות מופלגת מהרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע, אשר הבטיחו כי אם ישמור תורה ומצוות יהפוך לעשיר גדול. ואכן, מיסטר בלז עמד בתנאי, והפך לאחד המיליארדרים הגדולים כאן, בבעלותו מרכזי עסקים, זירות להשכרה, מלונות ובתי אבות, ומה לא...

'גו', התלהב הרב מושקוביץ, 'נראה הרב נשלח משמים לסייע במלאכת גיוס התרומות... איך אני מגיע למיסטר בלז?'

'זו בעיה', - נאנח רבי אפרים, 'זה לא כל כך פשוט. מיסטר בלז זה, סיגל לעצמו מנהג יפה, לעזור לכל פניה ובקשה, להיענות בחיוב וברוח לב לכל מבקש עזרתו. לאור זאת, הוא היה כתובת לאלפי פניות, שממש הטרידו את מנחתו ולא נתנו לו

ההכנה הטובה ביותר!

היה זה בתקופה בה התגורר הגאון רבי דוב בעריש איינהורן זצ"ל - אב"ד אמסטוב, בעיירה גור, סמוך למקום מגוריו של דודו - הרה"ק בעל ה'שפת אמת' מגור זי"ע. באשמורת הבוקר של יום ראש חודש אלול, נכנס רבי דוב בעריש לחדרו של הרבי, וביקש לדעת באיזה ספר כדאי ללמוד בחודש אלול, איזה ספר הוא הטוב ביותר לעסוק בו לקראת יום הדין?

כל ספר הוא טוב' - נענה ה'שפת אמת' ואמר, 'אך הטוב מכולם הוא דף גמרא... פשוט לשבת ולהתעמק בלימוד הגמרא - זה מה שמוביל לרום המעלות, זו ההכנה הטובה ביותר לקראת יום הדין!'

כי הדרך הטובה ביותר - קרובה וזמינה. להוסיף עוד כמה דקות לימוד, עוד דף גמרא. זו ההכנה הטובה ביותר ליום הדין, זה מה שיעניק לנו בס"ד שנה טובה ומבורכת!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פּוֹץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

גלין מס' 1129

31 שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת כי תצא - ט' אלול תשפ"ג - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך שלא לאכול אכילת זולל וסובא.

המקור בפרשה: "ורגמהו" לא תאכלו על הדם - אכילה המביאה לידי דם. טעם מצוה זו, לפי שהאכילה והשתיה של רשות - עיסת כוחו ואונו של יצר הרע, כמו שהמצוות והתורה - כוח עיסת יצר הטוב. וירדה תורה לסוף דעתו, ימות זכאי ואל ימות חייב (סנהדרין עא), ולא נעשה מעולם סורר ומורה מפני הזקדוקים הללו. (לשון הרב רבי מנחם הבבלי). ומכאן שהחכם מבין מדעתו ומקדש עצמו במותר לו.

הוראה למעשה

האדם צריך להתלבש כראוי, כי הלבוש יכול לעורר אותו להרהור עבירה שקשה מעבירה,

המקור בפרשה: לא יהיה כלי גבר על אישה ולא ילבש גבר שמלת אישה."

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא להכשיל ולהחטיא את הרבים, שחטא הרבים תלוי בו, נמצאת מביא בביתך כל אותם העונשים ודמים (של"ה הק').

המקור בפרשה: "לא תשים דמים בביתך".

הוראה למעשה

האדם צריך לעשות גבול לגאוה ואם לאו, משם תהיה נפילתו "כי יפול הנופל ממנו" לפני שבר גאון" (משלי טו)

זכירה הוא בכל עת.

המקור בפרשה: "זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים".

הוראה למעשה

האדם מצווה להשיב את אחיו בתשובה ולא להתעלם מהם מפני הערבות. ומשום מצות השבת אבידה הותר להכריזה בשבת (שו"ע או"ח סימן ש"ו סי"ב). ועוד דלאו מצוא חפציק היא, שהגאולה מעוכבת ותלויה בעבור התשובה ולא תוכל להתעלם."

המקור בפרשה: "לא תוכל להתעלם". טעם מצוה זו, להודיע שאם איבדת ממון של חברך חייבה התורה להשיבו, כל שכן אבדת נפשו שאתה ערב קבלן... להכי אפקיה קרא (הוציא הכתוב) בלשון השבה ולא אמר חזרה, שצריך אתה לעמוד על משמרת לטרור וליגע איך אחיך ישוב בתשובה ולא תוכל להתעלם מפני הערבות.

הוראה למעשה

האדם מצווה והיא מצווה גדולה - לומר פרשת מחיית עמלק בכדי לקיים בכל יום את ההוראה של "זכור". ואחר כך יאמר על עמלק: "ימח שמו וזכרו ונמח זכורו מלהזכר" ובה יקיים את הציווי של "לא תשכח" ויקיים הפסוק בתהילים (פרק ט, ז-ח): "אבד זכרם המה וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו". (של"ה הק')

המקור בפרשה: "זכור את אשר עשה לך עמלק".

הוראה למעשה

אסור להכשיל ולהחטיא אם הרבים, שחטא הרבים תלוי בו, נמצאת מביא בביתו כל אותם העונשים והדמים.

המקור בפרשה: "לא תשים דמים בביתך".

הוראה למעשה

האדם צריך לזכור את השבועה שהשיעו את נשמתו קודם בואה לגוף - שיהיה צדיק כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מסכת נידה ל) ועל זה בא הרמז שתמיד יזכור זאת. וישמור מוצא שפתינו.

המקור בפרשה: "מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת ל-ה' אלוקיך".

הוראה למעשה

האדם צריך קודם שיפטר מהעולם לתקן את אשר עיוות ושב ורפא לו.

המקור בפרשה: "שלא יחזיר המגרש את גרושתו משנישאת". יש בזה גם כן רמז לנשמה, שלפעמים מתלבשת בגוף גרוע שבביל עוון חמור ולכן צריך לתקן את חטאיו ואם לא יעשה זאת, לא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה אחר שהוטמאה.

הוראה למעשה

אזהרה גדולה שלא לספר לשון הרע. ומצוות

נקי הדעת שברושלים

המלמד שלא נס ליחו

בראש השנה לאומן ושם משמש בקודש בקרב רבבות המתפללים שבאים לפקוד את ציונו של הרב הקדוש רבי נחמן מברסלב.

אין ספק שהרב חשין הוא שריד דור דיעה של חסידי ברסלב אשר מסרו נפשם להגיע אל ציונו של רבם הקדוש וכן הוא מהווה סמל לאותם המלמדים שכל תכליתם עלי אדמות הוא להנחיל לתלמידיהם את הקריאה בשפת הקודש בדיקדוקה הנכון.

ויהי רצון שהרב'ה חשין (כפי שמכנים אותו לתמידיו) ימשיך עוד שנים רבות להעמיד תלמידים רבים יחד איתם יזכו בקרוב ממש לקבל את פני משיח צדקינו.

רבי אברהם חשין מלמד את התינוקות של בית רבן צילם: ברוך יערי

את לימודם בעתיד. עשרות בשנים רב חשין טס

א חד מוטיקי המלמדים בירושלים עיר הקודש הינו הרה"ח רבי אברהם חשין שליט"א.

יובל שנים לערך (לאורך ימים ושנים טובות) הוא מרביץ תורה לתינוקות התשב"ר (תינוקות של בית רבן) ומלמדם אלף בית של לשון הקודש. למרות השנים הרבות שבהן הוא עוסק בתפקידו, לא מורגשת על פניו ההשוקות ממלאכתו. נראה שאותה הנחישות שאיפיינה את תחילת דרכו בתור מלמד, ממשיכה לפעם בו עד עצם היום הזה.

במיומנות נדירה ומקורית הוא מנחיל לצאן הקודשים את יסודות הקריאה שעליהם יבססו

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות קצרות ותשובות בצינן:

שאלה: 'וכי יהיה האיש חטא משפט מוות ותלית אותו על עץ' נשאלת השאלה: איך יתכן שיהודי שהינו חלק מעם ישראל ידרדר לשפל כזה שיוצרכו להורגו?!

תשובה: בעל הטורים כותב על הפסוק "ובערת הרע מקרבך וכל ישראל": "וסמך ליה - וכי יהיה באיש חטא" לומר לך שכל ישראל ערבים זה לזה, לבער ולהוכיח החוטאים". ומכאן שבשל העובדה שלא הוכיחו את אותו היהודי, הוא הדרדר למצב שצריך להורגו. ומכלל לאו אתה שומע הן, היינו כשנרגיש אחריות כלפי החוטאים מצד הערבות ההדדית של כולנו, נוכיח אותם מאהבה ועל ידי כך נמנע מלהגיע למצב ש"יהיה באיש חטא משפט מוות".

שאלה: מדוע סדר הפרשיות הינו 'כי תצא' ולאחר מכן 'כי תבוא'? הרי דרך העולם הוא שקודם באים ורק לאחר מכן יוצאים ולכן לכאורה פרשת 'כי תבוא' צריכה היתה להיות לפני פרשת 'כי תצא'?

תשובה: יש כאן מסר עבורנו לחודש אלול שבו תמיד נקראות פרשיות אלה: קודם עלינו לצאת מהקריירות שאופפת אותנו בעבודת ה' (ולכן מחייבת עמלק שעליו נאמר אשר "קרך בדרך" מלשון קריירות נכתבה בפרשה כי תצא) ורק אז נוכל "לבוא" (כי תבוא) ליום הדין ולזכות לכתובה וחתימה טובה. אם כן סדר הפרשיות מדויק להפליא. קודם "סור מרע" - "כי תצא" ורק אז "ועשה טוב" - "כי תבוא".

שאלה: למה דוקא השערות והצפורניים מוזכרים בפסוק השלישי בקשר לאשת יפת התואר ("וגלחת את ראשה ועשתה את צפורניה")?

תשובה: ידוע שעל פי הסוד, השערות והציפורניים מגלמים את הדינים. באמצעות אותן השערות והציפורניים יכלה אשה גויה זו להפיל את היהודי ברישתה. ולכן בכדי להתנתק ממנה עליה לנטרל את הדינים הללו מעליה ואז ניתן יהיה לעזוב אותה לנפשה.

בשולחן ערוך אורח חיים (סימן ס"ק ב) בשם האריז"ל לכוון לפני קריאת שמע בשעה שאומר "וקרבנו לשמך הגדול" בזכירת מעשה עמלק, שזהו "לשמך הגדול", כי אין השם שלם עד שימחה זרעו של עמלק. ובא להורות בזה, שבשעת קריאת שמע וברכותיה שאז הוא דבוק בקדוש ברוך הוא, דווקא מזה נתעורר אצלו שנאה להרע, וכנ"ל, תכלית שנאה שנאתים וגו' חקרני אל ודע לבבי'.

ובזה יובן גם מה שנאמר כאן (פסוק ו) "ויהפך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה", דלכאורה אין עניינו לכאן מה שהפך ה' בחסדו את הקללה לברכה, אלא וודאי דגם כשראה שלא הצליח בקללתו יעץ בלבק עצה להחטיא את ישראל, כמו שכתב רש"י (במדבר כד, יד) אלקיהן של אלו שונא זמה וכו'. וזהו שאמר הכתוב ולא אבה וגו', ויצא על ידי זה שהחטיא את ישראל, ולכן אסור להתחתן עמהם. וכל זה כתבה התורה רק ברמז, מפני כבודו של ישראל.

זכור את אשר עשה לך עמלק (כה, יז)

במדרש (תנחומא ז): "כתוב אחד אומר 'זכור את אשר עשה לך עמלק', וכתוב אחד אומר (שמות כ, ז) 'זכור את יום השבת לקדשו', איך יתקיימו שניהם, משל למה הדבר דומה למלך שעשה סעודה וזימן את האורחים, ניכנס הקערה לפניו מלא כל טוב, אמר זכור פלוני אוהבי, משקנתי את התמחוי, אמר זכור פלוני שונאי, אמרו לו אוהביו זה הזכרת וזה הזכרת, אמר להם לזה הזכרת על קערה מלא כל טוב ולזה הזכרת על קערה ריקה. כך, השבת כתיב בה 'זכור את יום השבת לקדשו', ולכבדו במאכל ובמשתה ובכסות נקיה. ובעמלק כתיב 'זכור את אשר עשה לך עמלק', על מה אתה זוכרו על שולחן ריקם, שנאמר 'תמחה את זכר עמלק מתחת השמים'".

אפשר לפרש כוונת המדרש, שהוקשה לו שלכאורה אי אפשר שיהיו שני הזכרונות ביחד, ובפרט על פי המובא בספר תולדות יעקב יוסף (פרשת נח), כמו שתפליין אסורים בהיסח הדעת, כמו כן צריך האדם להיזהר שלא יסיח דעתו מהשבת כל היום. ובספר התניא בסופו: "פנימיות השבת היא הכוונה כו' לדבקה בה' אחד כו', וזו היא בחינת זכור".

לזה בא המדרש לפרש שלא זו בלבד שאין סתירה בין שניהם אלא אף האחד משלים את השני, הזיכרון ואהבה לטוב, והזיכרון והשנאה להרע. והוא כמו שכתוב בתהילים (צז, י) "אוהבי ה' שנאו רע". וזה לשון ספר התניא (פרק י): "כל מה שהוא מהסטרטא אחרא, הצדיק גמור הוא שונאו בתכלית השנאה מחמת גדל אהבתו לה' וקדשתו באהבה רבה בתענוגים וחיבה יתרה הנ"ל, כי הם זה לעמת זה, כדכתיב (תהלים קלט, כה) 'תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי חקרני אל ודע לבבי' וגו'. וכפי ערך גדול האהבה לה' כך ערך גדל השנאה לסטרטא אחרא והמייאוס ברע בתכלית".

המורם מזה, שאדרבה, שני הזיכרונות האלו, אחד משלים את השני, זיכרון ואהבה להאהוב שכל הקערה מלא כל טוב באה ממנו, והוא השבת שממנה מתברכין כל יומין (זהו ח"ב פח, א), ובו בזמן, שנאה להרע שהוא גורם מניעת ההשפעה והוא גורם ששולחנם ריקם.

ואפשר שמטעם זה תיקנו חכמינו ז"ל לקרוא זיכרון מעשה עמלק דווקא בשבת (שלפני פורים), שיהיו שני הזיכרונות ביחד, זיכרון שבת וזיכרון מעשה עמלק.

ואפשר לומר עוד סמוכין לזה, דהנה כתב המגן אברהם

כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלקיך בידך (כא, י)

סמיכת פרשה זו לסוף פרשת שופטים, יש לבאר, פרשת שופטים מסתיימת בפסוק "כי תעשה הישר בעיני ה'", וסמך לה "כי תצא למלחמה", שכונת יציאתך למלחמה (אפילו שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר) תהיה להרבות כבוד שמים, "וכמו דמצינו במלחמת ה' אשר נלחם דוד המלך עליו השלום, לעמוד נגד כל מונע מלהיות כבוד ה' מלא את כל הארץ" (לשון איגרת הקדש טו בספר התניא), וזו כוונת המלחמה, שיתקדש שם שמים על ידי זה.

וכאשר הולך למלחמה ככוונה זו, נאמר עליו ה' אלקיך, שזה שבח גדול, וכמו שמבאר בספורנו (דברים כו, ג) וזה לשונו: "שזה לא יאמר זולתי לאנשי השם כמו למלכים ולנביאים".

שלח תשלח את האם וגו' והארכת ימים (כב, ז)

מובא במדרש תנחומא: "לא גילה הקדוש ברוך הוא מתן שכרן של מצוות חוץ מהשתיים, כיבוד אב ואם ושילוח הקן, ושניהם שכרן אריכות ימים".

יש להבין מדוע דווקא שתי מצוות אלו שכרן אריכות ימים, אפשר לפרש, דעל ידי מידות טובות בין אדם לחברו זוכין לאריכות ימים.

וזהו הענין בכבוד אב ואם. כמבואר באבן עזרא (שם) וזה לשונו: "והנה הבן לא יצא לעולם רק על ידי אבותיו, והם גמלוהו וטיפחוהו ריבוהו והישקוהו וכו', חייב לכבדם כי הם היו סיבה להיות חי על פני האדמה", מבואר דענין כבוד אב ואם הוא מידה טובה של הכרת תודה למי שטרך בו.

וכן שילוח הקן, כמו שכתב הרמב"ן, וזה לשונו: "שהוא ללמד אותנו מדת הרחמנות ולא נתאכזר". מבואר טעם המצוה שנתרגל במדות טובות. לכך גם בזה שכרו הוא אריכות ימים.

ובזה יובן מה שכתב רש"י (פסוק ח) על סמיכות הכתובים, שאם יקיים מצוות שילוח הקן סופו לבנות בית חדש ולעשות מעקה שמצווה גוררת מצווה וכו'. דכיוון שעל ידי מצוות שילוח הקן נקנה אצלו מדות טובות בנפשו, על ידי זה ממילא יקיים מצוות מעקה שהוא גם כן ענין מדות טובות, כדי שלא יפול הנופל ממנו וכו'.

לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' וגו' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים וגו' ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור וגו' לקללך (כג, ד-ה)

ופירש רש"י: "על העצה שיעצו עליכם להחטיאכם" ולהלן (פסוק ח) כתב רש"י וזה לשונו: "המחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו וכו', ואילו (עמון ומואב) שהחטיאום ניתעבו, ומשמע מרש"י שזה עיקר הטעם. ולכאורה בפסוק לא כתוב כלל טעם זה אלא "אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים וגו'".

ואפשר לומר דהתורה לא כתבה בפירוש הטעם משום שהחטיאו את ישראל, דהרי זהו גנותן של ישראל, ולכך כתבה התורה הטעם שלא קדמו אתכם בלחם ובמים.

לעילי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

שליחות של מצוה

ניסע לפרימישלן, אל רבי מאיר, בישר לאשתו. ואת שמחתה של האשה לשמע הבשורה – קשה היה לתאר במילים.

בהגיעם לפרימישלן – הישר משאץ, עיר מגוריהם – קיבל רבי מאיר את נתן שמעון בפנים יפות. ובשבת, בעת הקריאה בתורה, כיבדו הרבי ב"עליה". רבי מאיר עצמו הוא שקרא בתורה, ובהגיעו לפסוק "לא יהיה בך עקר או עקרה" – הדגישו באזני נתן שמעון. כיון שכך, ביקש נתן שמעון לנדב סכום כסף גדול – אך לא! ב"מי שברך" הכריז הרבי את המלים הללו: "בעבור שנדר לעזור לישראל..."

הדבר עורר את פליאתו של נתן שמעון. למה התכוון הרבי? מתי עליו לעזור לישראל? כיצד? במה? מחצית מן התשובה לתמיהותיו קיבל נתן שמעון בתום התפלה. הרבי קרב לעברו ואמר לו: "יבוא יום ותהיה חייב לעזור ליהודי צדיק, גם אם יהא הדבר כרוך בסכנת נפשות. ואם אכן תקבל על עצמך לעזור לאותו צדיק – הנני נותן לך את הבטחתי, שתזכה לבן עוד בטרם תתבקש לעזור לצדיק".

מבטיח אני לעזור! היתה תשובת נתן שמעון, מבלי שידע למי הכונה ומתי יתרחש הדבר.

ואכן, לא חלפו ימים רבים וברכת רבי מאיר מפרימישלן התקיימה – בן נולד, בשעה טובה ומוצלחת, לנתן שמעון ולאשתו. מאז נתנה ההבטחה, לעזור ליהודי הצדיק – עברו חדשים רבים ויחידו הצטרפו ליותר משנה תמימה.

בלילה חשוך וקודר הגיע הצדיק רבי ישראל מרוז'ין לקרת הגבול שבין רומניה לאוסטריה. חסידיו המקורבים חפצו להרחיקו מידי השלטונות הרוסים, שאימו לשלוח את הצדיק לערבות סיביר, ועל כן בקשו להבריחו לאוסטריה – לשם לא מגעת ידם הארוכה של הרוסים.

הבעיה שנצבה עתה בפני הרבי ומקורביו היתה – כיצד להבריח את הגבולות מבלי להתפס.

בלילה בו הגיעו הרבי ומלווי לקרבת הגבול, שהה נתן שמעון באזור לרגל עסקיו – הן לעתים תכופות היה מזדמן לערי הגבול שבין אוסטריה לרומניה. בדרך כלשהי נודע לו, כי מבקשים להעביר את האדמו"ר מרוז'ין מרומניה לאוסטריה – והדבר כרוך בסכנת נפשות.

אך שמע נתן שמעון את הדברים – וזכרון חד הבלח במוחו: בבירור זכר את הנדר שנדר בבית המדרש של פרימישלן לפני למעלה משנה. "בעבור שנדר לעזור לישראל" – הדהדו באזניו מלותיו של הרבי. אכן, לא מכבר זכה בבן – כפי

בטוחני, כי לכשישמע בעלך את הדברים הללו, יסכים לבוא עמך הלום ומבטיח אני", סיים הצדיק את דבריו, "כי תושעני".

דבריו של הרבי נטעו תקוה בלב האשה. חיש מהר שבה אל ביתה והיא המתינה בקוצר רוח לבוא בעלה. כששב סוף סוף נתן שמעון אל ביתו, נאמר לו: "עלינו לנסוע מיד לפרימישלן". תגובתו של הבעל היתה צפויה – צחוק של לעג. "חה-חה-חה!" נתן קולו בצחוק, "שאני אסע לפרימישלן? רעיון נאה!"

ואולם האשה לא נסוגה. היא מסרה את הסימן שהורה לה הרבי.

כששמע זאת נתן שמעון נעלמה מפניו ארשת הלעג ואת מקומה תפסה הבעת השתוממות מהולה בהתרגשות. "כיצד יתכן הדבר?" תהה האיש בלבו.

כיצד שמע וראה הרבי היושב בפרימישלן את המתרחש בגאלץ, השוכנת במרחק כה גדול! המחשבה הזו לא נתנה לו מנוחה, והוא – שתמיד לעג לרבנים ולחסידיהם – נאות לנסוע לפרימישלן.

ואולם, לא בדרך הרגילה הסכים לנסוע. בחששו מתגובת חבריו על נסיעתו החליט נתן שמעון לנסוע תחילה ללמברג ומשם – להמשיך לפרימישלן. כך לא יודע להיכן מועדות פניו. בהגיעו לפרימישלן לא השתהה ומיהר להכנס אל הרבי. "שלום עליך", ברכו רבי מאיר, "מנין יהודי בא?" "מהעיר שאץ אני, ושמי – נתן שמעון בן רבקה רייזל".

ולאילו מטרם באת? ביקש הרבי לדעת. "רצוני לבקש מהרבי שיברכני בבן", השיב, והוציא מכיס בגדו "פתקה". אל הפתקה, צירף סכום כסף נכבד, והניחו על שולחן הרבי.

רצוני שתבוא הנה באופן מיוחד, שכן אין זו בושה לבוא אל הרבי

"אל נא תאמר דבר שאינו נכון", הגיע לאזניו קולו של הצדיק. "נסעת ללמברג ולא באת באופן מיוחד לפרימישלן. רצוני שתבוא הנה באופן מיוחד, שכן אין זו בושה לבוא אל הרבי! על כן, שוב עתה הביתה, וכשתבוא לכאן שוב – בוא הנה ישירות, מבלי לסטות בדרך לערים אחרות".

שמע זאת נתן שמעון – ונפעם. הכיצד יודע הרבי באיזה דרך הגיע הלום?! עזב אפוא את פרימישלן כשבלבו גמלה החלטה לבוא שוב אל הרבי, בדיוק כפי שנדרש. בהגיעו הביתה המתינו לו ענייני מסחר דחופים, עניינים שבגללם נעדר מביתו תקופה ממושכת – ורק בשבוע שקדם לשבת "נחמו" שב הביתה. "לקראת שבת נחמו"

וחר אמיד וממולח היה נתן שמעון, מרבית עסקיו התנהלו בקטע הגבול שבין רומניה לאוסטריה, ועל כן הרבה לשהות בערי הגבול יאסי, גאלץ וטשרנוביץ, ואף קשר קשרי ידידות אמיצים עם אנשי המשטרה הן של אוסטריה והן של רומניה.

לעומת נתן שמעון שלא היה ירא שמים והרבה ללעוג לשומרי התורה ולא דקדק במצוות – היתה אשתו רחל אשה יראת שמים והקפידה על מצוה קלה כעל חמורה. ולא פלא הדבר, בבית הוריה ספגה מדה רבה של יראת שמים, שכן אביה נמנה עם עדת חסידיו של רבי מאיר מפרימישלן.

לאחר נישואיה הרבתה רחל לנסוע אל הצדיק מפרימישלן – וסיבה חשובה היתה לכך: בכל נסיעה ונסיעה ביקשה מהצדיק שיתפלל בעבורה כי תזכה לילדים.

נתן שמעון בעלה לא ראה בעין יפה את נסיעותיה של אשתו אל הרבי, שהרי – מאז ומתמיד היה לו עג רבנים ולחסידיהם. אך למרות זאת, כל אימת שנסע נתן שמעון לענייני מסחרו, היתה אורזת אשתו את חפציה ונוסעת לפרימישלן, לבקש ישועת הצדיק.

בכל נסיעותיה לא השיגה האשה את מבוקשה. רבי מאיר מעולם לא הבטיח לה שתזכה לילדים. רק זאת נהג לומר לה: "כאשר תבואי הנה עם בעלך – אברך אתכם!"

אך כיצד תבוא אל הרבי בלווי בעלה? ידעה רחל כי אם רק תעלה את הענין על דל שפתיה, יצחק וילעג לה בעלה. לא יפלא אפוא, כי לאחר כל נסיעה שבה האשה לביתה בפחי נפש, ועם זאת, לא נואשה והוסיפה לנסוע אל הרבי בכל הזדמנות שנקרתה לה, כשבלבה מפעמת התקוה כי באחת הנסיעות תזכה לעת רצון.

כשיגיע בעלך מהעיר גאלץ, בה נמצא הוא עתה, אמרי לו: "מאיר מפרימישלן ציוה שתבוא מיד לפרימישלן"

היה זה באחת הפעמים בהגיעה האשה אל הצדיק מפרימישלן. בפעם הזו לא השיב לה הרבי את התשובה הידועה והמוכרת, אלא אמר לה: "סעי מיד לביתך, וכשיגיע בעלך מהעיר גאלץ, בה נמצא הוא עתה, אמרי לו: "מאיר מפרימישלן ציוה שתבוא מיד לפרימישלן!" יש להניח, המשיך הרבי, שהוא יסרב – כהרגלו – לבוא. וכדי שישכים, תני לו סימן. אמרי לו כמלים הללו. "שלשום, ביום חמישי – ל"ג בעומר – שהית עם חבריך בבית משתה של גויים, ושם ישבתם ולעגתם בצוותא לר' מאיר מפרימישלן".

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

מיהו המאושר באדם?

עצמו שגם אם היה מבחין בשטר יקר ערך שמונח על הריצפה, הוא לא היה מתכופף להרימו כי אין לו את הפנאי לכך בחודש אלול. ולדאבון הלב, הרדיפה אחר הגשמיות ואווירת הבחירות שאורבת לנו מכל עבר, משכיחה מאיתנו את מה שבאמת אנו צריכים להיות עסוקים בו - עבודת התשובה וההכנה לקראת יום הדין שבא עלינו לטובה. והיי רצון שבזכות שורות אלה, הרהורי תשובה יציפו את ראשונו (לפחות לשעה קלה) וה' יתברך שמצרף מחשבה טובה למעשה, יחשיב זאת כאילו שכבר עשינו תשובה נכונה ורצויה.

178 ובר-אליך

שישנתם כל הלילה על מיטות מוצעות בסדינים צחורים, ואילו הבחור הזה לא רק שהוא לא מסכן כלל, אלא הוא המאושר בעולם. עליו חז"ל הק' אמרו: "כך היא דרכה של תורה... ועל הארץ תישן.. אם אתה עושה כן, אשריך וטוב לך.."

נזכרתי השבוע בסיפור הזה, כשהבחנתי בהתלהבות האנרגטית שאופפת את כל אלה שעסוקים בכל מאוּדֵם ברדיפה אחר הממון בכלל והגשמיות בפרט.

מספרים על אחד מגדולי ישראל שהעיד על

ספרים על רבי ישראל סלנטר שנכנס פעם בשעת בוקר מוקדמת לבית הכנסת בקובנה ומצא בחור שקוע בשנייה עריבה על הריצפה. כל אותו הלילה התמיד הבחור בתלמודו ולפנות בוקר שכב על ספסל בכדי להחליף כוח. בשינתו העמוקה, לא חש שהוא נפל מהספסל לארץ וכך המשיך לישון על הרצפה כאילו לא אירע דבר. מאוחר יותר, כאשר בעלי הבתים הגיעו לתפילה וראו את הבחור שרוע על הרצפה, נדו לעברו בראשיהם כשהבעת רחמנות נסוכה על פניהם. כשהבחין בכך רבי ישראל, נענה ואמר להם: "עליו אתם מרחמים?! הרי הרחמנות היא עליכם -

שליחות של מצוה - המשך מעמוד קודם

של הרבי. "לא אירע דבר, רבי קדוש", לחש נתן שמעון בתשובה. "רק זאת - הגיע העת שאקנה לעצמי את העולם הבא שלי בפעם אחת. עתה יכול אני לספר לרבי, כי בימי חיי עברתי עבירות רבות מספור וחטאתי חטאים כבדים עד מאד. על כל פשעי וחטאי ראוי ני להכנס לגיהנם לאחר מותי. אין ספק בכך ועכשיו זוהי הזדמנות בעבורי לקרנות לי עולם הבא - אם לא יבטיח לי הרבי, שלאחר מותי אכנס לגן עדן - לא אזו מפה!"

"אני מבטיח לך! שמח אני שיהודי חושב גם על דבר שכזה". השיב הרבי.

ועם מתן התשובה המשיך נתן שמעון בדרך המסוכנת. באטיות צעד. רגליו עדיין לא הסכינו להלך על גבי הקרח החלקלק. אך הפסיעות הצטרפו זו לזו, ובחסדי ה' הגיעו הרבי ונושאו אל גדתו השנייה של הנהר - שם שוכנת אוסטריה, ארץ המבטחים. באוסטריה דאג נתן שמעון להעביר את הרבי לעיירת הגבול קימפלינג, שם התאכסן רבי ישראל תקופה קצרה.

ונתן שמעון מיהר אל העיר קאסוב, מקום בו התגורר ר' חיימל, מחותנו של הצדיק מרוז'ין, ובפיו הבשורה הטובה: "רבי ישראל הגיע בשלום לאוסטריה, ונחלק בסיעתא דשמיא מידי הרוסים!"

כ"ק האדמו"ר מפרימישלאן שליט"א

וזחירים, עם כל פסיעה שפסע חשש נתן שמעון, ששכבת הקרח עומדת להבקע תחתיו, ואז... המאמץ היה עצום. נתן שמעון נשם בכבדות ולמרות הצינה חש בטיפות זיעה הנגרות ממצחו. הן מימיו לא הורגל בכגון זה - תמיד נוהג הוא לנסוע בכרכרות מהודרות, ועתה פוסע הוא ברגליו על פני שכבת קרח דקיקה וחלקה, באויר הלילה הצונן, ועל שכמו משא כבר ויקר... ובמרחק לא רב מצוי הגבול...

הסכנות מרחפות עליו מכל עבר, ואין הוא מסוגל להחליט איזו מהן חמורה יותר - להחליק אל תוך המים הזדונים או להתפס על ידי שומרי הגבול החמושים... זמן רב ארכה הדרך, כשכל פסיעה מדודה ושקולה, ולנתן שמעון - ההולך בלב הולם - נדמה היה שלדרך אין סוף.

אך הנה הבחין כי רגליו עומדות במרכז הנהר, התבונן אחורה - אחר הביט קדימה, ועצר תחתיו.

"האירע דבר מה?" הגיע לאזניו קול לחש. קולו

הבטחתו של רבי מאיר. ועתה עליו לשלם את החוב, שומה עליו לקיים את הבטחתו, כעת, כשיודע הוא לאיזה צדיק מישראל התכוין רבי מאיר מפרימישלאן.

בלב הולם מהתרגשות עזב נתן שמעון את האכסניה בה שהה, ומיהר אל מקום המסתור של הצדיק מרוז'ין ומלויו. "רצוני להעביר את הרבי מרומניה לאוסטריה", אמר למקורבי הרבי. "בקי אני בגבולות, ויש ליד ידידים בקרב השומרים. בעזרת ה' אצליח להעביר בשלום את הרבי!"

לשמע דבריו של היהודי הנרגש נתנו הרבי ומקורביו את הסכמתם, ובלא שהיות יצאו הצדיק ונתן שמעון אל הדרך המסוכנת.

בגבול שבין רומניה לאוסטריה עובר נהר צר. החליט נתן שמעון לחצות את הנהר ולא על גבו את הצדיק, בהגיעם אל הנהר, נוכחו, כי על המים הצוננים נפרס מעטה דק של קרח - שכן, קור אימים שרר בלילה ההוא.

אם כך, גמר נתן שמעון אומר בלבו, "אפסע על שכבת הקרח, ואשא את הצדיק על שכמי, בטוחני, כי בזכות הרבי מרוז'ין ובזכות רבי מאיר מפרימישלאן לא יארע לנו כל רע!" הוא סח אפוא את כותו באזני הצדיק, והרבי הסכים.

"נמתין עד לאחר שעת חצות", לחש נתן שמעון לרבי, "אז החשכה סמיכה ביותר, ויקטנו הסיכויים להתפס".

כשחלפה שעת חצות יצאו השנים לדרך רבת הסכנות. בצעדים איטיים, מגששים, מהססים, פסע נתן שמעון על גבי מעטה הקרח החלקלק, ועל גבו - הרבי. איטיים היו הצעדים, מדודים

הודעה משמחת:
 העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ
 חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל
 m025004569@gmail.com

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 952

פרשת כי תצא - "כרטיס זהב לחיים"

ושכל פיפס קטן שקורה למטה – מחושבן היטב מלמעלה. כעת, עם סיום ימי בין הזמנים ותחילתו של זמן חדש, שומה על כל אחד מאיתנו לאמץ קבלה קטנה לטובת עם ישראל ולטובת עצמו בעיקר. אשתף אתכם בסיפור שאירע עימי בשנה שעברה, סיפור שלימד אותי לא מעט על נושא הוויתור שעם ישראל זקוק לו, בעיקר בימים אלו. בני זוג התארחו בשבת במלון בו שהיתי. היתה זו שבת חיזוק מלאה בהרצאות מסביב לשעון. בליל שבת כולם ישובים היו סביב שולחנות ערוכים, התענגו, אכלו ושרו זמירות. לאחר מכן נמסרה הרצאה ואחריה הכל הלכו לישון ולאגור כוחות לשבת בבוקר. בני הזוג התעוררו בבוקר ומגלים כי שוד ושבר! כל הבגדים שלהם היו מתחת למזגן שטפטף מים כל הלילה והספיג להם את כל בגדי השבת במים. כעת הם עומדים בבוקר יום שבת ללא בגדים. הם ניסו לברר פתרונות הלכתיים אך כולם היו בדיעבד. למרות הקשיים והצער שבעניין הם החליטו לוותר על הבגדים וללבוש את הבגדים שלבשו ביום שישי, העיקר לא לעבור על פיפס קטן מהלכות שבת. במוצאי שבת, בעודם מתארגנים ליציאה, הגיח בעל המלון, ניגש לבני הזוג וסיפר להם שהוא שמע על מה שאירע בשבת ולכן החליט להעניק להם את החדר בבית המלון למשך שבוע ימים חינם אין כסף. הפעם הוא הוסיף: "בלי מים שיטפטפו מהמזגן". בני הזוג לא ידעו את נפשם מרוב אושר, אבל הם לא יכלו להישאר אפילו יום אחד נוסף. היו להם כמה וכמה סידורים באותו שבוע, כולל להתארח אצל סבתא ועוד שמנעו מהם את התענוג. הם החליטו לגשת אלי וסיפרו לי את כל הסיפור. הם אמרו שאם אני מכיר משפחה שצריכה את החדר לשבוע ימים הם מוכנים לתת להם אותו, בתנאי שזו תהיה משפחה שבאמת צריכה זאת. שמעתי את דבריהם ונפרדנו בהבטחה שאם אשמע על מישהו שנצרך לכך, אפנה אותו אליהם. הלא יאומן קרה. כבר באותו ערב מתקשר אלי זוג שנישא לפני מספר שנים. הם סיפרו לי שבדירה שהם שוכרים בבני ברק התגלתה נזילה רצינית, מה שהביא להצפה ענקית בכל הבית. בעל הבית ממנו הם שוכרים את הדירה הינו אברך בן תורה ולא נעים להם לדרוש ממנו פיצויים. על כן הם החליטו לתת לו לטפל בדירה ובינתיים לעבור למקום אחר. בעל הדירה ביקש שיתנו לו שבוע והוא כבר ידאג לאנשי מקצוע שיבואו ויסדרו את כל התקלות של הבית. "כעת" בני הזוג מספרים לי, "אין לנו היכן לשהות שבוע ימים". הכל התחבר לי כמו פאזל. מיד תיאמתי בינם לבין בני הזוג מהמלון שאכן העניק להם את המפתחות לחדרם בחפץ לב. כשסיימו את השבוע במלון התקשרו בני הזוג להודות לזוג השני על המתנה המושלמת ותוך כדי שיחה מתגלה כי לשניהם אין ילדים, למרות שהם נשואים מספר שנים. הם סיכמו שכל אחד יתפלל למען השני. כך הם סיימו את השיחה ונפרדו לדרך. לפני כחצי שנה אני מקבל טלפון משניהם והם מבשרים לי: "הרב זאיד, ברוך ה' זכינו להיפקד בפרי בטן". את האמת? לא הופתעתי. ידעתי שמוויתור רק מרוויחים, אך לא שיערתי עד כמה... מתברר, שדווקא כאשר שערי שמים נעולים, כאשר

על הפסוק בפרשתנו "כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה וְכוּ' וְשָׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקָח" (דברים כד, ה) כתב בספר "אור דניאל" כי הנהגת הבעל עם אשתו היא מאבני היסוד לבנין הבית ולא רק זאת אלא מכך ילמדו בניהם אחריהם. על כן ראוי לכל אדם ללמוד כיצד בונים בית, ללמוד מנסיונם של אחרים שבנו בית לתפארת. את אחד היסודות החשובים לבניין זה מלמדת אותנו התורה: "וְשָׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ". זו חובה ומצווה לדאוג לכך שהאישה תהיה שמחה. וכיצד משמחה? בתכשיטים, בדברי פיוס, בהארת פנים, בהתייחסות נאותה כלפיה, בדיבור עימה ובמחמאות הראויות להיאמר לה. מטבע בריאתה של האישה שהצד הרגשי שבה הוא חזק ומושרש בה הרבה יותר מאשר באיש. אישה מטבעה לוקחת ללב אף דברים קטנים ופגיעה באישה יכולה להיחרט בזיכרונה לטווח ארוך מאוד, על כן כדאי מאוד להיות זהיר בהנהגה היומיומית עימה. אחת העצות הניתנת לחתנים צעירים – והיא נכונה גם לנשואים וותיקים – היא: הוותרנות, עליה מושתת כל בניין הבית. לא אחת אנו עדים למריבות על "קטנות" ובגלל זה נגרם ניתוק בין הבעל לאישה וכתוצאה מכך הם אינם מדברים כמה ימים, ויש "המחמירים" והמריבה נמשכת אצלם שבועיים ואף יותר...

צריך לזכור כי מידת הוותרנות היא מידה נכונה מאוד וישרה, מרשם בדוק להצלחה בשלום בית. ומנגד, אלה שמקפידים על "קלה כבחמורה" ועל כל מילה הנאמרת שלא במקומה מחזירים כפליים, הם הגורמים בהבל פיהם לחורבן הבית. וכבר אמר רבא (ר"ה יז). "כל המעביר על מידותיו, מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר (מכה פרק ז פסוק יח) 'מי אל כמוך נושא עוון ועובר על פשע לשארית נחלתו... ושאלו שם רבותינו, למי הקדוש ברוך הוא נושא עוון? למי שעובר על פשע". אדם הרגיל למחול, לא שומר טינה, לא מקפיד, מעביר ומזלג על הפגיעות והמילים של חברו, לא די, שהקדוש ברוך הוא אינו שומר לו טינה ומוחל לו, אלא הקדוש ברוך הוא מוחל לו על החטאים החמורים. לעיתים מקובל לחשוב שאדם המוותר לאחרים, מעביר ומוחל למי שפגע בו הוא "פראייר". ההיפך הוא הנכון! דווקא זה שמתחשבן ולא מוותר הוא "הפראייר" האמיתי. בורא עולם ברוב רחמיו נתן לנו נשק אדיר להינצל מגזרות – היה וותרן! אם תתחשבן עם כל אדם גם בורא עולם יתחשבן איתך, אתה מאבד במו ידיך זכות גדולה לכפרת פשעך. אז מי "הפראייר" האמיתי? היה נוח לבריות, העבר וסלח. כך לא תישא על גביך שקים של כעסים ועוגמות נפש, ותזכה למחילה אמיתית ופתיחת דף נקי, לבן וחדש אצל בורא עולם...

אדם המוותר על זכויות המגיעות לו על פי דין ונוהג כלפי זולתו לפני משורת הדין, מעורר באותו רגע רחמים מיוחדים עליו עצמו וזוכה בישועות שלא כדרך הטבע. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. מספר הרב חיים זאיד שליט"א. זמן רב שלא זכור לי בין הזמנים כזה. כל כך הרבה צער וייסורים לעם ישראל, אבל אלו רק קריאות השכמה להתעורר ולהבין היכן אנו נמצאים ומה הייעוד שלנו בעולם

נראה שאין סיכוי, כאשר נדמה שאין תוחלת – דווקא במצבים כאלו הופך הויתור לפטיש רב עוצמה, הנוקש בשערי שמים ופותח עבורנו דלתות. הסגוליות הטמונה במידת הויתור כה גדולה, עד שהיא מצליחה לחולל את הבלתי ייאמן, לעורר רחמי שמים בעוצמה חריגה, להעניק ישועה מעל לדרך הטבע. אמנם, לוותר זה לא קל, לפעמים נדרשת מלחמה לא פשוטה, הכרעה לא קלה. וויתור הוא לא חובה, ההיפך – הסיבה בשלה הויתור פותח את שערי השמים היא בגלל שהויתור אינו חובה, בגלל שהויתור הוא מתנה יקרת ערך, הזדמנות יוצאת דופן. כך, גם כשהצדק עימנו, גם כשפלוני עושה משהו כנגדנו, לוקח לנו משהו, הבניה שלו תסתיר לנו, המקום הוא שלנו, וההוא פשוט לא צודק, לא הוגן – עם כול זה כדאי לנו לוותר, לעדן את המידות ולזכך את הלב, ובאותו רגע לפתוח לנו שערי שמים, ולהרעיף על עצמנו ישועה לה אנו זקוקים, מלוא חופניים שפע ורחמים מלמעלה. הבה נוותר, כמה שיותר ומתי שאפשר, וכך נזכה שהויתור אכן יעניק לנו שפע ברכה והצלחה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. סיפר ראובן, בעליה של תזמורת ידועת שם המנגנת בחתונות ובשמחות בכל רחבי הארץ: הגענו כדרכנו לנגן בחתונה באולם צנוע בפאתי בני ברק. הוריה של הכלה הזמינו אותנו, התקשרנו לוודא פרטים טכניים אחרונים יומיים לפני החתונה. אם הכלה ענתה לשיחה, הפרטים האחרונים סוכמו ונרשמו ביומני וביום המיועד הגעתי עם הצוות המורחב שלנו שכלל חמישה נגנים והמונן רצון טוב. פרקנו את הציוד הכבד והתחלנו מתמקמים על הבמה המיועדת לכך. הנגנים כיוונו את כליהם, ראשוני האורחים החלו להגיע ואנחנו היינו מוכנים להתחיל במלאכת המצווה, לשמח חתן וכלה, אלא שלתדהמתנו אורחים בלתי קרואים הגיעו במפתיע. ארבעה נגנים לא מוכרים הופיעו במרוצה, נוטפים זיעה מהמשא הכבד שנשא עימם. הם תרו בעיניהם אחר הבמה, כשלתע הבחינו בנו מוכנים להתחיל לנגן. הם היו המומים לרגע, אחר פנה אלינו אחד מהם ושאל בקול רוגז: "מה אתם עושים פה?". "מה הפירוש, מה? התרגזתי גם אני, "באנו לנגן" השבתי. "מי הזמין אתכם?" שאל בעל התזמורת. "בעל השמחה" השבתי ונקבתי בשמו. "לא יכול להיות, הוא הזמין אותי, עוד אתמול שוחחנו והוא סיכם עימי את הפרטים האחרונים". בעל השמחה התקרב למקום לשמע הוויכוח המוזר. "מה קורה פה?" שאל. "הזמנת אותנו לנגן" השבנו שנינו כאחד. לרגע הוא לא הבין כלום ואחר החוויר והסמיק חליפות כשהוא מזעיק את אשתו ממקומה והסיפור הלא נעים התחוויר. "נכון, שניכם צודקים" פסקו לאחר שיחת בירור ביניהם, "התלבטנו בין שתי התזמורות, לבסוף הטלתי את המטלה הזו על שיכמה של אשתי, תוך בקשה לסכם פרטים אחרונים ואני בטרדויתי שכחתי לגמרי וסיכמתי עם התזמורת השניה כשכל אחד מאיתנו מוודא את הפרטים האחרונים יומיים לפני החתונה עם התזמורת שהזמין". "אז מה יהיה עכשיו?" שאלנו בקוצר רוח. "לא יודע, אחד מכם יאלץ לוותר ואנו נפצה אותו בסכום סמלי על עוגמת הנפש" אמר נבוך. ואנו, שלא רצינו לצערו ביום כזה משמח עבורם, הבטחנו שנסכם בינינו את הצעדים המעשיים. בעל השמחה שמח על ההצעה ופנה למקומו. התחלנו בדיונים. "תוותרו אתם, אנחנו היינו פה קודם" טענו. "לא, מה פתאום שנוותר?" התעקשו. נגן התופים שלי רמז לי בעיניו כי יש לו דבר מה לומר לי: "תשמע, עלינו לוותר לתזמורת השניה, אני מכיר את בעל התזמורת הזו היטב, יש לו ילדה חולה, והטיפולים שלה עולים הון רב, כל שקל הוא קודש לרפואתה, עלינו לוותר ולאפשר לו להרוויח את לחמו בכבוד כדי שיוכל

לשלם את הוצאות הטיפולים". התרגשתי מאוד מהסיפור האנושי והוריתי לחברי התזמורת שלי לוותר ולאסוף את כליהם. "אנחנו מוותרים" הודעתי להם בקול נחרץ. "לא, מה פתאום, אנחנו רוצים שתנגנו" הודיע במפתיע, "שמעתי שאתה בעל משפחה ברוכת ילדים, ברוך ה', וזקוק לפרנסה הזו", מסביר לי את פשר השינוי בעמדתו. "לא, בשום אופן לא, אני יודע שאתה זקוק לכסף יותר ממני" התעקשתי גם אני, "אני רוצה לוותר". "גם אני מוותר". "לא, אנחנו הולכים". "אתם הייתם קודם, אנחנו חייבים לוותר". פתאום נוצרה בעיה הפוכה, כולנו רצינו לוותר, אבל השעה התאחרה והקהל החל להראות סימנים בולטים של קוצר רוח, היינו חייבים להחליט מיד. "בואו נגן ביחד", הצעתי לבעל התזמורת השניה שבלי מילים החל תופס את מקומו על מחצית הבמה השניה שפינינו למענו. "מה, אתם מנגנים ביחד?" הזדעק בעל השמחה, "אני לא יכול לשלם כפול". "לא, לא צריך" אמרנו שנינו, מכוונים את הכלים ומתחילים לנגן. המנגינות היו תואמות להפליא, תשעת הכלים השתלבו בהרמוניה של שלמות, היינו שני חצאים שהם הרבה מעבר לשלם. מנגינות קצביות ושמוחת התנגנו והאולם כולו כמו רקד לקצב התזמורת. התבוננתי על פניהם של הנגנים, הם נהרו מחדוות המצווה. "תראו איזו תזמורת מיוחדת" שמעתי לחישות בקהל. "נו, בטח, אם יכולים לקחת תשעה נגנים, הרי שהתוצאה בהחלט מצדיקה את עצמה", אמר מישהו בקול רם, "אני בכלל לא מבין, לא חבל לבזבז כסף על תזמורת ענקית שכזו? כבר לא מספיקה תזמורת רגילה?" ידעתי שעל הויתור הזה לא ידע איש מלבד המחנות, כל אחד מאיתנו יסתפק במחצית משכרו אבל דווקא בשל כך היתה המצווה יקרה בעיני לאין שיעור וצלילי "הוויכוח" אודות הויתור היו הצלילים היפים ביותר בצלילי החתונות. התזמורת המשיכה לנגן בעוז, עוד בית נבנה בעם ישראל לקול צלילים משמחים ומרקידים, צלילים של ויתור ובין אדם לחברו משובח ומלא רגישות, צלילים של נתינה.

צריך לזכור כי וויתור הוא אחד מאבני היסוד בעבודת המידות. לוותר לחברו, הוא מלשון 'להותיר' את כעסו ואנוכיותו בצד, ולא מבליט את רצונותיו בכל עניין. בכלל מידה זו נכלל העניין שלא יקום ולא יטור, ויתנהג בענווה. גם הויתור עיקרו הוא שיכיר האדם באמונה צרופה שהכול מאת הבורא יתברך, ואם יוותר על רצונותיו שלו, יזכה שאף הקדוש ברוך הוא יוותר לו על הדברים שנצרכים לו. הנה עומד לו יהודי ומוותר במודע, על שלו, כדי לברוח מכל דבר שיש בו ריח של מחלוקת. ואומנם, מחלוקת לא פורצת, השלום והשלווה אהבו, אך הוא, לכאורה הפסיד. ויתר על הרחבת דירה ונאלץ להמשיך להצטופף בדירתו המקורית. ויתר על חלקו בירושה והריהו ממשיך להתמודד עם הגרעון בחשבון הבנק שלו. ויתר על זכות קדימה בכביש והוא תקוע בפקקים ומאחר למחוז חפצו. כשאדם נכנס לבית הכנסת, הוא מעדיף שכיסאו יהיה פנוי. כשאדם רוצה ששכניו יבנו, הוא מעדיף שיבנו באופן שלא ישפיע עליו דבר. כשמוענקת למישהו הטבה – הוא מעדיף לקבלה ללא מתחרים. אלא שלא הכל תלוי בנו, ולכן לפעמים מישהו יישב על הכיסא, השכן מעוניין לבות בהסתירו את השמש, ועוד מישהו מתחרה על קבלת הטבה, מינוי או קידום... וכאן מגיע רגע המבחן של הויתור, וזהו רגע לא קל, מאוד מאוד לא קל. החלק הכי קשה בויתור הוא, שהאדם שלא מוותר – צודק. ברם, אם יחליט לא לוותר הוא פשוט צודק, ועדיין – הוותרן זוכה לעדן את מידותיו, להתעלות, לברכת שמים, פשוט כדאי יותר לוותר! להתחבר אל הרוח שישג מן הויתור בעולם הבא, בעודו מלקק את פצעיו מן

ההפסדים בעולם הזה. ברם, מחשבה זו בטעות יסודה, כי המציאות מוכיחה שכל ויתור מועיל למוותר. אולי לא באופן מייד, אלא בטווח של שנים, אך אדם שמתאזר בסבלנות ובאורך רוח זוכה לראות זאת במו עיניו, איך היה נוהג לומר מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל "מי שמוותר לעולם לא מפסיד!".

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו המוביל אותנו לתובנה, כי גם אתה צודק, באמת צודק, אבל בחיים תהיה חכם. תוותר!!! אמנם לוותר דורש כוחות נפש, לוותר דורש מאמץ, אבל הוא כדאי, כל כך כדאי. אל תוותר לעצמך על הזכות לוותר, או אז תראה בעיניך כיצד וויתור פותח שערי שמים, מפתיע בישועות נשגבות ויוצאות דופן...

האמבטיה הקטנה הלכה והתמלאה במים חמימים, אבל שמוליק בן הארבע המשיך לחמוק ממני, מתרוצץ בין חדרי הבית כמבקש לבדוק את מידת הסבלנות אשר בי. "בוא, שמוליק", אני מנסה למתן את הלחץ שבתוכי ולמזג רוגע ונעימות לתוך קולי, "בוא, חמודי, אמא תביא לך את הברווזון שאתה אוהב, תוכל להשיט אותו בתוך המים". אין תגובה. יונתן בן השנתיים כבר עייף, והוא מיילל על הרצפה בחדר הילדים. יונתן לבוש בפיג'מה, מחכה שאכין לו את בקבוק השוקו הלילי שלו ואשכיב אותו במיטה, אבל לפני כן אני מוכרח להכניס את שמוליק לאמבטיה. מוכרח. מחוגי השעון ממשכיכים לרוץ, מתעלמים מהמתח הגואה בתוכי. "שמוליק", אני קוראת לו, מכינה בינתיים את המגבת ואת השמפו, "שמוליק...". הצצה נוספת בשעון, ואני קולטת שאין ברירה. גם היום איאלץ להתכופף ולהרים אותו ולהתעלם מניסיונות ההתחמקות שלו... בעוד עשרים דקות מתחילה המכירה, לקוחות יתחילו לדפוק על דלת הבית שלי ואני מוכרח לסיים עד אז עם ההשכבה. 'ככה זה...' אני מנסה להרגיע את המחשבות שזורמות בתוכי ביחד עם מי האמבט המקציפים ואת נקיפות המצפון הגואות בי בשל התפקוד האימהי הלקוי שלי. 'כל ההתחלות קשות... הילדים יתרגלו לסדרי החיים החדשים בבית בשל המכירה, גם את תתרגלי, ולכולם יהיה קל יותר... את, וגם הם, צריכים לקבל את המכירה הזו כמציאות קיימת, כצורך הכרחי... הרי זוהי ההשתדלות שלך לפרנסה...'. "אמא, רוצים אותך בדלת", קולו של נתי בן השש מזעיק אותי אל הדלת. שמוליק כבר לבוש בפיג'מה, בדרך למיטה. צריך רק לקרוא איתו קריאת שמע ולכסות אותו היטב בשמיכה. גם יונתן כבר במיטה, שתה את השוקו שבבקבוקו וגם צחצח שיניים. אני מגיחה מחדר הילדים לכיוון הדלת. "אמא שלי ביקשה שתי שקיות שוקולד לבישול", מציץ אליי קולה של ילדה קטנה, עטופה במעיל, אווזות שקית ניילון מרשרשת שבתוכה הכסף שאמא שלה שלחה. אני נעצרת לרגע, חשה מעין מלחמה בתוכי. המכירה אמורה להתחיל בעוד כעשר דקות. על הדלת תלוי שלט מאיר עיניים המזכיר זאת. אבל הילדונת כבר כאן, עכשיו. מחכה לקבל ממני את השוקולד. וגם יונתן ושמוליק מחכים לי, בחדר הילדים. מה עושים? הוי... מה עושים? 'המכירה סגורה עדיין, ילדה, תבואי בעוד עשר דקות...'. המילים כבר עומדות על קצה לשוני, כמעט יוצאות ומתגלגלות החוצה, אבל ברגע הבא הן נסוגות פנימה, ואני מוצאת את עצמי מכניסה את הילדונת לחדר של המכירה וניגשת לשקול בשבילה את השוקולד שאמא שלה ביקשה. 'אסור לך לאכזב את הלקוחות החדשים שלך', אני מזכירה לעצמי, ומנסה להתעלם מהקולות המהדהדים מחדר הילדים, 'אם תשלחי עכשיו את הילדה בידיים ריקות, אמא שלה עלולה לכעוס, ואת תפסידי לקוחה...'. הידיים מפשפשות בקופסת הכסף הקטן, מחפשות עודף לקונה

הצעירה. קולות עמומים של גרירה נשמעים מחדר הילדים, ואני מבינה ששמוליק השובב מנצל את ההזדמנות לתעלול נוסף. 'בזיעת אפיך תאכל לחם', אני מזכירה לעצמי את חובת ההשתדלות לפרנסה, ומשתדלת לחייך אל הלקוחה ואל השוקולד, 'המכירה הזו אמורה לפרנס, בעזרת ה'. כל מוצר שאת מוכרת מעניק לך אחוזי רווח. כל מוצר הוא פרנסה...'. סוף סוף התקרב החודש הראשון של המכירה לסיומו ואני מצאתי את עצמי סופרת את המזומנים ואת הצ'קים שהצטברו בקופה, ומהרהרת בציפייה בסכום המכובד שאמור להגיע אליי כאחוזי רווח. "הסחורה כמעט נגמרה", התקשרתי לרחלי ובישרתי לה בקול מלא סיפוק, "תבואי ותראי, המדפים ממש התרוקנו, ברוך ה', והקופה מלאה בכסף". רחלי הגיעה וגם הביאה איתה סחורה חדשה. היא סיפרה בדקדקנות את השטרות, בדקה בעיון את הצ'קים, רשמה הכול ביומן שהוציאה מתיקה, ו... התרוממה ממקומה לכיוון הדלת. "רגע... רחלי..." אני מוצאת את עצמי מתגמגמת מול דמותה של חברתי הטובה, שהיא בעצם היוזמת והמפעילה של מכירת מוצרי האפייה הזו שאצלי בבית, "ה... הכסף... האחוזים שלי...". "אה", מתחייכת רחלי בקלילות, "השארתי לך כמה שטרות בקופה בשביל זה, את יודעת, לא מדובר הרי בסכומים משמעותיים...". "מה???" אני פותחת זוג עיניים גדולות, המומות, "סיכמנו על אחוזים...". רחלי שוב מחייכת, והחיוך שלה מעצבן אותי. "את צודקת, ובאמת תקבלי בעזרת השם אחוזים בחודשים הבאים, אבל לא בחודש הראשון. את יודעת בוודאי כמה הוצאות היו לי בשל הסניף החדש שפתחתי כאן, אצלך. היערכות, הובלה, פרסומת, לוגיסטיקה... כל זה עולה כסף, וזה מוכרח להתקזז מהסכומים שאת אמורה לקבל בחודש הזה... אז להתראות ציבי, והרבה הצלחה". וכבר פרח לה כמו ציפור ונעלמה במורד המדרגות, מותירה אותי המומה וקוצפת. רחלי ואני היינו חברות מילדות. יחד קיפצנו בחבל בשעות אחר הצהריים ויחד התכוננו למבחנים. יחד צעדנו אל בית הספר העממי, ולאחריו גם אל הסמינר. רחלי נישאה מיד לאחר הסמינר ועברה לגור בשכונה חדשה, במרחק מה ממרכז העיר. אני נישאתי מעט אחריה וכשעלה על הפרק שמה של אותה שכונה, נמשכתי אליה באופן טבעי ומוכן. הרי רחלי גרה שם, אז תהיה לי חברה... היינו שתי נשים צעירות, מאושרות. נהנינו לצאת יחד לקניות במרכול השכונתי, להחליף מתכונים של עוגות ולהעניק זו לזו טיפים לטיפוח הבית. עבדנו בהוראה, קופצות ממילוי מקום אחד למשנהו, כשכל אחת מאיתנו משתדלת לעזור לחברתה גם בתחום הזה. כך חלפו עלינו הימים והשבועות, ואחריהם גם החודשים, בשלווה ובשקט. יותר מדי בשקט... שני הבתים היו עדיין דוממים ומסודרים להפליא. מייחלים לטביעות ידיים קטנטנות שתגענה... לקולות מתוקים שיהדהדו בין ארבעת הקירות השקטים... שלוש שנים ארוכות חלפו ובסיומן הפציע שחר חדש, ממלא את הבית המטופח שלי בקולות הענוגים והנפלאים ביותר בתבל: נתי נולד בשעה טובה ומוצלחת והפך אותי לאמא צעירה ומאושרת. אחרי נתי הבכור, הגיעו גם שמוליק ויונתן. מאישה צעירה ונטולת עול הפכתי לאמא במשרה מלאה, אמא שמטופלת בשלושה בנים חמודים ומלאי מרץ. את עבודתי בהוראה נטשתי זה מכבר. קשה היה לי להתמיד בעבודה כזו, שבה אני מוזעקת בשבע וחצי בבוקר, צריכה לארגן את הבית ואת הילדים במהירות שיא ולצאת לבית הספר כרדופת סער... כך הפכתי לעקרת בית במשרה מלאה. הקשר עם רחלי עדיין נשמר, אף שמציאות החיים שלנו הלכה והשתנתה משנה לשנה. אני

בקרבי, "והרי עבדת קשה כל כך במשך החודש, התאמצת כל כך... עלינו לשוחח איתם, להבהיר את דרישתנו המוצדקת, לעמוד על שלנו. יש גם דרכים נוספות, על פי ההלכה, אם הדיבורים לא יועילו...". הנחתי את הכסף על השולחן ומחיתי דמעות סוררות שנצצו בקצה עיניי. הבית היה שקט והילדים כבר נמו בשלווה במיטותיהם. רק דובי הפרווה שנותר שמוט בפינת המטבח, צבעי הפנדה שנשארו על השולחן ועוד אי אלו חלקי לגו שנותרו מסביב, העידו על היום מלא הפעילות שחלף בין כתלי הבית שלנו. פתאום מצאתי את עצמי חושבת על רחלי. לא רק כועסת עליה, לא רק מטיחה האשמות בשל התנהגותה, אלא חושבת עליה. על המצב שלה. "אני לא... לא חושבת שאהיה מסוגלת לבוא אליה בטענות", הקול שלי היה קטוע, מרעיד, "לא אהיה מסוגלת להכאיב לה..." בעלי הביט בי, ואני בו, ושנינו החרשנו. לא הייתי צריכה להסביר את הסיבה. שנינו ידענו היטב על הכאב העצום המרחף בין כתלי ביתה הצחיחים של רחלי. הכאב שממלא אותם כבר קרוב לתשע שנים... שקט שרר ליד השולחן. דממה של התלבטות. שנים של ידידות אמיצה. משחקי ילדות בצוותא. שיחות נפש משותפות. חוויות נעימות יותר ופחות. האם אמחה את כל אלו בשיחה נוקבת אחת? אהפוך את קערת האחוה על פיה? "דווקא משום שאני בטוחה שהצדק איתנו" אמרתי לבסוף בקול עמוק ושקט, "דווקא בשל כך אני מרגישה שעולה בי כעת רצון לוותר לה. כן, לוותר לגמרי, לא להתריס ולא להסתכסך ולא להתווכח ולא כלום. פשוט לוותר. להתנהג בדרך של 'לפנים משורת הדין' כדי לשמור על השלום". בעלי הנהן בראשו, כמסכים לדבריי. הרמתי את הדובי התכלכל מהרצפה, ניערתי את פרוותו מהאבק שדבק בה, ניערתי גם את הלב מפירוים אחרונים של טינה שעוד נותרו בו, והוספתי: "ואת הזכות הזו של הוויתור אני רוצה להעניק לה, דווקא לה, לרחלי חברתי... אני רוצה שההתגברות הזו שלנו, הוויתרות למען השלום, תעמוד לה לישועה...". והיו המילים מרחפות באווירו של החדר, מתגבהות טפח וטפחיים מעל, מהדהדות בחללו של עולם ומביאות אל כתלי ביתה המשמימים של רחלי, בסיומה של אותה שנה, את הטובה שבשורות!...

הייתי טרודה במשימות גדול הילדים וניהול הבית, טרודה עד מעל לראשי, בעוד היא המשיכה להתמודד בתחום אחר לגמרי... רחלי עדיין ייחלה לישועה... היא הוסיפה לעבוד כממלאת מקום בבתי הספר. העבודה הייתה מאמצת ושוחקת, אבל היא מילאה את סדר יומה של רחלי, וזה היה טוב בשבילה. בשלב מסויים החליטה רחלי לפתוח מכירה של אביזרי אפיייה אצלה בבית. תוספת תעסוקה וגם תוספת פרנסה. היוזמה הזו, שהתחילה כמשהו קטן ומצומצם, התפתחה במהירות והפכה להיות עסק מסחרי לכל דבר. התברר כי בשכונה הצעירה והמתפתחת שלנו, קיים ביקוש רב למוצרים אלו. הסחורה אצל רחלי הייתה טרייה ומשובחת, המחירים היו סבירים, השרות היה זמין ונעים, ועוד מהרה הפך הבית הקטן והשקט שלה לחנות שוקקת ומצליחה. בשלב הזה הציעה לי רחלי לפתוח אצלי בבית 'סניף' של המכירה שלה. "אנשים מגיעים אליי ממרחקים, ממש מקצה השכונה, אם יהיו שני מוקדים זה בוודאי יגדיל את המכירות", היא הסבירה בהיגיון ושכנעה אותי שזה ישתלם לי, "תקבלי ממני אחוזי רווח על כל מוצר שתמכרי, תהיה לך פרנסה מהמכירה הזו". התלבטתי מאוד. לא היה פשוט לחשוב על ניהול מכירה מתוך הבית הקטן והשוקק שלנו, אבל השיקול של הפרנסה היה חזק הרבה יותר מכל שיקול אחר של קושי או אי נוחות. היינו פשוט זקוקים לכסף הזה כאוויר לנשימה... כך מצאתי את עצמי שוקלת שומשום וקוקוס, אורזת שוקולד ופצפוצים, מתלבטת יחד עם לקוחה בין ריבת נוגט לריבת קרמל, ו... מחשבת את האחוזים. כל הזמן חושבת על האחוזים של הרווח שאקבל בסוף החודש. "זו חוצפה מצידה! פשוט חוצפה", בעלי היה המום מעוצמת הכעס שתסס מתוך דבריי, "איך היא מסוגלת להתעלם ככה מהבטחה מפורשת שלה? איך היא לא מתביישת להתנהג בצורה כזו? איך?!". השטרות הבודדים, העלובים, שהואילה רחלי ברובו טובה להפריש למעני, צרבו בין אצבעות ידיי המרעידות. שנים של ידידות אמיצה, שנים של שלום ושל שלוה, התנפצו לפתע פתאום אל מול סלעי המחלוקת הכספית שצצו והתגבהו בינינו. מהומה. מלחמה... הוא הביט בי בשתיקה, נותן לי לשחרר קיטור ולהירגע. "לכאורה הצדק איתנו", הוא אמר לבסוף, לאחר ששמע את הסיפור שבער

אחים יקרים!

מעלת הוויתור גדולה מאוד. בהחלטה אחת של ויתור לאחר, אדם יכול לזכות לשפע עצום. לעיתים אנו מתעקשים על מה שמגיע לנו, יש לומר בצדק, הרי הדבר שייך לנו, אך אם ניתן מעצמנו לאחר, נוותר, נסלח לפוגעים בנו, נראה במוחש איך הוויתור שלנו היה לעזרתנו. יש פעמים בהם אנו יכולים לוותר ולסלוח בקלות, אך גאוותינו מושכת אותנו למקומות אפלים ואנו הופכים עקשנים. אם נשכיל להבין שהכל נשלח מבורא העולם, שבכל פגיעה בנו, נזק והפסד מהאחר נמצאת ידו של הבורא, יהיה לנו קל יותר ולסלוח. אם נוותר ונסלח נראה במוחש את השגחתו של בורא עולם, את הצלחתנו. היום אתה תוותר ותסלח ומחר מידה כנגד מידה ימחלו לך על פשעיך!
כללו של דבר! כל העוסקים בהשכנת שלום, בתוך קהילות, בתוככי בניינים וגם בתוככי בתים בישראל, יודעים להעיד מנסיונם האישי עד כמה עצה זו היא אכן 'עצת זהב'. המוותר – לא רק שאינו מפסיד כלום, נהפוך הוא – הוא מרוויח חיים מאושרים ושלווים, הוא זוכה בחיים נוחים ומאירים, הוא משרה בביתו אווירה רגועה ושמחה, וגם מחנך את ילדיו להתנהגות אצילית לצד ישועות גדולות. הבה נאמץ את שיטת הויתור, כי היא המפתח לחיים טובים ומאושרים בזה ובבא.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 102

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

כי תצא - תשפ"ג

עניין של חינוך

"וראית בשביה אשת יפת תואר..." (כא, יא)

בעלון "עקבתא דמשיחא" מובא סיפור על רבי בנימין זאב חשין זצ"ל, שדרכו הייתה לציין את דברי הגמ' (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה): "עינא וליבא תרי סרסורי דעבירה", באומרו שכשאדם רואה משהו בעיניו, זה תיכף נכנס בעין ונחקק בה אע"פ שאינו מרגיש בכך. והביא על כך מעשה שהיה בפולניה וזה תוכנו: באחד הימים נהרג אחד משרי הממשלה, והממשלה המקומית הבטיחה שאדם שיגלה את הרוצח יקבל פרס כספי נכבד. פרופסור מסויים הציע את עצמו ואמר שביכולתו לגלות את הרוצח בתנאי שיוציאו את הנפטר מקברו. השלטונות הסכימו לדבריו והוציאו את הנפטר החוצה. הפרופסור לקח מצלמה גדולה וצילם את עיני הנפטר. הוא הוציא את התמונה, והנה לתדהמת הכול ראו בה את הרוצח עצמו היאך שהוא הורג. כששאלו את הפרופסור לפרש הדבר, נענה לעומתם: "כל מה שמסתכל האדם נחקק לו בעין, וכשמסתכל על דבר נוסף אזי ההסתכלות האחרונה מסתירה את מה שנחקק לפני כן. והיות שההסתכלות האחרונה של הנפטר הייתה כמובן באותו אדם אשר רצחחו נפש רחמנא ליצלו, לכך הייתה דמות הרוצח מצולמת בעין של הנרצח". ועל כך סיים הרב: מכאן רואים כי כל מה שהאדם מסתכל נחקק לו בעין, ועל כל הבטה בנשים וקל וחומר בפריצות עתיד ליתן את הדין, והכול יראו לו בבי"ד של מעלה. ומידה טובה מרובה, כמה מעלה תהא לאדם אשר נזהר בכך. (גלגל העין)

בברכת שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מְלָכִים

הבא"ח זיע"א הביא משל: פעם אחת היה איש אחד שהיו לו עיניים לא מטוהרות, בר מינן, אבל עדיין היה יכול להסתפק בראיית עיניו לעיין בספר, להכיר מטבעות ולראות את הדרך אשר ילך בה. והיה זה האיש משתוקק לרפא את עיניו, שתהיינה בהירות ומאירות כמצטרך. וילך האיש אל עיר אחת גדולה מערי המלוכה, כדי לרפא את עיניו. והנה שם בעיר ההיא היה רופא אחד והכריז כרוז לאמור שהוא רופא אומן ובקי ויודע בטיב כל הרפואות. כששמע זאת האיש, תיכף הלך אצלו להתחבר עימו וליקח ממנו רפואות לרפא את עיניו. כאשר התחיל זה הרופא האליל לעשות לו תחבושת לאיש הזה, עיוור את עיניו מכול וכול. וכאשר שאל לו אותו האיש: "הלא מקודם הייתי יכול לראות, ועכשיו חשכו עיני מראות לגמרי", אמר לו זה הרופא שכן צריך להיות, ואדרבה זו היא רפואתו, שאחר כך, אחר זמן, תיפקחנה עיניו ויראה בטוב הרבה. והנה בדעתו של זה הרופא בדברי הבל אלו שאומר לו, לשכוח עתה בדברים, כדי שברוב הימים שיעברו ממילא יהיה מורגל זה האיש להיות סומא, בר מינן, ולא ירגיש כל כך בצער העיוורון, בר מינן, ואז תהיה לו מנוחה ממנו. אלא שזה הרופא הצבוע מפחד פן יסיתו אותו שאר האנשים בלעגם אשר ילעיגו על אשר קלקל עיניו יותר מתחילה בהתחברותו לזה הרופא הצבוע, ומייעצים אותו שיגרש את זה הצבוע וילך אצל רופאים אחרים אומנים וירפאו אותו. נתחכם אותו הרופא הצבוע ועשה לו תחבושת אחת שיתחדש מכוחה, ואז יהיה חירש פתי אשר לא ישמע לקול מלחשים המלעיגים עליו והמדברים על ליבו. הנמשל: הנפש, קודם בואה לזה העולם, היה צריך לה מעט תיקון לתקן את עצמה, והיא באה בגוף האדם בזה העולם לסגל מעשים טובים לתקנה. והנה בזה העולם יש יצר הרע, שהוא רופא צבוע המגנב דעת הבריות. והאדם, אם ישמע לדברו ויקבל ממנו עצה והנהגה, הרי הוא מתאבד לגמרי, כי דרך היצר הרע לפתותו לאט לאט. דרך משל, אם האדם סיגל לעסוק בתורה כל חודש אלו ותשרי, אחר מוצאי כיפור יבוא היצר הרע ויאמר לו: "דייך ללמוד עוד תורה, כי גופך נחלש זה שני חודשים, ואם תתמיד בזה אזי יתאבד ממך הכול, כי לא תוכל להתקיים. הנה עתה ביום טובה היה בטוב, ותשמח בכל אשר תאבה נפשך, כדי שאז יהיה לך הכח ובריאות ללמוד יותר מבראשונה". וזה האדם ישמע לו בדבר הזה. ואחר מוצאי סוכות, כשיבוא חשוון, יאמר לו: "הנה הימים האלה אווירם טוב ומזוכך, לא קר ולא חם, לך ושמח בהם, כדי שיהיה לך אחר כך כח ללמוד על חד תריין". כשיבוא כסלו יאמר לו: "למה אתה נבהל על הלימוד כל כך? הלא ימים רבים באים לפניך, והם לילי טבת הארוכים, תלמד בהם כרצונך". כשיבואו טבת ושבת יאמר לו: "הלא עיקר בריאות הגוף באלו החודשים, ירח שהגוף נהנה מהגוף". יבואו אדר וניסן, יאמר לו: "לך נא וצא השדה ושאב את האוויר הזך והבהיר, כי בהיותך סגור ומסוגר בבית כל ימי החורף, כל גופך נתעפש, בר מינן". יבואו אייר וסיוון, יאמר לו: "הלא ידעת אם לא שמעת, שדרך העולם בימים אלו לצאת לשדות, אל גורן החיטים וגורן השעורים?... ומי פתי ושוטה יאטם אוזנו, שבעיניו יראה ובאוזניו ישמע את הדברים האלה ולא יחוס על נשמתו וגופו, ויהיה גורם קללה לעצמו

מרד ומעל (משכו שילה)

מקבץ ספורים! | ספורים על מרן כ"ק האדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל

הילולא דצדיקייא

**הילולת רבנו
כ"ק האדמו"ר
משומרי
אמונים זצ"ל
זיע"א.**

המקובל האדמו"ר הרב אברהם חיים ראטה (רוט) זצ"ל נולד ב י"ד באדר א' ה'תרפ"ד בברגסז (אוקראינה) לאחר ברכתו של הרה"ק ר' צבי אלימלך מבלאז'יוב. בשנת ה'תרפ"ה עלתה משפחתו לארץ ישראל ואביו ייסד בית מדרש בשכונת מאה שערים בירושלים. מילדותו ניכרו בו גיוני קדושה מיוחדים וחריפותו והתמדתו היו לשם דבר. בשנת ה'תרפ"ט חזרו לחו"ל ובשנת ה'ת"ש בתחילת מלחמת העולם השנייה עלו לארץ עם האוניה האחרונה שנסעה לארץ ישראל. לאחר פטירת אביו ב ו' בניסן ה'תש"ז, חלק מחסידיו פנו לגיסו, ר' אברהם יצחק קאהן (שהקים את חסידות 'תולדות אהרון' ע"ש אביו, ר' אהרון ראטה) וחלקם פנו לרבינו וביקשו ממנו לשמש כאדמו"ר והוא נענה. עוד בצעירותו זכה להערצה מגדולי ישראל, ה'בבא סאלי' זיע"א היה קם לכבודו ומכריז שקבלתו היא כקבלת פני משיח, ואף ביקשו שיאמר אחריו קדיש. נודע כתלמיד חכם ירא שמיים ובעל תפילה. זך המידות, בקי בכל מכמני התורה ומקובל גדול. ענוותן מופלא והסתיר את מדרגתו. פעם בשנה סיים את הש"ס, בכל שנה וחצי סיים את ד' חלקי שו"ע עם נושאי כליו, בנוסף לסדריו בזוהר, בקבלה ובספרי יראה וחסידות. הכרת הטוב של רבינו הייתה מופלאה. בשנת ה'תשל"ו עבר לבני ברק, בשנת ה'תשע"ב עבר התקף לב ולאחר כשלושה חודשים התבקש לבית עולמו. נפטר ב ה' אלול ה'תשע"ב, שימש באדמו"רות כ 66 שנים ובמשך זמן זה העמיד אלפי תלמידים. חי כ 88 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים. לאחר פטירתו כונה ה'חוקי חיים'. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

ספר תלמידו הגאון החסיד רבי אלחנן יעקב דוד הכהן רבינוביץ שליט"א באחת השנים שנסע רבנו לתפ"ר, עדין הייתי בחור צעיר לימים ועוד לא זכיתי לשמש בקדוש פנימה. הרבי הורה שבשבתות יצטרף אליו מנין מצמץ בלבד של אברכים (ולא בחורים). וכך היה. אולם, חלפו כמה וכמה שבתות, ונפשי צמאה להסתופף בשבת בצל קודשו. בלבי גמלה החלטה נחושה, כי יהיה מה שיהיה, אני נוסע. אהד המשמשים שארגן את הנסיעה, הואיל להכניס אותי במנין הנוסעים. הרקב יצא לדרך, והנהג הציע שהפעם יסע דרך חברון (בשונה מהדרך הרגילה). היה זה קודם עידן הפלאפונים, ומיתר לציון שמלבד הנוסעים בקרב לא ידע אף אחד שמסלול הנסיעה שנה. בדרך ארעה תקלה, וכשהיינו בחברון הנהג אבד את דרכו. לאחר זמן מצא את הדרך הנכונה, והגענו לחיים ולשלום לתפ"ר. והרי זה פלא, כשעברנו ליד הדירה של רבנו, יצא לקראתנו המש"ק ופנה ואמר: "נסעתם דרך חברון". היינו אחוזי השתוממות, מנין נודע לו זאת? השיב ואמר ר' דוד: "הרבי אמר לי לפני שעה קלה שמוזאג מאד, מכיון שנסעתם דרך חברון..."

בשנת ה'תשס"ה, כשבע שנים לפני פטירתו של רבנו, חלה יהודי מארצות הברית ל"ע במחלה קשה. בקש היהודי ברכה וישועה אצל רבנו, שפענה לו והורה לו להגיע לחתנת אחד מצאצאיו ויהיה נוכח שם בשעת המצוה טאנץ ובעז"ה תעלה לו ארוכה. לאחר פחצי שנה התקיימה שמחה בבית רבנו, ורבנו אמר לנכדו ראש הישיבה להודיע להנ"ל שביום י אלול תתקיים שמחת הנשואין. החולה חפץ להשתתף בשמחה אולם רופאיו לא אפשו לו לצאת ולנסע לחתנה באומרים כי אין לו סכוי לחיות יותר מפמה שבועות. כששמע זאת רבנו, בקש להשיב כי כדאי לו להשתתף. ואכן בא החולה לחתנה, וזכה עוד לפני החופה להתברך על ידי רבנו. עם תם ימי השבע ברכות בא מרן ראש הישיבה בברית הארוסין והיהודי מארצות הברית התקשר לרבנו כדי לברכו ברכת 'מזל טוב'. ענה לו רבנו: "לחתנה הזאת כבר תבוא בריא ושלם". ואכן כך היה. כעבור מספר חדשים הגיע היהודי כשהוא מהלך כאחד האדם. כאשר נגש לקבל יין מרבנו בסעודת החתנה, אמר לו הצדיק: "ידע לך כי אני נושא אותך על כתפיי". ואכן בעת אשר הוטמן גופו הטבור של רבנו, ביום הסתלקותו, בעת סתימת הגולל, השיב אותו חולה שגרפא את נשמתו לבוראו. אכן, רבנו נשא אותו על כתפיו כל עוד חי בעלמא הדין. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו הגדולה תהא מגן עלינו. (מתוך העלון פניני הצדיקים).

זכינו גם להתפלל שחרית למרות שאז זה הכי קשה... בדרך חזור מהתפילה אני הולך עם חברים, וכבר מחכה לקידוש עם עוגת הגבינה ומייחל כבר לעלות למיטה... לפתע בני הצעיר שיחי - שהיה אז בערך בגיל 11 התחיל למשוך אותי לכיוון מכונית שעמדה בקצה המדרכה - "אבא, בוא תראה יש פה חתולה עם ראש כזה גדול..."

אני באותו זמן עם חבריי, הולכים יחד ומדברים דברי תורה שעומדים ברומו של עולם, באותו רגע עמד לי על קצה הלשון: "תגיד לי, אתה לא רואה שאני פה באמצע? מה קשורה אליי עכשיו חתולה עם ראש גדול? איך זה קשור לחג שבועות?" אבל הקב"ה ריחם עליי והזכיר לי את היסוד הזה. אמרתי לו: 'שים עליה עין שלא תברח, אני כבר בא'.

סיימתי לדבר עם החברים, ניגשתי אליו ושאלתי אותו: איפה היא? הוא אמר: "היא מתחת למכונית". התכופפנו שנינו מתחת למכונית וראינו את החתולה, ואני חייב לומר לכם שזאת הייתה חתולה רגילה ככל החתולות שנבראו מששת ימי בראשית. הבן שלי שואל אותי: "אבא, נכון שיש לה ראש גדול?" עניתי לו: באמת רואים שזו חתולה לא רגילה...

נכנסנו לבית, עשיתי קידוש, אכלנו עוגת גבינה ועכשיו נשאר רק דבר אחד - ללכת לישון, אבל הבן שלי אמר לי: "אבא, אני רוצה להגיד איתך את התהילים". רציתי להגיד לו שאני גמור מעייפות, אבל ה' שוב הזכיר לי את היסוד הזה. בלית ברירה נעניתי לבקשתו.

אני חייב לומר לכם שאחר כך בסעודת החג מסביב לשולחן - איזו נעימות הייתה לנו יחד, איך הוא הקשיב לי וישב על ידי. וכל זה למה? כי כיבדתי אותו באשר הוא. ולכן כעת שארצה לומר לו "אני אוהב אותך, אתה הבן המתוק שלי", יש על מה לדבר, הקרקע אצלו כבר מוכנה.

קורה שהילד הקטן שלנו חוזר מהגן עם ציור... כולם ציירו מדורה של ל"ג בעומר וגם הוא ניסה את כוחו. הילד בא הביתה מצפה כולו להראות את יצירת האומנות לאביו, אבל אבא שלו (שזה אנחנו...) עסוק בטלפון, טרוד באמצע עסקים. הילד המתוק שלו כולו משולהב, "אבא, תראה מה ציירתי", והאבא, תוך כדי שהוא בטלפון עם אנשים אומר לו: "אל תפריע לי באמצע הטלפון עם ציורים. לך לאמא עכשיו".

והנה מגיע יום שישי והאבא היקר שלנו רוצה לצאת לבית הכנסת. הוא שמע שצריך לדבר עם הילדים במילים עדינות וחמות, אז הוא אומר לבן: "בוא מותק, נלך לבית הכנסת". הילד מסתכל על אביו ואומר לו: "לא, אני רוצה להישאר בבית". האבא מנסה שוב, במילים חמות ואוהבות, אבל הילד מתעקש...

האבא היקר לא מבין מה קרה, אבל הסיבה לכך טמונה עמוק מאוד בנפש הילד. הוא לא שכח מה שהיה באמצע השבוע. בלב שלו הוא עונה לאבא שלו את התשובה, אבל האבא לא שומע אותה: לאחר שכל השבוע לא קיבלתי ממך יחס מינימלי של 'אדם לאדם', איך אתה רוצה שאאמין למילים המתוקות והחמות שאתה אומר לי עכשיו...

בוודאי צריך לחנכו כשהוא עדיין ילד, אבל השאלה היא האם אתה מחנך אותו כ'ילד' או כ'נער'? כלומר, האם אתה משדר לו דרך החינוך שלך - 'אתה בסך הכל ילד, אתה חייב אותי כדי לשרוד' וכו'... או שאתה נותן לו הרגשה שהוא נער, הוא בוגר עם רגשות ורצונות, ואתה רק עוזר לו ומכווין אותו יחד איתו 'יד ביד' לטובתו. זה בעצם נקרא לכבד אותו. זה סוד החינוך שמלמד אותנו שלמה בחכמתו במילים "חנוך לנער על פי דרכו" (משלי כב ו).

בורא עולם סובב לי אישית ניסיון בדיוק כזה. ומתי? מיד אחרי ליל שבועות. למדנו כל הלילה,

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם לרגל בר המצוה של דוד מירסקי נ"י

מהתקנה הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

העצה של הרבי שהצילה חיים במלחמה

הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו

בדף היומי שלנו (קידושין ג.) מובא עובדא: **ההיא איתתא דהנה קא מַזְבְּנָה וּוּרְשָׁכֵי, היתה אשה שהיתה מוכרת שרוכים של משי. אֶתָּא הוּא גִבְרָא חָטָף וּוּרְשָׁכָא מִיָּנָה, הגיע בן אדם וחתף ממנה שרוכים. אָמְרָה לֵיה: הָבָה נִיהָלִי, תחזיר לי את זה. אָמַר לָהּ: אִי יִהְיֶבְנָא לִיךְ מִיקַּדְשֵׁי לִי? אם אני נותן לך את זה, תתקדשי לי? שְׁקַלְתִּיהּ וְאַיְשְׁתִּיקָהּ, היא לקחה את זה ושתקה. וְאָמַר רַב נַחְמָן, יְכַוְלָה לְמִימַר: אֵין שְׁקָלִי, וְיָדִי שְׁקָלִי, נכון לקחתי את זה, אך לקחתי בחזרה את שלי, ולא לשם קידושין, ולכן אינה מקודשת.**

נספר סיפור נורא כעין זה, על אחד שחטף מהשני, ובעל כרחו הוצרך להחזיר לו את שלו. את הסיפור סיפר המשפיע הגאון הצדיק מזכה הרבים, רבינו רבי אלימלך בידרמן שליט"א: הרבי שלנו, הרבי של כלל ישראל, מייסד הדף היומי, רבינו ראש ישיבת חכמי לובלין רבי מאיר שפירא זצוק"ל, הגיע פעם לבחון כיתה, הוא לא הביא מתנה לילדים, רק אמר להם, אני רוצה להגיד לכם ווארט, זה יהיה המתנה שלכם.

ואמר להם כך, כל המבדך ברכת המזון בכונה מילה במילה, אין שולט בו לא אף ולא שצף ולא קצף (בן איש חי, קרח). והחינוך (מצוה תל) כתב, שכל הזהיר בברכת המזון, מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו. היה שם ילד בשם רבי שמעון, שהוא קיבל על עצמו לעשות כך, להחזיק ברכון ולברך ברכת המזון בכונה מילה במילה.

כעבור זמן הגיע לא עליכם המלחמה, השואה הנוראה והאיזומה. הנאצים ימח שמם וחרם עשו סלקציה, את הזקנים שלחו להשמדה לא עליכם, ואילו את הצעירים - הגבוהים השאירו לעבודה.

רבי שמעון ביקש מבורא עולם שיציל אותו, הוא עשה את עצמו כאילו הוא גבוה, הוא הגביה את עצמו, ואכן לקחו אותו לעבודה. שם בעבודה ניסו לבדוק את כל אחד במה הוא טוב לעבודה, משהו זעק לו שגידי שהוא טָבָח טוב, ואכן קיבלו אותו לעבודה כְּטָבָח, וכך היה לו אוכל בריווח למרות התנאים הקשים של זמן מלחמה, וראה בחוש איך שמתקיים בו הנס בזכות ברכת המזון בכוונה.

אחרי כמה חודשים, הגיע קצין רשע מרושע למטבח, ומאד לא מצא חן בעיניו שהטבח הוא יהודי. הוא נתן לו פטיש קטן, וצויה עליו לחפור בור בגודל שתי מטרים, אם תוך שעתים תצליח לחפור בור, תוכל לחזור למטבח. עיניו של רבי שמעון חשכו, מה הוא יעשה עכשיו, הוא בכה לבורא עולם, הרי אני מברך ברכת המזון בכוונה, ויש ההבטחה שיהיו מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו.

אחרי כמה דקות עברו שם חיילים. כשראו איך שהוא עובד קשה, הם זרקו עליו ירקות בכמויות, ושוב מבקש רבי שמעון מבורא עולם, תרחם עלי. אחרי זה עבר שם משאית עם חיילים פולניים שהיו מאותו צבא, וביקשו ממנו את הירקות. הוא ביקש מהם

שיחפרו בור תוך שעה. היות שהם רצו את הירקות, הם החלו לחפור ביחד עד שהבור נחפר!

אחרי שהבור היה מוכן, הוא קרא לקצין הנאצי, והראה לו את הבור. הקצין היה המום, ואמר לו, תמיד ידעתי שבורא עולם עוזר לכם, ובעל כרחו החזיר אותו לעבודה במטבח - אֵין שְׁקָלִי, וְיָדִי שְׁקָלִי. וכך היה לרבי שמעון אוכל בכבוד בכל שנות המלחמה.

ומספר המשפיע הנודע רבי אלימלך, [הוא סיפר את זה לפני כעשור, אני לא יודע אם היום רבי שמעון עוד חי, אך כך הוא סיפר בזמנו], שהיהודי חי בתוכו בירושלים עיר הקודש, הוא חיות את כל ילדיו בהרחבה, ולא היה לו אף פעם מחסור בפרנסה, והכל בזכות ברכת המזון בכוונה. כמובן שלבד ממה שמברכים בכונה מילה במילה, גם ההופעה החיצונית צריך להיות בצורה הכי מכובדת, מלבישים כובע, ומתבוננים לפני מי אנחנו מברכים ברכת המזון.

(מתוך הפתיחה לשיעור - גיטין דף עו, י"ג אב תשפ"ג)

ענין אכילת העין של הדג בשבת

בדף היומי שלנו (קידושין ג.) כתוב, 'בדור המבול לא נזרה גזירה על דגים שבים, שנאמר (בראשית ז, כב) מכל אשר בחרבה מתו, ולא דגים שבים'. כשהרבי הקדוש רבי יוסל ראדווילער ז"ל עמד היה אבדך צעיר, הוא הגיע לשבות בצילו הטהור של הרבי הקדוש מרח"ז ז"ע.

בליל שבת בעת עריכת השולחן הטהור, הושיבוהו מאחורי כסא הרבי. בעת אכילת הדגים הבחין רבי יוסל, שהרבי לוקח תחילה את העין שבדג ואוכלו, ורק לאחר מכן הוא אוכל את עצם הדג. והתחיל להתבונן בטעם הדבר, מהו חשיבותו של העין של הדג שהרבי אוכלו בראשונה.

ועלה בדעתו, דיתכן לומר דהנה כל הענין של אכילת דגים בשבת, הוא מפני שבעונש המבול נזרה הגזירה על כל יצורי העולם ורק הדגים לא היו בכלל, ומשמע בדף היומי שלנו, שהטעם למה הדגים ניצלו מהגזירה, מפני שרק הם לא השחיתו דרכם. כי הרי התחלת היצירה הוא על ידי העינים, וכמו שאמרו חז"ל העין רואה והלב חומד והגוף עושה את המעשה, אבל הדגים שהם מוכסים במים ולא רואים את שאר הנבראים, לא פגמו בעיניהם, ועל ידי זה נשמרו מהעבירה.

ולכן נוהגים לאכול דגים בשבת, מפני שהם המובחרים מכל הבעלי חיים, כי רק הם לא פגמו בדור המבול, ולכן אוכלים אותם בשבת שהוא המובחר מכל הימים. ולפי זה יתכן, שמאחר והדגים נשמרו מהעבירה על ידי שקידשו עיניהם, על כן ראוי להתחיל באכילת העין של הדג. כאשר רק גמר רבי יוסל לחשוב את הענין במחשבתו, תיכף הסיב הרבי הקדוש מרח"ז את פניו אליו ואמר לו: יִנְעָמְךָ מְאַן - אברך, אמת הדבר!

הענין של אכילת דגים בשבת

ליומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי צדוק הכהן רבינובין מלובלין זצוק"ל בעל "צדקת הצדיק" ועוד בנו של הגאון רבי יעקב הכהן רבינובין נסתלק ט' אלול (תר"ס)

אחד ממקורביו שנתגדל בביתו סיפר, שזכה לשמוע ביחידות מרבינו הקדוש זי"ע, שכאשר היה בן שנה כבר היה יכול לדבר, ומאז בירך תמיד שהכל נהיה בדברו על יניקותו! וכשנגמל ונעשה בן שתי שנים, התפלל כל התפילה בסיוד קודם אכילתו. וכשנעשה בן שלוש שנים וחצי, כבר למד גמרא ותוספות. היה עוני גדול בבית, כשלא היה בלילה נר להאיר, גרוב שקידתו ואהבתו ללימוד התורה, הלך בחוץ עם הגמרא ולמד נגד אור הלבנה.

כשהיה בן שש, נפטר עליו אביו הגדול, ונתגדל בבית דודו, אחי אביו, הגאון רבי יוסף בעל ספר "כפות זרב". פעם כשרבינו עוד היה ילד צעיר בן שבע שנים, אירע שדרודו נסע למרחקים לקבץ דמי קדימה על הדפסת ספרו, ועבר כמחצית השנה שלא בא ממנו שום מכתב ולא נודע אנה הוא. כל בני הבית היו מלאים בפחד ודאגה על שלומם. רבינו לא היה יכול לסבול רוב צערם, והלך הילד הצעיר בן השבע שנים ועשה "השבעת חלום", וגילו לו מן השמים היכן הוא, ושנתקבל על הדרך להיות אבד"ק קריניק, ולכן נתאחר בדרך. וסיפר רבינו לבני הבית מה שגילו לו מן השמים והרגיע את רוחם, ואכן כך היה!

כאשר נסתלק הרבי הקדוש רבי ליבל"ע אינר זצוק"ל בבל ה"תורת אמת" מלובלין, פעלו על רבינו אחרי הפצרות רבות, לקבל על עצמו את הנהגת החסידים. וכה אמר, "אם גם אני נמצא בחשבון הפיתקא שהראה הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון ולמשה רבינו, דור דור ודורשיו, הרי הנני מוכרח לזה. ואם לאו, הנני מתפלל לה' יתברך, שבל אמצא חן אצל שום אדם, ולא יבואו אצלי".

פעם אחת הלכה אשה ברחוב בעיר לובלין, וראתה איש אחד עם זקן לבן וקצר קומה הולך ברחוב, ואנשים סביבו, וכל אחד מבקש ממנו ברכה. נגשה גם היא וביקשה ממנו שיברך אותה, אמר לה, זְאָלְסַט אויסְלַעבֵן לְאַנְגֵעַ יֶאֱהֶרְךָ - תחיי שנים ארוכות. ואחר כך נדע לה שהאישה היה רבינו, וכן היה, שניצולה מן המלחמה והאריכה ימים.

בשבת קודש שבת פרשת עקב, בורא עולם האיר לי ווארט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, בזמן שהחזן שר לכה דודי, והשתדלתי לסייע לחזן בניגון. שמעתי פעם שמובא בשם אחד הצדיקים, שאם לא עהרים לשני לשיר בלכה דודי, יש הלילה חשש לשפיות דמים.

לפני לכה דודי אנחנו אומרים מזמור לדוד, בכתבי האר"י ז"ל מובא, שתיקונים גדולים ונוראים נעשים בעולמות העליונים הקדושים על ידי אמירת מזמור לדוד בקבלת שבת, בואו ונצא לקראת כלה לקראת שבת מלכתא לחקל תפוחין קדישין.

בקאפיטל מזמור לדוד כתוב, **קול ה' על המים**, כידוע אלקים זה מידת הדין, והו"ה זה רחמים, מתי מתעורר רחמים וחסדים בבחינת שם הו"ה - **קול הו"ה על המים**, אין מים אלא תורה, כשיהידי יגע בתורה הקדושה בזמנים שלא כל כך נוחים לו, בזמנים שאנשים אחרים נוסעים לחופשה, אבל הוא עוזב את הכל ויגע בתורה הקדושה. בהמשך הקאפיטל **קול ה' בכח**, צריכים להתייגע בתורה בכח, כי הרי היצר הרע מנסה להכשיל. **קול ה' בהדר**, התורה הקדושה נותנת הדר על האדם העוסק בתורה. **קול ה' שובר ארזים**, ארזי הלבנון אדירי התורה. **קול ה' חוצב להבות אש**, כשיהידי לומד תורה ואומר אמר אביי, יש קאך - רתיחא דאורייתא, אורייתא הוא דקא מרתחא ליה (תענית ד).

(מתוך הפתיחה לשיעור - גיטין דף פג, כ' אב תשפ"ג)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן הרבי מקרעטשניף ירושלים שליט"א

כשמורי ורבי, אביהם של ישראל, מרן הרבי הקדוש הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל נהיה רבי, הוא זעק בטיש על לשון הגמרא (שבועות מח. ועוד ועוד), 'יפה כח הן מכח האב'. הציבור לא הבין מה מתכווין הרבי לומר. הסביר הרבי, יפה כח הן, אם יש לבן משהו, זה הכל מכח האב, גאון נישט אײגנט'ס - שום דבר זה לא מהאדם עצמו. הרבי ברוב הענווה הסביר, שכל מה שיש לו זה בזכות אביו הקדוש, מרן הרבי הדבר חיים מנדבורנה זצוק"ל.

על אותו משקל, כשאני מתבונן על הקירבה יתירה, על החיוך, על ההארת פנים, שהוד כבוד קדושת מרן הרבי מקרעטשניף ירושלים שליט"א מעניק לי, אני בטוח שזה הכל בזכות אבי מורי הצדיק, רבי שמואל צבי בן רבי בנימין זצ"ל. אני לא יכול לשכוח כמה פעמים אביו מרן הרבי הקדוש מקרעטשניף ירושלים זצוק"ל, כשהייתי נכנס לטיש, למלוה מלכה, איך שהיה משבח את אבא.

אתמול בלילה זכיתי לפגוש את הרבי בחתונה. כשהרבי יצא מהאולם, התלוויתי לרבי עד הרכב. ואמרת לרבי, שזה פעם הראשונה שאני זוכה לזכות הגדולה למצוות לוייה, ללוות את הרבי שליט"א. חיך הרבי וענה לי, שאני עוד בסייעתא דשמיא יזכה הרבה פעמים לזה.

סיפרתי לרבי שליט"א על מרן הגאב"ד בעל שערי טוביה רבי יצחק טוביה ווייס זצוק"ל, כמה הוא הקפיד על מצוות לוייה. יש לשון נורא ברמב"ם בהלכות אבל (פרק יד הלכה ג), "כופין ללוייה כדרך שכופין לצדקה וכו', ואם נתעצלו בדבר זה, מעלה עליהם כאילו שפכו דמים", והרמב"ם מדבר שם על ליווי של ארבע אמות. נשאלת השאלה, מה עוזר לאדם שמלווים אותו ד' אמות, מה זה שומר עליו אחר כך שלא יבוא לידי סכנה רחמנא ליצלן.

אומר המהר"ל במסכת סוטה (דף מו:), הוא גם מזכיר כמו הרמב"ם שהזכרנו על ענין שפיות דמים, והוא מדבר בהרחבה, שאם מלווים יש לבן אדם כח הרבים, ואז יש לו חיבור ודיבוק למעלה, עד שגם העליונים וגם השי"ת מתלווה אליו בדרך, ושומרו. כדאי מאד ללמוד את המהר"ל בעיון.

עונה לי הרבי מקרעטשניף שליט"א, לעיין בספר הקדוש נועם אלימלך בפרשת בשלח, על הפסוק הראשון ויהי בשלח הקטע מתחיל או יאמר, וכך לשונו הקדוש של רבינו אלימלך מליזענסק, "כשהצדיק מלוה את חברו, הם מתקשרים זה בזה בקדושתם ונעשים כאחד, וקדושתו של זה הצדיק העוסק בתורה בביתו, הוא משמר את חברו בדרך, כאילו הוא עצמו עוסק בתורה מחמת התקשרותם". גם את הקטע הזה כדאי לעיין בפנים בנועם אלימלך. כמה זה מחייב להיות בבחינת צדיק.

אמרת לי מרן הרבי שליט"א, שפרסמתי ברבים מה שהרבי אמר בליל ט"ו באב בבר מצוה של ידידי הגבאי המסור רבי אלימלך ווייס שליט"א, ש"כתובה וחתימה טובה" הוא בגימטריא "חמשה עשר באב". עונה לי הרבי שליט"א ברוב ענווה, שזה ווארט מהרבי הקדוש מקאמרנא זצוק"ל.

נקריא את לשונו הקדוש, וכך כתוב שם: בשם הרבי מקאמרנא שהיה בלובלין, שהוא קיבל מהמגיד הקדוש מטריסק זצוק"ל, שקיבל מזקיניו מטשערנוביל, שקיבל ממרן הבעל שם טוב זי"ע, שקיבל מרבו אחיה השילוני, שמת"ו באב עד ראש השנה, כמה פעמים שאחד מברך לחבירו בכתובה וחתימה טובה, כמו כן כשיגיע ימי ראש השנה אשר כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, במספר הזה יהיה לו אז מליצים טובים בשמים שילמדו עליו זכות. מסיים הרבי מקאמרנא, ואני הוספתי, כי "חמשה עשר באב" גימטריא "כתובה וחתימה טובה".

אני מודה לבורא עולם על כל פעם מחדש, הזכות לדבר עם הרבי שליט"א דברי תורה. נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, ושילוה אותנו בקרוב לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

מאוצרות הפרשה

ואתה עיף ויגע גו' (כה, יח). יש לומר דהתורה מלמדת ומורה לכל איש ישראל, הדרך הטוב והישר והנהגה המאושרת איך להנצל מהאויב הרע הטמון בלבו של אדם. דהנה באמת, לא זו בלבד דזרע ישראל הם מצווים על מחיית האומה זרעו של עמלק, אלא אף גם כל איש ישראל צריך למחות חלק הרע הטמון בלב כל אדם, המכונה בשם עמלק, ולשרש אחריו שלא ימצא בו שום שמץ ממנו אף משהו בעלמא.

דכל זמן שנמצא זרע עמלק בעולם, אז כיון דהאדם הוא עולם קטן, אז בודאי נמצא בכל אחד כח עמלק וחלק הרע המתעורר בכל פעם להחטיא את האדם, ולזה באה הזכירה בתורה הקדושה. והנה כוחם של זרע ישראל אינו אלא בפה, הקול קול יעקב, בתורה ובתפלה, וכשאדם יש לו כח זה ובווער לבו תמיד לה' יתברך, אז אין שום רע יכול לשלוט בו חס ושלום.

אוהב ישראל
(כי תצא)

נקודה
למחשבה:

תמחה את זכר עמלק וכו' לא תשכח (כה, יט). בשם הרבי ר' העניך מאלכסנדר זי"ע, משמע שצריך לזכור תמיד, אבל מה נעשה שנשכח? ואמר כך: הנה באמת השכחה תולה באדם, משום שנשכחה באה מצד גיארות, כדכתיב (דברים ת, יד) ו"רם" לבכך ושכחת, נמצא ששכחה תולה באדם. וזה אמר הפסוק, תמחה את זכר עמלק שהוא בגימטריא "רם", אז לא תשכח בוודאי, והבן.

(שיח שרפי קודש - כי תצא)

הדברי תורה לזכות והצלחת רבי עקיבא יוסף בן אסתר גיטל, הרבנית לאה בת מלכה, ולזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגיליון: 054-847-0661

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

סיפור מרעיש בבית שמש

ר' נטע סלונים שליט"א, סיפר על מאורע מרעיש שאירע בעיר בית שמש: מאחורי רחוב בן איש חי סללה העירייה שביל של טיילת נהדרת. במקור נועד שביל זה, כדי שכוחות חירום יוכלו להגיע לצד האחורי של הבניינים הבנויים על צלע הרי, כשמהכניסה הקדמית ועד היציאה האחורית יש עוד חמש קומות. מקומה 5- באחד הבניינים, יצאו אישה וילדיה לשאוף אוויר צח בטיילת המקסימה, ממנה נראה יער מלא עצים. גם שטחי חקלאות נאים עובדו ליד השביל, והילדים ואמם ציפו לחוויה נעימה בחיק הטבע.

הם פוסעים כמה פסיעות, והנה, שומו שמים. קורות עץ כבדות נוחות על המדרכה בזו אחר זו. השכן מקומת הכניסה קשר את קורות הסוכה שלו למרפסת על ידי אזיקונים. השמש יקדה עליהם בעוצמה, ועם הזמן, נחלשו האזיקונים והתרופפו, עד שבדיקו באותו רגע הם נקרעו לגמרי, והקורות נפלו בנחיתה אדירה על המדרכה.

האם עמדה מבוהלת ונחרדת, ועצמה את עיניה מרוב פחד. כאשר פקחה אותן אחרי כמה שניות, ראתה את ילדיה היקרים בריאים ושלמים. הקורות נפלו ביניהם כמו פאול, והילדים 'הזדקרו' מבין הקורות מבלי שנפגעו כלל!!! אפילו בוהן של ילד לא הוכתה. חרדים, מבוהלים ומוחים עד עמקי נשמתם לקב"ה על ההצלה המופלאה, הם חזרו הביתה להירגע מהאסון שכמעט וניחת עליהם, וכבר לא יצאו מפתח ביתם עד הבוקר.

הסיפור לא נגמר כאן. למחרת יצאו אבי המשפחה לחצר, ורואה שאחת הקורות נפלה אל תוך חצר. הוא מרים את הקורה כדי לפנות אותה החוצה, ומגלה מתחתיה נחש צפע ארסי גדול. הנחש נמחץ תחת הקורה, ומת על המקום.

הנחש האימתני מת כתוצאה מכך שהקורה נפלה עליו בעוצמה של נחיתה מגובה של שש קומות. הנפילה אירעה בשעות אחר הצהריים, כאשר הנחש נע בחצר. לו הקורה לא היתה נופלת עליו אז, מי יודע מה היה קורה. הן הוא יכול בקלות לחדור הביתה, ולסכן את שלומם של בני הבית. אסון גדול נמנע. נס אחד גרר אחריו את הנס השני, ואין אנחנו מספיקים להודות על הניסים ועל הנפלאות לבורא כל עולמים.

(הבטחון הימני, יום שני, פרשת עקב תשפ"ג. לשמיעת השיעור הקישו 0-2 לאורך בחירת השפה, או בחיגו ישיר 023011905)

17 הודעות קוליות

אני מפעיל מכונה לממכר שתייה, פחיות ובקבוקים קטנים. המכונה עומדת במקום מרכזי מאד, וברוך השם היא עומדת לרשות העוברים ושבים, להשקותם ולהרוות צימאונם, וגם למלא את כיסי, ובזאת היא מהווה פרנסה כשרה.

קביעות יש לי: בכל יום יש שלוש שעות של לימוד תורה, בהן אני אך ורק לומד. הפלאפון מכובה, ואי אפשר להשיג אותי. באותו זמן אני שוכח מכל העולם, וזוכה ללמוד ללא הפרעה. יום אחד אני מסיים את חוק לימודי, מדליק את הפלאפון ומגלה שבע עשרה הודעות קוליות. אני מתחיל עם ההודעה הראשונה, ושומע את קולו של ידידי, לחוץ מאד: "תקשיב, המכונה של הפחיות נפרצה, ולקחו מפה את כל הפחיות והכסף. בוא מהר".

בהודעה הבאה: "המשטרה כאן. מחכים לך".

בשיחה הבאה: "נו, מה איתך?"

ובהמשך: "אתה לא עונה ולא בא, אז אני הולך במקומך".

שבע עשרה פעמים ניסה הידיד היקר, טוב הלב ובעל החסד והתושייה, להשיג אותי, ובכל פעם הוא דיווח על התקדמות האירוע המסעיר. בסופו של דבר הגנב נתפס עם הפחיות והכסף, והכל חזר למקומו. ההודעה האחרונה היתה: "הכל מסודר, אתה יכול להיות רגוע". כאשר הגעתי למקום המכונה, הכל כבר היה מאורגן לגמרי, בלי זכר לכל ההיסטריה שפקדה אותה כאן רק לפני זמן קצר.

ראיתי בחוש שהתקיים ב: "המקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ". ידלגתי גם את הדאגה ועוגמת הנפש, וכל סערת הרגשות שמקרה כזה יכול לגרום, וגם על ההתעסקות עם המשטרה וכל הנלווה. הגניבה חזרה אליי בשלמות, ושעות הלימוד היקרות מפז שמורות לבצע.

ויישר כוח לידיד היקר, השליח הטוב ששלח לי השי"ת.

(יום ראשון פרשת ואתחנן תשפ"ג, לילה, סיפור 1, מס' סיפור 36461. למדור הסיפורים הקישו 1 לאורך בחירת השפה.)

בדיקו בעתו ובזמנו

בשבוע של פרשת עקב שהיתי בבית שמש. הגיעה עת קריאת התורה, והתרגשות גדולה אפפה את הקהל: הולכים לקרוא בספר התורה החדש, שלכבודו נערכה השבוע הכנסת ספר תורה! בעת שהביאו את הספר לבימה, רקדו המתפללים סביב הספר. כולם שרו ושמחו, וחיכו בצפייה

שני שקלים ועשר אגורות

אני די מתבייש לספר את הסיפור שלי. מדברים כאן בחורים צדיקים, שמספרים על התגברות או על הקפדה על הלכה. כנראה הם לא ממש מתלהבים לספר על עצמם, אבל הידיעה שיש בזה זיכוי הרבים, נותנת להם את האומץ לשלוח את הסיפור, ולגרום לעוד יהודי להתקרב לך.

אצלי העניין הרבה יותר לא נעים, כי אני לא הולך לספר לכם על מעשה טוב, אלא על ההיפך מזה. אולם נראה שדווקא עכשיו, בימי התשובה, כשיהודים מפשפשים במעשיהם, אפשר לשאוב ממנו חזיון, ולדעת שהקב"ה עוזר תמיד לעשות טוב, אם רק רוצים.

בחודש אדר, בסמוך לימי הפורים, יצאתי עם חברי לאסוף כסף לצורך התי"ת בשיבה. בסופו של סיבוב הצטבר אצלנו סכום של 102.10 שקלים. הוחלט שאני אחיה זה שיעביר את הכסף לתי"ת, ולקחתי את כל הסכום אליי.

אצלנו בשיבה לא לוקחים אחזים על הצדקה שאוספים. כל הכסף בשלמותו צריך להגיע לתי"ת. כדי לעודד את הבחורים, נותנים מתנה כלשהי, אך לא כסף. עשיתי דין לעצמי, וחשבתי שלא יקרה כלום אם אעביר לשיבה מאה שקלים, ואת שני השקלים ועשר האגורות אקח לי, כדי לקנות לי כוס קפה בפינת הקפה בשיבה. חשבתי ועשיתי, וללא שום נקיפות מצפון הלכתי לישון באותו לילה.

בבוקר, אחרי תפילת שחרית, נכנסתי לחדרי שבפנימייה, ובדקתי את הרמקול שהיה שם ברשותי. הן עוד מעט פורים, זה ממש עיסוק חשוב מעניינא דיומא. חזרתי אותו לשקע, לחצתי על הכפתורים, ניסיתי לדבר אליו, וגיליתי שהוא מושבת לחלוטין, ואין שום סיכוי להוציא ממנו הברה אחת. הרמקול מקולקל, ומן הראוי להיפטר ממנו כמה שיותר מהר.

מהי לדעתכם הדרך מהירה ביותר להיפטר מחפץ מקולקל? אם חשבתם שלוקחים את הרמקול למכל האשפה הקרוב ביותר לשיבה, טעיתם. יש דרך מהירה יותר, והיא לזרוק אותו מהחלון. כן כן. הנה אני עומד בחלון שבקומה הרביעית בפנימייה, מניף את הרמקול בכל הכוח, ותוך כמה שניות הוא נוחת למטה, מפורק לגורמים.

הבעיה היא שלא רק הרמקול התפרק, הוא נחת על גג של רכב ומעך אותו.

איזו שטות שזו היתה. התברר שבחירתי בדרך קצרה שהיא ארוכה. ירדתי למטה כדי לבדוק את מצב הרכב, וגיליתי שגרמתי לו נזק של ממש. נבהלתי מעצמי. בכלל לא

מפיעים אמונה ורואים ישועות

רציני להודות לכם מקרב לב. אתם פשוט מחוקים אותי! לפני שהיו העלונים הנפלאים שלכם והקו היחיד, בכל פעם שעצבנו אותי או לקחו ממני משהו, הייתי מתעצבן מאוד. מנתחמתי לתוכן המשובח והיקר הזה, חיי השתנו. אני בן אדם רגוע, וגם כאשר מישוהו מעצבן אותי, אני יודע שהכל משמים, ומה שהשם עושה, הכל לטובה.

י' מאשיך

מפיעים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכה בשותפות קבועה "בשכונה שלמה"

הדסה מושא בת שושנה	אייל אלהן בן בלה ליווג הגן והחלחה ברוחניות ובגשמיות
סייעתא דשמיא ברוחניות וגשמיות	שרה בת יהודית הלחלח ברוחניות ובגשמיות
דוד מנחם בן מיכל סיעתא דשמיא בפרנסה	ששה בן שמהה החלחה ברוחניות ובגשמיות
לובת להחזיר את כל החובות	לידה לאה בת ברשה בייץ לרפואה שלמה
ושלא יהיו עוד חובות	סיכוי סגולה בת מיל רפואה שלמה

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת כי תצא - אלול"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות - לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוהיך בידך ושבת שבו (כ"א)

אמר הרה"ק רבי בונים מפשיחא זי"ע - לפנינו בישראל, כאשר נכנסו לארץ וניהלו מלחמות בפועל היה הפשט של פסוק זה - "כי תצא למלחמה על אויביך" - דהיינו על מלחמת כיבוש הארץ, וברמז היינו מפרשים שזה מדובר על מלחמת היצר. ואילו עכשיו בזמן הזה שאין לנו מלחמת מצוה, מוכרחים לומר שפשוטו של מקרא מדובר "במלחמת היצר", כי התורה נצחית לכל זמן! וזה מודיעה לנו התורה: שאם נצא למלחמה הזאת אז "נתנו ה' אלוהיך בידך"!!!

עוד הוסיף ושאל: הרי פתח הכתוב בלשון רבים - "על אויביך", וסיים בלשון יחיד - "ונתנו"? אלא התירוץ הוא: דידוע מאמר הו"ל (סוכה נב) "ז' שמות יש לו ליצר הרע וכו'" - דהיינו, היצר הרע מבקש לעשות הכל בכדי להכניע את האדם, לכן הוא מניע אליו בכל מיני צורות שונות ומשונות, ובכל פעם הוא מניע בדמות אחרת - בשם אחר... ופשט צורה ולובש צורה עד שנדמה לו לאדם כי יש לו מלחמה עם אויבים רבים וכורע תחתיו, אך באמת, אינו אלא אויב אחד קטן, שמנסה להפיל את האדם בכל צורה שהיא! וזהו א"כ הפשט בכתוב: "כי תצא למלחמה על אויביך" - לשון רבים: אתה בודאי חושב שיש לך מלחמה עם הרבה אויבים, ולכן אתה מפחד ואומר: איך אני אוכל להתגבר עליהם? התשובה היא לכך: "נתנו ה' אלוהיך בידך ושבת שבו" - לשון יחיד, תדע לך, שאין זה אלא יצר הרע קטן ויחיד שמדמה את עצמו להרבה, ואין לך לפחד כי "נתנו ה' אלוהיך בידך ושבת שבו"!!!

המגיד הירושלמי הגה"צ רבי שלום שבררון זי"ע הסביר את הכתוב הנ"ל על פי הסברו הנפלא של **המגיד מקעלם זי"ע** לדרבי הגמרא המופלאים (מגילה ג): "האי מאן דבעית ולא ידע מאי קא בעית יקרא קריאת שמע" - המפחד ואינו יודע מה מפחד, יקרא קריאת שמע. "ואי קאי במקום הטינופת לינשוף מדוכתיה ארבע גרמידי" - אם נמצא במקום הטינופת שאסור שם לקרוא קריאת שמע, וירחיק ממקומו ארבע אמות, ויקרא שם. אבל אם אינו יכול להרחיק ממקומו "לימר לנפשי עיזא דבי טבחי שמיני מינאי" - העיזים של הטבח שמנים יותר ממני. ובפשטות, זה לחש, כפי שיש עוד לחשים בדברי הו"ל הקדושים, לחש שבקבוצתו ייסוג הפחד. אבל המגיד מקעלם זי"ע הסביר דיש כאן רמז גדול בדברי הו"ל, כדלהלן:

"האי מאן דבעית ולא ידע מאי קא בעית": קורה פעמים, שהאדם מתחיל להרוד ולחשוש: "מה יהיה עימי ביום הדין" באותו יום שעליו נאמר "ולפני מי אתה עתיד ליתן דין והשבון" ליבו נוקפ, ואינו יודע מדוע פוחד, חושב לעצמו, הרי אני מניח תפילין, מתפלל שלוש תפילות ביום וכו', ולא ברור לי מדוע מלוח אותי איזה שהוא פחד, אי! אי! מסתמא הוא עשה מעשה רע, לכן ליבו נקפ, כמו שכתוב "ונטמאתם בם אל תיקרי ונטמאתם אלא ונטמאתם" - הלב נהיה סתום לא רואים טוב ולא חשים טוב והתחושות מאובקות. וקול דודי דופק לו בלב, מעורר אותו להרוד מפני יום הדין שיהיה. מה עלי לעשות?

"יקרא קריאת שמע": שיקבל עליו עול מלכות שמים - יקרא את מה שכתוב "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" וימשיך עוד ועוד: ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך וכו' ושננתם לבניך! ודברת בם וכו' ואז בודאי כבר ישכיל מה עליו לעשות ומה עליו לתקן.

אך ממישיכה הגמרא ואומרת: **"אבל אי קאי במקום הטינופת":** אם הוא שרוי בכאלה מקומות שהלב סתום כל כך, עד שאינו יכול לקבל עליו עול מלכות שמים כפי הצורך, ואז אינו יכול להפיג מעצמו את הפחד המשונה.

שמלווה אותו. מה העצה?

"לינשוף מדוכתיה ארבעה גרמידי": מה הכוונה? אלא אם אתה צעיר או שכאמור, אינך יכול לקבל על עצמך עול מלכות שמים, הלב אטום והראש מונח בדברים מגושמים. "לינשוף מדוכתיה" - תקפוץ ממקומך וממצבך "ארבע גרמידי" - ארבע אמות. תביט ותיזכר מה יישאר מהאדם, ארבע אמות - מקומו של קבר לפי ההלכה, לא יותר, זו השארית בעולם הזה. תיזכר נא! תיזכר נא! ארבע גרמידי. אולי בעקבות כך, המה יתבהר ותוכל לקבל עליך עול מלכות שמים. ולקרב את עצמך יותר ללימוד תורה שמירת מצוות שבת הקדושה.

"ואי לא": אם אינו יכול לינשוף מדוכתיה ארבע אמות, הוא כבול חזק למקום הטינופת - אפוף בעולם הזה מכל עבריו. **"לאמר לנפשיה":** יאמר ויהזור לנפשו את הלחש הזה:

"עיזי דבי טבחי שמיני מינאי": העיזים של הטבח שמנים יותר ממני, מה הרמז כאן? מה הכוונה? אלא מומשיך המגיד מקעלם ומסביר: אם היינו מבינים את שפת העיזים - עוז לרעהו. היינו שומעים כיצד עוז מפוטמת אחת אומרת להברתה, תיראי כיצד בעל הבית מסור למענינו, הוא נותן לנו לאכול בבוקר עם שחר, אה"כ שוב בעשר, ושוב בצהריים, ואפילו שוב לפנות ערב, וגם ארוחה חמישית בחצות - המש פעמים ביום. העיזים מרוצות, שמחות ומאושרות, בטוהרות שבעל הבית, החבר הטוב ביותר שלהן, אך אינם יודעות... ומה אינם יודעות? שכל שהן משמינות יותר, קרב היום בו הן תהינה על שולחן השחיטה... כך גם האדם, אם הנך במקום הטינופת, ואינך יכול להתעורר מארבעה גרמידי, תחשוב לעצמך וכי היצר הרע הוא החבר הטוב שלי? וי וי, הוא הרי השטן שהוא מלאך המות - הוא מכניס אותך להנאות ולתענוגים מגונים - הוא השונא שלך, מפטם אותך בכדי שיוכל להוביל אותך לשחיטה...

וזה מה שאומרת לנו התורה - **סיים רבי שלום ואמר:** "כי תצא למלחמה על אויביך" - הלא היא מלחמת היצר. מבטיחה לנו התורה: "נתנו ה' אלוהיך בידך" אך באיזה אופן? "ושבת שבו" - תשבה את אותו דרך הקשה שהיצה"ר שובה אותך - מכניס אותך בדימויות באשליות כאילו יש לך רב טוב - כמו שהעיזים חושבות על עצמן, אך בעצם אין זה אלא דרך השחיטה! להביא אותך לכיליון ולדאבון נפש - ורק כך תצליח "ונתנו ה' אלוהיך בידך"!!!

וראית בשביח אשת יפת תואר והשקת בה ולקחת לך לאשה (כ"א)
לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, שאם אין הקב"ה מתירה, ישאנה באיסור, (רש"י). **"הגה"ק בעל הברוך טעם זי"ע** אמר: שבדברי רש"י הללו - "לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע", ישנו רמז יקר למצוות ציצית כהלכתה וסגולתה הטמונה בתוכה! משום שכידוע, מצוות ציצית היא סגולה להתגבר על יצר הרע (מנחות מג: מד.), אבל זה רק כאשר אין חסר בה שום חוט, אבל אם חסר בה אפילו חוט אחד, הגם שהיא כשרה, מכל מקום אין לה את הסגולה הזאת. והנה בארבע כנפי הציצית ישנם ל"ב חוטים. וזהו א"כ הרמז: "לא" - כאשר נשאר לאדם בארבע כנפי ציציתו ל"א חוטים, "דברה תורה" - שהיא עדיין כשרה אך כבר אין בה את הסגולה להתגבר על היצר הרע, ורק אם היא כמספר "אל"א" (ל"ב) שיש בה ל"ב חוטים היא סגולה להועיל כנגד יצר הרע... ועפ"ז הוא גם מפרש את הנאמר (משלי וב). "נואף אשה חסר לב" - מפני שחסר לו מהל"ב חוטים שבציצית ואין לו כבר את הסגולה להינצל מהיצה"ר הוא הגיע למצב של "נואף אשה"!!!

כי יקרא קן ציפור לפניך בדרך וכו' שלח תשלח את האם ואת הבנית תקח לך (כ"ב. ו-ז)

"כי יקרא" - פרט למזומן (רש"י). ולכאורה צריך להבין הרי בכל המצוות - מן המובהר לעשות הכנות למצוה ולהזמין עצמו לה ולא לעשות באקראי, ומדוע במצוה זו הוא להיפך, שמצותה רק בדרך ארעי - כי יקרא? אלא מובא בספר

באר שלמה הסבר נאה. דהנה איתא בזהר הקדוש דמצוות שילוח הקן מקרב הגאולה, כי כששולח האם ונוטל הבנים, האם פורחת הלך ושוב ומיללת על הבנים הניטלים ממנה, וזה מעורר רחמים בשמים על ישראל, שאם עוף מיללת על בניה, על אחת כמה וכמה שראוי לאבינו שבשמים שירחם על בניו שגלו מעל שלהן אביהם ונתונים בצרה ובשביה. ומאחר שהגמרא (סנהדרין צז.) אומרת ש"אין בן דוד בא אלא על ידי היסח הדעת" לכן גם מצוות שילוח הקן הבאה לקרב הגאולה מצותה רק "כי יקרא" דהיינו בהסח הדעת...

לא תחרוש בשור ובחמור יהודי (כב.י)

כתב הר"ק בעל המאור ושמש ז"ע – "שור" רומז למשיח בן יוסף, כמו שנאמר ביוסף "בכור שורו" (דברים לג.ו). "המור" רומז ל"משיח" בן דוד, כדרך אומרו "עני ורוכב על חמור" (זכריה ט.ט). וזה הכוונה: "לא תחרוש בשור ובחמור יהודי" – שלא נחריש ונשתוק מלהתפלל ולעשות מעשים טובים על שיבוא במהרה משיח בן יוסף (הנרמז בתיבת "שור") ו"משיח" בן דוד (הנרמז בתיבת "המור")...

גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה. כי יקה איש אשה (כב.יב-יג)

מסמיכות הפסוקים "גדלים תעשה לך" – כי יקה איש אשה", סמכו רמז למנהג שנהוג, שהכלה שולחת סמוך להתונה מלית להתן. ובספר פרם חמד מביא הסבר נאה למנהג זה ע"פ עובדא ששמע מהגה"צ רבי ישראל יצחק רייזמן ז"ע שסיפר לו, כי היתה לו אחות שלא היו לה בנים, והלכה להגה"ק בעל התורת חסד ז"ע שיתפלל עליה, ונתן לה סגולה שתתפור מלית, והבעל יבנים בזה הציציות, ויתנו לו את המלית, וכאשר עשו כן, נולד להם בן. ונראה דהמקור לסגולה זו הוא מקרא זה דכתוב "ועשו להם ציצית" על כנפי בנידיהם "לדורתם" – שעל ידי שיתנו הציצית יוכו לדורתם. ואולי מכאן גם המנהג שהכלה שולחת המלית להתן – בכדי שיהיה סימן טוב לבנים!...

כי יקה איש אשה חדשה וכו' נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמה את אשתו (כד.ה)

וכתב בעל הטורים: נקי יהיה לביתו שנה – סופי תיבות שם של הוי"ה. ואילו הגה"ק משאמלוי ז"ע הוסיף, דאם נתבונן, נראה שהראשי תיבות של נקי יהיה לביתו שנה – עולה בנימטריא "שמים". ולכאורה צריכים להבין מה הקשר בין הדברים? אלא נראה לומר כך: דהנה אמר חז"ל (סוטה יז.) "איש ואשה זכו שכניה בנייהם". אמנם כל זה אם יש ביניהם אהבה ושלוה, אבל אם ה"ו יש פירוד ביניהם, מסתלקת השכינה. והנה ידוע שכל דבר נקרא על שם התכלית, דהיינו 'שלהן' לא נקרא על שם עץ שנעשה ממנו השלהן, רק על שם התכלית לאכול ולכתוב וללמוד עליו. וכן 'כסא' שהוא מעין אינו נקרא על שם הדבר שהוא ממנו, רק על שם התכלית לישב עליו. והנה 'שמים' נקרא על שהוא מאש וממים כמו שכתב רש"י (בראשית א.ח). ולכאורה זה אינו שם התכלית, רק שם הדבר שנעשה ממנו, ולמה באמת נקרא שמים, היה לנו לקרותו רק 'רקיע' שהוא שם התכלית להבדיל בין מים למים. אבל מבואר בספר ישמה משה (פר' וזאת הברכה) דגם 'שמים' הוא שם התכלית, ללמוד מזה שיהיה שלום ואהדות, כמו השמים שהוא מאש ומים, שני דברים מתנגדים, והשי"ת עושה שלום במרומו. על כל פנים יוצא לנו, דשם 'שמים' מורה לשלום, ועל כן ראשי התיבות נקי יהיה לביתו שנה עולה בנימטריא 'שמים' וסופי התיבות הוי"ה, לומר שאם יש שלום ביניהם אז השכינה שורה עמהם...

והכהו לפניו כדי רשעתו (כה.ב)

אל הר"ק בעל הפני מנחם מגור ז"ע נכנס פעם מהנך לדבר בכמה עניינים הינוכיים ובין הדברים סיפר לפניו, אודות ילד אשר חבריו מציקים לו ומכים אותו. נענה הרבי ואמר לאותו מהנך: שצריכים לומר למלמדים שעליהם להחזיר בלב התלמידים ולהסביר להם כי כמו דאיתא בסה"ק (בעל הטורים שמות ל"ב) שהנותן צדקה אינו מפסיד, כי הכסף שב אליו, ורמזו זאת בתיבת "ונתנו" הנקראת ישר ולהיפך, כי כמו שנותן כן מקבל. כמו כן כאן, כאשר מכים אי מי או מציקים לו, עליהם לדעת כי זה ישוב עליהם, כי גם תיבת "והכהו" נקרא ישר והפוך, לרמזו אשר המכה לחברו הן בידים והן בדיבור – מכה לעצמו...

כי ישבו אחים יחדיו ומת אחד מהן וכן אין לו וכו' יבמה יבוא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה. והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל (כה.ו-ז)

מסופר על הגה"ק בעל האבני נזר ז"ע ששמע פעם יהודי מזכיר שם רשע מישראל ומוסיף "ימה שמו וזכרו". נער בו הרבי בשאלה, האם יודע אתה מה דין יהודי משומד שמת בלא בנים? שתק הלה. המשיך הרבי, הנה הטור והשלחן ערוך פוסקים שמומר שמת בלא בנים אשתו חייבת בחליצה (אבן העזר קנז. ה), וחליצה הרי הוא במקום יבום, ובמצוה זו אומרת התורה "יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל". ועתה חשוב בעצמך הנה התורה אומרת "ולא ימחה", ואילו את הפיקה הגדול פוסק "ימה שמו"...

לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן (כה.יג)

הגה"ק בעל האבני נזר ז"ע היה מזהיר את חסידיו שלא לרמות במדה ובמשקל אף את הגויים. ומעשה היה בחסיד אחד ששאל ממנו עצה אם לעשות מסחר, ויעצו הרבי כן. הלך החסיד ועשה לו חנות סמוך לבית הרושת גדול שעבדו בו הרבה פועלים והיה לו פדיון גדול ואף על פי כן לא הכנים לו העסק רווחים, ולא ידע מה לעשות. נסע שוב אל הרבי וסיפר לו. אמר לו הרבי: "הזכר נא, שמא רימות את הקונים במדה ובמשקל?" האיש נזכר שהקל פעמים במדה לגויים. אמר לו הרבי: כתוב "לא יהיה לך אבן ואבן". וכיון שעשית לך "אבן ואבן", על כן נתקיים כך "לא יהיה לך"....

כי תצא – כי תבוא – נצבים – וילך – האזינו – וזאת הברכה.

מסופר, כי בראש השנה שנת תש"ה שהה הר"ק בעל המקור ברוך מספרט וויזניץ ז"ע בעיר סערט אליה נקבצו מעט ממגורשיה, באחד השבתות לפני ראש השנה נשא הרבי את דברותיו המצמררות בבית הכנסת כשהוא מתריע ברמה: יהודים יקרים! זכרו נא! לא מכבר עמדנו כאן בפרשת "כי תצא", גורשנו מכאן כאכזריות וכבושת פנים, עתה אנו עומדים שוב כאן בפרשת "כי תבוא" – שבנו אל בתינו ונחלתנו, השמרו לכם והזהרו פן יהיה "נצבים" – שהלילה יעלה על דעתכם להתייצב ולהשאר כאן בגולה הדוויה, גורני עליכם "וילך" – ברחו מכאן, "האזינו" – אם תשכילו ובקולו תשמעו, "וזאת הברכה" – תבוא עליכם ברכה! וכך נפרד מהם בדמעות שלישי...

חודש אלול!!!

חודש אלול הוא הזמן המסוגל לתיקון המעשים שעשינו כל השנה. וידוע מה שכתב הר"ק בעל ההפלאה ז"ע על המשנה (כתובות נז): "נותנין לבתולה שנים עשר חודש", שרמזו לכך שנותנים לאדם את חודש אלול, שהוא מול בתולה, כדי שיתקן בו את כל שנים עשר החודשים של השנה, שאם מתקנים בני ישראל את מעשיהם בחודש אלול, הוא נחשב להם כאילו היו הצדיקים ומזכים כל ה"ב החודשים של השנה. ואל ימעה אדם את עצמו ויאמר: אין שום הכרה לנצל את ההזדמנות של חודש אלול, ומה לי למהר, הרי סמוך לראש השנה אשוב בתשובה... לא ולא! שכן תשובה בהולה, הנעשית ללא שום הכנה של חודש אלול, אינה מקובלת! והראיה לכך נביא מהאמרה הבאה:

בספר ילקוט הגרשוני מבאר באופן נפלא את דברי חז"ל (יומא פה): "ואומר מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל" – על פי המובא בספר שער המלך על הפסוק (בראשית לג.ד) "ואני אתנהלה לאימי לרגל המלאכה אשר לפני", שהמילים: ואני אתנהלה לאימי לרגל הם ראשי תיבות "אלול", ורמזו לנו בזאת כך: אתחיל בחודש אלול לשוב בתשובה לאט לאט, לגודל המלאכה אשר לפני, כי בבת אחת לא אוכל לתקן כל מה שפגמתי, ולא אוכל לכנות בפעם אחת כל מה שהרסתי, אלא אני זקוק למשך זמן, כל חודש אלול, כדי לעשות בו הכנות לראש השנה ויום הכיפורים. ולפי דבריו, מי שאינו שם לב להזדמנות שיש לו לתקן את מעשיו בחודש אלול, ובא בפתע פתאום לעשות תשובה בראש השנה וביום הכיפורים ללא שום הכנה, ה"ו אין תקוה שתשובתו תתקבל. וכעין זה מובא ברמב"ם (פ"א מהלכות מקואות), לענין הטבילה, ש"הקופץ למקוה, הרי זה מגונה", כי הקפיצה היא בבת אחת, ללא ישוב הדעת, ללא כוונה להיטהר, וכן גם לענין התשובה. ולזאת התכוין התנא כשאמר: "מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל", כלומר כשם שנכנסים להיטהר במקוה לאט לאט ובנחת, כך, באופן הזה הקב"ה מטהר את ישראל, אם יעשו תשובה כל חודש אלול לאט לאט ובנחת, ולא בקפיצה בבת אחת, אז הקב"ה יטהר אותם בראש השנה וביום הכיפורים...

הדפסת והפצת הגליון – לעילוי נשמת
הרב אברהם משה בן הרב מרדכי יהושע ז"ל
נלב"ע ט"ז אלול – ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה הנכבדה

כי תצא

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 765 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 637 שנה י"ג זכות העלון לע"ג מוהר"ר רבנו יוסף חיים זצ"ל - י"ג אלול ד' אלו תשפ"ג

999 תשפ"ג

כי תצא - תוכן ענייני הפרשה

- א. דין הרוצה לקחת שבויית מלחמה לאשה (כא, י-יד).
- ב. דיני הירושה והבכורה, דין בן סורר ומורה (כא, טו-כא).
- ג. הרוגי בית דין - נתלים, ומצות הקבורה בכבוד בו ביום.
- ד. מצות השבת אֶבְדָּה ועזרה במשא לאיש ולבהמתו (כב, ד).
- ה. איסור לא ילבש גבר שמלת אשה, ולהיפך (כב, ה).
- ו. מצות שלוח הקן ומצות מעקה - הסרת סכנה (כב, ח).
- ז. איסור כלאי הכרם וכלאי זרעים, איסור עבודה בשני מיני בעלי חיים יחד, וכלאי בגדים - שעטנז (כב, ט-יא).
- ח. מצות הטלת חוטי ציצית בכנפות הבגד המרובע (כב, יב).
- ט. מצות קדושין, ודיני המוציא שם רע על כלתו (כב, יג-כב).
- י. דיני זנות באשת איש ופנויה.
- יא. ציווי לא להעניש האנוס במעשיו (כב, כו-כז).
- יב. אנשים האסורים להתחתן עם קהל ישראל (כג, ב-ט).
- יג. איסור לתעב גר אדומי (קרוב) ומצרי (הכרת הטוב) בדור ג'.
- יד. הלכות נקיון וטהרה, בכך השכינה שורה בישראל (כג, יט-יטו).
- טו. איסור הסגרת עבד שברח לארץ ישראל, ואיסור הונאתו.
- טז. איסור זנות, ואיסור הקרבת חילופי כלב, ואתנן (כג, יח-יט).
- יז. איסור (על הלווה) לתת ריבית, ואיסור (על המלווה) קבלת ריבית מיהודי (כג, כ-כא).
- יח. החיוב לקיים נדרים, מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמַר-בל תאחר (כג, כב-כד).
- יט. זכויות ואיסורי הפועל בעבודתו בשדה ובכרם (כג, כה-כו).
- כ. מצוה שלא יגרש אשתו אלא בגט. ולא יחזיר גרושתו לאחר שנישאה לאַחַר, ומצוה לשמח אשתו בשנה ראשונה.
- כא. האיסור לקחת כמשכון - חפץ המשמש להכנת אוכל נפש.
- כב. דין גונב נפש (כד, ז).
- כג. אזהרה שלא לתלוש סימני צרעת (כד, ח-ט).
- כד. מצוה לזכור מעשה מרים - איסור לשון הרע.
- כה. דיני משכון בהלוואה, ומצות השבתו בעת הצורך (כד, י-יג).
- כו. איסור הלנת שכר שכיר (כד, יד-טו).
- כז. איסור קבלת עדות קרובים בב"ד, ואיסור הטיית משפט.
- כח. דיני שכחה בשדה ובכרם - לעניים, וכן פְּרִט ועוללות.
- כט. דיני מלקות, ואיסור הכאת יהודי - לא יוסיף (כה, א-ג).
- ל. איסור חסימת שור בדישו (כה, יט-כב).
- לא. דיני יבום וחליצה (כה, ה-י).
- לב. (סכנה במריבה) מצות הצלת הנדרף, ותשלומי בושת.
- לג. איסור עוול במסחר - רמאות במשקל ובמידה (כה, יג-יז).
- לד. זכירת מעשה עמלק, ומצות מחייתו (כה, יז).

פּוֹתַחַת פְּרִשָּׁה (כא, י): "כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ וַנִּתְּנוּ ה' אֱלוֹקֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבִי". לא דברה התורה אלא במלחמת היצר שיש לאדם מידי יום ביומו.

חז"ל (קידושין) אמרו: "אמר ר' יצחק, יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום. ואמר ר' שמעון בן לוי, יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו, אין יכול לו, שנאמר, אלקים לא יעזבנו בידו". וכמו כן אמרו חז"ל (שבת ק"ד): "הבא לטהר, מסייעין אותו".

ה"אור החיים" הקדוש מבאר מספר דקדוקים בפסוק זה, לא נאמר "כי תלחם באויבך", אלא "כי תצא לְמִלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ", מה שמוטל על האדם זה רק לצאת למלחמה, לא להילחם אלא רק לצאת לקרב, ברגע שהאדם יוצא למלחמה הקב"ה כבר משלים ומסיים את שאר המלאכה, וזהו שאמרו רבותינו (מנחות כט:): **הבא להיטהר מסייעין אותו מן השמים**, עוזרים ותומכים בו בכל העניינים.

זהו היסוד הגדול שמגלה לנו התורה הקדושה בפרשה זו, "כי תצא לְמִלְחָמָה" - לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע (קידושין כא: הובא ברש"י) מה שמוטל על האדם זה רק לצאת ולהילחם ביצרו הרע, וברגע שיוצא למלחמה - "וַנִּתְּנוּ ה' אֱלוֹקֶיךָ בְּיָדְךָ" - הקב"ה נותן לאדם כוחות ומנצח בשבילו את היצר הרע. האדם הוא לא הלוחם, הוא רק יוצא למלחמה, ואת השאר הקב"ה מסדר.

ורבנו יוסף חיים זצוק"ל בספרו "עוד יוסף ח"י" מביא לפסוק זה עצה נפלאה למלחמת היצר הרמוזה בפסוק זה באמצעות משל נאה: מעשה היה בחוזה בכוכבים שהיה מקורב עד מאוד למלך. באחד הימים לפתע, סר חנו בעיני המלך, והוא החליט להציאו להורג... אך מכיוון, שאין המלך יכול להרוג אדם סתם הוא קרא לו ואמר לו: "עליך לומר לי מתי תמות, ואם תטעה אהרוג אותך"...

הבין החוזה בכוכבים שהמלך טומן לו פח, שכן אם יאמר לו: בעוד עשרים שנה, יהרוג אותו המלך מיד, ברצותו להוכיח לו שהוא טועה, וכך בכל תשובה שיענה לו, ימצא המלך דרך להרוג אותו. הרהר מעט ואז השיב למלך: "אדוני המלך, רואה אני בכוכבים שעתיד אני למות שלושה ימים לפניך"... כששמע המלך כך, מיד חשש לגעת בו לרעה, שמא יקרב את מותו שלו... ולא זו בלבד, אלא שמאותו יום ואילך הוא הצמיד לחוזה בכוכבים שלו שומרי ראש שישמרו את צעדיו, וכן רופאים שיבדקו את בריאותו... הקשר שקשר בינו לבין המלך - הציל את חייו.

התורה מייעצת ליהודי - ממשך ה"בן איש חי" - שיקח את יצרו הרע וישעבד אותו לעבודת הבורא ולצרכים שלו. אין צורך להילחם נגדו באופן חזיתי, אלא מוטב לו לאדם לנהוג בחכמה, ללמד מדרכיו ולשבות את שביו, כך שכל הכלים של היצר הרע, משועבדים יהיו לעבודת הבורא...

כאשר אומר לך יצרך: "אל תקנה אתרוג מהודר, הוא יקר... חבל על הכסף", עליך לענות לו: נכון, אבל גם גלידה עולה כסף... כשהוא לוחש לך: אתה עייף ואינך יכול לקום לתפילה או ללכת לשיעור תורה", החזר לו: "אמת הדבר, אולם אני כה עייף עד שאינני מסוגל לחטוא"... וכן על זה הדרך. באותם כלים בהם הוא מנסה לשבש את עבודתך הרוחנית, כך עליך להשתמש נגדו עצמו, ועל ידי שתקשר את עצמך אליו, קשה יהיה לו להצליח להכניע אותך.

מאת משה

"בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרְךָ" (כד, טו) - סיפור

סיפור רבי חיים זייצ'יק זצ"ל: פעם ראו את ה'חפץ חיים' בערב שבת סמוך לחשיכה, מסתובב באחת הסמטאות והיה הדבר תמוה. לאחר מכן נודע, כי אחד מפועלי הדפוס שעבד בערב שבת בהדפסת ספרו של ה'חפץ חיים', נשמט מתחת ידו בעת תשלום השכר, וכדי לא לעבור על עשה של "בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרְךָ" ועל לאו של "לֹא תִלִּין פְּעֻלַת שְׂכִיר", חקר אצל הפועלים על מקום מגוריו ונחפז לביתו עד זמן הדלקת נרות כדי לפרוע לו חובו.

”פִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בַצֶּבֶא וְלֹא יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל דִּבָּר, נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת וְשִׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח”
(כד, ה) - למען יטב לך והארכת ימים - סיפור

במדרש תנחומא (פרשת האזינו ס' ח) הובא מעשה באדם אחד שהיה עשיר גדול, והיתה לו בת אחת יפת תואר מאוד, נאה וחסודה וכבר נישאה ג' פעמים לג' אנשים, ובכל לילה ראשון של נישואיה מצאה שמת בעלה. אמרה האשה העלובה: 'לא ימותו עוד בני אדם עלי, אשב אלמנה ועגונה עד שיראה המקום וירחם'. ואכן ישבה ימים רבים כעגונה.

לאותו עשיר היה אח עני מאוד במדינה אחרת, והיו לו עשרה בנים, ובכל יום ויום היו ובנו הגדול הולכים ליער לכרות עצים על מנת למכרם בעיר, ומזה היו מתפרנסים. פעם אחת לא הצליחו למכור העצים, ולא היו להם מעות לקנות לחם. למחרת הלכו האב והבן ליער, ונחלש האב מחוסר מזון, וכשראה הבן שאביו נחלש, זלגו עיניו דמעות על רוע מצבם ועונייהם הגדול. ונשא עיניו למרום והתפלל לה' שישלח להם ישועה במהרה. עלה ברעיונו ללכת לדודו העשיר ולהתחנן שיעזור להם. הבן נטל רשות מאביו ואמו ויצא לדרך.

כשהגיע לבית דודו שמחו אתו כל בני הבית, ושאלו לו על אביו ואמו ועל הבנים, וישב עמם ז' ימים. אחר ז' ימים בא הבחור לדודו ואמר לו: דודי, שאלה אחת אני שואל ממך. אמר לו דודו: אמור, בני, מה שתצוה. אמר לדודו: הישבע לי שתעשה את שאלתי, ונשבע לו דודו, פתח הבחור ואמר: זאת השאלה שאני שואל ממך, שתתן לי את בתך לאשה. כששמע זאת דודו התחיל לבכות תמרורים, ואמר לו: איני יכול לתת לך את בתי לאשה, כי בעוונותי נישאה היא כבר ג' פעמים לג' אנשים, ובלילה הראשון לנישואיה מצאה למחרת את בעלה מת. ובכן החליטה בתי לישוב אלמנה וכעגונה כדי שלא ימותו עוד בני אדם עליה. אם על עסקי ממון אתה קופץ עליה, אל תשאנה, ואני אתן לך הרבה כסף וזהב, כי אתה בחור חכם ונאה. שמע לעצתי ואל תסכן את עצמך. השיב לו הבחור: כבר נשבעת לעשות את שאלתי ובקשתי. כשראה דודו שאינו יכול לדחותו, הלך אל בתו וסיפר לה את הדברים.

לכששמעה זאת בתו, בכתה וצעקה במר נפשה, ונשאה עיניה למרום, ואמרה: ריבון העולמים: תהי ידך בי, ואל ימותו כל אלו עליי. מה עשה הבחור, קידש את בת דודו, ועשה משתה וזימן את כל זקני העיר להשתתף בשמחת נישואיו, ועשה כילה (מקום ישיבת החתן בחופה) וישב בתוכה.

בעת ההיא נזדמן לו אליהו הנביא מחופש בדמות זקן, ואמר לו שרוצה לדבר עמו ביחידות. והחל אליהו הנביא לומר לחתן: בני, איעצך עצה נכונה ואל תט מעצתי... כשתשב לסעוד יבוא אליך איש עני לבוש בגדים שחורים וקרועים, יחף ויגע, עני שאין כמוהו בעולם ושערו כמסמרים, וכשתראהו - תקום ממושבך והושיבהו אצלך, והאכילהו והשקהו, ושמם לפניו בכל כוחך וכבדהו, ואל תפל דבר מכל אשר דיברתי לך, ותישאר לשלום, ואני אלך לדרכי. הלך לו הזקן ושב החתן למקומו. כשישבו כולם לאכול, בא אותו עני, וכשראה אותו החתן, מיד עמד במקומו ועשה לו כל מה שאמר לו הזקן.

לאחר המשתה קרא העני לחתן, הביא אותו לחדר ואמר לו: בני, אני מלאך המוות, ובאתי כאן כדי לקחת את נפשך. התחנן לו החתן: המתן לי שנה אחת או חצי שנה. אמר לו מלאך המוות: לא אמתין לא שנה ולא חצי שנה. שוב התחנן החתן: אם כן תמתין לי שלוש יום או עד שיעברו שבעת ימי המשתה. אמר לו מלאך המוות: לא אמתין אפילו יום אחד, כי כבר הגיע זמנך למות. ביקש החתן: המתן לי עד שאקח רשות מאשתי. אמר לו מלאך המוות: לדבר הזה אשא פניך, לך ושוב מהרה.

”פִּי ה' אֱלֹקֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מִחַנְךָ לְהַצִּילְךָ”
(כג, טו) - ה' צילך על ימינך - סיפור מדהים

לפני כ-7 שנים (כ"ב אב תשע"ו), היינו עדים כולנו לטרגדיה הנוראה בה קרס גשר הולכי רגל המחבר בין הערים בני ברק וגבעת שמואל.

היה זה בשעת דמדומי חמה, משאית הנושאת על גבה זרוע מנוף שלא היה מקופל נכנסה בגשר הולכי רגל וגרמה לקריסתו. רק בכדי להבין את גודל הנס, עלינו לזכור כי המאורע התרחש בשעה העמוסה ביותר בכביש גהה.

שעות אחר הצהריים, בהם נוסעים מאות רכבים באיזור זה, ובפרט שעל גשר זה עוברים עשרות בני אדם מידי שעה, העושים את דרכם מבני ברק לגבעת שמואל ובחזרה, ובניסים גדולים ובהשגחת ה', הגשר היה ריק מבני אדם באותו רגע, רק לאחר שכמה שניות לפני זה, עוד עברו בו כמויות גדולות של הולכי רגל, כך שמלבד נהג המשאית שנפטר, לא היו עוד אבדות בגוף ובנפש ברוך ה' על ניסיו הגלויים. אלא שבימים אלו, מתפרסם סיפור מרתק ונפלא המספר נער חרדי מהעיר בני ברק הממחיש לנו את גודל השגחת ה' על כל ברואיו, וכי כל מה שהוא עושה הכל לטובה: "היה זה ביום שני בשעות הצהריים המאוחרות. חזרנו עם כל בני המשפחה - ההורים, הילדים ואף הנכדים מטיול בארץ בימי חופשת בין הזמנים, ועשינו את דרכנו בחזרה אל ביתנו אשר בשכונת 'רמת אלחנן' שבבני ברק. האוטובוס הוריד אותנו בתחנת הגשר של גבעת שמואל, ומשם התחלנו לעשות את דרכנו לעבר הגשר, על מנת לעלות עליו ולהגיע לצד השני, אל ביתנו שבעיר בני ברק. מכיוון שהיינו קבוצה גדולה של כל בני המשפחה המורחבת ב"ה, מטבעם של דברים, כל אחד הלך בקצב שלו, כך שיצא שהתפצלנו לשתי קבוצות - קבוצה אחת של כמה מהנכדים עשתה את דרכה עם אחי הגדול והחלה לעבור את הגשר, בעוד שהקבוצה השנייה בה היתה אמי עם שאר אחי הקטנים ועוד כמה נכדים, הלכו לאט יותר, בקצב עדין ואיטי.

והנה, אחי הגדול עלה ראשון עם כמה נכדים אל הגשר, בעוד אמי היתה עדין סמוך לתחנת האוטובוס, והחלה זה עתה לעלות במדרגות הגשר עם שאר הקטנטנים.

לפתע, אחד הנכדים שהיה בקבוצה של אמי מעד ונפל במעלה מדרגות הגשר. אמי עצרה את כולם, והכל ניגשו להרים את הנכד הכואב ולהרגיע את רוחו. הם ניגשו לטפל בו במשך כמה שניות ותוך כדי שהם נמצאים במדרגות הגשר נשמע קול רעש גדול וזעזוע אדיר שטלטל את כל הגשר. משאית נכנסה בגשר הולכי הרגל ומוטטה אותו - ואם תשאלו איזה צד קרס?... הרי זה היה חציו של הגשר הסמוך לגבעת שמואל, בו היתה נמצאת הקבוצה של אמי עם שאר הנכדים. ניסי ניסים... אילולי הנכד הקטן היה מועד ובוכה, אלא היו הם עולים כרגיל על הגשר, ודאי ובודאי שהיה זה נגמר באסון משפחתי איום ונורא!... אמי שראתה את הגשר קורס מטרים בודדים ממנה, נכנסה לפחד והתקשרה בבהלה אל אחי הגדול: "מה קורה? אתה בסדר? עברת את הגשר?...! אחי מודיע לה כי ברגע שסיים לחצות את הגשר עם שאר הקטנים, הרגיש הוא את הגשר רועד וראה את הגשר קורס מטה, אך ב"ה הם עברו זאת בשלום.

גם הצער והסבל הינם חסד ורחמים גמורים! וכבר כתב ה'אבן עזרא' (ד"ה 'לא תשימו קרחה'): "אחר שתדעו שאתם בנים לה', והוא אוהב אתכם יותר מאהבת אב לבן, לכן אל תתגודדו על כל מה שיעשה, כי כל אשר יעשה לכם לטוב הוא. ואם לא תבינוהו כמו שלא יבינו הבנים הקטנים את מעשה אביהם רק יסמכו עליו - כן אתם תסמכו על ה', וזהו שאמר 'כי עם קדוש אִתָּה לְהָאֱלֹקִים', שבכם בחר ה' להיות לו לעם, לכן תאמינו בו בכל לב ונפש כי הכל בחשבון ממעל לטובתכם ולהנאתכם. והכל בהשגחה פרטית.

יחידו. 'מכרתי' לו סיפור על פפלומו. אתן לך את כל הפרטים ואתה תרחיב קצת, והרווחים יהיו נאים ביותר... אבל אל תשכח חצי-חצי!"

נכנס הקבצן השני, וגם הוא מתקבל בסבר פנים יפות. "שלום שלום!" "כן, במה העניין?" "אני צריך עזרה."

"היכן אתה גר?" "אתה לא מכיר את המקום הזה?" "מי אמר לך שאני לא מכיר? אני עשיר גדול, מסתובב בעולם..." "פפלומו, עוזר לך משהו?" "אם אני מכיר את פפלומו... אמור לי, אולי אתה מכיר את הבן שלי שגר בפפלומו?" "מי זה יעקב משה? ר' יעקב משה זה הבן שלך?! מה אתה מדבר! קצת גבוה, שמנמן, ג'נגי עם צלקת על המצח? המתמיד הזה הוא הבן שלך? החתן של הרב"? "מה אמרת? החתן של הרב"... ובכן, לפני שנה בערך הגיע לפפלומו בחור אחד, קצת גבוה, קצת שמנמן, ג'נגי, ותוך ימים אחדים נודע בכל העיר כעילוי גדול ומתמיד עצום. לרב העיר יש בת אחת. לקח אותו לחתן והבטיח לו שאחרי המאה ועשרים שלו - הוא יהיה הרב במקומו. העשיר התרגש מאוד.

"עשה לי טובה", אמר לקבצן, "אני רוצה שכולם ידעו על הצלחת בני אהובי. אעשה מסיבה גדולה בהשתתפות כל אנשי העיר, ואתה תספר לכולם את הידוע לך עליו. כמובן אשלים על כך בעין יפה."

שכרו אולם, ובמשך שבעה ימים ושבעה לילות חגג עם כל מכריו ואוהביו, כאשר המחותן הראשי היה הקבצן. באו אנשים, והוא סיפר את הסיפור מההתחלה, וכמובן הוסיף עוד כמה פרטים... אחרי שבוע שילם לו העשיר חמישים אלף דולר. חצי מהסכום נתן לקבצן הראשון, ושניהם נעלמו. ואז הגיע יעקב משה בעצמו. לבוש במכנסיים קצרים וגופייה, ובלי כיפה על הראש. אומר לו אביו: "מה זה?" "אבא, זה אני, יעקב משה"... "אני רואה שזה אתה, אבל היכן הכיפה?" "אה, הכיפה? היא נפלה לי בדרך..."

"בדרך לפפלומו"..." "פפה-וו"? "אתה לא היית בפפלומו?" "אבא, אני לא יודע מה זה הדבר הזה. מאיפה הבאת אותו?" "אם כן, היכן היית?" "בכלא"! "למה?" "כי גנבתי". "גנבת? ומה המכות שיש לך על הרגליים?" "אלו מכות שחטפתי בכלא". העשיר לא ידע היכן לשים את עצמו. שבוע שלם הוא מספר לכולם שבנו חתן של רב העיר פפלומו, וכעת התברר שישב בכלא. איזה בזיונות!...

אומרת הגמרא (ברכות ו:): "הַיְתִי תְּפִילִין דְּמָרִי עֲלָמָא, מַה כְּתִיב בְּהוֹ" - הקב"ה גם כן מניח תפילין. מה כתוב בתפילין שלו? אָמַר לֵיה: "וּמִי כְּעֶמֶךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ". בתפילין שלנו כתוב: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד", ובתפילין של הקב"ה כתוב: "וּמִי כְּעֶמֶךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ".

לכן, "בשעה שאדם מצטער, שכנה מה לשון אומרת? קלני מראשי, קלני מזרועי" (סנהדרין מו).

"ראשי" ו"זרועי" אלו התפילין שמניחים על הראש ועל הזרוע. אומר הקב"ה: זה שאתה סובל - מגיע לך, עשית שטויות. אבל מה עם התפילין שלי? הרי אני מספר לכולם: "וּמִי כְּעֶמֶךָ יִשְׂרָאֵל", הילדים שלי הם צדיקים גדולים, החתנים של הרב דפפלומו... הנה כעת מגיעים ימי הדין - ראש השנה, יום הכיפורים, ומה אני אספר לכולם? מה אעשה, כביכול, עם הבזיונות הללו?!

על זה היה אומר רבי זושא: ריבונו של עולם, כתוב את כולנו לחיים טובים ולשלום בספרם של צדיקים גמורים, כדי שלא תהיינה שאלות על התפילין שלך!... על כך מתפללים אנו בסליחות: "עשה למען פארך" - ריבונו של עולם, למען הפאר שלך, התפילין שלך, כתוב אותנו לחיים טובים ולשלום. זה ברור: בימים אלו, ימי הדין, באים אנו לפני המלך, אולם גם השטן בא, והוא רוצה להציג לפניו את כל המעשים הלא טובים שלנו. ומה יהיה? האם המלך - מלכו של עולם - יצטרך להתבייש מאיתנו? הלא הוא כל הזמן מתפאר - "וּמִי כְּעֶמֶךָ יִשְׂרָאֵל", "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְּפָאֵר".

מה יהיה עם זה? מוכרחים אפוא להתכונן כראוי ולתקן את המעשים, שלא יהיו בזיונות... [דורש טוב - אלול ראש השנה]

הלך החתן לחדר הכלה, וראה שהיא יושבת יחידה, בוכה ומתפללת להקב"ה. שאלה הכלה: למה באת אליי? אמר לה החתן: ליטול רשות ממך, כי עתה בא עתי ללכת בדרך כל הארץ, כי מלאך המוות בא והגיד לי שבא לקחת את נפשי. אמרה לו הכלה: אל תלך, שב כאן ואני אלוך ואדבר עמו. הלכה הכלה, מצאה את מלאך המוות ושאלה אותו: אתה מלאך המוות שבאת לקחת נפש בעלי? אמר לה: הן, אני מלאך המוות. אמרה לו: בעלי לא ימות עתה, שהרי כתוב בתורה (דברים כד, ה): "כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בְּצַבָּא וְלֹא יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל דָּבָר, נָקִי יְהִיָּה לְבִיתוֹ שְׁנָה אַחַת וְשִׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח", והקב"ה אמת ותורתו אמת, ואם תקח את נפשו - תעשה התורה פלסטר. אם תקבל את דברי מוטב, ואם לאו - תבוא עמי לבית דין הגדול.

מיד גער הקב"ה במלאך המוות והלך לו מלאך המוות. בלילה היו החתן והכלה שמחים, ואבי הכלה ואמה בוכים בחדרם, וכשהגיע חצי הלילה קמו אבי הכלה ואמה להכין קבר לחתנם קודם שיעלה עמוד השחר, וכשקמו שמעו את החתן והכלה משחקין ושמחים יחד. נכנסו לחדר לראות הדבר, ראו ושמחו והודיעו הדבר לקהל, ונתנו שבח והודיה להקב"ה שהוא נוצר ושומר על הבוטחים בו.

[אוצר פלאות התורה]

עשה למען פארך - לחודש אלול

מספרים שהיה פעם יהודי עשיר גדול, ולו בן יחיד. היה הילד מפונק ורע מעללים. הרבה נחת לא ראו ממנו הוריו. הביאו מחנכים, פדגוגים מומחים, דיברו עימו וניסו לשכנעו לחדול ממעשיו הנלוזים - אך מאומה לא הועיל. ככל שהילד גדל המצב רק נעשה גרוע יותר.

יום אחד אביו כבר לא היה יכול לסבול אותו. נתן לו שתי סטירות, והבחור תפס את הרגליים וברח מהבית. בתחילה אמר האבא: "לא נורא, תוך זמן קצר הוא יהיה רעב ואז יחזור", אבל חלף יום, חלפו יומיים, גם שבוע ושבועיים - והנער איננו.

שכר האב בלשים וחוקרים, ואלה עשו כמיטב יכולתם לחפש את הנער האבוד, אך העלו חרס בידם. נראה היה כאילו בלעה אותו האדמה. דבר אחד נשאר לו: כיוון שהיה עשיר גדול, ומכל העולם באו לבקש אצלו כספים - זה בא לאסוף כסף עבור ישיבה וזה עבור מוסד חינוכי לבנות, זה עבור קרוב משפחה שחלה וזה להכנסת כלה - כל אחד שבא אליו, היה מתעניין אצלו: "אולי שמעת משהו על בני?"

חלפה שנה מאז נעלם הבן. יום אחד מגיע יהודי ונכנס אל העשיר. "שלום עליכם, איך אפשר לעזור לך"? "יש לי ברוך ה' חמישה עשר ילדים, ולאחרונה התחלתי לחתן אותם. אני צריך עזרה, אם אפשר". "אין בעיה", אמר העשיר, "אעזור לך בשמחה". והוא ממשך ושואל, כדרכו: "שמעת משהו על הבן שלי? לבן שלי קוראים יעקב משה. הוא גבוה, קצת שמנמן וג'נגי". יש לו צלקת קטנה על המצח. בערך לפני שנה הוא נעלם מהבית" - מה אתה מדבר? יעקב משה זה הבן שלך?! "אתה מכיר אותו?" "בטח מכיר. איזה למדן! לילה כיום יאיר. כל הלמדנים של העיר עומדים בתור לדבר איתו קצת בלימוד. מה אתה מדבר, זה הבן שלך?!"

"אתה בטוח שזה הבן שלי? אתה בטוח?! נו, יעקב משה, קצת שמנמן, קצת גבוה, עם צלקת ושיער ג'נגי? ודאי! אין לך מושג איזו נחת יש לך!" "תודה רבה לך, בשורה טובה מאוד בישרת לי!" נתן לו עשרת אלפים דולר ושלח אותו לדרכו. הלה יצא החוצה ופגש בחוץ חבר שלו, קבצן כמוהו. אמר לו החבר: "אנא ממך, מחר חג, אין לי פרוטה לפרטה. תן עצה, שייכנס משהו לחג".

אמר לו: "שמע, אתן לך עצה, אבל בתנאי שתתחלק עימי חצי-חצי בהכנסות!" "אין בעיה, רק אמור לי מה העצה". "תראה", אמר הקבצן, "העשיר הזה מסכן, איבד את בנו

בא לידי ביטוי בספרו רב האיכות והכמות ספר שאלות ותשובות 'רב פעלים'.

הגאון רבי יחזקאל רחמים זצ"ל, בעל מחבר הספר 'עצי היער', סח לתלמידיו שכאשר הופיע בדפוס הספר 'בן איש חי', ועיין בו, נתקשה בעניין מסויים. מיד עלה לביתו של המחבר, ופרש בפניו את שאלתו. רבי יוסף חיים, נענה ואמר לו: "דע לך כי כל פסקי בספרי זה, הם סולת נקיה, ומן השמים סייעוני בכך". "ואיך יתכן" - שאלו רבי יחזקאל, "שבפרשה פלונית בדין פלוני, פסק רבנו היפך דעתם של ארבעה פוסקים ידועים"? "ידעתי בני ידעתי" - השיבו רבי יוסף חיים, אך ממשמעותם של שלשים פוסקים אחרים במקומות שונים, למדתי שהם פוסקים כן. ותוך כדי דיבור החל למנות את הפוסקים ודבריהם בקודש. וכשסיים, פנה אל רבי יחזקאל ואמר לו: "הן עתה נוכחתי לידע כי ישנם עוד כמה פוסקים הסבורים כן, ברצונך לשמוע"? "לא! לא! די!" משך רבי יחזקאל בכתפיו לאות שלילה...

את ספריו שערך וחיבר, קרא בשמותיו של בניהו בן יהודע. לאחר שבביקורו על קברו של בניהו בן יהודע שבגליל העליון, חש רבי יוסף חיים בהארה מיוחדת של קדושה נפלאה, ובו במקום נפתחו בפניו מעיינות החכמה, ונתגלו לו מן השמים רזים וסודות שמעולם לא ידעם. מכיון שהבין כי שורש נשמתו היא מנשמתו של אותו הצדיק, החליט בו במקום לקרוא לכל ספריו, על שמותיו של בניהו בן יהודע. רבנו יוסף חיים כתב למעלה מ-100 חיבורים אך רק 53 מהם יצאו לאור. רבנו כתב גם כ-200 פיוטים, המפורסם שבהם הוא ללא ספק "ואמרתם כה לחי" שנכתב כשהיה בקבר רבי שמעון בר יוחאי. בשנת ה'תרס"ח נסע חכם יוסף חיים לכפר כפיל שבעיראק, להשתטח על קבר יחזקאל הנביא, ושם חיבר את ספרו "מראות יחזקאל". כעבור יותר משנה יצא שוב לקברו של יחזקאל הנביא אך לא הגיע למחוז חפצו, בדרכו ליד הכפר גץ תקפה אותו מחלה, וביום י"ג באלול ה'תרס"ט, עלה בסערה השמימה. זיע"א.

בראשית דברינו נאמר שקצרה היריעה לכתוב על רבנו יוסף חיים זצ"ל - ריש גלותא.

חכם יוסף חיים נולד בבגדאד שבעיראק בכ"ז באב ה'תקצ"ה, לחכם אליהו בן רבי משה חיים, רבה הראשי של בגדאד. דודו היה חכם עבדאללה בן משה חיים.

יבולו הספרותי המבורך של 'ריש גלותא דבבל', כפי שרבים מגדולי ישראל נהגו לכנותו, רבנו יוסף חיים מבבל זיע"א. גדולי ישראל, מן המזרח ומן המערב דברו בפליאה על גאונותו בכל מכמני התורה. עד שהעיד בגודלו הגאון המקובל האלוקי רבי יהודה פתייה זצ"ל: ראויה היתה נשמתו של רבי יוסף חיים, לרדת לעולם בימים קדומים. אלא שריחמו עלינו מן השמים, ונשלח בזמנינו, כדי שישקה תבל ויושבי בה ממי באר תורתו.

על גדולתו סיפר חכם יחזקאל משה הלוי, ראש הדיינים בבגדאד: "אם יאמר לי רבי יוסף חיים על ימין שהוא שמאל, ועל שמאל שהוא ימין, לא אהרהר אחר דבריו..."

ואמר הרב דוד חי הכהן: "היהודים בבגדאד שהכירו את הבן איש חי העריצו אותו מאוד. הם ראו בו לא רק גדול בתורה, הוא נחשב בעיניהם כמו מלאך. עד כדי כך שאמרו שאם ה'בן איש חי' היה חי בזמן בית המקדש הוא לא היה נחרב, כי עם ישראל היה שומע לו. בתקופתו לא היה יהודי שחילל את השבת, לא היה יהודי שאינו שומר מצוות, ובוודאי שלא בפרהסיה. כשנפטר, ליוו אותו למעלה ממאה אלף איש, וספדו לו כמו על בן יחיד..."

הגאון רבי יעקב דוד מסלוצק - הרדב"ז זצ"ל, ששהה בסוף ימיו בצפת, העיד כי "ריח של קדושה וטהרה נודף מספריו של ריש גלותא דבבל, וכל ההוגה בהם מבחין בכך..."

כך שח הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת 'פורת יוסף': שמעתי מגאון אחד שהיה שבני ביתו של הרידב"ז בהיותו באנגליה. ביום מן הימים ראה את הרידב"ז מצטער ובוכה. שאלו, "מדוע רבנו בוכה"? השיב לו הרידב"ז: "היום נתבקש לשייבה של מעלה, ראש גולת אריאל רבנו יוסף חיים מבגדד צוק"ל, ולכן אני בוכה..." ובתוך כדי דיבור, הוסיף הרידב"ז בחרדת קודש: "כל הלומד בספריו של רבנו יוסף חיים מרגיש בקדושה החופפת על דבריו!"

היקף יצירותיו, לא הצטמצמו בתחום כל שהוא, בכל שטחי פרד"ס (פשט, רמז, דרש, סוד) התורה. הן בתורה שבכתב - הלא הם ספריו וכתביו הרבים, למעלה משישים במספר. שברובם נדפסו וראו אור בשנים האחרונות, והם מהווים כיסוד מוסד להלכה, למוסר לקבלה ולדרוש אצל חכמי הספרדים בדורות האחרונים. והן בתורה שבעל פה - בזכות דרשותיו הנפלאות שיצאו מן הלב ונכנסו ללב, דרושים שנחרזו מן ההלכה אל האגדה, מהם בדרך הדרש, מהם בדרך הרמז ומהם בתורת הסוד. שילוב שבא לידי ביטוי, פעמים רבות, בספרו הנודע שנתחבב על כל שכבות הציבור בארץ ובגולה 'בן איש חי'.

ביתו של רבי יוסף חיים שבבבל, הפך לתל תלפיות, כאשר מכל קצווי העולם הריצו אליו אגרות. מסינגאפור ומבומבי. מאירן ומכלכותא. מערי ארביסטאן וכורדיסטאן. מוילנא ומתוניס. מירושלים ומצפת. אגרות ומכתבים שעסקו בשאלות אקטואליה, בכל שטחי החיים. בהלכה ובאגדה, בנגלה ובנסתר ובחכמות מדעיות קשות ומסובכות. כך למשל, נשאל לגבי מיקומו של גן העדן התחתון, לאחר שאנשי המדע הקיפו - לטענתם - את כל כדור הארץ, ולא מצאו מה שביקשו למצוא בגן עדן...

שאלות היפותטיות כאלו ואחרות, הובהלו אל מעונו של רבי יוסף חיים, שלא נרתע מלהשיב לגופו של עניין, אף בנושאים אשר נחשבו כממנו והלאה. תוך שהוא מגלה התמצאות מקיפה והתמחות מדעית נדירה ברפואה, אסטרונומיה, פיסיקה, במטאורולוגיה ובכלכלה, כפי שהדבר

בברכת התורה רון ברינה

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בת חביבה: אחובה (דייז) בת טוביה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה. **זיווג הגון:** זהבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן נהר: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: יקטרינה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל
לימור הודיה, ושרונה בנת תרון יפה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה
שושנה רייזל בת מינה
מיטל בת לולו
שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר)
יובל בן שלומית: אושר בת אורנה
הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה
יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**

או במייל: **Ronbarina@gmail.com**

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

מאוצרות הפרשה

לספר מה היה סופם של קללות בלעם, שהרי כאן מובאת רק הסיבה ש"לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'?"

אמנם – תירץ המגיד – ניתן להבין את הדבר על פי משל: סוחר אחד שב מן היריד בלייפציג ועגלתו עמוסה סחורה לעייפה. בדרך הגיע אל מקום אחד, ובו גשר צר שהיה בחזקת סכנה, ומכיון שהיתה זו שעת לילה החליט הסוחר לא להסתכן וללון במקום, ולהמשיך בדרכו השכם. בבוקר השכם קם הסוחר וניגש לתת מספוא ותבן לסוסים, והנה כאשר נכנס אל האורווה ראה להפתעתו כי העגלה והסוסים נגנבו!.... החל הסוחר לבכות בכי גדול על סחורתו היקרה ועל הסוסים היקרים והנאמנים שנגנבו... בלית ברירה שם הסוחר את שקו על שכמו ויצא אל הדרך רגלי... כאשר עבר הסוחר מרחק של שלוש פרסאות ראה לפתע עגלון אחד נוהג בעגלתו! מיהר הסוחר והשיג את העגלון שהכיר את הסוחר, ומשום כך השיב את העגלה המלאה לבעליה ללא אומר ודברים. קיבל הסוחר את המושכות לידיו ללא אומר ודברים. כאשר ראה הגנב את טוב ליבו של הסוחר הרהיב עוז וביקש שכר על כך שהעביר את הסוסים והעגלה את הגשר המסוכן כאשר טרחה רבה היתה כרוכה בכך... כאשר שמע הסוחר כן הרים את ידו וסטר לגנב על לחיו! גנב שכמותך! צעק הסוחר – האם לטובתי העברת את הסוסים בדרך קשה?! לא מיניה ולא מקצתיה! אתה עשית מעשה גניבה, והקב"ה ברחמיו השיב לי את ממוני, אולם לך לא מגיע פרס על כך! כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד – בלק שכר את בלעם שיקלל את ישראל, והקב"ה ברחמיו הפך את הקללות לברכות, ואם כן עלול בלעם לטעות ולבקש את שכרו שהרי על ידו באו הברכות לישראל. על כן, מסיים הכתוב ומסביר "ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה, כי אהבך" – לא על ידו של בלעם באו הברכות לישראל, אלא הקב"ה הפך אותן לברכות באהבתו את ישראל!

לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו (כג, ח) לא פעם, כאשר ביקש הגאון הגדול רבי דב יפה זצ"ל להביא דוגמא להבנה לא-ישרה ונכונה של דברי חז"ל, היה מזכיר את פירושו רש"י על הפסוק: "לא תתעב מצרי, מכל וכל, אע"פ שזרקו זכוריהם ליאור. מה טעם? שהיו לכם אכסניא בשעת הדחק". יש שהבינו שהפשט הוא, שלמרות שהמצרים דחקו בהם מ"מ הרי באותה שעה גם נתנו לבני ישראל להתגורר במצרים – ועל כן מגיעה להם הכרת הטוב.

והאמת, האם ניתן להבין כך? האם אפשר לטעון שאם אדם תפס אותי ברשותו, הכה אותי בחרב ושעבד אותי – עלי להודות לו על "האכסניה" שנתן לי באותה שעה!?

אמנם מהגמרא ברכות (ס"ג: ע"ש) מוכח שהכוונה אחרת: עלינו להכיר טובה למצרים על שלפני השעבוד – בשעה שסבל יעקב אבינו מרעב – הם היו לנו אכסניה בשעת הדחק.

מספר חתנו הגאון רבי יונתן אבר שליט"א – מנהל רוחני דיישבת 'היכל יצחק' בירושלים: כמה פעמים שמעתי ממנו אודות דברי רש"י אלו. לפעמים הוא כמעט רעד. הטעות הזו מאוד "הרגיזה" אותו הוא היה נסער: האם אתה צריך להחזיק טובה לחוטף שלך על האכסניה שהוא מעניק לך בכלא שלו?! העמידה העיקשת לו שהדברים יהיו תמיד ישרים, הייתה מאוד חשובה לדור שלנו, כי היום ישנה מגמה לפיה העיקר לומר, לדבר, לעורר – גם אם זה לא נאמן למקור, אבל הוא גרס שחובה תמיד לדייק, חז"ל הרי דייקו בדבריהם! (מוסף ש"ק י"ז)

לא תחרש בשור ובחמר יחדו (כב, י) כתב ה"אבן עזרא" בטעם מצווה זו, וז"ל: השם חמל על כל מעשיו. כי אין כח החמור ככח השור, עכ"ל. והיינו שזה גורם לחמור שיצטרך לעמול מעבר לכוחותיו.

ומכאן יש מוסר השכל לאותם ההורים המשתדלים בכח להכניס את בנם לישיבה "חשובה", שיש בה תלמידים "בעלי כישרונות" והבן שלהם יצטרך להתאמץ מעבר לכוחותיו, כדי שלא ירגיש נחות מחבריו, ובסוף הוא עלול חלילה להשבר ולהתרסק, רח"ל. והרי הקב"ה חמל אפילו על החמור, שלא להטיל עליו להתמודד עם השור שכוחו רב משלו. ק"ו על אחת כמה וכמה, שאנו צריכים לחוס על בנינו היקרים, שלא להכניס אותם לצער בזה בשנים היקרות ביותר שלהם, להתמודד עם חברים שעולים עליהם בכישרונותיהם, ואם ההורים היו חושבים באמת ובתמים על טובתו ועתידו של בנם, היו דואגים שילמד בישיבה שמתאימה לו לפי כוחותיו וכישרונותיו ושם יעשה חיל בלימודו, וילמד בס"ד ברוגע ובשמחה.

ונעתיק מזה מה שאמר רבינו מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין זצ"ל בשיתחו השבועית: "והנה אלול הוא גם זמן שיש בו מעבר מ'חדרים' לישיבה קטנה, ומישיבה קטנה לישיבה גדולה, ובזמן הזה מצויים דברים שגורמים קפיצת. כגון אם אחד רצה להתקבל לישיבה מסוימת, חשובה מאוד. והוא אמנם מתאים לשם, אך הוא לא כ"כ מצוין, ואם היה לומד שם הוא היה מן החלשים שבישיבה, אבל למעשה יש שם תלמידים כאלה כמוהו, והוא רצה ושאל להתקבל לשם, וגם אביו רצה את זה, ובסוף לא קבלו אותו, והלך לישיבה אחרת ושם הוא היה מן החשובים והצלחה מאוד, וקיבל שם הרבה הצלחה, מה שלא היה מצליח אם היה לומד בישיבה החשובה". והעיד מרן, שהנסיון הראה שכל אלו שהתעקשו בכח להיכנס למקומות שלא רצו אותם, הם לא הצליחו שם. (רבי אליהו דיסקין שליט"א, מוסף ש"ק יתד נאמן)

לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' וגו'. ואשר שכר אליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך (כג, ד-ה)

אומרו "ואשר שכר" צריך ביאור, כי למאי נפקא מינה אם בא בלעם בחינם או בשכר. אמנם באמת קשה, למה ייענשו עמון ומואב על ביאת בלעם לקלל את ישראל, הלא אין שליח לדבר עבירה, כי "דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין" והמשלח פטור.

אך ביאור הדברים הוא, דאיתא בגמרא (ב"ק נ"ה:): "תניא, אמר רבי יהושע, ארבעה דברים העושה אותן פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, ואלו הן: הפורץ גדר בפני בהמת חבירו וכו' והשוכר עדי שקר להעיד". וכתבו שם התוס' (פו. ד"ה אלא) שדוקא שוכר עדי שקר חייב בדיני שמים, אבל אם רק אמר לחבירו שיעיד שקר, פטור מדיני שמים, דסבר שלא ישמע לו, ע"ש. הרי שאף דאין שליח לדבר עבירה, מ"מ אם הוא בשכר חייב בדיני שמים.

ולפיכך, כאן שבאנו לחייב את עמון ומואב עבור ששלחו לקרוא את בלעם לקלל את ישראל, על כרחך מדיני שמים הוא, כי בדיני אדם פטורים שאין שליח לדבר עבירה, וזאת רק משום שהיה בשכר, ומובן היטב מה שהדגיש הכתוב לומר "ואשר שכר עליך את בלעם". (הקלה יצחק)

ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך (כג, ו)
יש להבין – שאל המגיד מדובנא – שהרי לכאורה אין כאן המקום

איזה מילה בפרשה היא שם של מסכת, ובתרגום הביא ע"ז שם של מסכת אחרת?

חידה פר"ש

השקוע בצחנה – אינו חש בה!

הגה"צ רבי יעקב נימן זצ"ל, ראש ישיבת "אור ישראל", ניגש פעם ליהודי מבעלי הבתים של פתח תקוה בראש חודש אלול ואמר לו: ר' משה, יודע הנך שהיום ראש חודש אלול ועוד מעט מגיע ראש השנה, יום המשפט. הבה ונחזור בתשובה!" היהודי הישיר מבטו אל הגר"י וענה: "יסלח לי כבודו, אך אני כבר עברתי בימי חיי ששים ושלוש פעמים את חודש אלול, ששים ושלוש פעמים ראש השנה ויום כפור, ומעולם לא היה לי על מה לחזור בתשובה, אינני חוטא!"... ר' יעקב הבין שלדבר ללבו של שוטה זה איננו יכול, אבל בישיבה יכול הוא לזעוק. נעמד בישיבה וזעק: "רבנו נסים גאון בוכה בידו ואומר: 'רבנו של עולם, אם אעמד לפרט את חטאי, יכלה הזמן והם לא יכלו'. רבנו נסים גאון – קדש הקדשים שאיננו יכולים להבין בקצה קצה השגתו במצוה קלה – אומר שאם ינסה לפרט את חטאיו, יכלה הזמן והם לא יכלו, והוא, הבעל בית הזה, שבקושי תורם שעה ביום לעולמו הרוחני, אומר בבטחון שששים ושלוש שנה לא עשה שום חטא, והוא מתכוון ברצינות. היתכן?"! כך הקשה רבי יעקב זצ"ל, וענה תשובה פשוטה וברורה, אך נקדים מעשה שהיה, אותו שמעתי מידידי הרב יחזקאל יונגרייז שליט"א: לפני למעלה מעשרים שנה הופיעה כתבה בעיתון על מבצע שערכה עיריית תל אביב – פינוי מצבור ענק של גרוטאות מחצרו המרווחת של זקן מתושביה, שזה היה עסקו במשך עשרות שנים – צבירת גרוטאות. העירייה פינתה מאה חמשים משאיות אשפה מהמקום! סופר שם שאותו זקן ניסה בתחילה לעצור את הפינוי בצו בית משפט, אבל הפסיד במשפט. כשבאו לפנות בפועל – רקע בידיו ורגליו וניסה לעצור את המשאיות בגופו ממש, ונאלצו להשתמש בכח להחזיקו במקומו שלא יפריע למהלך הפינוי. בסופו של דבר צלח המבצע. העירייה פינתה את השטח לחלוטין, ובמקומה שלחה את מחלקת הנטיעות, שתלה מדשאה ענקית עם פרחי נוי ועצים, כשמערכת השקיה אוטומטית מופעלת אחת ליומים, והגדילו לעשות כשהתקינו לו במקום ספסלי ישיבה נאים... עברו חדשים מספר, והנה מתברר שאותו זקן יושב כל בוקר ומתענג על הגינה המהודרת, הוא אף שלח מכתב התנצלות לעיריית תל אביב, בו כתב ששמח הוא לראות שהשמש זורחת החל מחמש בבוקר ולא מעשר בבוקר [עד היום הגרוטאות כיסוי לו את אור השמש עד השעה עשר]. ... שוב איננו סובל מקוצר נשימה, והנחשים והעכברים אינם עוד אורחיו הקבועים... ביום אחד הפך צעיר בשלושים שנה... נשאל נא את עצמנו: היכן היה אותו זקן חמישים שנה, האם לא ראה שחצרו רוחשת עכברים ונחשים? האם לא שם לב שהוא חי במזבלה צבורית? – התשובה היא: **מי שחי בתוך הזוהמה אינו מרגיש בכך!** עומד הזבלן מאחורי מכונית הזבל ונושם עמוק את הריחות הקשים, כשכולו מתענג בקוראו: "מי זקוק לבשמים מלאכותיים כשיש ריח טבעי של הבורא..." יסוד זה זעק רבי יעקב נימן זצ"ל: "מי שחי עם היצר הרע כל הזמן – לא חש כלל שיש יצר הרע. הוא שקוע כל כולו ביצרו, טובל בהררי זבל ואינו מרגיש בצחנה הנוראה!

יושבות שתי נשים בחתונה, שתיהן לובשות בגדים הדורים. והנה המלצר עובר עם מגש מלא בתפודים אפויים טבולים בשמן כתום, והמגש מחליק מידי ומתיז על חליפותיהן... האחת מעבירה מפית ואומרת "לא נורא", והשנייה חרב עליה עולמה. מה ההבדל ביניהן? הבדל עצום ונורא: הראשונה היתה שכנה של דודה של הכלה. היא הגיעה לחתונה בחליפה כהה, יפה אך לא הדורה במיוחד, ולכן גם כשהותז עליה שמן, לא ניכר הדבר כל כך. אך השנייה היתה הכלה בעצמה, שביום כלולותיה היתה לבושה שמלת כלה לבנה וצחורה, וכל כתם שומני כתום, ולו הקטן ביותר, הופך את השמלה למשהו מכוער ולא ראוי ללבישה.

רבנו נסים שנשמתו זכה וצחה, כל נגיעה של הייצר מהוה אצלו כתם נורא, הוא מבין מהו נקיון של נשמה, ומבין עד כמה כל רפיון קטן מהוה כתם נורא שנשמת האדם. לכן זועק הוא עד לשמים על עוונותיו: "יכלה הזמן והם לא יכלו". (רבי יחיאל מאיר צוקר שליט"א, דורש טוב אלול)

פינת ההלכה

האם מותר ליתן מכסף מעשר להחזיק בנו בישיבה

פוסק הדור מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א על מה מותר ומה לא כדאי להשתמש בכספי מעשרות

בשולחן ערוך הגרש"ז (הלכות תלמוד תורה פ"א ס"ו) כתב, שאם יד האב משגת חייב הוא מן הדין לשכור מלמד לבנו ללמדו כל התורה ואינו יכול לנכות מכסף מעשר, אבל להחזקה כגון למזונות ודירה יכול כל אחד לנכות מכסף מעשר אלא שאינו כדאי, והקדוש ברוך הוא יוסיף לו אם מוציא מכספו ולא מכספי צדקה. מיהו ב"פרי יצחק" (ח"ב סימן ט) מסיק שרק שכר הלימוד למקרא בלבד אינו יכול לנכותו מכסף מעשר, אבל למשנה גמרא ופוסקים יכול לנכותו מכספי מעשר. וכבר האריכו פוסקי זמננו בפרטי דין זה ואין כאן מקומו להאריך.

והחזון איש (הובא ב"אורחות רבינו" ח"א עמוד רצז) חידש דבר נפלא. שכל דבר שהיה עושה אותו בכל אופן, גם במידה ולא היה לו כסף מעשר, אינו יכול לקחת בשבילו מכסף מעשר, דהוי כדבר שבחובה. ולפי זה נמצא, שאינו יכול ליקח מכסף מעשר להחזיק את בנו בישיבה.

ולעניות דעתי נראה בזה, דכל קל וחומר שתחילתו להחמיר וסופו להקל אינו דין. ואם נדרוש ממנו שיקח לחינוך בניו ובנותיו דוקא מכספו בטענה שבלאו הכי הוא היה שולח לאותו מקום, אפשר שלא ידע להכריע הגבול היכן היה שולח בניו ובנותיו אם לא היה יכול להשתמש בכסף מעשר. ובמידה ומסתפק היכן המקום המעולה לחנך את בניו, עלול לערב בשיקול דעתו גם ההפרש בשכר הלימוד ויצא שכרו בהפסדו, שעל ידי שמחמיר במצות מעשר גורם למעט בצרכי גבוה.

ועל כן נראה, שבכל דבר הנוגע לעניני רוחניות כגון חינוך הילדים או החזקת בניו הנושאים הלומדים ככולל, מותר מעיקר הדין ליקח מכסף מעשר אפילו כפי גוונא שנותן בלאו הכי. וטעם הדבר שמעיקר הדין עשירית מנכסיו אינו בדוקא לצרכי עניים, אלא לכל צרכי גבוה וכמו שכתבו הפוסקים שיכול לקחת מכספי המעשר גם למצוה כשלא היה מוציא על זה בלאו הכי. וכיון שאם נאסור עליו ליקח מכסף מעשר אם היה נותן בלאו הכי הלא עלול על ידי זה להגרם שימעט בחינוך בניו או להמנע מהחזקת בניו שיוכלו ללמוד ויתמעט צרכי גבוה כמו שכתבתי לעיל, משום הכי לא קיבלו על עצמם ככהאי גוונא להמנע מלקחת כסף מעשר. אלא אם כן הוא דבר שבחובה ממש, שבזה אין חשש שיוכל להשתמש מחיובו. ורק אם אפשר ראוי שיתן משל עצמו ואת המעשר ישראיר לעניים, אבל לא להקל חס ושולום בחינוך בניו ובנותיו ובהחזקתם. אבל בעניני גשמיות כגון פרנסת בניו, בזה אמרינן דאין לו ליקח לזה מכסף מעשר אם היה נותן בלאו הכי, וכדברי רבינו החזון איש. [ומכל מקום לאתרוג מהודר וכדומה אינו ראוי ליקח מכספי מעשר, שאינו ראוי להתחסד לצורך עצמו על חשבון עניים. (עינין "השוכות והנהגות" ח"ב סימן תסה) אבל לחינוך בניו כנ"ל אין לך זכות כמוהו]. ודע יסוד ועיקר גדול, דאף ככהאי גוונא דמותר מדינא ליקח מכסף מעשר כדי להחזיק את בניו שיוכלו ללמוד תורה, מכל מקום כיון שאינו לוקח מכספו אלא מכסף מעשר, מפסיד הוא משכר מצות תלמוד תורה לבניו, ומקיים במעות אלו רק מצות צדקה. מה שאין כן כשמחנכם משל, ומעות המעשר נותן צדקה לעניים, שאז מקיים גם מצות צדקה וגם זוכה לקיים בשלימות את המצוה ללמד את בנו שהיא מצוה גדולה מאד, והוא שותף בתורתו. (השוכות והנהגות ח"ה סימן רפג, ב)

חידה שבועית

איפה גזר מרצבים עליו. שמים אלול רפה, ולא אלוהים אלול?

תשובה לחידה פר"ש: ע"פ שנים עדים או שלושה וגו' לא יומת ע"פ אחד (י"ו). תשובה לחידה: שיינים.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת זיק להולדת הבן משפחת אייזנברג לנשואי הבת משפחת רפופרט לנשואי הבת ולהולדת הנכדה משפחת פרידמן – פוקס להולדת הבן הנכד משפחות רזנברג – ספייר להולדת הבת הנכדה משפחת קובנר להולדת הבן משפחות לוי – הכס להולדת הבת הנכדה משפחת שלמה רפופרט להולדת הבת **גני הדר-עמישב:** משפחת קובנר להולדת הנכד משפחת בני דרוק להכס הבן יונתן נ"י לעול תורה ומצוות משפחות מרדכי סלושץ לאירוסין הבת הנכדה משפחת רוטנברג לנשואי הבן

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 503

המאמר

שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעלו נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

כי תצא

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

רבי עזרא עטייה זצ"ל ראש ישיבת פורת יוסף, זכה להשגחה פרטית ולסייעתא דשמיא על כל צעד ושעל. כך היה גם כאשר עסק רבי עזרא באחת הסוגיות שבמסכת חולין: "מצא קן בראשו של אדם, מהו?" (דף קלט עמוד ב) ציבור גדול של שומעי לקחו ישבו סביב השולחן והאזינו בקשב רב. היו בהם סוחרים אמידים, אנשים בעלי רמה אינטלקטואלית גבוהה ועוד. לשמע דברי הגמרא והסבריו של הרב, הגיב אחד מהם בחצי חיוך: "והלוא מדובר בדברים בלתי מצאויותיים, דברים שאינם יכולים להתרחש בעולם! על ראשו של איהו בן אדם יקנו ציפורים?". כל מה שהגמרא אומרת, אמת ויציב הוא. אלו דברים אמיתיים שיש להם אחיזה במציאות, הבהיר רבי עזרא. "זה לא ייתכן!" עמד האיש על שלו, "זהו תיאור מופרך לחלוטין!" אין לי ספק כי אלו דברי אלוקים חיים, אמיתיים ונכונים! הבהיר רבי עזרא בנועם שוב ושוב. אך דעתו של האיש לא נחה. הוא המשיך לטעון כי לא ייתכן מצב שבו אדם ישא קן ציפורים על ראשו. בראות רבי עזרא כי הוויכוח מפריע למהלך השיעור וכי האיש משמיע דברים שאינם ראויים, התפלל בלבו: "ריבנו של עולם, עזור לי לשכנע את האיש ואת כל התלמידים כי אכן, התיאור שמביאה הגמרא הוא אמת ויציב, ויש בו אחיזה במציאות". הלומדים המשיכו בשיעור, מנסים להסיח את דעתם מהוויכוח הסוער. רבי עזרא המשיך ויחד אתם לעומקה של גמרא, אך אוויר טעון עדיין היה תלוי בחלל. לפתע סבה הדלת על צירה, ואחד הסוחרים שבעבר נמנה עם המשתתפים בקביעות בשיעור, הופיע על המפתח. "שלום עליכם!" בידרו רבי עזרא בלבבותיו, "זה זמן רב שלא השתתפת בשיעורים. היכן היית?" "זה עתה שבתי מהודו ממסע עסקים שערכת", סיפר האיש, "הגעתי לשם כדי לרכוש סחורה, הסתובבתי בשווקים במשך ימים ארוכים ואני מוכרח לספר לכם על דבר מה מוזר שראיתי שם. כידוע לכם, היהודים מוזרים ומנהגיהם מוזרים, אבל לא העליתי על דעתי להיכן הדברים מגיעים, עד שלא חזיתי בעיניי. יש אנשים העומדים בקרן הרחוב בלי תנועה, ניצבים כפסלים דוממים במשך יום, יומיים ואפילו שלושה ימים. הדבר המדהים ביותר היה לראות אדם שעמד בלי נוע, עד שציפור החלה מקננת על ראשו. הוא לא טרח אפילו לנופף בידו, לגרש את הציפור ולהסיר את אניצי הקש שאספה והניחה על שערתיו טרם עמדה להטיל על ראשו את ביציה!" התלמידים עצרו את נשימתם והעבירו מבטים נדהמים בין רבי עזרא ובין האיש שחלק עליו. הסוחר שב מהודו לא הבין מדוע סיפורו נתקל בשתיקה רועמת ובהתרגשות פנימית עזה כל כך. בהשגחה פרטית משמים כיוונו שהסוחר יחזור מהודו בדיוק בזמן ויכנס בזמן השיעור, לספר את סיפורו המדהים! האיש התיישב מול הספר הפתוח וביקש להצטרף לשיעור, אבל במקום זאת שמע את רבי עזרא פונה אל אחד הלומדים ואומר לו: "עליך להכריז עכשיו בקול גדול: 'משה אמת ותורתו אמת!' עוד ימים ארוכים שחו הלומדים באונו כל חבריהם ומכריהם את דבר הסייעתא דשמיא המיוחדת שזכה בה רבי עזרא, כנאמר 'שרם יקראו ואני אענה, עוד הם מדברים ואני אשמע' (האיש על העדה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

כי תצא למלחמה על איבך ותגנו ה' אלוך בידך ושבת שבו: סיפר בנו של רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל: פעם אחת בליל שבת, כאשר הסבנו לסעודה אצל השולחן, שמנו לב כי פני אבא אינם כרגיל. לשאלת אבא אם אינו חש בטוב, ושמא דרוש להזעיק אליו את הרופא, ענה אבא: "בעוד כמחצית השעה יבוא התלמידים, ועדיין יודע כיצד להסביר להם את הגמרא שנלמד הערב". כעבור שעה קלה הרגשנו פתאום שרוח אחרת עמו, התפזרו העגנים שהקדירו את פניו, והוא מבשר לכולנו: "יש לי סיעתא דשמיא - אני כבר יודע איך להסביר להם את דברי הגמרא". מעכשיו יכולנו כמובן להמשיך בסעודת שבת כרגיל. שרנו זמירות, עד שסיימנו וברכנו על המזון. לאחר מכן התקיים השיעור כסדרו ובמהלכו התברר לנו מה השריד כליך את אבא. באותו ליל שבת עמד לבאר להם את דברי הגמרא במסכת קידושין (כ"א ע"ב) "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע", שאם אין הקב"ה מתיר למי שמשנתף במלחמה עם האויבים", "אשת יפת תואר" ישאנה באיסור. הוא חיפש את המילים המתאימות עבור הצעירים בענין כה רגיש ומורכב מבחינה השקפתית. כיון שהאירו מן השמים את עיניו פתח ואמר להם: "הלכה זו שנלמד הערב מחייבת את כולנו, כל יהודי באשר הוא, לקיים את מצוות התורה בשלימותן ללא שום הוראת היתר והתחמקות. הלכה זו אומרת, שעמדה תורה על סוף דעתו וכוחות נפשו של האדם, ובאותו דבר שבאמת לא יוכל לקיים את אזהרותיה לא הטילה עליו איסורים. נמצאו למדים, שבכל שאר אזהרות התורה הננו בהחלט מסוגלים לעמוד ולקיים אותן. ומכאן שאף אדם אינו יכול לפטור את עצמו באמתלא "איני מסוגל" אין זה לפי כוחותי" שכן ראינו פה כי התורה בהחלט מתחשבת באי-יכולתך, בחולשתך, ואלמלי היו נכונים דבריך לא היתה מטילה עליך את המצוות... לאחר דברי הקדמה זו, המשיך אבא להרצות את השיעור הנוכחי כהרגלו, גמרא ופשט, ולא נזקק יותר להבהרות בנושא הנידון. (מלך ביפיו)

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אותו ולא ישמע אליהם: הרב יהודה דב זינגר זצ"ל בסיפרו "זיו המנהגים" כותב: זכור אזכור ביראה ורעד מה ששמעתי מהצדיק רבי חיים אלעזר שפירא ז"ע רבה(אב"ד) של מונקאטש שזכיתי להיות מיושבי שולחנו בעת שהותו בבודאפשט, רברי התעוררות שאמר בפני קהל ועדה, בפרשת כי תצא, "כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שומע בקול אביו ובקול אמו" ושאל איך אפשר להיות שלאיש יהודי תמים ומאמין יהיה בן עז פנים שאינו שומע בקולם... אלא אם הבן והילד שומע בגיל צעיר שהאב קם באשמורת הבוקר ואומר ברכת התורה בקול רם, ובמשך כל היום שומע מאביו, איך שהוא עובד את הקב"ה, והאם, בעת הדלקת הנרות, משמיעה קולה, עם דמעות זולגות, איך שהיא מתפללת ומתחננת עבור בניה, "שיהיו אנשים חכמים בחכמת התורה ויראי השם ובנותיה יהיו הולכות בצניעות ומחונכות במידות ישרות, עם אמונה פשוטה", באופן זה אין לפחד ולדאוג שהבן יהיה בן סורר ומורה, אבל איך אפשר שיהיה לאיש בן סורר ומורה במקרה שאיננו שומע "קול אביו" ו"קול אמו" איך שקולותיהם בוקעים למרומים ומגיעים לשחקים בעת עבודת השם, אבל אם כן הוא שומע אותם הקולות אזי הוא מחוסן ומבוטח שילך בעקבות אבותיו בדרך התורה הקדושה והיראה הטהורה

על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך: התורה באה ללמדנו, כי כשרואים רוצחים נתעבים כאלה הפוצים לאבר אומה שלימה, עלינו לדעת כי לא בבת אחת נפלו לדיוטא שפלה זו. ראשיתו של מעשה נעוץ בשרשים קדומים של העדר דרך ארץ - "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים". שכן התנכרות לצרכי עם רב העובר במדבר, והימנעות מהצעת לחם ומים עבורם, היא היא שורש ההתדרדרות הנוראה, אשר ראשיתה מנהג דרך ארץ, וסופה שכירת בלעם לקלל אומה שלימה. (ורכי מוסר-פנינים משולחן גבוה)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

קרה פעם שלאחד מהמתפללים בבית כנסת מסוים נולדה בת, והוא התכונן שלשבת קודש יעשה "קידוש ויתן שם" לביתו החדשה. הוא הכין קידוש עם כיבוד בשפע רב, והנה קראו אותו לעלות לתורה, בידך וקראו ושוב בידך, והגבאי עושה מי שברך לילדת, ואמר לאבי הבת ויקרא שמה בישראל? ואבי הבת אמר "דרור", התחיל הגבאי וצועק לא זה שם לילד לא לילדה, ומתעקש, ואבי הבת גם מתעקש "דרור". הגבאי לא הסכים בשום אופן, איים אבי הבת שהוא הולך מכאן ולוקח איתו את הכיבוד של הקידוש והמשקאות, ואת כל מה שהביא. כדי להשקיט את המריבה התערב רב בית הכנסת ואמר (במליצה) שלפי דעתו אפשר לקרוא גם לבת "דרור", שהרי בזמירות של שבת קודש יש זמר שמתחיל כך "דרור יקרא לבן עם בת", הרי מוכח שאפשר לקרוא לבת בשם דרור... האב, הקרובים והמתפללים נשמו לרווחה, והכל בא על מקומו בשלום. (בסוף הוזה)

"ענין של טעם"

טעם העונש שנענש עמלק יותר מכל העמים, בעבור כי כל העמים, שמעו וידגוון ופלשת, אדום, מואב, וישבי נענעו נמוגו, מפני פחד ה' ומהדר גאונו, ועמלק בא ממרחק, כמתגבר על השם, ולכך אמר לו ולא ירא אלוקים. (רמב"ן)

"מפי כתבם"

מתקרב יום הזכרון של האי סבא קדישא, קדוש ישראל, רבן של כל בני הגולה, מרן החפץ חיים זצ"ל, שאין לנו מושג מגדלותו וקדושתו, אבל אולי בכל זאת נוכל להתעורר במקצת לזכרו. החפץ חיים חיבר הרבה ספרים: חפץ חיים, משנה ברורה, אהבת חסד ועוד. אבל אצל כלל ישראל הוא נשאר בשם "החפץ חיים". ואכן הוא היה חפץ חיים, הוא חפץ בחיים האמתיים, בחיים הנצחיים. בספר חפץ חיים על התורה, מסופר שבעת ההפסדת ספריו נכנס בשיחה עם נער בן חמש עשרה מתלמד במלאכת הדפוס, והנער סיפר שהשכיר את עצמו בשכר נמוך למשך חמש שנים, ללמוד את המקצוע, והוא מקוה, שאחרי הזמן הזה ידע את המלאכה ויכול להרויח את פרנסתו. כשחזר לביתו לראות את חפץ חיים שהנער הזה עורך אותו לתשובה, כי אם הוא הקדיש חמש שנים שלמות מהחיים שלו שהם סך הכל שבעים שנה, ואם כן חמש שנים הן חלק אחד מארבעה עשר מחייו, והקדיש אותם ללמוד מקצוע, כדי שאחר כך יוכל להתפרנס, והיה מוכן לסבול לצורך זה חיי דוחק ועבודה קשה, אם כן כמה צריך כל אדם להקדיש מזמנו שלו להכין את החיים הנצחיים, חיי העולם הבא וכמה צריך לנצל כל רגע מהחיים שלו כאן, להכין את החיים הנצחיים שהם לעולמי עדי. והרב מפוניבז' זצ"ל סיפר על החפץ חיים שלא היו לו הרבה ספרים וקנה רק ספרים שממש היו נחוצים לו, ואמר את טעם הדבר להרב מפוניבז' [שהיה מתלמידיו] "איך לי הרבה ספרים, כי בכדי לקנות ספר צריכים כסף, ולהשיג כסף - צריך זמן, וזמן - הרי הוא החיים, ואיך אתן את החיים שלי או חלק מהחיים שלי, בשביל ספר, בזמן שאין הכרח ללימוד עצמו בקנייתו". מפורסם בעולם הפתגם "זמן זה כסף", פירוש - חבל לבזבז זמן סתם הרי אפשר להרוויח כסף בזמן הזה. והחפץ חיים אמר להיפך "כסף זה זמן, וזמן זה חיים, וחבל לבזבז חיים עבור הכסף" (אור לישרים - רבי אורי שרגא הלוי קלדרמן זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: כל איסורים שבתורה בשתייה היא ברביעית? היכן מצינו על איסור שיהיה אפילו בפחות מרביעית?
תשובה: שיעור שתייה להתחייב עליו ביום הכיפורים, קבלו חז"ל כמלא לוגמיו והוא פחות קצת מרביעית, שכן הלכה למשה מסיני שכל אדם מתיישב דעתו קצת, כמלא לוגמיו שלו, והוא פחות מרביעית באדם בינוני. (ספר החידות)

בְּרַגְעַ קֶטַן עֲזַבְתִּיךָ וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבְּצֶךָ: באותן שנים אימות, כאשר עשן שחור היתמר בשמי אירופה והעלה עמו בסערה למעלה מ־6 מיליון יהודים, ניצל אפרים בדרך לא דרך, איש לא ידע איך וכיצד. הוא נותר שריד בודד מכל משפחתו, הוריו, אחיו ואחיותיו, שכולם הפכו לטרף בידי חיות האדם הנאציות. את זכרם שלא ימוש מליבו, הנציח אפרים הגבאי בתנוכית בית הכנסת. תנוכית פשוטה ומוזהבת בחלקה, שהציב על חלון בית הכנסת מדי שנה. מעולם לא שכח להציב בצמוד אליה את השלט המצמר, בו מצוינים שמות הוריו, אחיו ואחיותיו, שכולם עלו בסערה השמימה, על קידוש ה'. באופן לא צפוי לחלוטין, התרחש באחת השנים מעשה אשר לא ייעשה. אחד ממתפללי בית הכנסת, שכנראה לא היה מודע למטעני הרגש האצורים בתנוכיתו של אפרים הגבאי, גמר אומר להנציח את אמו בתרומת תנוכיתו לבית הכנסת. בערב תנוכה, נכנס להיכל בית הכנסת, הסיט את תנוכיתו של אפרים הצידה, והציב תנוכיתו מפוארת משלו. בכך לא הסתפק האיש, אלא הטיב את הנרות והכינס להדלקה, שהוא יבצע כמובן, בעוד שעות ספורות... לקראת עת הדלקת הנרות, החל רחש של הלם וחרדה בין המתפללים, שהחלו להתגודד ולדון על העוול הנורא שעשה האיש. אך אפרים אזור עוז, ניגש ואמר באצילות: לא נורא, באמת לא נורא. התנוכית של הרבה יותר יפה משלי, אתן לו להדליק... מלוותר אף פעם לא מפסידים, על בשרי למדתי זאת, זה יכול אפילו להציל חיים! הוסיף, בהזדמנויות רבות גם בדברים של ממון בין שכנים וחברים, אפרים היה מוותר פעם "הוכיח" אותו אחד מידידיו על שתמיד הוא מוותר על אף שהצדק עמו, כתשובה לאותו ידיד, חשף לראשונה את נס הצלתו בימי האימה: בן 10 בלבד היה אפרים, כשכוחות הנאצים כבשו את ד'עברעצין', ובשיתוף פעולה עם ההונגרים - שונאי ישראל, ריכזו את כל היהודים בגטו, באותו יום נוראי, העירו החיילים ההונגרים את כל יהודי הגטו בשעת בוקר מוקדמת, ופקדו עליהם להגיע בזריזות לתחנת הרכבת. כל היהודים החלו להידחף אל קרונות המשא שהועמסו עד להתפקע... אמו של אפרים, עמדה לצד חמשת עולליה, ונהרפה יחד עימם אל תוך קרון הרכבת, וא, נשמע מהרציף קול בכי מצמר וקורע לב. ילדה קטנה עמדה שם, אמה ומשפחתה כבר שהו בתוך הקרון, אך היא נותרה בחוץ. ההונגרים הרשעים ניסו להחפה פנימה, אך הבינו כי הדבר לא יתכן, הקרון כבר דחוס ועמוס ואין בו מקום למחש. הילדה הקטנה שנתורה בודדה על שפת הרציף החלה ממרדת בכבי חסר מעצורים... קול בכיה הגיע לאוזניו של אפרים, וכהרף עין - החליט לוותר. הוא קיבל את רשות אמו למהלך, ומיד קפץ מהקרון, ונתן לאותה ילדה להידחף פנימה במקומו ולהתאחד עם משפחתה. 'אני כבר אמצא מקום בקרון אחר' - ועק לאמו בודדה מהרכבת, ומיהר לחפש בין הקרונות מקום להניח את כפות רגליו... אפס, יתר הקרונות כבר היו תחומים ונעולים, וההונגרים מיהרו לנעול את גם את הקרון ממנו יצא, והרכבת יצאה לדרך, שועטת בואכה אושוויץ. אפרים בן העשר ויתר על מקומו, אך נותר בודד ועוזב, ילד אומלל שאפילו משפחתו אינה עמו... הוא הסתובב לאחור, ונילה כי נותר לבד, ללא מבר וגואל, בגטו ריק מאדם. באותם רגעים אפרים נשנק בכאב כשסיפר זאת: 'ברבות הימים, כמו שאתה מבין, הרכבת הגיעה לאושוויץ, ושם' - פרץ אפרים בכבי מר, 'הם כולם נהרגו, נשרפו... רק אני נותרתי בחיים! וזאת אתה רואה אותי עכשיו חי וקיים' - הוסיף אפרים בקול נשנק מרמעות, 'אז רואה אתה עדות חיה לכך שבסופו של דבר - הויתור תמיד משתלם, תמיד משתלם. הויתור לא רק משתלם, הוא יכול להציל חיים' - אמר אפרים והגביה את קולו, מקנח את דמעותיו הזולגות... 'נותרתי שריד בודד לבני משפחתי, ואף זכיתי להקים משפחה ולהנציחם בזכות זאת! ('האמתני ואדבר, כיבוד הורים בהלכה ובאנדרה)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

כל הדאגות אסורות, מלבד הדאגה על הדאגות.. (רבי ישראל סלנט)
כל תיבה ותיבה כל מאמר חז"ל מאיר לי כשמש בצהרים. (רבי ישראל סלנט)
אין עומק התורה שבעל פה מתגלה, אלא אחרי רוב השקידה והעמל. (נפש החיים)

נר לשולחן שבת

פרשת מי תצא

גליון 837 תשפ"ג

לע"נ ר' שלום בן מרים ז"ל
י"א אלול

לע"נ מרגלית בת חנה ע"ה
כ"א אלול

כיון שרצה שישמע לו, נתן לו סכום נכבד, שש רייכסטלר במתנה, כדי שיקנה שישה כסאות, למען תקל עליו העקירה מבית אביו, שם השתמש בכל חפצי אביו. הבטיח החתן למלא רצונו ונסע החותן למקומו.

החתן קיים הבטחתו, אף על פי כן הצר לו לקנות כסאות חדשים ודחק עצמו לשבת על ספסלים.

עבר זמן ונולד להם בן למזל טוב. באה האם לבקר ולסעוד את בתה אחרי הלידה. כאשר לא ראתה את הכסאות כמשפט, הקפידה מאד ואמרה לחתנה: "הלא בעלי נתן לך שש רייכסטלר, שתוכל לחיות כמנהג אנשים חשובים היושבים על כסאות". החתן דחה אותה באומרו עוד חזון...

והנה ארע אסון, הבת נפטרה תוך ימי הלידה. עתה דרשה האם מחתנה שיחזיר את הכסף, טענה שהם נתנוהו על מנת שתהנה בתם, ועכשיו אחר שלא נתקיימה מחשבתו בטלה המתנה.

החתן התעקש ואמר שמה שנתן נתן ולא רצה להחזיר את הכסף. תבעה אותו חמותו לדין תורה.

הגאון רבי מאיר פונר, ה"בית מאיר" כתב: עם שהרבתי לדבר על לבו שיעשה על כל פנים הטוב והישר ויחזיר את הכסף, לא אבה שמוע לי, רק אם אומר לו שמדין גמור צריך להחזיר.

דן ה"בית מאיר" בהלכה זו לצדדיה, שהרי מצאנו שיש ללכת אחרי אומד אף להוציא ממון, ובוודאי כאן שנתן את הכסף במפורש על מנת שיקנה כסאות.

אכן בנידון זה אפשר שהאומד נתקיים במה שמילא רצון חמיו שיעקור דירתם, שזו היה עיקר כוונתו, ואפשר כי גם אם ידע שלא יקנה כסאות לעולם, שיחד אותו באותם שש רייכסטלר.

על כן מי יכניס עצמו להוציא ממון. זהו שקשה בידינו ממונות. והונח לי מאד שלא באתי לידי מידה זו לתקוע עצמי בדבר הלכה זו!

(שו"ע אה"ע"ו "צלעות הבית" ג)

"בננו זה סורר ומורה" --- איננו שומע בקול אביו ואמו". (כ"א י"ח)

הגאון רבי אברהם יעקב פאם - אם רוצים להשפיע על הילדים "דרך ארץ", הם חייבים לראות את ההנהגה של דרך ארץ אצל אביהם ואמם. ההורים צריכים "לכבד" את הילדים בזמן שמדברים עימם ובעת שמבקשים מהם.

זה מה שראיתי אצל אמי עליה השלום ... ובערב שבת, זמן בו בדרך כלל האם טרודה ועייפה. בעת שביקשה משהו מאיתנו היה זה בדרך כבוד. מעולם לא שמענו ממנה צעקה, לא הטיחה עלבונות, לא שמענו ממנה מעולם מילה שאינה "נקי שבנקי".

אם הילד רואה ושומע הנהגה כזו אצל האבא והאמא, דבר זה משפיע עליו יותר מהכל. הכלל לחנך בנחת, בלי כעס וזלזול, זה מה שנקרא "חינוך לדרך ארץ".

"שותא דינוקא בשוקא ... ילד מדבר ברחוב באותו אופן שאביו ואמו מדברים בבית!" (מורה צדק)

"כי תבנה בית חדש". --- "וכתב לה ספר כריתות". (כ"ב ה' כ"ד ב')

ר' זרח ברנט איש מעש גדול היה, ממייסדי המושבה פתח תקווה. הוא התיישב בפתח תקווה אבל את משפחתו החזיק ביפו, ובכל יום שישי היה בא ליפו, לעשות איתם את השבת.

לבסוף פקעה סבלנותה של אשתו, שהיתה ילידת לונדון, והיא תבעה את בעלה לדין תורה לפני הגאון רבי שמואל סלנט. טענה האישה, שרוח שגעון נכנסה בבעלה והוא יושב בין ביצות מים, מקום יתושי מוות וסכנה.

פסק רבי שמואל סלנט, שהאישה צודקת ורשאית לתבוע גט מבעלה, אם יתעקש להמשיך לשבת בפתח תקווה.

אמר ר' זרח ברנט: "רבינו, אם יש במעשי שגעון, הרי הגט שאתן אינו גט, שכן משוגע אינו כשר לתת גט..."

חי"ך הרב סלנט ואמר: "גם אתה צודק..." פייס רבי שמואל את אשתו של ר' זרח והיא הלכה אחריו. (ס"ה)

"כי יהיה ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט ושפטום". (כ"ה א')

עוד בית חדש שיביא שלא יהיה חלילה גט כריתות

ראובן השיא את בתו לאחד. לאחר שלשה חודשים בא לעיר בה גרו, לראות בשלום בתו, ולא נחה דעתו בדירת בתו בבית חמיה. דיבר על לב חתנו שיעקור דירתו וידור בבית לעצמו.

על הקשר בין עומר להתעמרות

יפת תואר: "לא תתעמר בה". (כ"א י"ד) גונב נפש: "כי ימצא ... והתעמר בו". (כ"ד ו')

שכחה: "ושכחת עמר בשדה". (כ"ד י"ט)

ביאר רש"י הירש: עומר הוא אלומת שיבולים. 'התעמר', פירושו, ליצור לעצמו עומר, להפיק רווח ותועלת. נמצאת הוראת התורה "לא תתעמר בה" לא תשתמש בה (ספרי). אסור לך לנצל אותה לעבודה. כעין זה הביאור ב"גונב נפש", אל תנצל אותו לצרכיך.

בפר' משפטים הוא שונא, בפרשת השבוע כבר אה, היאך? עזרה לזולת! (רמב"ם כ"ה)

השבת ט' באלול הוא תאריך יקר בתולדות עם ישראל

ביום ט' באלול שנת תרכ"ג נולד באיוויע, עיירה קטנה בפלך וילנה שבליטא, בן לרב המקומי הגאון רבי דוד שלמה גרודז'ינסקי ויקרא שמו חיים עוזר. לימים רבן של כל בני הגולה.

עברו עשרים שנה, ביום ט' באלול תרמ"ג, רבי חיים עוזר, "העילוי מאיוויע" נשא לאישה את לאה, בתו של הגאון רבי אליהו אליעזר גרודנסקי, חתנו של רבי ישראל סלנטר, מגדולי רבני וילנה, ומאז רבי חיים עוזר התיישב בוילנה בקביעות.

חותנו של רבינו היה לא רק גדול בתורה וחכם כביר, אלא עסקן בצורכי ציבור מסור ומפורסם. ביתו שימש בית ועד לגבאי וילנה. רבי חיים עוזר היה מנהיג וגאון הדור. אלקים חננו בכל הסגולות הדרושות למנהיג ישראל. גדול בתורה, חריף עצום, חכם נפלא, זכרון מזהים, אציל רוח, מידות מפוארות, ענו וסבלן, עסקן מסור. (עפ"י "אחיזר" מאת ר' שמואל רוטשטיין)

נב. חובה עלי לציין כי יש מפקפקים בתאריך זה של ט' אלול וראיות בידם... לדוגמה, הגאון רבי יצחק קוסובסקי, גיסו של רבינו כותב שהחתונה היתה בסוף חודש אלול (סוף שו"ת "שאלת יצחק"). (רבי דוד קמיניצקי - קובץ "תבונות" ובספרו המעמיק והמויחד "רבן של בני הגולה" ועיי"ש)

היה זה בעת פרידתו של רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי לאחר שהייתו הממושכת בישיבה בעיירה מונטריי שבשווייץ. אחד הבחורים, רבי זכריה ברקוביץ שליווה את רבינו לתחנת הרכבת, ביקש ממנו ברכה שתשאר חרותה בו לתמיד.

אמר לו רבי חיים עוזר: "לא כל אחד יכול לרוץ לרבי מנחם זמבא. יהיו לך שאלות במשך החיים ולא תמיד יהיה לך את מי לשאול. יהיו מצבים שתעמוד לפניהם שתתלבט כיצד להתייחס אליהם. האם זהו "דבר יהודי" או לא.

אתן לך כלל לפיו תנהג: "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום". אם זה "נועם" - דע לך שזה יהודי, שזו תורה. אם זה לא "נועם" - דע לך שזה לא יהודי!"

הוסיף ר' זכריה: "ראו כמה ענו היה רבי חיים עוזר, הוא לא אמר לא כל אחד יכול לרוץ אלי, לשאול אותי, אלא הזכיר את רבי מנחם זמבא..." ("מנובחר דרך מונטריי לירושלים")

פנקס הקבלות של רבי חיים עוזר

לדבר רק דברים שיש בהם צורך ותועלת! להתרחק מן הכעס עד קצה האחרון! לעיין בכל יום לכל הפחות שעה קלה בספרי מוסר... ולחשוב בכל יום חשבון הנפש. (שנת תרצ"ד)

"וכתב לה ספר כריתות". (כ"ד ב) -- "רני עקרה לא ילדה". (הפטרות השבת)

אביו של רבי חיים עוזר וגם סבו, הגאון רבי משה אריה, שהיו מגדולי ליטא ישבו על כסא הרבנות של איוויע. יש סיבה מאד מיוחדת מפני מה קבעו את משכנם באיוויע הקטנה ולא עזבוה כל ימיהם, על אף הצעות רבנות מקהילות גדולות ונכבדות.

בני המשפחה היו מספרים, שהגאון רבי משה אריה היה חשוך בנים שנים רבות עד שהחליט בהתאם לדין להפרד מאשתו. בינתים הוזמן לכהן ברבנות איוויע. בעוברים למקום החדש החליטו הרב והרבנית לדחות את הגירושין לשלש שנים, אולי ישונה מזלם בשנותם את מקומם וה' יפקדם בזרע של קיימא.

תפילות הזוג התקבלו במרום ואלקים ברכם בבנים. הרבנית בהכירה טובה לעיירתה החליטה שלא לעזובה לעולם. גם הבן רבי דוד שלמה שהיה נחשב מגדולי ליטא, אף הוא קיבל על עצמו משום כיבוד אב ואם את החלטת הוריו ושומר אמונים לאיוויע הקטנה. ("אחיזר")

רבי חיים עוזר כינה בחיבה את עיירת ילדותו איוויע "קרית חנה דוד", על שם הוריו. אביו, הגאון רבי דוד שלמה כיהן בה ברבנות ארבעים ושש שנים. ("בסופה ובסערה" ועיי' "נר" מטו"מ תשע"ז)

"כי ישנו אחים יחדיו... ולקחה לו לאשה ויבמה". (כ"ה ה)

מעשה שהיה בעיירה דולהינוב בשנת תר"ס. הגאון רבי יהודה לייב רודרמן, אב"ד דולהינוב, סידר גט לשכיב מרע-חולה מסוכן.

מאחר שלא היה להם ילדים, פחדו שהאישה תיפול לעיגון. שאלו את החולה אם יתן גט לאשתו ואמר הן. בעת ציווי הרב על הסופר והעדים היה החולה שפוי בדעתו, אלא שבעת כתיבת הגט כבר לא יכל לדבר, אכן בדקוהו וראו שהוא מבין. אחר כך, כאשר שאלוהו אם לתת את הגט לאשתו, לא דיבר ולא רמז בזה מחמת כובד החולי ולא היה בכוחו להחזיק את הגט.

הרב רודרמן בכל זאת ציווה לתת את הגט לאישה, וסמך דבריו על דברי רבי שמעון שזורי בהלכה זו של מסוכן.

אחר כך אותו חולה מסוכן דיבר מעט משפטים, ויאמרו לו על מסירת הגט ונתרצה. ותוך מספר שעות שבק חיים.

על פי הרב רודרמן קיבלה האישה כתב פטור ונישאה לאחד פה. אלא שעתה הרב המסדר הסתפק וחשש על הגט משני טעמים.

א. אולי דינו של רבי שמעון שזורי במסוכן רק היכן שהוא בעצמו מבקש לתת גט. ב. כיון שהחולה השתק בעת כתיבת ונתנית הגט ולא נבדק כדין, אולי לא היה בר דעת באותו זמן.

כיון שהוא מקום עיגון גדול, שהיבם הרחיק נדוד ולא נודע מקומו. שלח שאלתו לוילנה, אל רבן של ישראל, רבי חיים עוזר.

רבינו השיבו כ"ח טורים של תשובה (סימן כ"ה בשו"ת אחיעזר):

א. דין "מסוכן" כוונתו שיגרשו את אשתו בשליחותו, שיהיה כפי היכולת, שיעשו כל טצדקי לגרשה, אף אם לא יהיה בכוחו לתת.

ב. רבי שמעון שזורי דינו בכל גונו, ולמעשה כיון שהיה שפוי אחר כך אין לחשוש שלא היה שפוי בעת כתיבת ונתנית הגט.

למעשה התיר את האישה, אם יסכימו עימו רום מעלת הרבנים הגאונים, כיון שהוא מקום עיגון ושעת הדחק שכבר נישאה.

"כנסת הגדולה" שמעו משמו של הרבא"ח, שהיה נותן טעם למנהג שנותנים גט לשכיב מרע, שאין לו בנים, אע"פ שבגט הזה מבטלים מצות חליצה או יבום, מפני שנתנית גט היא מצות עשה. (ק"ט)

"כי יקח איש אישה חדשה". (כ"ד ה)

ראש ישיבת פוניבז', הגאון רבי שמואל רוזובסקי מיעט לסדר קידושין, מלבד לבני משפחתו ומקורביו. בפעמים בהם סידר קידושין לבחורים מטעמים שונים, ביקש רשות מהמרא דאתרא. והסביר רבינו, כי בתור בן של רב ידוע לו ש"סידור קידושין" שייך לרבנים. בעודו ילד, באותם שבועות שהיה לאביו "סידור קידושין" היה להם מה לאכול בבית, ואילו בשבועות שאביו לא סידר קידושין, לא היה מה לאכול בבית...

בהקשר לכך סיפר רבינו שבזמנו, ר"ח אלול תרצ"ג התקיימה חתונה בעיירת הקייט דרוזניק, שהשתתפו בה גדולי הדור. החתן היה בנו של ראש ישיבת מיר, רבי אליעזר יהודה פינקל, והכלה נכדתו של רבי חיים מבריסק. לסידור קידושין כיבדו את רשכבה"ג רבי חיים עוזר, אך הוא סירב ואמר שיש כאן את ה"מרא דאתרא" והתפקיד שייך לו...

הפסוק בפרשת השבוע שגרם לשריפת ספר תורה!

בזמן חורבן הבית, בשעה שנכנסו עובדי כוכבים להיכל, בני עמון ומואב נפנו על ספר התורה. אמרו, ספר זה שכתוב בו "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'" - ישרף באש. (כ"ג ד', יבמות טז:)

כפי שנכתב במגילת איכה "ידו פרש צר על כל מחמדיה" - "מחמדיה" זו התורה, "פרש" אלו אותיות 'שרף'. (מהרש"א שם)

עמון הצרו לישראל לפני ואחרי הגלות. לפני הגלות: הם אלה ששידלו את נבוכדנצר לבוא ולהחריב את ירושלים. (סנהדרין צו:)

אחרי הגלות: העמונים תושבי העיר הומניא לא היו הומנים... הציקו ליהודי פום נהורא הסמוכה. (יבמות טז: ועיי' רש"י קידושין עב:)

שומרי משמרת הקודש

גיליון ק"ג

אלול תשפ"ג

גיליון חודשי לחיזוק והתעוררות בענייני תפילה וכבוד ביהמ"ד

מלב אל לב

התבוננות לאור התקופה

חבר יקר!

שלום וברכה

חודש אלול פתח את שעריו, קול השופר מהדהד באוזנינו.

אם תבחין באדם שמתייחס אל כל הנושא של 'אלול' בקרירות ובאדישות, הלא תתחלחל, איך יתכן, וכי לא נוגעת יראת שמיים בלבבו, איך יכול להיות שחודש התשובה אינה פועלת בלבו שום תזוזה, וכי אינו מבין שיום הדין קרב ובא, בעוד פחות מחודש, יעברו כל באי עולם כבני מרון לפני אדון כל.

אכן השאלה חודרת ונוקבת עד לתהום. אך לא פחות גרועה מכך היא התייחסות שונה מעט לחודש אלול והיא תחושת רפיון ידיים וייאוש. ישנם רבים שחודש אלול נתפס אצלם בתנועת ייאוש, מה הם כבר יכולים לעשות, וכי בכוחם ויכולתם להשתנות, כך חשבו כבר בשנים קודמות והוכח שזו מטלה כבדה מדי עבורם.

שתי הגישות פסולות, שתיהן מניחות את האדם במקומו ועוצרות אותו מלהתקדם.

תחושת הייאוש נובעת מחוסר ידיעה ברורה כיצד לגשת לימים אלה, מסתבר שניסו בעבר לצעוד בפסיעות גדולות מדי עבורם ולכן לא הצליחו לעמוד במשימה.

אל תתפתה להיכנע לעצת היצר המייאש מראש, עוד בטרם התחלת כל פעולה לטובה.

נסה נא להיזכר מהעבר אצל עצמך, בשעה שהיית חפץ מאוד בפנימיות הלב לעשות שינוי כלשהו בהנהגה מסוימת, כשנטלת על עצמך מטלה לא נועזת מדי לכווחותיך, גם אתה הצלחת לעשות זאת בהתמדה עד שהפך להיות אצלך להנהגה קבועה.

בנוגע לנושא שאנו מדברים עליו רבות, השתיקה בשעת התפילה.

שנינו מכירים כמה וכמה שהחליטו נחרצות לשתוק בכל התפילה מתחילה ועד סוף, הם עומדים בכך ואינם מדברים בבית המדרש בשעת התפילה גם אם הם עצמם אינם מתפללים כעת, הם שומרים קבלה זו לאורך שנים, כיום אינם רואים בזה שום קושי, זה הפך אצלם לסדר חיים רגיל, בדיוק כמו שאחרים אינם מדברים לאחר 'ברוך שאמר' וכדו', כוונתי גם על אלה שבעבר לא היו כך ומתוכם ישנם גם שהיו מראשי המדברים.

מדוע אם כן יגרע גורלך, וכי נראה לך שהנך חלוש מהם, גש אליהם ושאל אותם איך הצליחו לעמוד במשימה, יכול להיות שיתנו לך עצה הוגנת.

אם תעשה את הצעד הנכון, כל חודש אלול ישתנה אצלך לטובה בכל התחומים, התורה והמצוות תלויים כולם זה בזה (כך אנו אומרים לפני עשיית מצוה: 'ותר' ג מצוות התלוים בה').

השי"ת יעזור לך שיהיה לך א גוטן חודש אלול, זו תהיה הכנה טובה לימים הנוראים הקדושים הבעל"ט וגם תצבור זכויות גדולות לקראת יום הדין, וזכור תמיד, לגשת אל כל פעולה בעבודת ה', בשמחה. אסיים בברכת כתיבה וחתומה טובה.

עלה והצלח

מאחל בכל לב יידיך ומוקירך

דברים אחדים

ונגלה כבוד ה'

בגיל שמונה עשרה נודע לשרוליק לראשונה מי הוא אביו מולידו.

קשיים שונים במישורים רבים עברו בשעתו על הורי שרוליק הקטן, שלום הבית היה מעורער, ליקויי בריאות, מחסור בפרנסה ומאורעות מטלטלים נוספים. כל אלה ועוד הכריעו את הכף ובאין מנוס מסרו את שרוליק הפעוט בן החודש למשפחה אומנת מסורה שתטפל בילד ותדאג לכל מחסורו, למען טובתו הנפשית של הילד הוחלט להעלים ממנו לחלוטין היותו בן מאומץ.

הילד שרוליק גדל וחונן בבית הורי המאמצים, הם התמסרו אליו וסיפקו לו את צרכיו, מעולם לא עלה על דעתו שאינו בן שנוול להוריו ככל הילדים, על אף תמיחות שונות במהלך חייו לא פשפש בעברו ולא חקק מידי, אולם לאחרונה חיטט במסמכים ישנים של הורי ומצא את תעודת לידתו ואת אישור האומנה, כך נודע לו הסוד הגדול כי הוריו אינם הורי האמיתיים. כשניגש אליהם לא היה שום טעם להסתיר ממנו את האמת והם גילו לו את הדברים כהווייתם - 'אכן אימצנו אותך מעת היותך תינוק קטן, אהבנו אותך תמיד והתמסרנו אליך ככל יכולתנו, כעת שגילית את האמת בידך לבחור היכן להמשיך את המשך דרכך בחיים'.

שרוליק אכן נפגש עם אביו האמיתי, הפגישה הייתה נעימה וסבירה, אך לאמיתו של דבר שרוליק בחר להישאר צמוד לאורח חייו הקודמים סמוך וקרוב אל הורי המאמצים אותם הכיר וידע כל השנים, אל אביו מולידו לא חש כל קשר, הן כמעט שאינו יודע מאומה אודותיו.

באחת הימים נודע לו כי אביו חולה ונפל למשכב, שרוליק ידע היטב כי על אף שאינו מרגיש קשר רגשי אליו, אך מצבות כיבוד אב מוטלת עליו במלוא החובה, שרוליק השתדל לטפל באביו ולסייע לו ככל האפשר. אמנם שרוליק לא התעלם, הוא ניסה בכל כוחו, דיבר עם עסקני רפואה ועמל במסירות לסעוד את אביו, התפלל לרפואתו, אך כל זאת כחובת יהודי לקרוב משפחה הנתון בצרה, המרחק והנתק מכל השנים בינו לאביו גרמו כי עדיין לא חש קשר אמין ואמיתי כבן לאביו.

באחד הימים הודיעו לשרוליק כי אביו נפטר מן העולם, שרוליק נהג הכל על פי ההלכה כמובא בשולחן ערוך, הגיע ללוויה, קרע קריעה, אמר קדיש והתיישב שבעה, האמת ניתן לומר כי שרוליק חש במידת מה גם הרגשה צער בלב, הטיפול וההתעסקות באביו בתקופה האחרונה חיברו אותו מעט וחיממו את לבו.

המפנה הראשוני חל בימי השבעה, אנשים רבים באו לנחם, ביכו את האבדה הגדולה, סיפור עובדות וסיפורים אותם לא ידע ולא שמע מעולם, הם תיארו בפניו את גדלותו של אביו, את מידותיו הנעלות, את מעלותיו הרבות, לראשונה התוודע שרוליק לאבדה הגדולה, ניחומי ההמונים שצבאו על ביתו פתחו את עיניו להכיר במבט נכון מי היה אביו, הם חרטו בלבו רושם כביר ופיתחו רגש עמוק וקשר נפשי עצום אל אביו המנוח. שרוליק קם מימי השבעה בהחלטה נחושה, אם לא זכה לכבוד ולהוקיר בלבו את אביו כראוי בחייו, לכל הפחות מעתה הוא יודע את אשר עליו לעשות....

לפני זמן מה יצאנו מתקופת ימי בין המצרים, מיד לאחריהם נפתח בפנינו תקופה חדשה - 'שבעה דנחמתי', שבעה שבועות בהם אבינו שבשמיים מדבר על לב בניו עמו ישראל לנחמם, שבועות אלו ילזו אותנו עד ראש השנה, בתוכם נכנסים אנחנו אל תוך חודש אלול - ימי הרחמים והרחון.

קדושת בית המקדש והציפייה לבנינו הוא ערך יסודי גבוה ונשגב עד מאוד, מקיף את סדר יומו של יהודי בכל ימות השנה בסדר התפילות ועוד. אך לדאבונו, לפעמים הלב אינו מחובר כל כך לחוש אבל וצער על חורבן ביהמ"ק, הדבר נראה רחוק מאתנו, יש חוסר התבוננות נאותה לנושא קדוש זה בתקופת בין המצרים מתעורר כל לב יהודי לחשוב מעט על צער השכינה, מהרהר על חילול כבוד שמיים ועל החושך יסכה ארץ שמסתיר את כבוד מלכות ה' יתברך בעולם, בתום ימי בין המצרים כשמתבוננים בנבואות הנאמרים בשבועות אלה מתעוררת ומתחזקת התקווה והייחול שימלא כבוד ה' את כל הארץ, כנבואות ישעיה הנביא: ונגלה כבוד ה' ויראו כל בשר יחדיו וגו'. קומי אודי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח... ועליך זרח וכבודו עליך יראה. כי ה' יהיה לך לאור עולם ושלמו ימי אבליך. כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון.

בהמשך ישיי מימי נחמה אלו פונים אנו אל הימים הנוראים הקדושים בהם עיקר מרכזי בתפילותינו שיתגדלו ויתקדש כבוד שמיים בעולם: ובכן יתקדש שמך ה' אלקינו על ישראל עמך ועל רשולים עירך וכו'. ובכן תן פחדך ה' אלקינו על כל מעשיך וכו'. ותמלך אתה הוא ה' אלקינו מהרה לבדך וכו'. מלוק על כל העולם כלו בכבודך וכו'.

חודש אלול הוא הזמן הנכון והראוי להתחזק בכבוד שמיים, חיזוק בשמירת כבוד התפילה למען כבוד ה' בבית מדרש מעט תעמוד לנגד עינינו כהכנה ראויה לקראת השנה החדשה והימים הנוראים הבעל"ט. יה"ד שנזכה שיתקדש תמיד שם שמיים על ידנו, נתברך כולנו בכתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה.

חזקו ויאמ' להכחזק

האזרכת

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הרה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

הזון יהוקאל

רבי יהוקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

מלליצי ידי עשר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה

די שטערקסטע פאר אלע פראבלעמען
פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ב ובעוה"ב.
וכל הולמד בספרי יזכה לירוש, והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהוקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

כי תצא וגו' ולקחת לך לאשה. וברש"י: במלחמת הרשות הכתוב מדבר, שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר 'ושבית שבו', שהרי כבר נאמר 'לא תחיה כל נשמה'. עוד כתב רש"י: ולקחת לך לאשה, לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, שאם אינה מתירה ישאנה באיסור. יש מקשים דאם לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, א"כ מדוע יש חילוק בין מלחמת הרשות למלחמת חובה, דגם במלחמת חובה היה צריך להתיר כדי שלא ישאנה באיסור. ונראה דלא קשה מידי, דהנה הרמב"ם (מלכים פ"ח ה"ג) כתב, דאין אשת יפת תואר מותרת אלא בשעת השביה, ושעת השביה היינו לאחר המלחמה והריגת כל האויבים, וכמו שנראה מתוך הפסוק (דברים כ"ג): 'והיכת את כל זכורה לפי חרב', ורק אח"כ כתיב 'רק הנשים והטף והבהמה תבזו לך'. והנה במלחמת שאר האומות שייך האי דינא דיש שעת שביה בנשים לאחר הריגת הזכרים, ולכן התירה התורה אשת יפת תואר, משום דלא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, אמנם במלחמת ארץ ישראל ושביה אומות אין שייך שעת שביה רק בממון ולא בנשים, כי הרי אדרבה מחוייבים להורגן, ולכן לא שייך התם כלל דין של יפת תואר. [דרך לאחר המלחמה שייך הטעם דלא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, אבל בשעת המלחמה אין פנאי לישא אשה]. עוד יש לומר דגם מה שאסרה להם יפת תואר במלחמת חובה הוא 'כנגד יצה"ר', עפ"י מה שאמרו (ויק"ר יז:): 'שלשה פרוזדוגמאות שלח יהושע אצלם, הרוצה לפנות יפנה, הרוצה להשלים ישלים, לעשות מלחמה יעשה'. והיינו שהיה להם הזדמנות להינצל, שקודם התחלת המלחמה עדיין לא היו הכנענים בכלל 'לא תחיה כל נשמה', ורק אותם שלא השלימו קודם התחלת המלחמה, עליהם נאמר 'לא תחיה', וכן מצינו (מגילה יד:): שקיבלו את רחב הזונה ונשאה יהושע. ונראה דהטעם הוא, שהקב"ה רצה להורות לנו, דארץ ישראל אינה יכולה לסבול אנשים רעים וחסאים, ואין להם שום תקנה אלא לשוב

יום ד' ו' אלול
יומא דהילולא של בעל הזרע שמשון ז"ע

אם לא עכשיו אימתי?
עכשיו הזמן לזכות לברכת והבטחת בעל הזרע
שמשון ז"ע
"תשלומי חן וחסד ושלמא רבא מן שמיא,
ועיניכם תראינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים
סביב לשולחנכם, חכמים ונבונים, ובתים
מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד, בני חיי
ומזוני טביי!!"

חדש, דכלי שרת שנטמאו, אף שאחר כך נטהרו בטבילה, מ"מ בשעה שנטמאו פקעה קדושתם, ולכן צריך לקדשם מחדש ולמשוח אותם בשמן המשחה.

אבל כל זה הוא בכלי שרת דאם נטמאו פקעה קדושתם, [כיון דאין גופו קדושה, רק קדושתו לשם שירות דבר אחר], דכלי שרת הם מכשירים לבד. אבל בגוף קדושה, לא פקעה קדושתו אף שנטמא, שהרי קודש שנטמא, דינו בשריפה,

והאוכלו בלאו, וטמא האוכלו הוא בכרת (לרבנן בזבחים קו), ומוכח שלא נפקעה קדושתו. הרי דמה שהוא כלי לקדושה [כגון כלי שרת], נפקעה קדושתו ע"י טומאה, [אבל] מה שהוא גוף קדושה, לא פקעה קדושתו. וזה החילוק עצמו קיים בין תורה למצוה, כי "נר מצוה ותורה אור", [דהתורה הוא גוף האור והקדושה, ואילו המצוה הוא כמו כלי שרת, דמצוה נמשל לנר, דכמו] הנר הוא כלי לקבל האור, כך בעשיית מצוות ה' נעשה האדם כלי שרת לקבל אור התורה. ולכן כשעושה אה"כ עבירה ונטמא הכלי, נסתלקה הקדושה, [כמו כלי שרת שנטמאו דפקעה קדושתו].

וכשמתחרט אה"כ על עוונותיו ומוחלין לו, מ"מ המצוות שעשה בתחילה נכבה אורן, כמו בכלי שרת שאחר הטבילה צריך למושחם בשמן המשחה. ולכן אמרו [ויק"ר פכ"א ד'] בבעל תשובה אם עשית חבילות של עבירות עשה

נגדן חבילות של מצוות, רגלים ממהרות לרוץ לרע, הוי רץ אחר מילה. והיינו כנ"ל, דע"י העבירה אף שמתחרט אה"כ, מ"מ נשאר האבר ערום בלא מצוות, וצריך לעשות בהם חבילות מצוות.

אבל בתלמיד חכם אמרין תלמיד חכם אע"פ שסרח אין תורתו נמאסת, והיינו משום דאור התורה לא נכבה ע"י עבירה, [כמו בשר קודש שנטמא דעדיין קדושתו עליו], ועל כן כשמתחרט

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גלין מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

ועשה תשובה, נשאר תלמיד חכם כמקודם.

אך כל זה לגבי התורה שלמד קודם שחטא, אבל אם חטא קודם שלמד, הרי בשעה שלמד לא היה כלי לקבל את התורה, ועל כן קיימא לן (ש"ע י"ד סי' רמ"ו) תלמיד חכם שאין מעשיו מתוקנים ובא לבית המדרש מחזירין אותו למוטב ואחר כך מלמדין אותו תורה. (נאות הדשא ח"א עמוד קע"ב).

לע"נ הרה"ק ר' צדוק ב"ר יעקב הכהן זצ"ל יא"צ ט' אלול

כי תצא למלחמה על אויביך. בזוהר חדש פרשה זו: ר' שמעון פתח 'זנח ישראל טוב אויב ירדפו', מאי 'זנח ישראל טוב', דא יצר טוב, דשלמה המלך קראו 'טוב', דכתיב 'טוב ילד מסכן וחכם'. 'אויב ירדפו' דא יצה"ר, דאיהו שונא האדם, דשלמה המלך קראו 'שונא', דהרבה שמות יש להיצה"ר, דכתיב 'אם רעב שונאך האכילוהו לחם', ו'לחם' זו היא אורייתא קדישא וכו', דלית ליה קטרוגא (-צורר ושונא) ליצה"ר בר מילין דאורייתא, ועל דא כתיב 'והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך' על תרי יצריך, [דבין היצר טוב ובין היצה"ר צריכים לדברי תורה]. אמר לו ר' יהודה יצר טוב למה צריך לדברי תורה, אמר לו ר' שמעון: יצר טוב מתעטר בדברי תורה, ויצה"ר נכנע ע"י דברי תורה, ועל דא 'כי תצא למלחמה על אויביך', דא איהו יצה"ר, דאנן צריכין למיפק לקבליה במילין דאורייתא ולקטרגא ליה (-שאנו צריכים לצאת נגדו עם דברי תורה, ולצרוור אותו), ואז הוא נמסר בידו, כמה דאתמר 'ונתנו ה' אלהיך בידך', ע"כ.

והנה בפסוק לא נזכר שהנצחון הוא ע"י התורה, רק כתיב 'ונתנו ה' אלהיך בידך'. אך הענין לפי שאמרו (ברכות ה). לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצה"ר

קודם שיגמר עליהם הדין לרעה, אבל אח"כ לא תועיל תשובתם, ולכן אסרה עליהם התורה אשת יפת תואר במלחמת ארץ ישראל 'כנגד יצה"ר', והיינו להראות להם דבר זה לעשות תשובה קודם גזר דינם, שהרי הרשעים רוצים לעשות תשובה, אלא שהם דוחים זאת לאחר זמן מעצת היצה"ר, וזה 'לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר', לעשות תשובה מיד קודם הגזר דין. (זרע שמשון אות א').

לע"נ הרה"ק ר' אהרן מנחם העגל ר' שלמה יהושע דוד זצ"ל מרדזיין, יא"צ ט' אלול

חודש אלול. בפרקי דרבי אליעזר (פמ"ו): בר"ח אלול אמר הקב"ה למשה 'עלה אלי ההרה', והעבירו שופר בכל המחנה משה עולה להר שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה, והקב"ה נתעלה באותו שופר, שנאמר 'עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר', על כן התקינו חכמים שיהיו תוקעין בר"ח אלול בכל שנה ושנה, ע"כ. ועם היות כי שערי תשובה לעולם המה פתוחים בכל עת ובכל זמן אשר יכין האדם לבבו לדרוש לאלקיו, אף אחר שזקנה ושיבה זרקה בו, ולא ידע בין טוב לרע, וכבר נח ושקט מהמון תאוותיו ותשוקותיו, עם כל זה ה' מחסד עליון לקבל השבים בכל עת, וכמו שאמרו (ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א): 'תשב אנוש עד דכא', עד דכדוכה של נפש. הרי שאפילו סמוך למותו שרואה חרב חדה מונחת על צוארו, ובקט זמן לקברות יובל וכו', עם כל זה מחסד ורחמי האל שתועיל תשובתו בהיותו מתחרט על מה שקדם לו מן הרע והמרי בקונו, ומקבל עליו בלבב שלם לבלתי ישוב עוד לכסלה.

אמנם לא בזאת יתהלל המתהלל, כי לא זהו דרך התשובה השלימה אשר חפץ בה השי"ת, כי אם בהיותו בכוחותיו וחושיו שלימים הם אתו, ואז ישבור לבו הזונה

לשוב לאלקיו בכל לבבו, וכמו שאמרו (ע"ז יט): אשרי מי שמתגבר על יצרו כשהוא איש. וכבר הזהירנו שלמה המלך (קהלת יב:א) באמרו 'וזכור את בוראך בימי בחורותיך עד אשר לא יבאו ימי הרעה', כי זהו התשובה המעולה הנרצית אצל בוראנו. וכן דורש בזוהר (ח"ג פז): 'מפני שיבה תקום', שיראה לעמוד נגד היצה"ר בטרם תזרקה בו שיבה, שאז כל חושיו שלימים ומתגבר לעשות רצון בוראו.

ולפ"ז מובן הפסוק 'בטרם הרים יולדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם ועד עולם אתה אל, תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם', כי סיפר דוד המלך מחסדי אל כל היום, כי נודע היות התשובה אחת מהדברים שקדמו לעולם, ותשובה הוא מחסד עליון ב"ה, כי לפי מדת הדין 'חטאים תרדף רעה', ולכן אמר 'כי בטרם הרים יולדו', היינו בטרם הבריאה הורה לנו כי 'מעולם ועד עולם אתה אל', שהוא חסד, כמו שאמר 'חסד אל כל היום', ובמה יודע לנו חסדיך, במה שגדלו רחמיק 'תשב אנוש עד דכא' והיינו עד דכדוכה של נפש. אבל אתה אלקינו המלמדנו להועיל 'ותאמר שובו בני אדם' היינו בבחורתך שיתואר 'בן אדם', כמו שאמרו 'בן עזאי, ו'בן זומא', שלסיבת שהיו צעירים לימים לא נקראו בשם עצמן כי אם על שם אביהם. וזה הכוונה 'שובו בני אדם' דייקא והיינו בימי הבחורות. (דרשות מהרא"ל דרוש ד' לעש"ת).

לע"נ הג"ר שמעון זאב ב"ר צבי משה מילער אבד"ק אראד זצ"ל יא"צ ט' אלול

עבירה מכבה מצוה. הענין דאין עבירה מכבה תורה, אבל עבירה מכבה מצוה (סוטה כא), הנה במס' עבודה זרה (דף נב: וברש"י שם) מבואר דין

א אבל החז"א (מנחות סוף סימן ל) כתב דאין צריך משיחה מחדש, ברם ע"ש בתיוקנים והגהות שבסוף מס' מנחות שכתב החז"א דמרש"י משמע דצריך משיחה.

תולדות הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע היה רגיל לשבת כל יום ולכתוב מספר שעות רצופות חידושי, בגלל עניותו, כתב כתב סטן על כל ניר ישן וכהה שבא לידו, היה קונה הרבה ספרים, ולא היה ספר אשר לא הכיר אותו, היה גם שוכר 'כותבים' להעתיק בשבילו כתבי יד עתיקים יקרי המציאות, וכך הכילה ספרינו כחמשת אלפים כרכים, והיה זהיר בכבוד הספרים, ומעודו לא קמט קצה של דף, אלא היה מכניס לסימן חתיכת נייר.

פעם אחת הביאו לפניו ספר קבלה ישן פירוש על הזוהר, וחשבו כי בהיותו משתוקק גדול אחרי ספרים ישנים, ישתעשע בודאי עם ספר ישן כזה, וכשראו ספר זה אינו מענין אותו, שאלוהו למה? ענה כי אצלו אין הבדל בין בעלי הקבלה הראשונים ובין האחרונים, כי תורת הקבלה ידעו רק שלשה הרב מלאדי בעל התניא, המגיד מקוניץ, והרה"ק רבי צבי מזדיטשוב.

את הספרים כידוע היה קונה מכספי פדיון הבן שהיה מקבל בתור מתנת כהונה המגיעה לו על פי דין תורה, שום מתנות אחרות לא רצה לקבל כל ימי חייו, ומעולם לא רצה ליהנות מאחרים, ולא רצה שישתרזהו בחנם. מעשה בשכנו החייט שנכנס אליו פעם לאחר פטירת אשתו הרבנית, ומצא אותו יושב ומתקן את בגדו, בקש ממנו החייט שיתן לידו את הבגד ויתקנו כיאות, כי זכיה גדולה הוא לו לשמש תלמיד חכם וצדיק כמוהו, אולם למרות כל הפצרותיו סרב לו, באמרו 'שכר בעד זה לא תחפץ לקבל, ובחנם לא אחפץ אני'. (מגדולי התורה והחסידות ח"ז).

ומה כאן לא רצה ליהנות מאחרים, כך למעלה אינו רוצה ליהנות מאחרים, לכך קיבל על עצמו קודם פטירתו להיות מליץ יושר למי שיפרסם דבריו, כדי שלא ליהנות מאחרים.

אם לא היה בזה היתר.

זצלה"ה דרש ג"כ הפסוק הזה על חודש אלול, ונתכוון מדעתו הרחבה לדברי הזוהר חדש. והיינו שמקודם צריך להרגיז ולנצח היצה"ר לעזוב הרע ולבחור בטוב, שהעיקר הוא מקודם עזיבת החטא, ועל זה נאמר 'ונתנו ה' אלהיך בידך' היינו ע"י קריאת שמע ותורה, שעל זה מורה 'ה' אלהיך' כ"ל, ואח"כ לתקן העבר כתיב 'ובתנה את אביה ואת אמה' על מה שלא נצח עד עתה ליצה"ר ע"י העצה של 'ונתנו ה' אלהיך'.

ודרש שמרמז 'אביה' על קוב"ה, 'אמה' על אורייתא והמכוון על תורה שבעל פה, שהיה לו עצה מקודם כמו שאמרו 'משכהו לבית המדרש' מקום שמחדשין בו תורה שבעל פה, ולא נצח. ועל זה הם ימים אלו בחודש אלול שהם ימי רצון שעלה משה רבינו ע"ה להר לכפר הקלוקל ולקבל הלוחות אחרונות שבהם היה גם התורה שבעל פה וכו', וע"י תורה שבעל פה יכול לתקן הרוב כעס וכו', ואז באלו הימים יכול לתקן את העבר, ועל זה נאמר 'ובתנה את אביה ואת אמה ירח ימים' עד יו"כ שמתכפר הכל וכו', וביו"כ כהן גדול נכנס לקודש הקדשים ומזכיר ה' הקדוש ככתבו, והוא לעומת 'ונתנו ה' אלהיך' ובשבת כל ישראל קרוין 'ראי שמי', ואז יכול לשים אל לבו שמלך מלכי המלכים הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו. וגם שבת יעשה כולו תורה כמו דאיתא בתנא דבי אליהו רבה (פ"א).

ושבת זמן תשובה, והשבתות שבחודש זה מסוגלים לתקן הכל.

לזכות מ.ב.ה.פ. להצלחה מרובה במעשי ידיו

וראית בשביה אשת יפת תאר וחשקת בה ולקחת כל לאשה. וברש"י: לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, שאם אין מתירה סופה לישאנה באיסור. וכן אמרו (חולין ק"ט): אמרה ילתא לרבי נחמן, כל דאסר לן רחמנא, שרא לן כוותיה, אסר לן דמא, שרא לן כדא, אסר לן אשת איש, שרא לן גרושה בחיי בעלה, אסר לן כותית, שרא לן יפה תואר. וצ"ב לאיזה תכלית התירה התורה כל האיסורים כנגדם, הא בני ישראל עם קדושים היו מקיימין מצות כאלו אף

יש לומר, דהנה ידוע דהיצה"ר מתגבר על האדם יותר על איסור מעל היתר, והתגברות היצר הוא בכל רגע ורגע, ואף אם יש לו היתר, מסיתו אל האיסור, וכמו שכתב (משלי ט') 'מים גנובים ימתקו, ולחם סתרים ינעם'. וברש"י שם: דאין טעם איסור דומה לטעם היתר, דיותר מתגרה היצה"ר מדבר איסור מדבר היתר, ע"כ. וזה הטעם דכל מה דאסר לו רחמנא, שרא לן כוותיה, דאם לא היה לאדם אפשרות בשום אופן להנות דבר זו בהיתר רק בדרך איסור, היה היצה"ר מתגבר מאז, ולא היה יכול לו. ולכן לזכות את ישראל שיהיה בכוחם לכבוש תאות היצר, ברא הקב"ה כנגד כל דבר איסור גם דבר היתר, דאם היצר יתגבר עליו בכל כחו שיטעום טעם האיסור, יהיה לו דרך ואופן זה לטעום טעם היתר. וזה ביאור הדבר שהתירה התורה יפת תואר, שלא יתגרה היצה"ר כנגדו בכל כחו, ולא יוכל לעמוד כנגדו, אבל כיון שהותר, אין היצה"ר מסיתו, לכך ומי פתי יטמא עצמו בעמים הטמאים, ולא יבוש להביא לביתו אשה זרה משביה.

ולפ"ז יובן האי מ"ד דסבירא ליה (סנהדרין עא.) 'בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות, ולא נכתב רק לדרוש ולקבל שכר'. דלפ"ז צריך לומר דגם יפת תואר לא היה ולא נברא, כיון שהתורה מעידה שאם נושאה סופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, ולא נכתב אלא לדרוש ולקבל שכר. וטעם הדבר הוא, דכיון שהותרה, יש כח ביד כל אחד מישראל לעמוד כנגדו, ובפרט הני צדיקים אשר יצאו למלחמה ולא חזרו מפני עבירות שבידו, היה בידם הכח לגבור

שנאמר רגזו ואל תחטאו, ע"כ. ומשמע מזה שיש כח בהאדם מעצמו להרגיז יצר טוב על יצה"ר, שכן נברא באדם תרי חללי ליבא, לב חכם לימינו, ולב כסיל לשמאלו, והלב חכם נוטה תמיד לטוב לאהבת ויראת הש"ת, והיצה"ר להיפך. ויכול בעצמו להרגיז ולהחריד את היצה"ר במה שיזכיר אותו שמלך מלכי המלכים הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו, ומיד יגיע אליו היראה וההכנעה מיוחד הש"ת, וימנע עי"ז מלחטוא.

אך לפעמים לא יועיל זה, כמו שאמרו (נדרים לב:) דבשעת יצה"ר, לית דמדכר ליה ליצר טוב. על זה אמרו העצה יעסוק בתורה, וכמו שאמרו 'אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש', שהתורה תבלין ליצה"ר, כמו שאמרו 'בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין'. ועיקר התבלין הוא התורה שבעל פה, שבא לתקן הרוב כעס כמו שנאמר (קהלת א'יח) 'כי ברוב חכמה רוב כעס', וזהו הפירוש 'משכהו לבית המדרש', ד'בית המדרש' נקרא מקום שדורשין ומחדשין בו חידושי תורה שהוא תורה שבעל פה, וזה תבלין ליצה"ר לתקן הלב כסיל לשמאלו, וכמו דאיתא בזוה"ק (ח"א רב.) 'לית לך מידי דמתבר ליצה"ר אלא אורייתא'.

ומ"מ אמרו ג"כ 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום וכו' ואמלא הקב"ה שעוזר לו אינו יכול לו, שהיצה"ר יכול לכנוס לפעמים אף בהעוסק בתורה, ועל זה אמרו חז"ל העצה 'אם נצחו מוטב, ואם לאו יקרא קריאת שמע', דבקר"ש ע"י שיכניס בלבו שה' אחד שאתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם ואין שום כח מבלעדי הש"ת, אז בזה בודאי יוכל לנצח היצה"ר.

ולכן זכר בזהר חדש הנ"ל פסוק זה 'והיו הדברים האלה וגו' על לבבך' דכתיב בפרשה ראשונה דקר"ש שהוא יחוד ואהבת ה', שלזה היצר טוב נוטה מעצמו לטוב היינו ליחוד ואהבת ה', דכל מצוות שבתורה קראם בזוה"ק עצות, ולמה הן עצות, רק הן עצות שעל ידם יקבע בלבו המאמר 'אנכי ה' אלהיך' שהוא כללא דכל אורייתא. וכאן דכתיב 'ונתנו ה' אלהיך בידך', היינו ע"י שיקיים 'והיו הדברים

האלה על לבבך', דהיינו שיוקבע בלבו היחוד ה' אחד שהוא קר"ש, [וזה 'ונתנו ה'], וגם 'אלהיך', היינו שידע שהוא בעל הכוחות כולם, והוא מורה לאדם דרכו איך ללכת בדרכיו, והיינו בדברי תורה שהם דרכיו של הקב"ה וכו', וזה פירוש 'אלהיך' שהוא תורה, ועי"ז ינצח ליצה"ר.

ולכן שאל ר' יהודה יצר טוב למה צריך לדברי תורה, שאם היה מביא הפסוק 'ולעבדו בכל לבבכם' שבפרשה שניה דקר"ש, אף דשם גם כן נאמר 'בכל לבבכם' שהוא בשני יצריך, לא היה שואל למה צריך היצר טוב לדברי תורה, דשם מיידי בקיום המצוות, כמו שנאמר 'והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי', ולזה צריך הדברי תורה לידע הדרך ילכו בה, דמבלעדי התורה לא ידע הדרך הטוב במה לבחור. אך כיון שמביא הפסוק 'והיו הדברים האלה' שנאמר בפרשה ראשונה שבפרשה זו נאמר רק יחוד ואהבת ה', וכתב 'על לבבך', ודרש על שני יצריך, לכן שאל ר' יהודה דיצר טוב כיון שהוא נוטה לטוב, הלא הוא נוטה דרך כלל לאהבת יחוד הש"ת וכו', א"כ למה צריך לדברי תורה. על זה תירץ, דיצר טוב מתעטר בו, דע"י הדברי תורה שנכנסין ונקבע בלב נעשה עטרה לראשו וכו', היינו שהוא קשור בהם בשורש, ויצה"ר אתכנע בה.

ואחר כך אמר בזוהר חדש: 'ובתנה את אביה ואת אמה ירח ימים', דא הוא ירחא דאלול, דביה סליק משה לטורא למיביע רחמי קמי קוב"ה דישתביק לישראל על עגלא וכו'. ובספר עבודת ישראל להמגיד הקדוש מקאזניץ

שבת כי תצא ט' אלול יומא דהילולא של הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע אם לא עכשיו אימת?
עכשיו הזמן לזכות לברכתו והבטחתו! "אהיה מליץ יושר למי שידיפס דברי"!!

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונחפץ עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעוש: תהנה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים. וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצור, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניניו. (הקדמת מעגלי צדק).

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום, והקללה אם לא תשמעו. צריך להבין מה 'ראה', ולמה בברכה נאמר 'אשר', ובקללה 'אם'.

ובפשוט נראה לי על פי דברי הרמב"ם (פ"ט תשובה ה"א) דכל הברכות של עוה"ו שנאמרו בתורה, הכוונה שע"י הברכות יהיה לכם כל טוב ותוכל לעבוד השי"ת ולעסוק בתורה ובמצות מתוך הרחבה, כמו שנאמר מכילתא (בשלח י"ז) 'לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן', שלא היה להם שום יגיעה בעסק משא ומתן, שפרנסתם היה מוכן בכל עת, וזהו 'ראה', אף שאנכי נותן לפניכם היום' בעוה"ז, 'ברכה וקללה', מ"מ יש חילוק ביניהם, ואינם שווים, כי הברכה אינו לתשלום גמול, רק הברכה היא בכדי ש'תשמעו', אבל הקללה היא לתשלום פורעניות - 'אם לא תשמעו'.

ורש"י פירש: אשר תשמעו, על מנת שתשמעו. והענין נראה לי, הדנה בעונש נאמר (בראשית כא:יז) 'באשר הוא שם', ולא לענוש על מה שיחטא אחר כך לעתיד. אבל בשכר נאמר (איוב מא:ג) 'מי הקדימני ואשלם', כלום מלת את בנך עד שלא נתתי לך (ויק"ר כז:ב). ועל דרך זה פירשתי (פרשת וירא) הסתירה מה שנאמר בפרשה זו 'בנים אתם לה' אלקיכם', עם הפסוק (ויקרא כה:נה) 'כי לי בני ישראל עבדים', [דאם מקיים המצוות שלא ע"מ לקבל פרס, דידוע שכבר קיבל שכרו 'כי מי הקדימני ואשלם', אז הוא בבחינת 'כן', משא"כ בעושה ע"מ לקבל פרס, הוי בבחינת 'עבד'].

והנה החילוק שבין לשון 'אם', ללשון 'על מנת', דקיימא לן (חז"מ סי' ר"ו סי"ד) 'דעל מנת' כמעכשיו דמי, ו'אם' הוא לאחר זמן.

וזהו 'ראה', אף שאנכי נותן לפניכם ברכה וקללה, מ"מ יש חילוק ביניהם, דהברכה אתן לך מיד אף קודם שתעשה המצוות שתקיים התנאי, רק 'אשר תשמעו', והיינו על מנת שתשמעו, ומעכשיו אקיים המעשה הברכה, [דעל מנת' כמעכשיו דמי, ולכן מקבל השכר מיד], ואחר כך תשמעו. אבל הקללה היא 'אם' לא תשמעו וסרתם', הוא שאעניש, [ד'אם' הוא לאחר זמן], אבל קודם לכן אתן לכם כל טוב חיים ושלוש. (מעגלי צדק).

טהורים ממילא, ולא מיחזי כמתקן. וכתב המג"א שם בשם התשב"ץ, דאין לו לברך על הטבילה, דאם יברך שוב מחזי כמתקן ע"ש. ותמה האבני מלואים (בשו"ת סי' י"ז) וז"ל: דהיכא שרינן ליה לכתחלה להטביל בלא ברכה, הא נתן (פ"א תרומות) דשומע ואינו מדבר וכן ערום לא יתרומו משום דאין יכולים לברך. ובשו"ת מיימוני (ה' אישות סי' י"ח) גבי ברכת חתנים דבעי עשרה, כתב דאם ליכא עשרה אינו מעכב, משום דבשום מקום לא מצינו ברכות מעכבות, דוכי יעלה על דעתך שאם אין עשרה במדינה לא תכנס אשה לפי שברכת חתנים בעשרה. ונראה דמה שכתב בשו"ת מיימוני דהיכא דלא אפשר אין הברכות מעכבות, היינו דוקא בנשואין, משום דאטו הברכות שהם מדרבנן יבטלו מצות פרו ורבו דאורייתא, אבל בטבילת כלים מודו דאינו רשאי לעשות מצות טבילה בלא ברכה ואסור להשתמש בכלים בלא טבילה, עכ"ל.

וכתב הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל י"א) דזה תליא אם 'ברכת המצוה' הוא מצוה בפנ"ע, דמלבד מצות טבילת כלים והפרשת תרומה, תקנו חכמים מצוה נוספת והוא לברך על המצוה, דאז אם הוא אנוס ואי אפשר לו לברך על המצוה, לא חיסר כלום בגוף המצוה, ולכן אפשר לקיים המצוה בלי ברכה. או דלמא, חכמים תקנו דברכת המצוה הוא חלק מגוף המצוה של טבילת כלים והפרשת תרומה, דאז אפי"א אם אנוס הוא, מ"מ הרי לא עשה המצוה בשלימותו, ולכן אין לו לעשות המצוה בלי ברכה.

וזה החילוק בין ברכת נישואין דזה חלק ממצות הנישואין, ולכן אין לו לקיים המצוה בלי הברכה. ובין ברכת טבילת כלים והפרשת תרומה, דהברכה היא מצוה בפנ"ע, ואינו מעלה ומוריד כלום בגוף המצוה.

וז"ל: לענ"ד י"ל להיפוך, דאפי' לדעת הב"י דברכות נישואין מעכבות, ושאיין לו לישא היכא דאי אפשר לברך, עכ"ל היינו רק בברכות נישואין, דתיקנו ברכות מיוחדות לנישואין, ולכן הם חלק המצוה, והוי עשיית המצוה בלי ברכה איסור דרבנן. משא"כ בברכת טבילת כלים דהיא רק ברכת מצוה כעל כל המצוות, ומחויבת רק מהחיוב הכללי שחיבו חכמים לברך על כל המצוות, ועל כן איננו חלק המצוה הפרטית, רק חיוב ומצוה בפ"ע היא, ולכן אם טובל בלי ברכה, אין הטבילה בעצמותה עבירה, רק ביטול והעדר

הברכה הוא העבירה. וא"כ בנידון דשו"ע הנ"ל דאנוס מלבד, כיון דאם יברך תהיה הטבילה אסורה מפאת מיחזי כמתקן, א"כ אנוס רחמנא פטריה, ואין ביטול הברכה עבירה, והטבילה הרי היתר היא בעצמותה, ושפיר מטביל בלא ברכה. והראיה שהביא מאלם וערום, יש לדחות דערום הרי יכול ללבוש

למעני אעשה, ואעשה למען שמי, ובדא יתער רחמי על שכינתיה ועל בני דבגלותא. (תרגום: בזמן שישיראל מקיימין מצות שילוח הקן, כל ממונה מלמד זכות על עופות שלו, והקב"ה מה עושה, אוסף כל חיילותיו ואומר: כל ממונה מלמד זכות על העופות שממונה עליהם, ואין בכס מי שילמד זכות על בני שהם ישראל, בני בכורי ישראל, ועל השכינה שהיא בגלות, שקן שלה שהיא ירושלם חרבה, ובניה בגלות תחת יד אומות העולם, ואין מי שיבקש רחמים וילמד זכות עליהם, ובאותו זמן הקב"ה צועק ואומר 'למעני למעני אעשה', אעשה למען שמי, ובזה יתעורר רחמים על שכינתו ועל בני שהם בגלות).

ולעמוד נגד יצה"ר, ומובן כונת דברי רש"י 'לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר', שכל מה שהתירה תורה יפת תואר הוא כדי שלא יתגרה בו היצה"ר יותר מדאי, וכיון שכן הוא וזה מותר אצלו, סו"ס יכול להתגבר ע"ז.

לע"ג הג"ר יחיאל ב"ר צבי דוב שלעזינגר זצ"ל אביו של בעל לב העברי, יא"צ א' אלול

כי תהיין לאיש שתי נשים וגו'. אפשר לפרש על דרך אסמכתא דקאי על היצה"ר ויצר הטוב, והיינו הגוף והנשמה. ואמר הכתוב 'והיה ביום הנחילו את בניו' אלו, 'לא יוכל לבכר את בן האהובה', דהיינו שיתן כל חלקו רק לנשמה, ולא לגוף, ויסלק עצמו מן הגוף לגמרי. ואמר הכתוב דאינו יכול לעשות כן, כי הבכור הוא היצה"ר והגוף, דאיילו הנשמה באה אחר כך, לכן להבכר 'אותו יכיר לתת לו פי שנים', בין בעוה"ז, ובין בעוה"ב, והיינו לעבוד ה' דייקי ע"י עניני גוף בעוה"ז להעלות בשורש עליון, ע"י שאוכל ושותה כדי שיהיה חזק לעבודתו ית"ש, וזה 'פי שנים', [דע"י שנותן להגוף מה שנצרך לו לשם שמים, יש לו בין עוה"ז ובין עוה"ב]. כאשר קמתי משנתי, נפל דרש זה לפי.

כי יקרא קן צפור וגו'. ודרשו חז"ל (חולין קלט.) 'פרט למזומן'. והקשה מורי נ"י, מאי שנא מצוה זו שאינו כי אם במקרה. והשבתי לו, מפני כי זו המצוה בשרשו מרומז הגאולה (תיקונים תיקון ו'), ומשיח בא רק בהיסח הדעת, לכן גם מצוה זו היא רק במקרה.

וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם. דברים אלו נוקבים עד התהום, כי כל דבר בגשמיות ורוחניות אשר בידינו להשיב לו, זההירה התורה 'לא תוכל להתעלם', ואשר בכחך עשה, ומה גם 'ארץ ישראל', נחלת אבות אל בנים, כי אבדה הארץ, אם יודע מה גרם אבדת ארץ, ומה יגרום הגאולה, בודאי 'לא תוכל להתעלם', והרי כתיב 'ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה', והיינו בחסד - 'צדקה', ובאמת - 'משפט', ולא תוכל להתעלם לעשות ככל אשר ימצא ידו לעשות, ולה' הישועה.

לע"ג הרה"ק ר' צבי ב"ר אברהם זצ"ל, ה'צדיק נסתר מפרשבורג' יא"צ כ"ח אב

ברכת המצוה אם הוא חלק מגוף המצוה. שו"ע (או"ח סי' שכ"ג): כלים טמאים הראויים למלאות בהם מים, רשאי למלאות בהם מים בשבת והם

לא ברור אם כוונתו לרבו הכתב סופר, או לרבו המהר"ם שיק.

איתא שם: בזמנא דישראל מקיימין האי פקודא, כל ממנא אולף זכו על עופין דליה, וקוב"ה מה עביד, כניש לכל חיילין דליה, ויימא וכי כל ממנא דעופי דלתא אולף זכו על עופין דליה דממנא עלייהו, ולית בכי מאן דאולף זכו על בני דאינון ישראל, בני בכורי ישראל, ועל שכינתא דאיהי בגלותא דקנא דילה דאיהי ירושלם חרבה, ובניו בגלותא תחת יד אדונים קשין אומין דעלמא, ולית מאן דבעי עלייהו רחמי, ויולף זכו עלייהו, בהווא זמנא צווח קוב"ה ואמר 'למעני

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי ישר עימוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

תולדות הַבֵּן לְאַשְׁרֵי זִי"ע

מספר הרה"ח הרב אברהם שיחי' שהיה ר"מ בישיבת רבנו חיים ברלין בארה"ב, שבילדותו למד אצל **רבינו בעל הבן לאשרי הצדיק מרעננה זי"ע**, וכך הם דבריו: לאחר השואה בסיום מלחמת עולם השנייה, חזרנו לפולין ממקום המסתור ב'אוזבוקיסטאן', והתגלגלנו ממקום למקום עד שהגענו לעיר 'וועצלר' בגרמניה, שם היה מחנה גדול והתגוררנו באותה דירה עם הצדיק מרעננה והרבנית ע"ה, הייתי אז ילד, וזכורני שכל אישון לילה היה קם הצדיק לעבודת בוראו בשעה שתיים, כשלאור הנר עמל בתורה בהתמדה רבה בחשק נפלא ובהתלהבות הוגה בספר שלפניו עד אור הבוקר.

מראה דמות הוד קודשו שוקד על תלמודו בשעה מוקדמת כזאת, נתנה לי כוח של אהבת תורה ויראת שמים לכל החיים. הוא היה אהוב ונערץ מאד, פניו האירו תמיד באור עילאי, פיו לא פסק מגריסא, כל כולו היה נתון בעולמה של תורה, תפילותיו היו לשם דבר באריכות רבה במשך שעות בדביקות עצומה ונוראה כמואה כהן גדול לפני ולפנים כמלאך ה' משרת.

וכאשר עלה הצדיק מרעננה זי"ע לארץ ישראל, כל חפצו ורצונו היה להמשיך לעמול בתורה ולהתעלות בעבודת ה' בארץ הקודש, אך לא היה לו ממה להתפרנס, מספר הרה"ח הרב אברהם שיחי', הקשר הטוב והקרוב שהיה למשפחתינו עם הצדיק נמשך ביתר שאת וביתר עוז גם כשעלה לארץ, כשאנחנו נשארנו במחנה ב'וועצלר' בגרמניה, בגלל המצב הקשה מנשוא מבחינה כלכלית ששרר אז בארץ.

אמי ע"ה נקטה יוזמה, היא עסקה בפיתום אוזים שהיה אז נפוץ בגרמניה, ובמשך שנים הייתה שולחת אל הצדיק מרעננה לארץ הקודש קופסאות מיוחדות בהם היתה אוספת שומן של האווזים לאחר שנשחטו, הצדיק היה מוכר את השומן לשלטונות ולכל מיני חברות תעשייה בארץ, ומתפרנס מזה השומן, באותה תקופה היה בארץ צורך בזה עבור שימון הרכבות ומכונות התעשייה, מזה היה חי והתפרנס, כששלמחתו הרבה יכול היה להמשיך בעבודת ה' לשבת ולעסוק בתורה הקדושה יומם ולילה.

פעמים רבות כאשר נכנסו למעון קדשו לקבלת ברכה, לאחר שהיה שומע את הבקשה, היה פותח את ספר החומש שהיה מונח לפניו, מהרהר זמן מה, ואומר דברים נסתרים ואת העתיד שהיה גלוי לפניו. קרה לפעמים שהיה פותח את הספר ומהרהר זמן רב, ורק אח"כ משיב, פעמים מספר פתח את החומש והשיב את הפונים אליו ריקם, כשהוא אומר להם שאין ביכולתו לעזור להם.

באחד הפעמים זה היה לקראת סוף חייו כשכבר נחלשה ראייתו ולא היה רואה בעיניו, ביקשו ממנו ברכה לגיורת חרדית לזרעא חייא וקיימא, ובשום אופן לא הסכים כלל לברך אותה, לאחר לחצים גדולים חוזרים ונשנים מצד מקורביו, הסכים לקבלה, ואז פתח את החומש באקראי והצביע על שורה מסויימת, כשהוא מראה לשואל עצמו את הפסוק שיצא, וכל זה כשהוא סגי נהור: "הוא אבי בני עמון עד היום", ולא הסכים לברכה. פעם אחת באה לפניו אשה וביקשה ברכה עבור בעלה החולה, פתח את החומש ויצא הפסוק "ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב", האשה הודתה, ואמר לה שאין בידו להושיע.

לאו אני אתבעם לדין על דברם נגדי, והא דין למטה, ואז בהכרח יבטל הדין למעלה, ואח"כ אני אמחול להם ותתפא, זהו שאמר 'אני רופאה'.

לזכות דבורה רחל בת חיה הינדא להצלחה בכ"ע

שילוח הקן כשאינו רוצה ליקח הבנים.
בשולח' חות יאיר (ס' ס"ז) כתב וז"ל: נשאלתי אם כי יקרא קן ציפור לפני איש בשדה, אם מחויב לשלח את האם, או רשאי לילך לדרכו, דלא אמרה רחמנא 'שלח תשלח' רק באם ירצה ליקח הבנים וכו'. והנה ממה שאמרנו (חולין קלט): 'כי יקרא', מה תלמוד לומר, לפי שנאמר 'שלח תשלח', יכול יחזור בהרים, תלמוד לומר 'כי יקרא', במאורע, ע"כ. וא"כ נהי דממעט שלא יחזור בהרים, מ"מ במאורע משמע דרמי עליה לזיקק לה. ואי ס"ד דליכא עליה חיובא, מהיכא תיתי לן למימר שיחזור בהרים, שהרי אפילו במאורע יכול להניח ולילך לו, עכ"ל.

וכתב בחזון יחזקאל (חולין פ"י ה"ב) דאין זה ראייה, וז"ל: באמת נראה גם מגמרא זו שאין חיוב שלוח הקן אלא ברצותו לקחת את הבנים, והכי פרושה: יש שני מיני מצות שהם שונים זה מזה, מין אחד, שהמצות הנן חיוביות, כמו הנחת תפלין ונטילת לולב וכדומה שאינן תלויות ברצונו של אדם. ומין שני, מצות שחיוב קיומן תלוי באדם, ובידו היות פטור ממנה, כמו מצות ציצית, שאם אינו לובש בגד של ד' כנפות אינו חייב בקיומה, או מצות שחיטה, שכל זמן שאינו צריך לבשר אינו מצווה עליה. המצוות מין הראשון כמו תפלין ולולב, חייב לחזור אחריהן כדי לקיימן, והמצוות מין השני אין שום חיוב עליו לחזור אחר בגד של ארבע כנפות ואחר בהמה כדי לשוחטה.

וזה הוא הדיון שם בסוגיית הגמרא במצות שלוח הקן, אם היא שייכת אל הסוג הראשון משני סוגי המצוות האלה, או אל הסוג השני. והכי קאמר הגמ': 'לפי שנאמר שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, יכול יחזור בהרים וגבעות', כלומר, דנימא דמצות שלוח הקן היא מצוה חיובית המוטלת על האדם, וכמו תפלין ולולב, וממילא חייב הוא לחזור אחר קן כדי לקיימה. והא דכתיב 'ואת הבנים תקח לך' היינו רק ללמדנו שברצותו לקחת את הבנים אינו רשאי לקחתם קודם שלוחה, אבל עיקר מצות שלוחה, הוא מצוה חיובית ואינה תלויה כלל בלקיחת הבנים. 'ת"ל כי יקרא במאורע לפניך', דאינו חייב לחזור בהרים וגבעות כדי שימצא קן ויקיים מצות שלוח הקן, כי אין זה מצוה חיובית, אלא קיומה תלוי ברצונו של אדם כמו ציצית ושחיטה, והיינו רק ברצונו לקחת את

ולברך ולתרום, ואלם יכול לתת לאחר לברך ולתרום, משא"כ כאן בשבת הרי אי אפשר לברך כלל, ומה שיכול להמתין עד למחר זה לא חשוב אפשר, כיון שהיום אי אפשר לו לברך.

לרפואת המ.ב.ע.י.ה.

שלח תשלח את האם. 'תשלח' ג' במסורה, הכא, ו'תשלח חרונו', ו'תשלח רוחך יבראנו'. ונראה הכוונה דעיין בתקוני זהר (תיקון ו') דכונת מצות שילוח הקן הוא כדי ללמד זכות על בני ישראל שיגאלו. ושאל רבי אלעזר דא"כ מקודם שהלכו בגלות, מה היה הטעם של שילוח הקן. והשיבו רבי שמעון בר יוחאי אביו, דאז היה הכוונה על ניצוצות הקדושות שנפלו בשבירת הכלים. ולפי"ז יפורש המסורה כך: 'תשלח האם' כלומר מצות שילוח הקן, לפעמים הכוונה 'תשלח חרונוך', שעי"ז זה יכלה חרונו אף מבני ישראל ויגאלו. ולפעמים היינו בזמן שישבו על אדמתם והבית המקדש היה קיים, אז הכוונה 'תשלח רוחך' והיינו ניצוצות הקדושות שנפלו בשבירת הכלים ונשאר עד עתה רוחין בלא גופין, 'יבראנו' ויהיה להם עליה בגופות קדושים.

ובאופן אחר י"ל, דבא ליישב קושיית הגמרא (קידושין ט:): הרי שעלה להביא גוזלות לאביו ומצא את האם על בנים, וקיים מצות שילוח, ונפל ומת, היכן אריכות ימיו של זה. וזה כוונת המסורה 'שלח תשלח את האם למען יאריכון ימך', ואם תשאל והרי חזינו ד'תשלח חרונוך יאכלמו כקש', שנפל ומת. ומשני כתירוף הגמרא דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, והכוונה לאריכות ימים לעולם שכולו ארוך, וזהו שאמר 'תשלח רוחך' לתחיית המתים, 'יבראנו', ואז יהיה אריכות ימיו של עושה מצוה זו.

זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים.

אמרו רז"ל (דב"ר פ"ו י"ג): רבנן אמרי, כך אמר משה להקב"ה: אם אתה רופאה יפה, ואם לאו אני רופאה. ותמה בכתב סופר (כאן) מה הכוונה. ולענין הדברים פשוטים ואין שום תמיה, דהנה אמרו רז"ל 'אם אין דין למטה, יש דין למעלה', והנה בפרשת בהעלותך כתיב 'ותדבר מרים ואהרן במשה גו' והאיש משה ענו מאד, ופירש"י: שפל וסבלן. והיינו שמשה רבינו לא נתפעל מזה, וחשב שבדאי הן הצודקים בטענתם נגדו, ועל כן לא חשב שצריך אפילו מחול להן. אך כשראה שנענשו, אז הבין שלא צדקו בדברם עליו, ועשו לו עולה. על כן טען להקב"ה 'אם אתה מרפאה מוטב, ואם

¹ ראה ברכת הבית חלה פ"ג מ"ג אות ג', דיש לומר דגם בהפרשת תרומה מהווה הברכה חלק ממצות הפרשה, ע"ש.

אפשר למסור נדבות להוצאת הגליון בקנדה **להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א** 438-875-5478
אימעייל 2792034@gmail.com

גבאים ושמישים בקנדה, שרצים לקנות זכותים בלי שיעור ע"י הפצת הגליון בבתי מדרשיהם, יתקשרו להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א

אח"כ, והדבר נורא מאד, ובין אדם לחבירו אין יוה"כ מכפר, ולכך כל אחד ואחד צריך למחול להשני, אבל הדבר לא פשוט, ואיך שצריכים ומחוייבים להזהר מאד לא לגנוב שעות ולא זמן, וה' הטוב יכפר בעדינו. (ש"ת חלק י"ד עמוד כ"ד).

הבנים. והא דקאמר 'במאורע לפניך', היינו רק שזה הוכחה שאין שלוח הקן מצוה חיובית שהוא צריך לחזור אחריה כדי לקיימה, אבל לא שחיוב קיומה תלוי בהזדמנות, דלא מצינו מצוה שחיוב קיומה תלוי באי אתרמיא לידו.

לכות מ.ב.פ.ר. להצלחה בכ"ע

עבירות שבין אדם לחבירו. סיפור מיוחד יפה שמעתי מפי הגה"צ המפורסם מורינו הרב רבי שמואל הומינר זצ"ל, שחיבר הרבה ספרים על איסור לשון הרע, ועל מצות התורה ועוד, הוא היה צדיק בעל אמונה חזקה שלא יצא מפיו דבר שקר, וסיפר מעשה שקרה אצל זקנם שגרנו בעיר הק' חברון, וכך סיפר לאבי אדמו"ר מרן הגאון האדיר רבי אברהם משה זצ"ל בעל חידושי רבי אברהם משה, ואני שמעתי איך שסיפר: בבית זקנם היתה כובסת שבה בדרך כלל כל ששה שבועות, ולכולם היו הרבה בגדים לבנים, ובאותו יום שהכובסת באה לעשות הכביסה, היה בלגן בבית, היו כלים גדולים שבה שמים הבגדים, והיו מדליקים אותו בנפט וספירט, וכלים יותר קטנים שבהם היו מכניסים הכביסה אחרי הכיבוס, הכובסת היתה עובדת קשה, וזה היה הכל בחצר של הבית, והיו משלמים לה בשביל יום עבודה או שני ימים שהיתה הכובסת עובדת, ויהי היום הכובסת הקבועה שהיה להם, הפסיקה לבוא לעשות הכביסה, ולא באה הרבה זמן, פתאום ביום אחד הכובסת באה, ושאלה אם יש כביסה לעשות, והם השיבו בטח יש הרבה מאד כביסה, נתנו לה לעשות הכביסה, והיא עבדה ועבדה ולא דיברה באמצע העבודה, תמיד היתה מדברת ומדברת, אבל היום בלי דיבורים כבסה את כל הבגדים, וכשגמרה לעשות כל העבודה, אמרה היות שבאתי פתאום ולא ידעתם, לא הכנתם כסף בשבילי, ולכך הפעם לא תשלמו לי, והיא הלכה בלי תשלום. אבל אחרי זה עבד עוד זמן והיא לא באה עוד פעם לעשות כביסה, ומכיון שהם היו אנשים הגונים ורצו לשלם לה, הם הלכו לשכונה שהיתה גרה הכובסת לחפש אותה ולשלם לה מה שמגיע לה, וכשבאו לשכונה שאלו להשכנים איפה נמצאת הכובסת, אבל היה דבר פלא, השכנים השיבו שהכובסת כבר נפטרה לעולמה זה יותר משנה, זאת אומרת שאחרי שנפטרה, באה מעולם העליון לעשות להם הכביסה, ואז הדגישו שהפעם לא דיברה שום דבר בזמן שעשתה הכביסה וגם לא רצתה לקחת כסף. והגאון הצדיק רבי שמואל הומינר זצ"ל אמר שיתכן שביטלה שעות במשך השנים שעברה, ונתנו לה רשות מן השמים לבוא לשלם מה שהיתה חייבת, וזהו סיפור נפלא.

היה לה זכות מן השמים שנתנו לה רשות להחזיר להם מה שהיתה חייבת להם, אבל בלי זה לא היתה יכולה לבוא למקומה בגן עדן. מי שהכיר את הצדיק הגדול ר' שמואל הומינר זצ"ל, יודע שר' שמואל הומינר לא היה מוציא דבר שקר מפיו, ותמיד דיבר באמונה ובטחון בהש"ת, וא"כ המעשה שסיפר אמת ויציב, וגם למדים מזה שאנשים שעובדים שעות, צריכים מאד להשיג ולדייק שלא לבטל באמצע העבודה, שאם לא ישיגו, אז אחרי מאה ועשרים יצטרכו לתת דין וחשבון בשמים, ולא תמיד יכולים להשלים

חדש ויצא לאור

חדושי רבנו חיים הלוי

על הרמב"ם

עם מורשת הגר"ח

• כרך ראשון •

י"ל מחדש בתוספת מכוונות, ציונים, עיונים, כותרות, מקורות ומילואים

מהדורה מושקעת ומודרנית

בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאור

הרבה שנים ביגיעה עצומה

בפרק זה פוצתם הלכות ופאליק, פתח עיני
התלמידים, פאליק אמתות, תופנות פעילות,
לקחת פסח.

מכון
מורשת
הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח
moresheshagracha@gmail.com

הפצה ראשית:
עם הספר 'לעושי'

להאיכב
וחסות
הספרים
המבורחים

קטן

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ זי"ע שכתב דמסוגל ללמוד מאמר זה להפוך מזלו לטובה.

זי"ל: במאמר זה, טוב לכיין אם מזלו קשה, שירחם ה' ויעמוד כוכבו למקום אור.

[המשך משבוע העבר]: אות ג': והנה יש ד' יסודות: אש, רוח, מים, עפר. ויסוד העפר שהוא הארץ נמצא למטה, ואילו אש, רוח, מים, נמצא בין השמים לארץ. ויש להסתפק אם נימא שאש רוח ומים הם מחוברים לרקיע, וגם הם מסבבים את הארץ בכח הגלגל החוזר. או שהם מחוברים בארץ, ונמצא דכל הגלגלים מסבבים גם אותם ג' היסודות כמו שמסבבים את הארץ. ויש להוכיח מהאי עובדא דרבה בר בר חנה שגם ג' היסודות קשורים לרקיע, וכולם מסבבים את הארץ [כמו שיבואר להלן]. דהנה ידוע שהאוויר שנמצא למעלה מן הארץ, נקרא 'איתר', ואויר זה שייך לארץ, כמו לבוש ששייך לאדם. [ע' ספר הברית ח"א מאמר ז' פ"א]. וגם יש לידע דיסוד המים שהוא נמצא למעלה מן האיתר, אינו מים גשמי, כי מים גשמי הטביע ה' שיהיה תחת הארץ, באמרו 'יקו המים מתחת השמים ותראה היבשה', ולא נשאר למעלה רק רוחניות והיסוד של המים.

ויש ראייה גדולה שג' היסודות והם אש רוח מים, מחוברים לרקיע כמו הגלגלים שלמעלה מהם, וגם הם מסבבים הארץ, והוא מדאמר הכתוב 'יקוו המים מתחת השמים', ולא אמר 'המים שעל הארץ', הרי ששייך המים לשמים, רק חלק הגשמי של המים נדחק למטה לתהום הארץ.

ובזה מובן הא דכתיב (קהלת א'): 'הארץ לעולם עומדת וגו' וזרח השמש וגו' הולך אל דרום וגו' סובב סובב הרוח ועל סביבותיו שב הרוח', דקשה דהתחיל ב'שמש' ומסיים ב'רוח' (ע' ברש"י שם). אך הכוונה לענ"ד, דלעומת שאמר 'הארץ לעולם עומדת', דאינה זע ממקומה, אמר שמסבב אותה השמש ע"י כח עליון, עד שבכל יום 'זרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף וזרח הוא שם', היינו שבמקום קביעתה בגלגל, תמיד מאירה והולכת דרכה בש"ס ה' יום ורביע. ואח"כ אמר שכן הוא גם ביסוד הרוח, שג"כ מסבב את הארץ ע"י כח המכריח את השמש לסבב, ונקט יסוד זה ולא יסוד האש והמים, [אע"ג שגם יסוד האש והמים מסבבים הארץ], יען שהרוח הוא האמצע [של הארבע יסודות] המייחד את שני הצדדים. ואמר בפסוק 'הולך אל דרום וסובב אל צפון', דקאי על השמש, עם 'סובב סובב הרוח', ולא עשה פסוק מיוחד לרוח, יען שכך אחד יש שמסבב השמש וגם הרוח.

הרי מבואר מזה, שלא לבד הגלגלים כולם סובבים את הארץ, אלא גם ג' היסודות שלמעלה מן הארץ נתחברו עמהם, ומסבבים כולם את הארץ. [המשך בשבוע הבא].

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

"נתיב מנתיבות"

השבוע ו' אלול יום ההילולא | שיעור מס' 151 | פר' כי תצא תשפ"ג

שמכאוב במשך חמישים שנה, כדאי להוציא אותו". לבסוף היא סיפרה כי בילדותה גרה בדרום ולמדה בבית ספר דתי. הכיתה נסעה לטיול לנתיבות. בעת הטיול חשדה בה המורה בחשד שווא וביישה אותה מאוד בפני חברותיה. הבושה היא עדיין יושבת לה עמוק בלב, ברמה כוז שעצם הזכרת שם הישוב: "נתיבות", גורם לה כאב חד ותסכול עמוק.

ר' יעקב חש כי על כאב כזה עמוק, המכאוב לאדם למעלה מחמישים שנה, נאמר שאין יום הכיפורים מכפר עד שיפייס את חברו. הוא ביקש מהמזכירה שתנסה להיזכר מי הייתה המורה: "אולי משמיים שלחו אותי לנסות לפייס כעסים וכאבים של חמישים שנה". המזכירה ניסתה להיזכר, אך ללא הצלחה. היא רק זכרה שהמורה בעצמה התגוררה בנתיבות. היא אמרה לר' יעקב כי היא מוחלת לה בלב שלם ואין צורך יותר להתעסק עם הפרשה הכואבת הזו.

משום מה, אחרי תקופה צפ בזיכרונותיו של ר' יעקב כי יש לו דודה מבוגרת שבצעירותה הייתה מורה וגרה בנתיבות. ר' יעקב המאמין באמונה שלימה כי הכל בהשגחה פרטית ולא לחינם יצאה לו מהפה בצורה כה סתמית העיירה "נתיבות", התקשר שנית אל המזכירה, התנצל שוב אך הסביר למזכירה כי כיהודים מאמינים אסור לנו לעזוב את העולם הזה עם כאב או צער שגרמנו או שנגרם לנו, ללא שנתפייס איש עם רעהו: "אם יש כאב כזה עוצמתי עלינו לנסות למצוא את המורה ולהתפייס עמה, זה טוב ומועיל לשני הצדדים בעולם הזה ובוודאי בעולם הבא".

"**למרות ששכחתם את שם המורה**, האם זוכרים הנכם עדיין איך הייתה נראית המורה?" ומשענתה בחיוב הוא שאל כמה שאלות, ומתברר שהתשובות תאמו לדודה של ר' יעקב גב' ג.

אולי השם שלה מתחיל בג' שאל ר' יעקב "כן" היא נזכרה: "מאיפה הרב יודע? יש לכם אולי רוח הקודש?" היא שאלה, נפעמת כולה.

"אני לא מבין ברוח הקודש, מקסימום בריח הפיצה הוא ענה בענווה יתירה אך בהשגחה פרטית נזכרתי שדודה שלי הייתה מורה שם, ואולי זו השליחות שלי אותה הועיד לי בורא עולם, להשכין שלום בית, בין מורה לתלמידתה לאחר חמישים שנה. הרי אף אחד מאתנו לא יישאר בעולם הזה לנצח, וחבל שאני אגיע לשמיים ויבאו אלי בטענות: הרי הייתה לך הזדמנות להשכין שלום בין הבריות מדוע לא עשית זאת?"

ר' יעקב התקשר לדודה הזקנה והזכיר לה את המאורע. היא מצידה ראתה את כל הסיטואציה בעין שונה, ולטעמה לא הייתה לתלמידה סיבה להיפגע, ואין צורך לבקש מחילה.

לאחר יומיים קיבל ר' יעקב שוב טלפון מדודתו: "במחשבה שנייה החלטתי שיש מקום להתפייסות. כנראה התלמידה ראתה את האירוע בעין שונה. אני מבקשת שתתאם שיחת פיוס".

ר' יעקב תיאם זמן לשיחת ועידה טלפונית.

הן שוחחו זמן רב, נזכרו בפרטים שונים וביקשו סליחה זו מזו. לאחר השיחה הזו שניהן הודו לר' יעקב על הפיוס שעשה ביניהן וברכו אותו בברכות רבות.

"**המברך את ישראל יהיה גם ברוך**" דברי רבנו ה"זרע שמשון זיע"א בפרשתנו "והמקלל את ישראל יהיה ארור" על פי יסוד זה במעלת המברך את ישראל מסביר רבנו את הפסוק בדברים: "ולא אבה לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' לך את הקללה לברכה" - "וקשה: מהו מלת "לך", שהרי הקללה לא באה לעולם, ולא יצאה מהפה של בלעם, ולא הגיעה לישראל, ואם כן, מילת "לך" מיותרת?

אך לכאורה ע"פ היסוד דלעיל דהמברך את ישראל יהיה ברוך, אך אע"פ שבלעם ברך את ישראל בסופו של דבר, לא נתברך, כיון שכיון לקלל, ובאומות הקב"ה חושב המחשבה כמעשה" - זה לגבי בלעם, אך לגבי ישראל: "ויהפוך השם לך את הקללה לברכה", רק "לך" - לגבי עם ישראל, זה יחשב כברכה.

הן בירכו זו את זו בברכת כתיבה וחתימה טובה. שתייהן, גם המזכירה וגם מורתה, הרגישו כי נגולה אבן מליבן, והן מגיעות לראש השנה החדשה, תשפ"ד, עם לב נקי יותר. ר' יעקב מספר שמלבד ההתפעלות מההשגחה הפרטית הזו בפני עצמה, היא גררה חיזוק נוסף: המזכירה בהתפעלותה מההשגחה המאירה לה זכתה, מאוד התחזקה באמונה בבורא עולם, ובעקבות כך בשמירת תורה ומצוות. כך, דרך נתיבות היא מצאה גם את הנתיב להתקרב לבורא עולם.

יעזור השי"ת שנמצא גם אנחנו את הנתיב להתקרב אליו, והוא ית' ישיבנו לנתיבותיו ונתברך כולנו בשנה טובה, ובכתיבה וחתימה טובה.

פיצה אורי. ירושלים. ימי ערב פסח.

המקום המה אדם, לקוחות שבאמצע נקיון המטבח באו להשביע את נפשם בפיצה הירושלמית הכשרה למהדרין.

התור הארוך לא מנע ממנהל הסניף, הר"ר יעקב וולס הי"ו, להעניק את חיכוך ומאור פניו. הוא שרת בזריזות ובנאמנות לקוח אחר לקוח. בלחץ העבודה וההזמנות הרבות הוא היה זקוק לכמות נוספת מחומר גלם כלשהו, החיוני לתעשיית הפיצה. הוא התקשר למשרדו של הסוכן המשווק את חומר הגלם, וביקש להזמין את אותו חומר בהקדם. המזכירה ענתה שתעשה ככל שביכולתה.

ר' יעקב משתף בכנות שדרך עבודתו הוא משתדל למצוא דרך לקדש שם שמים ולהכניס קצת יהדות גם לאנשים שעדיין לא שומרים תורה ומצוות. הוא מגלה אוזן קשבת לכאבם, משתתף בשמחתם ודואג ששם שמים יתאהב על ידו. ביו השאר, גם המזכירה במישור אדומים המוגדרת כמסורתית, ורואה בו דמות תורנית.

למחרת, כשהגיעה ההספקה מהסוכן ממישור אדומים, התברר שחומר הגלם הנדרש, לא סופק, הוא הרים טלפון קצת זועם למזכירה, ושאל מדוע לא סופק המוצר הנדרש. היא ענתה לו שחסר להם כרגע במלאי והם עושים מאמץ להשיגו בדחיפות: "זה יקח יום יומים".

במושגי המאמץ של ערב פסח יום יומים זה המון זמן, ולכן הוא שאל באירוניה: "מאיפה צריך להביא את זה: מצפון הארץ או מדרומה?! אולי מנתיבות?! כמה זמן לוקח להביא סחורה מנתיבות???"

"איני יודע מדוע יצא מפי, מכל שמות ערי ארץ ישראל, דווקא שם העיר נתיבות" משתף ר' יעקב. אני אפילו לא זוכר מתי ביקרתי שם. אך מיד שהזכרתי את שם העיר נתיבות השוכנת בדרום ארץ ישראל, אמרה לי המזכירה כי אינה חשה בטוב ולכן נאלצת לסיים את השיחה".

על מעלתה של ארץ ישראל עומד רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו: "כי תצא למלחמה על אויבך ושבינו שבינו וראית בשביה אשת יפת תואר"

מפרש רש"י: "במלחמת הרשות מדבר אבל במלחמת מצווה, (כלומר במלחמות על ארץ ישראל), כתיב בהן: "לא תחיה כל נשמה."

מסביר רבנו: "ולדידן נראה לומר שכשם שההיתר של יפת תואר בשאר המלחמות הוא נגד יצר הרע, כך גם טעם האיסור של יפת תואר במלחמות המצווה על ארץ ישראל הוא כנגד יצר הרע.

והטעם על זה צריך לומר שהקב"ה רצה להורות לישראל שאותה הארץ הטובה אינה יכולה לסבול אנשים רעים וחטאים, ואין להם תקנה אלא לשוב קודם שייגמר עליהם הדין לרעה, שאחר כך לא תועיל להם תשובתם, וכדכתיב: "ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה..."

ולכן אסרה התורה עליהם היפת תואר במלחמת ארץ ישראל, להראות להם דבר זה, שיהיה להם למופת נגד היצר הרע, שלא יעכבם לעשות תשובה קודם שיחתם גזר דינם, שהרי גם הרשעים חושבים לעשות תשובה אבל אומרים שיש להם זמן, כדאמרין (שבת ל"א): "יודעים רשעים שדרכם למיתה אלא שיש להם חלב על כסליהם".

רבנו מבקש להסביר כי השוני בין מלחמת הרשות בהם מותרת יפת תואר למלחמת המצווה על ארץ ישראל בה אסורה יפת תואר יזכיר למשתתפתה במלחמה שלא ככל הארצות ארצנו הקדושה. בה צריך להזדרז ולעשות תשובה וכדלעיל

ר' יעקב בחושיו המחודדים הרגיש כי משהו כאן אינו כשורה הוא חשש שמא פגע חלילה במזכירה. 'אולי עקב הלחץ לא התנהגתי עמה באופן ששם שמים יתאהב על ידו תהה, כשנרגע מעט הלחץ התקשר שנית אל המזכירה והתנצל על דבריו, בהסבירו שהלחץ בפיצרייה בימי ערב פסח כשלאנשים אין אפשרות לבשל במטבח הביתי הוא גדול מאוד, ולכן כמעט אינו נושם בימים עמוסים אלו.

היא אמרה לו שאין לו צורך להתנצל. היא סיימה את השיחה כי לא הרגישה טוב, עקב זיכרון ילדות כואב שהוצף בה פתאום עקב מילה אחת שאמר בעקיפין. היא אמרה לו שהעיר: "נתיבות" אותה הזכיר כבדרך אגב עוררה בה סיטואציה נשכחת, זיכרון ילדות צורב וכואב מלפני כחמישים שנה, ולכן לפת אותה כאב גדול לכמה דקות. "אך לאחר מכן נרגעתי והכל בסדר..". ר' יעקב, איש של אמונה והשגחה פרטית, האמין שאם עלה כזה נושא בצורה כה אקראית ובלתי מתכוונת יש לו כאן איזה תפקיד משמים, נועדה עבורו איזו שליחות. הוא ביקש מהמזכירה שתספר לו מה קרה לה בנתיבות, היא דחתה ואמרה שאין צורך להעלות זיכרונות מתקופת ילדותה הרחוקה, אך הוא בשלו: "הרי לא סתם משמים אמרתי בשיחה סתמית את העיר: "נתיבות"! אני לא קשור אליה כלל, יכולתי באותה מידה לבחור בעיר דרומית אחרת, כמו: אופקים, ירוחם, דימונה או באר שבע... ובכלל אם יש כזה כאב

טעם בפרשה

סולת כי תאכל

דהיינו: המעשה עצמו של עמלק לא היה כזה נורא, שהרי מה הם באמת עשו? סך הכל הגיעו עם חרבות להילחם עם ישראל.

אך הבעיה הייתה "העיתוי"!!

הם עשו את זה בזמן לא טוב! הם עשו את זה בזמן שכל אומות העולם פחדו מישראל, והם גרמו לכולם להפסיק לפחד מעם ישראל ולנסות להילחם עמהם מחדש.

ואפשר ללמוד מכאן מסר עצום!!!

יש מעשים שהם לא כל כך גרועים אך השאלה מתי אתה עושה אותם, אתה יכול לעשות אותם בזמן מסוים ואז המעשה לא יהיה כל כך נורא אך אתה יכול לעשות אותם בזמן אחר ואז זה יהיה נורא ואיום!!!

ונביא דוגמא: אתה יכול לבעוס או להתעצבן על מישהו

ואפילו לדבר אליו לא יפה (שזה כמובן קורה רק לכמה אנשים בודדים בעולם שחיים בכלל באנטרקטיקה...), וזה יהיה בהחלט לא נעים ומביך. אך אם תעשה את זה חצי שעה לאחר שהוא עבר תאונה מחרידה או כל טרגדיה אחרת, זה יהיה ממש לא במקום... לכן חשוב להשים לב לזמן ולעיתוי...

אבל לא לכאן התכוונתי להגיע, אני רוצה לקחת את זה למקום חיובי נעים

משובח ומפנק.

אתה יכול להתקשר לקרוב משפחה ולשאול אותו: "נו, ר' יענקל, מה נשמע? איך האתה מרגיש? איך החיים?? הכל בסדר? ספר משהו..." נו, בסך הכל שתי דקות וזה מצוין ויפה ואפילו מקסים.

אך מה יהיה עם אם אותו ר' יענקל (שליט"א) עובר תקופה לא פשוטה בחיים, בין אם זה צרה בתוך הבית או צרה מבחוץ. ואתה מתקשר ועושה את אותו הטלפון עם אותם מילים ובאותם טונים: "מה נשמע? איך אתה מרגיש? איך החיים?? ספר משהו..." וככה אתם מדברים ומשתפים ומתעניינים יחד זה בעולמו של זה, ואפילו שזה רק שתי דקות...

איך זה נשמע עכשיו?? אהה, אתה מבין???

כי מעשה קטן יכול לגרום 'מחיה' לדורות, ומעשה קטן יכול לגרום 'תחיה' לדורות!!

"זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים וכו'... תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח"!!!
(פרק כ"ה פסוק י"ז)

התורה מצווה אותנו: תמחה את זכרו של עמלק, אל תשאיר ממנו שריד!!!

מישהו יודע מה המעשה הכל כך גרוע שעשה עמלק לעם ישראל? האם באמת הם ייסרו אותם כפי שעשו להם המצרים???

האם כתוב שהם רחצו בדם תינוקות יהודים? האם מסופר שהם העבידו את בני ישראל 24/7? האם הם שמו תינוקות במקום לבנים בבניין? האם הם העבידו נשים יהודיות בבנייה? לא!

אז מה הם כן עשו???

כתוב ברש"י: "משל לאמבטיה רותחת שאין כל בריה יכולה לירד בתוכה, בא בן בליעל אחד, קפץ וירד לתוכה, אף על פי שנכוה, הקרה אותה בפני אחרים!".

דהיינו: **מה עשה עמלק? קירר את האמבטיה הרותחת.** ומה הפירוש? היות וכל

האומות לא העזו להתקרב לבני ישראל אחרי שהם ראו את אותות השם במצרים, בא עמלק והראה לכולם שמותר לריב ולהתקוטט עם ישראל וזאת על ידי שנלחם עמהם.

נו. נשאלת השאלה, בגלל זה מגיע להם עונש מוות לדורות לנצח נצחים???

רבותי, תקשיבו טוב למסר עצום שיש כאן....

אדם יכול לעשות מעשה טוב ויכול לעשות מעשה רע, אך בזה לא מסתיים הסיפור, יש עוד נקודה שחשוב להשים לב אליה והיא: **"באיזה זמן היה המעשה"???** מה היה "העיתוי" שבו הוא נעשה??

עמלק באו להילחם עם ישראל, וכמוהו עשו עוד מאות אומות (ולצערנו עושים זאת עוד בדורנו אנו), אך עמלק עשה זאת בזמן הכי 'קריטי' והכי "לא נכון" שהיה!!

לבית אלוף!

z0527670183@gmail.com

עלון שבועי על
פרשת השבוע.
ועוד נושאים.

העלון נכתב לעילוי
נשמת סבינו מורינן
הרב ששון הכהן ב"ר
ישעיהו ומרת מרים
זצ"ל

תענוג השבוע

שבת קודש פרשת: **כי תצא** ט' אלול ה'תשפ"ג שנת 'הקהל'

כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה

תענוג בפרשת השבוע:

זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֵלֶיךָ לְמַרְאֵי בְדָרְךָ בְּאֵיטָכֶם מִמִּצְרָיִם. (דברים כד ט)

הבעל שם טוב היה לומד עם תלמידיו שיעור גמרא. כשהגיעו למסכת ערכין (טו, ב) ולמדו את המאמר "לישנא תליתאי קטיל תליתאי", פרש הבעל שם טוב" לשון הרע הורג כל השלושה – המציא, המספר, והמאזין. אלא שזוהי רציחה בלבושים רוחניים, שהיא קשה יותר מרציחה גשמית. (ליקוטי שיחות, כרך ה עמ' 32)

שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצ"ל. שסיפר לי, אשר נכנס אליו אחד ל"יחידות" ושאל תיקון על איזה ענינים, ובשעת מעשה תאר את מצבו הרוחני באותיות מבהילות. וענהו כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר ידוע חומר העניין דלשון הרע, שאסור לספר על חבריו וגם על עצמו. וז"ל. (אגרות קודש כרך ז עמ' קצד)

אמרו חז"ל "לישנא תליתאי קטיל תליתאי", המדבר, השומע, והאדם המדובר. וקשה מהי אשמתו של האדם שעליו דיברו? ויש לומר דהנה הדיבור מוציא מן ההעלם, מחשבה אל הגילוי. כל עוד לא מדברים על הרע שבאדם, הרי זה ב'העלם', והקב"ה מאריך אף ומחכה שישוב בתשובה. אך כשמדברים על כך והדבר מתגלה בעולם הדיבור, עלול לצאת מזה קטרוג שיגרום נזק. (ליקוטי שיחות כרך י' עמ' 29)

תענוג לספר מהצדיקים :

"מי שחשקה נפשו לדבקה בו יתברך ובשבחיו, ידבק עצמו בספר תהילים. אין לנו דבר גדול יותר מספר תהילים שכלול מן הכל, מרבים שבחים להשי"ת, ורבים מזמורים הם של התעוררות תשובה, ורבים מזמורים הם של בקשת מחילה וסליחה, והכל מיד ה' השכיל חבר דוד המלך ע"ה ברוח הקודש, והאומר תהלים הוא כמתפלל והוא גם כן כעוסק בתורה, כי כבר בקש דוד המלך ע"ה שיהיו מקבלים שכר הקורים בתהלים כעוסקים בעומק התורה כנגעים ואהלות". (השל"ה הקדוש)

בשם הבעל שם טוב מובא שעל-ידי אמירת תהילים יכולים לבטל את הקטרוגים, כנרמז בפסוק: "מי ימלל גבורות (ישבור ויבטל את ה'דינים' הקשים) ה' – ישמע כל תהילתו".

עוד מובא בשמו שכל אדם יאמר את הפרק בתהילים המתאים לגילו. למשל, מי שמלאו לו יג שנה – יאמר פרק יד, וכך הלאה. כן ראוי לומר את הפרקים של הצאצאים, כתפילה עליהם שחינוכם ליראת-שמים יצליח.

בקריאת התהילים כולו בשבת מברכין ובכל הזדמנות שרוצים לקרוא את כל התהילים כנ"ל. אמר הרה"ח השליח לעיר בית שמש הרב אליעזר ווינר שליט"א שיש קפיצת הדרך בתהילים.... ומהו? אם לא מדברים מתחילת התהילים ועד שמסיימים, זה גורם הכי חזק לסיום של ספר התהילים בבת אחת ובלי עיכובים. כי אם מפסיקים כמה פעמים באמצע לדיבורים זה כבר מעכב ולא מבינים למה זה נמשך מידי זמן. וזו העצה: לעשות תענית דיבור מתחילת הקריאה עד סופה.

***** מספר הרה"ח המשפיע ר' חיים שלום דייטש שליט"א: הצדיקים תמיד דרשו מאיתנו יותר. כמו שהם כל חייהם דורשים מעצמם לעלות ולהתעלות ולא להשאר אדם על עומדו ולהסתפק בקצת שבקצת (שאנו חושבים שהוא הרבה) שהגענו אליו. פעם יצא אחד השלוחים הגדולים של הרבי מליובאוויטש מיחידות, וראו שהוא

קצת מדוכדך ברוחו, ושאלו אותו? ואמר שלא מבין מה הרבי רוצה ממנו? הוא שליח גדול ועושה הרבה מאוד ומספר על כך לרבי. והרבי מתחיל לשאול אותו: כמה ילדים יש לך במוסדות? כך וכך! ומה עם העיירה ליד? עניתי: אין שם תחבורה. אומר הרבי: אז עושים תחבורה! ומה עם העיירה השנייה? עניתי: זה לא קשור אלי. אומר הרבי: אז תתחיל להיות קשור לפעילות היהודית שם! וכך הרבי התחיל לשאול כבקי ורגיל בכל המחוז שם לפרטי פרטים על כל עיירה ומקום מושב של יהודים. ואני לא ידעתי את נפשי. ויצא משם שבור ונשבר. אז היה שם הרב גרוזמן ואמר לו: כל אחד פותח ומפעיל מוסד למען עם ישראל ועושה למען חינוך, אבל זה לא "בכל מאודך" זה לא כל היכולות שלך! אתה יכול הרבה יותר.

ויש הרבה סיפורים שהרבי ידע כל מה שקורה בעולם לפרטי פרטים. הרב אלתר ששונקים מירושלים היה אצל הרבי והרבי שאל אותו איך הוא הולך בשבת משכונת 'רוממה' למאה שערים? וענה: דרך 'מחנה יהודה'. והרבי אמר לו: דרך 'שנלר' יותר קצר.

תענוג מענייני דיומא: בא לקלל

ונמצא אברך!

אתם חייבים לקרוא את זה השבוע! "רצינו לגדל דור של אפיקורסים, וגידלנו דור של עמי ארצות", אמר יעקב חזן ממייסדי הקיבוץ הארצי ומפ"ם. זנחנו את הדת ואתה השלכנו גם את התרבות היפה שלנו על כל עושרה ומרכיביה. החילוניות לא הצליחה לייצר מענה הולם בכל הקשור למורשת ותרבות ישראל. לילדים אין שורשים וגם אין להם כנפיים. הם לא ממריאים בקריאה ובכתיבה, כי מקורות ההזנה שלהם דלים. גם ערכי החילוניות שבהם אוחזים לא מקבלים משמעות עמוקה: ערך החיים והאדם, ההומניזם, הליברליות, הדמוקרטיה,

השוויון. כל אלה הפכו לסימאות יפות להתפאר בהן ותו לא. אם ישאלו ילדים, מהם ערכיהם ומה הם עושים כדי לחזקם, אני חושש שנקבל תשובות שטחיות; לבטח לא כאלה המעידות על הבנה מעמיקה.

קראתם את השורות האלו? מילים של אחד מגדולי הציונות. אחד מהוגי הדעות שלה. אדם שידע מה זה: יודע רבונות ומתכוון לכפור בו. וכזה דור הוא רצה לגדל כאן בארץ הקודש! זאת הייתה המטרה של כל ראשי הכפירה של תחילת הציונות. כן! היום הכי קל לדבר מזה ולצחוק על זה! ולהבין את זה טוב לאחר שרואים את הדור השלישי שלהם, איך הם מתנהגים ומוכנים להרוס את כל המדינה הזאת מבפנים, להלשין ולהוציא את דיבתה של ישראל רע בעיני הגויים האירופאים האנטישמים, (זוכרים את המושג: יהודי גלותי? מה יפיתני? כן! המלשין מהעיריה שהיה מתחנף לפריץ האנטישמי ומוכר את אחיו היהודים בהלשנות...) והכל כי הם לא בשלטון. הכל מותר! להוציא את כל ההשקעות מהארץ. כן אותה ארץ שהוריהם וסביהם כל כך חלמו ונלחמו עליה... ומתו בביצות מנגיפים ווירוסים מסוכנים רק כדי ליישב אותה במסירות נפש... מותר להם להרוס את הכלכלה והחוסן הלאומי. לשתף פעולה ולהפגין עם דגלי טרור להילחם נגד הצבא וההתיישבות בארץ ישראל - פעולות שהם עשו בחרדת קודש בהתנחלויות - קיבוצים, שהם כבשו והקימו. הם רצו למחוק את כל הקדוש והיקר לעם ישראל ולהקים עם ככל העמים. אבל המעניין הוא שאותם עמים לא מוכנים לקבל אותם בשום אופן! מגנים אותם בכל הזדמנות. והאנטישמיות בעולם רק עולה. איבוד הדרך של הצעירים החילונים כאן בארץ היא מזעזעת. צעירים נכדים של אנשים ששנים על גבי שנים ישבו וכתבו והטיפו לכולם על יופי הארץ ועל נאמנות לארץ, גידלו דור של צעירים שלא מבינים על מה נמצאים כאן? ומצדיקים את הערבים במלחמתם נגד היותינו כאן. יורדים בכמויות מהארץ ונלחמים כדי להוציא אזרחויות חוץ... ממש נתקיים בהם הפסוק: וְלֹא תִקְיָא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמְאָכְם אֲתֶה פֶּאֶשֶׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר לְפָנֶיכֶם. (ויקרא יח כח) הארץ מקיאה אותם לגמרי. ולעומת זאת יהודים חרדים עולים בכמויות ומתיישבים בכל רחבי הארץ! כמעט ואין עיר חרדית בלי שכונת שלימות של אמריקאים. שעוזבים את חיי התענוגות בחו"ל ובפרט בארה"ב ועולים לארץ בכמויות!!! כל הרעיון הציוני מתנפץ בפנים לאחרוני המאמינים בזה.

איך יכול להיות ראשי מערכת הביטחון לכל סוגיה וענפיה, לא מגנים אמירות נגד הכירסום במדינה... לא מגנים את האנדרלמוסיה האנרכיסטית המשתוללת כאן??? כל החיים כאן הם למעלה מדרך הטבע בתוך הטבע! ניסית פעם להתלונן על כישלון רפואי שחווית בגלל רשלנות של אח או אחות שזילזלה בך? כן! בחולה המחכה לבדיקה חשובה חצי שנה! וכשהוא מגיע לבדיקה מקבל יחס מחפיר ולא נעשית הבדיקה הראויה! ואתה מתחיל לשלוח מיילים ותלונות... ולא חוזרים אליך... ואחרי כמה שבועות חוזרים אליך עם הודעה של חצי שורה לא מובנת ונותנים לך תעתיק של מספרי טלפונים להתקשר ולהתלונן... וזה אחרי שעשרות פעמים ולכל הכתובות האפשריות שלחת פירוט של כל מה שהיה... ואתה חייב לבדיקה חוזרת. אבל יש תור רק בעוד כמה חודשים... אין מה להאריך כאן על המערכת והדרך הביורוקרטית שעובר כל מי שצריך את השירותים...

איך אמר לי עסקן רפואי גדול: הכל עובד בשיטת: מצליח! אם מצליחים לעקוץ אותך ולא קלטת, הם הרוויחו ואם לא אז בפעם אחרת. אני לא אלאה אתכם בכל המצב הרפואי שלי, אבל זה שעות להתקשר ולחכות בטלפונים ולנסוע ולחזור מאוכזב...

שאלתי איש רפואה בכיר מאוד שמכיר את כל מה שאני עובר, מה עושים הזקנים והמבוגרים שלא עם כוחות צעירים כמוני ולא עם יכולות טכנולוגיות לכתוב מיילים ולתקשר ברשת ולנסות בכל הכיוונים כדי לעמוד על שלהם? ומה הוא ענה לי?: הם מתים בדרך! כמה מצער, אבל זו המציאות! כמה ארגונים שאני מכיר ואני זוכר את ההתרמות ואת המציגים שהם עשו ועושים... בפירסום רב על כל ה"עזרה לנזקקים"... וגורפים ללא סוף כסף... וכשמגיע שעת צרה ואתה צריך להם... כלום... ואתה נכנס לפירסום שלהם ורואה את רשימת הפעילות היומית... שוב, זה לא כולם. יש הרבה ארגונים ראויים ומתפקדים. אבל נהיה כאן מצב של חוסר אונים למי שנצרך למערכות. ואני מברך אתכם שלא תצטרכו לעולם להיות נתונים לחסדי הרופאים. לא משנה שהרבה היו אומרים לי: אין מה לעשות תלך לרפואה פרטית... תשלם הרבה...

שלא נדבר על מה שקורה עכשיו. נורא ואיום! אנשים מספרים שנוסעים מתל אביב לירושלים כדי לעשות בדיקות דם!!!!!! לא טיפולים רפואיים!!! בדיקות דם!!! הבדיקות הכי קטנות. כי הם מפחדים מהחזות היהודית והדתית שלהם! נשים וגברים נצפו מורידים את כיסויי הראש בכניסה לבתי רפואה כדי שיקבלו טיפול הוגן! כמובן שזה לא כל הרופאים חלילה ולא המערכת כולה. אבל זה ממש פורסם ע"י רופאים מסויימים אנרכיסטים, שהם לא יתנו טיפול... שמעתי רב גדול אומר בשיעור: אל תלך לרופאים, כי באמצע הטיפול הוא יעזוב אותך ככה וירוך להפגנה... והיו שם כמה וכמה אנשים שסיפרו שזה לא בדיחה! הם חיכו לתור לבדיקות הרבה זמן, ובגלל כל מיני ימי זעם... ונכבה... ופוגרום... והפיכה בולשביקית... הם הפסידו את התור. מתראין רופא מאחד הבתי חולים הגדולים ואומר שהוא היחיד שלא מפחד לדבר נגדם אבל זו תופעה גדולה.

מה עם שבועת הרופא?????? מה עם ה"נאמנות"... לערכי השוויון... זוכרים איך ריפאו וטיפלו ברוצח המתועב המחבל יחיא סינוואר? אותו נבילה מעזה שרוצה להרוג את כולנו כאן. כשהוא היה בכלא הוא חלה במחלה הידועה וטיפלו בו על חשבון משלם המיסים, והוא יצא מהמחלה חזרה לחיי מחלת שנאת היהודים. זוכרים את ההוראה לטפל במחבלים כמו ביהודים? כי הרי יש כאן ב"מדינה" "שוויון" בין... כולם... כולם שווים בפני החוק... כל מי שחוסם כביש... וחוסם את הדרך ליולדות וחולים להגיע לטיפולים רפואיים.

כל אנשי השמאל האנרכיסטים הלניניסטים שהולכים בעולם וומטנפים כל ליכלוך אפשרי על אחיהם היושבים בציון, מתחנפים לכל אנטישמי אפשרי ומרבים אנטישמיות ושנאת ישראל בעולם.

אפשר לכתוב ולכתוב כאן את כל התופעות ההזויות שצמחו וצומחים כאן במדינה הנאורה והמתקדמת... שממש משמשת אור לגויים... אבל יש כאן משהו אחד חזק

תענוג בלשון הקודש וסודותיה

נְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם.
(שמות כה ז) ידוע הקושיא: שהיה צריך לומר:

בתוכו, ולמה אמר: בְּתוֹכְכֶם? אלא המזונה הוא:
בתוך כל אחד ואחד מישראל שיעשה מקדש
לו יתברך במוחו וליבו, שיקדשם מראוי.
במחשבות ורצונות טובים ומעשים טובים.
וידוע שהתורה היא נצחית, ואפילו לאחד
שנחרב בית המקדש ושפך חמתו על עצים
ואבנים. לא זזה שכינה מבני ישראל. וכל אחד
ואחד יכול להקדיש מקום לשכינה בתוכו.

והשבת לרמז: מְקַדָּשׁ, גימטריא: תמ"ד.
כמו המילה: תמיד. רק בלי האות י'. לרמז על
תמידיות והתמדה. שאפילו שנחרב מקום
מקדשינו אבל תמיד שורה בינינו. ואפילו שזה
לא נראה בגלוי לעיני כל, שהיו"ד שזה שם
השם נעלם ונסתר. אבל המתמיד בקדושתו
ובדרכי התורה והיראה תמיד. יראה אלוקות
וירגיש השראת השכינה.

הִנֵּה מָה טוֹב וְמָה נְעִים שְׁבֶת אַחִים
גַּם יְחָד. (תהלים קלג א) מָה, מידוע מרמז על
ביטול. מָה טוֹב, ביטול ולא גאוזה ויישות
זה הטוב האמיתי. וְמָה, תוספת ביטול,
להוסיף כל הזמן בעבודת הביטול. וכמה
שיותר להתבטל זה: וְמָה נְעִים. ואז משיש
ביטול העצמי בלי גאוזה, שזה: מָה,
בגימטריא "אדם". אדם האמיתי – אדמה
לעליון. בלי גאוזה ויישות. ואד מתקיים ויכול
להיות: שְׁבֶת אַחִים גַּם יְחָד. התכללות
ואחדות ביהד כל שבטי ישראל בלי גאוזה
והתנשאות אחד על השני.

שיוצא: יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים ולא
יבינו כל רשעים והמשפלים יבינו. (דניאל יב ה) יש כאן בירור עמוק
של האמת למול השקר הגדול. ומי שהכי עושה את הבירור
הם ראשי המדינה בעצמם. אנשים רואים גנרלים וראשי
מערכת הביטחון בדימוס מוציאים אמירות שבכל מקום
אחר היו מועמדים לדן. מפלים ומראים שגאה עמוקה
לחלקים גדולים בעם שלא חושבים כמוהם... ואנחנו
במדינה דמוקרטית... אנשים רואים את איבוד הדרך והכיוון
של הציונות... ואנשים מחפשים חזרה את המקורות שלהם.
את החיבור לצדיקים.

תעלו על טיסה אחת לאומן ותתחילו לראיין את כמויות
הבעלי תשובה שנמצאים שם ותיבהלו לראות מהיכן הם
הגיעו, מכל קצוות החברה הישראלית החילונית. עזבו הכל
וחזרו בתשובה. לכו לכל התוועדות חבדי"ת ותראו כמה
בעלי תשובה עזבו ומאסו בכל מה שגידלו אותם והתקרבו
ליהדות. על זה נאמר: התורה הקדושה נלחמת עם הרע עד
שהופכת רע לטוב ומר למתוק. התורה אינה רק מלמדת אותנו
לבחור בדרך הטובה והנוכח, היא גם מלמדת אותנו להפוך רע
לטוב. ואכן, לתורה יש כח להכריח את בלק המנוגד לקדושה
מעיקרו. דוגמת חטא. שעל ידי תשובה נעקר ממקומו עד שלא
נשאר רושם מן העוון כלל. הקטגור הופך לסגור, ובעל תשובה
מגיע לדרגה נעלית מצדיקים. וכפי שאנו רואים בעליל, בסופו
של דבר בלק בא לקלל ונמצא מברך.

התורה הופכת את בלק הרוצה לקלל, לבלק שגורם לבלעם
לברך את ישראל. בזכותו עם ישראל מקבל ברכות ונבואות
מאליפות נעלות ביותר. זהו כוחה של תורה לברר ולתקן את
בלק הרשע עד שיוצא ממנו רק טוב! ואולי בזכות זה יוצאת
ממנו רוח המואביה אמה של מלכות בית דוד. ובאמת אין רע
יורד מלמעלהו הכל טוב בתכלית! הכל לטובה! וכמו
שהפנימיות של החטא היא התשובה, כך הפנימיות של הרע היא
הטוב. ובעצם אין "טוב" ו"רע" אלא "טוב" ו"מוטב" – "טוב" ו"רע"
שמתהפך לטוב" שהוא טוב נעלה יותר. וכמו שה' הפך את
הקללה לברכה בפרשת בלק, כך מובטחים אנו שה' יהפוך כל
הצרות לישועות, הקללות לברכות, המחשבות הרעות של
שונאינו לבעורות טובות, וכל חשכת הגלות תהפוך לאור גדול.
ובקרוב ממש נזכה להתגשמות נבואות בלעם וקיומן בפועל
ממש: "דרך כוכב מיעקב וקם שבט ישראל, ומחץ פאתי מואב
וקרקר כל בני שת... וישראל עושה חיל" – בגאולה האמיתית
והשלימה על ידי משיח צדקנו. (על פי ליקוטי שיחות כ"ג מנובד שי"פ בלק א עמ' 193-200)

נהנים מהעלון המושקע? אנחנו מקבלים כל שבוע עשרות
פניות במייל מקוראים מרוצים, והורים שנהנים בשולחן שבת
מהשאלות בפרשה. לאחרונה המחשב עושה לנו הרבה
בעיות. הוא מחשב נייד ישן מאוד שכבר עבר כמה תיקונים,
וכבר לא עובד כמו שצריך. וכל כתיבת העלון ועוד הרבה
חידושי תורה וזיכוי הרבים מעבר לעלון נעשים במחשב. אך
רק כתיבה ועיני קדושה.

לכן באנו בקריאה לציבור כל מי שיוכל לעזור לקניית מחשב
נייד חדש למען הרבות כבוד שמים ולהמשך העשייה בעלון
הנפלא. נא לפנות במייל למערכת. ותבורכו משמים. אפשר
לזכות בזכות הקדשת העלון וזיכוי הרבים.

ערכים

זמני השבת

ר"ת	ציאה	כניסה	ירושלים
20:27	19:48	18:36	ירושלים
20:25	19:50	18:52	תל אביב
20:26	19:51	18:45	חיפה
20:26	19:49	18:56	באר שבע

העלון טעון גניזה

ניצחון מובטח מהי המלחמה האמיתית, ומהו סוד הניצחון?

הרב זוד ברורמן

המלחמה בין היצר הטוב ליצר הרע נערכת בעוד 'המנוע פועל', אין זמן לשבת לכוס קפה ועוגה ולחשב בסבלנות מה כדאי לעשות. חייבים להחליט כאן ועכשיו. והקושי הגדול הוא להחליט ש: 'וצאים למלחמה'. להסתער על האויב עוד בטרם יספיק להגיב.

אולם, כאן עולה השאלה האחרונה שהצגנו: למה נאמר 'כי תצא למלחמה על אויבך'? הרי המאבק מתנהל כנגד היצר, מול היצר, לעומת היצר, אבל לא עליו?

התשובה היא, שהיצר הרע מומחה בעשיית רעשי רקע, הוא מלא בביטחון עצמי. הוא מפתה, הוא סוחף, הוא מפחיד ומשתלט על החשיבה. לפעמים נדמה ש'זה לא כוחות', אין דרך לגבור עליו.

וכאן עושה התורה מהפכה בת מילה אחת: "על אויבך". אין דמיון בין הטוב והרע, כי הטוב חזק הרבה יותר. יש ליהודי את כל הכוחות להתגבר על הקשיים ולעשות את הדבר הנכון.

שכן "ונתנו ד' אלוקיך בידך". הטוב יושב על יסודות אמיתיים, הוא מייצג את הקב"ה, את התורה הקדושה, ואת השאיפות האמיתיות של האדם. את הרצון להתקדם, להתעלות וגם להעניק יחס מכבד לכל מי שבשם "צלם אלוקים" יכונה.

הרע, לעומת זאת, יושב על הכחשה ואשליה. עד כמה שהיצר הרע נתפס כידיד, הוא מציע רעיונות מנוגדים לערכים הטבעיים שלנו. בסופו של דבר, יצר ההרס פועל לתקוע, לעכב, לעצור צמיחה, לפתות להנאות לטווח קצר, ולאבד ברגע את כל מה שהשגנו בעמל ויזע. הדבר מהנה אמנם לטווח הקצר, אבל לא מספק אושר לטווח הארוך.

ימים ספורים נשארו לנו מהשנה הנוכחית, ימים שאנו יכולים לשנות ולהשתנות. את פרשת 'כי תצא למלחמה' קוראים בעיצומם של ימים אלו, כדי לסמן את היעד - כבישת היצר. הקב"ה מזהיר אותנו שבמהלך המלחמה נראה מולנו: "סוס ורכב - עם רב ממך" כוחות רבים ומגוונים. אך מצווה אותנו: "לא תירא מהם!!" הא כיצד?

זאת מפני שהקב"ה עמנו! נתחזק בהישענות מוחלטת על הבורא, שלא ייבצר ממנו דבר. הימצאות הקב"ה בקרבנו היא הנוסכת עידוד ותקווה בלב האדם; לבל יירתע מול כל אויב אפשרי. במערכה זו ניצב האדם מול כוחות 'הנראים' כגדולים ממנו בעוצמתם, אך אל לו ליפול ברוחו. גם במצבים הקשים ביותר, אין להתייאש. כי הבא להיטהר; מסייעים בידו ממרום לעמוד בכבוד במערכה, ולנצח.

בסיום עבודתו, פנה המוסכניק המיוזע אל בעל הרכב המפואר, מנתח לב נודע, ואמר: "הרכב עבר טיפול מקצועי, וכעת הוא מוכן ומזומן לנסיעה. יש לך שתי דקות בשבילי?" המנתח השיב בחיוב. וכאן שטח המוסכניק את תסכולו: "אומר לך את האמת, זה אוכל אותי בכל פעם מחדש. מה ההבדל בינינו?! הלא שנינו עושים את אותן הפעולות!..."

בשורה התחתונה: אני מנתח לב של מנוע; אתה מנתח לב של אדם... אני מחליף שסתומים במנוע, וגם אתה. אני מנקה חומרים מיותרים או מזיקים מתעלות הניקוז של המנוע, ואתה, באמצעות צנתור מפנה שומנים מעורקי הלב. איך קורה שבסופו של חודש, לאחר שעבודתנו זהה, אתה גורף הון עתק מהמטופלים, ואני נשאר עם משכורתי העלובה? למה אתה נחשב איש מכובד ונערץ, ואילו אני סתם מוסכניק?..."

חיך המנתח, והשיב בשניות מדהימה: "ניסית פעם לתקן מנוע בזמן שהוא פועל???"

פרשת 'כי תצא' מתחילה ברגע גדול של ניצחון: "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ד' אלוקיך בידך ושבית שבו". הפסוק הפותח את הפרשה מעלה שאלה למה נאמר "כי תצא למלחמה" בלשון יחיד? והרי אדם בודד אינו מקבל החלטה לצאת למלחמה?

מבארים בעלי המוסר והמחשבה לדורותיהם, שהתורה רומזת על המלחמה הגדולה, האמיתית, זו שנמשכת הרבה אחרי שדוממו רעמי התותחים ותרועת המנצחים. הכוונה היא למלחמת היצר' הסוערת, שכל אחד מנהל מול הדחפים הפנימיים שבתוכו: מול התאוות הקשות, הספקי, הפחד, העצלות, הציניות, הנהנתנות, הגאווה, הרצון לעוצמה, והקשיים בקיום המצוות.

המלחמה הזו קשה פי כמה ממלחמת האויב. שכן את המלחמה הזו מנהלים לבד, בחושך. אין בה צלמים ותרועות מנצחים. היהודי מול בוראו. ומה שיותר קשה: זאת מלחמה שאינה נגמרת. בעוד שמאבק מול אויב כוללת הפוגות של הפסקת אש, היצר הרע אינו מרפה.

הגמרא אומרת במסכת ברכות (סא): "יצר הרע דומה לזבוב". היצר הרע דומה דווקא לזבוב, שכן הזבוב אינו מניח לעולם. הוא לא מתעייף מלהציק. כל מעופפים אחרים עוזבים כשמברחים אותם, ואילו הזבוב נצמד, ואינו מרפה... היצר הרע הוא אלוף העולם בחריצות: ניצחת אותו בעשר, הוא יחזור בעשר ושתי דקות, עשר וחמש דקות, וכן הלאה הדרך.

לכן נאמר "כי תצא" בלשון יחיד, כי זאת המלחמה של כל אחד לבדו. אי אפשר לסמוך על הממשלה או על ראש העיר. אלא כל אחד מאיתנו נדרש להיות הגיבור. הלוחם שמתבקש להשלים את המשימה. מאותה סיבה מנוקדת המילה "למלחמה" בפתח, כמו המלחמה הידועה, שכן היא שמכריעה את גורל החיים.

"למה אתה נחשב איש מכובד ונערץ, ואילו אני סתם מוסכניק?..."

ערכים לילדים
פנינים לפרשת השבוע

ערכים מאחורי הקלעים
גדולה לגימה שמקרבת

הרב משה לנדאו
המכונית האוטונומית

הרב אהרון לוי
דחיית סיפוקים, הגרסה היהודית

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

בשנות הששים של המאה העשרים, ערך פרופ' ולטר מישל את ניסוי המרשמלו המפורסם בגן הילדים שבאוניברסיטת סטנפורד. בניסוי הונח מרשמלו על שולחן. לילד שהוכנס לחדר הוסבר כי אם יתאפק במשך עשרים דקות ולא יאכל את המרשמלו, הוא יקבל בתמורה מרשמלו נוסף. אם לא יצליח, יפסיד גם את המרשמלו המקורי.

במשך כמעט ארבעים שנה עקב פרופ' מישל אחר התפתחותם של ילדים שעברו את ניסוי המרשמלו בהצלחה, וגילה ממצא מעניין: הם גדלו להיות אנשים מוצלחים יותר, והפכו למובילים חברתיים בכל מקום שאליו פנו. מכך הסיק פרופ' מישל כי היכולת לדחות או להשהות סיפוקים היא כנראה מהגורמים המשפיעים ביותר על המעמד החברתי וההצלחה של האדם. אך כאן מגיעה תפנית בעלילה.

כדי לבחון את אמינות המחקר, נערך לפני שנים אחדות 'ניסוי מרשמלו' נוסף: שלא כבניסוי הקודם שבו היו הנחקרים ילדיהם של אנשי סגל באקדמיה, הנחקרים בניסוי השני היו ילדים רגילים משכבות סוציו-אקונומיות נמוכות, והמסקנות היו בהתאם: הילדים שעמדו בהצלחה בניסוי השני לא הצליחו בלימודים ובהתקבלותם החברתית יותר ממי שנכשלו בו, ויכולתם להשהות סיפוקים לא סייעה להם באופן מיוחד.

בעקבות הניסוי, טענו חוקרים כי פרופ' מישל טעה במסקנותיו, ולאמיתו של דבר הצלחה בלימודים תלויה בהשתייכות סוציו-אקונומית של הילד, הרבה יותר מאשר ביכולתו לדחות סיפוקים.

מי מהם צודק? נראה ששניהם.

צודקים החוקרים הקובעים כי עמידה בניסוי המרשמלו אינה מבטיחה הצלחה או הישגים לימודיים, כפי שאכן הוכח בניסוי השני. אך הם טועים בטענתם שהשהיית סיפוקים היא חסרת משמעות. וכך אכן כתוב גם בפרשת השבוע.

בפרשת כי תצא נאמר: "כִּי־תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל־ אוֹיְבֶיךָ וְנָתַנּוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ וּשְׁבִית שְׁבִי. וְרֵאִית בַּשְּׁבִיָּה אֵשֶׁת יִפְתָּרָא וְחִשַּׁקְתָּ בָּהּ וּלְקַחְתָּ לָךְ לְאִשָּׁה." (דברים כא, י-יא)

הגם שהתורה מתירה ללוחם לקחת את שבויתת המלחמה לאשה, היא מציבה בפניו סייגים, שנאמר: "וְהֵבֵאתָ אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ וּגְלַחְתָּ אֶת רֵאשֶׁה וְעִשְׂתָּה אֶת צַפְרֵינֶיהָ: וְהִסִּירָה אֶת שְׂמַלְתָּ שְׁבִיָּה מְעֻלָּה וְיִשְׁבַּה בְּבֵיתְךָ וּבְכַתֵּה אֶת אֲבִיָּה וְאֶת אִמָּה יִרַח יָמִים וְאַחַר כֵּן... וְהִיתָ לָךְ לְאִשָּׁה." (שם, יא-ב).

דחיית סיפוקים, הגרסה היהודית

מי ערך את מבחן המרשמלו הראשון? מה הקשר בין דחיית סיפוקים ואושר? האם לצדיקים יש יצר הרע, ולמה הם בכל זאת צדיקים ולא רשעים?

במצווה זו ישנו מרכיב ייחודי שאינו קיים במצוות אחרות.

בדרך כלל נחלקות מצוות התורה לשלוש: האסור, המותר והמחויב. מצוות זו מתייחדת בכך שיש בה צד היתר, אך הוא כפוף למגבלות: אמנם הותר "ולקחת לך לאשה", אך לא באופן מיידי - "ובכתה את־אביה ואת־אמה יִרְחַק מִמֶּנּוּ, וְרַק אַחֲרַיִם מִכָּן - וְהִיתָ לָךְ לְאִשָּׁה." מותר, אבל בכפוף לתנאים מסוימים, ולהמתנה במשך חודש ימים.

צדיק אינו מי שאין לו יצר הרע; עובדה, למלחמה זו, שהיא מלחמת רשות, יצאו צדיקים בלבד. במה שונה אפוא הצדיק מן הרשע?

בשאר ציוויי התורה אין התניה: דבר המותר, הריהו מותר באופן מיידי. ודבר האסור, הריהו אסור כאן ועכשיו. מה מייחד את המצווה הזו שדווקא בה מותנה ההיתר בהמתנה של חודש ימים?

תשובה לשאלות אלו מופיעה בפרשה הקודמת, פרשת שופטים. התורה מלמדת שם כי כדי להימנות עם היוצאים למלחמה, נדרש אדם להיות נקי לחלוטין מחטא, עד כדי כך שאם רך לבב מחמת עֲבֹרוֹת שְׁבִידוֹ; דִּי בְּכַךְ כִּדִּי שִׁיאָסֵר עָלָיו לְהִשְׁתַּתֵּף בְּמַלְחָמָה. מכאן למדים שמצווה זו המופיעה מיד לאחר מכן בפרשתנו, עוסקת בלוחמים צדיקים שאין בידם חטא.

הייתכן? מי שאין בהם נדנדוד חטא, עד שאפילו בעֲבֹרוֹת שאדם דש בעקבו אינם נכשלים - יבקשו לקחת שבויתת מלחמה, רק מתוך חשק? אכן כך.

במצווה זו מלמדת התורה על ההבדל המהותי שבין צדיקים לרשעים. צדיק אינו מי שאין לו יצר הרע; עובדה, למלחמה זו, שהיא מלחמת רשות, יצאו צדיקים בלבד, ובכל זאת הם מתאווים. במה שונה אפוא הצדיק מן הרשע?

ביכולת להשהות סיפוקים.

התורה מלמדת כאן כי ערכים נעלים מצד אחד, ויצר הרע ותאוות מצד שני, אינם נחלתם של הרשעים (או ה'בינונים' של ספר התניא) בלבד, אלא הם מרכיבים גם את מפת הנפש של הצדיקים.

ההבדל בין צדיק לרשע יבוא לידי ביטוי בנסיבות של פיתוי חזק מאד שההתגברות עליו קשה ביותר: הרשע ייכשל בו בגלל יצרו, אך לא הצדיק. אמנם גם לצדיק יש יצרים, גם הוא מתאווה לחטא, אך בידועו שהחטא מתנגש בערכיו, הוא מגייס את אומנות השהיית הסיפוקים כדי להתגבר: כאילו אומר לעצמו: "זה מותר, אבל לא עכשיו..." הצדיק מכניס את עצמו בידועין למצב של דחיית סיפוקים כדי להכניע את תאוותו.

מצד אחד, הוא לא אומר 'לא' מוחלט וסופי ליצר הרע, כי הדבר אינו אפשרי. מצד שני, הוא 'מערעם' עליו באמירה "כן, אבל לא עכשיו", ובכך 'מרדדים' אותו עד ששיניו קהות, חומו מתקרר ותוקפו מתפוגג, והוא נעלם והולך מאליו.

רוצה להתחתן עם שבויתת מלחמה? מותר. אבל המתן חודש ימים.

מסיבה זו מופיעה בתורה פרשת יפת תואר אחרי פרשת הצדיקים היוצאים למלחמה - ללמד שהצדיקים מגיעים למצב שאין בהם חטא כלל כתוצאה מהפעלה של מנגנון מתוחכם להשהיית סיפוקים, הרבה לפני שהתופעה הפסיכולוגית המרתקת הזו נחקרה באוניברסיטת סטנפורד.

על כך אמרו חז"ל: "לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע" (קידושין כא, ב). אם נעמיק בציווי אשת יפת תואר, נלמד כיצד להתמודד עם היצר הרע ולנצחו.

איך מיישמים זאת באופן מעשי?

ובכן, נניח שמישהו מעליב או מבייש אותנו. התגובה הטבעית והמתבקשת היא להגיב מיד ובמקום. אך פרשת השבוע מלמדת שאם נמתין עם תגובתנו חודש ימים, נצא נשכרים.

איך יראה הבית היהודי שלנו אם נעניק לצד השני יָרַח יָמִים כדי להיענות לבקשותינו... או לחילופין נמתין חודש לפני שנמתח עליהם ביקורת? אם נוותר על 'כאן' ו'עכשיו' למען תועלת מרובה ואיכותית יותר בעתיד, הרי הפכנו בן-רגע לצדיקים!

מבחן המרשמלו איננו ערובה להצלחה בלימודים, אך עמידה בגרסה היהודית שלו - דחיית פיתויים לחודש ימים - תוביל ליצירת בני-אדם טובים יותר, המושלים ביצרים.

נקדת מבט

הרב משה לנדאו

המכוננית האוטונומית

כיצד תחנכו את הרובוט שלכם?

על האוטונומית של גוגל או של ססלה, שמעתם? בכמה מדינות בעולם מסתובבות מכוניות אוטונומיות בניסיעת מבחן, שנוסעות לבד. ממש כך. בלי נהג. חמש חברות מתחרות מי מהן תהיה הראשונה לשווק לצרכנים רכב אוטונומי. המכוננית האוטונומית מסוגלת לראות אנשים, רמזורים, ילדים קופצים לכביש, מעברי חציה, והיא מקבלת החלטות כיצד לנהוג. קוראים לזה 'בינה מלאכותית'. המכוננית לא משתמשת רק בנתונים שהוזנו לתוכה. מחשב עם בינה מלאכותית מלמד את עצמו, כמו תינוק שגדל, דברים חדשים.

'ווטסון' הוא אחד ממחשבי העל עם בינה מלאכותית שייצרה ענקית המחשבים IBM. ווטסון התמודד בתחרות 'מלך הטריוויה' בארה"ב, וכמובן, ניצח; את האלופים האנושיים הגדולים ביותר. אבל מה שמטריד הוא, שמנהל פרויקט ווטסון, דיויד פרוצ'י, לא יודע להסביר למה ווטסון ידע לענות על שאלה אחת, ולא ידע לענות על שאלה אחרת. במילים פשוטות, המפתחים איבדו את השליטה על ווטסון. צעד נוסף, ויש חשש אמיתי שהאנושות תאבד את השליטה על הבינה המלאכותית.

כמה אנשי מפתח בטכנולוגיה הממוחשבת מהם יאן טאלין, פרופ' יו פרייס, והאסטרונם המלכותי הבריטי סיר מרטין ריס, הקימו את 'המרכז לחקר סיכונים קיומיים', מרכז העוסק בחשש ממכונות עם אינטליגנציה מלאכותית. במאמר שפרסמו השלישה הם כותבים: "אם לא נקבע גבולות כבר עכשיו, אנחנו נאבד את השליטה עליהם". הם גם כותבים ש"אם הבינה המלאכותית תעבור את הבינה האנושית, זו תהיה המצאה גאונית ומהפכנית, אבל זו תהיה ההמצאה האחרונה שלנו".

עכשיו, תאמרו לי אתם. בעוד כמה שנים כנראה, כשיהיה לכם ולי... או לפחות לילדים שלנו, רובוט שהולך למכולת, לקנות חלב ולחם. (כבר היום ישנם רובוטים שסועדים זקנים בפינ. ורובוט שמקבל חולים בבליגיה.) מה תעשו אם הרובוט שלכם יתחיל להשתגע, ויפעל נגדכם?

שתי אפשרויות עומדות בפניכם. האחת - לנתק אותו מהחשמל. מה יותר פשוט להוציא לו את הסוללה?!

אלא שזו עלולה להיות פעולה לא ממש יעילה. המחשב ילמד את עצמו כיצד לשמר אנרגיה ולהימנע מכיבוי. כבר היום אי אפשר לכבות את המחשב ברמת התוכנה, אם הוא עדיין מבצע פעולה. אתה מנסה לכבות את המחשב, אבל למערכת ההפעלה יש עוד מה לעשות, היא לא ממש מוכנה להפכות.

חוץ מזה, אתם בבעיה 'רצינית'. בפרלמנט של האיחוד האירופי שנערך לפני כארבע שנים, דנו במתן זכויות לרובוטים. 'מעמד

ישות מוגבלת' הם קראו לזה. האירופים תמיד ראשונים להפתיע... אל תשאלו אותי מה יצא בדיון ההוא, אבל בנייתוק פתאומי של הרובוט אתם עלולים להסתבך משפטית, או לפחות עם 'הסתדרות העובדים הרובוטית'!

ויש גם דרך נוספת. לחנך את הרובוט שלכם. להסביר לו שלא יתכן להתנהג ככה. זה לא יפה. הרי מדובר במחשב אינטליגנט. הוא מבין עניין. אולי תענישו אותו, תעמידו אותו בפניה. הפסיכולוגים יגידו לכם ש"אין מחשב רע, יש מחשב שרע לו". אולי תלכו להדרכה הורית, איך לחנך מחשבים...?

האמת, יש לי תחושה שתבחרו בדרך הקלה. פשוט תכבו אותו. גם את הילדים קשה לחנך, אז רובוטים? למה לנו?

אני רק שואל את עצמי, האם כך אנחנו מתנהגים לפעמים עם הילדים שלנו? עם העובדים שלנו? עם אנשים שנמצאים בשליטתנו? האם אנחנו מכבים אותם כשמשהו בהם לא מוצא חן בעינינו...? איך הקב"ה מתנהג איתנו? עם הרובוטים שלנו?

אז ככה. תחשבו על זה... אנחנו מקבלים בכל רגע נתון 'כח' מהבורא לפעול. המקובלים קוראים לזה שפע. אני קורא לזה 'חשמל'. הקב"ה נותן לנו חשמל - אנרגיה לפעול, ואנחנו יכולים, באותה אנרגיה, בכל רגע נתון - לפעול נגדו. אנחנו יכולים לנגב... לדבר לשון הרע... אפילו להרוג... והקב"ה לא עוצר אותנו ולא מכבה אותנו. הוא נותן לנו חופש פעולה. תחושה שאנחנו שולטים במצב. הסבלנות הזו, שהקב"ה מאפשר לאדם לפעול נגדו, על פי רבי משה קורדובירו זצ"ל בתומר דבורה, היא המידה הראשונה מתוך י"ג מידות של רחמים שהבורא מתנהג איתנו.

דוגמה לכך יש גם בפרשה שלנו. "כי תשה ברעך משאת מאומה. לא תבוא אל ביתו לעבט עבטו: בחוץ תעמוד, והאיש אשר אתה נשה בו, יוציא אליך את העבט החוצה". (דברים כד י"א)

הפסוק מדבר על הלווה שלך, שעדיין לא החזיר לך את החוב שהוא חייב. סיכמתם שעד שהוא ישלם, תיקח ממנו ערבון. אבל הוא "לא מצא את הזמן" להביא לך את המשכון. החלטת לבוא אליו. "לא תבוא אל ביתו" - לא מתפרצים אליו הביתה ולוקחים ממנו משכון, רק בגלל שיש לך יותר כח, שליטה או כסף. "בחוץ תעמוד" - קצת כבוד לאדם. תן לו את השליטה. אתה תעמוד בחוץ. הוא, ברצונו ובשליטתו יוציא אליך משכון.

על פי רבי משה קורדובירו זצ"ל, כדי ש"ג המידות של רחמים ישפיעו עלינו רחמים, אנחנו צריכים גם אנו לנהוג באותן מידות. גם אם אתה בעל המאה... ולפעמים גם בעל הדעה, ויש לך שליטה על משהו. וגם... אם הוא ילד... קצת כבוד. על תוציא אותו מהחשמל. אל תכבה אותו.

חייאלה האחרונה:

הקב"ה... סובל עלבון, מה שלא יכילהו הרעיון.
(רבי משה קורדובירו זצ"ל, תומר דבורה פרק א)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "ותפסו בו אביו ואימו והוציאו אותו אל זקני עירו" (כא, ט)

הפסוק נאמר על בן סורר ומורה... האם ניתן לצפות מהורים להעניש את בנם בחומרה כה גדולה?

חז"ל מלמדים כי "בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות. אלא, למה נאמר? דרוש וקבל שכר". התנאים הנדרשים כדי לקיים את דין בן סורר ומורה הופכים את המצווה הזאת לבלתי אפשרית. למשל, קול אביו ואימו צריך להיות שווה; והורים צריכים גם להיות שווים במראה ובגובה.

וכי חסר לנו מה ללמוד, עד שהתורה צריכה הייתה לתאר תרחיש שאין לו היתכנות מעשית? אלא, זהו בדיוק השכר השמור למי שדורש פרשה זו: "קול אביו ואימו שווים". חינוכו האופטימלי של הילד יתקיים רק כאשר ההורים מקפידים לשדר בבית מסר אחיד ומתואם.

2 "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים, ועל אשר שכר עליך את בלעם". (כה, ה)

על כך עמון ומואב נענשים. הדבר תמוה. הרי לשכור את בלעם בכדי שיקלל את עם ישראל הוא מעשה חמור לאין ערוך מהסירוב לספק לחם ומים. מדוע אפוא מונה התורה את שני הטעמים, ועוד מציינת את שכירת בלעם רק אחרי הטעם שלא קידמו בלחם ומים?

משל לאדם שהיה חייב כסף לחברו ולא עמד בדיבורו. כדי להיפטר מהחוב שכר אנשי עולם. תחתון כדי שאלה יסלקו את חברו מן העולם. משנתפס בקלקלתו, ניסה החייב לעורר את רחמי בית המשפט וסיפר להם כי לא יכול היה לשלם את חובו מחמת מצבו הכלכלי הדחוק שהביאו עד פת לחם. פער מולו השופט זוג עיניים ושאל: "אם עד כדי כך היה מצבך קשה, מנין היה לך כסף לשכור עבריניים?!"

בדומה לכך, גם עמון ומואב יכולים היו לתרץ את התנהגותם האדישה בכך שלא היה להם כסף כדי לדאוג ללחם ומים עבור בני ישראל. על כך עונה להם הכתוב: כסף עבור לחם ומים לקרובי משפחתכם לא היה לכם; אבל כדי לשכור את בלעם, פתאום כן היו לכם אמצעים!?

3 "זכור את אשר עשה לך עמלק" (כה, יז)

מדוע חשוב לזכור את אשר עשה לנו עמלק? אחד הדברים הבולטים אצל עמלק הוא "אשר קרך בדרך". 'עמלק' הוא בגימטריא 'ספק'. עמלק מאמין במקריות, ומקרר בכך את אמונת עם ישראל בקודשא בריך הוא. הקירור הזה מתרחש בדרך - בעקבות טרדות היום יום ותלאות הדרך. ככל שניטיב להתבונן ולראות את יד ה' דווקא בשגרת היום יום, הרי שניצחנו את כוחו הרע של עמלק.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צביאלי בן צור

חום ואהבה לילדים - הביטוי המעשי

איך הילד ידע שאתה אוהב אותו?

במאמרים הקודמים שוחחנו על חשיבותו של בנק הרגשות, ומה עלול להתרחש כשהוא חסר. במאמר הנוכחי ובמאמרים הבאים, ניתן כללים ברורים ומעשיים להענקת חום ואהבה לילדים,

בצורה הטובה והמדויקת ביותר.

כשאנחנו רוצים לשדרג את הענקת הרגשות למקום מקצועי, אנו נוגעים בשלוש נקודות מרכזיות:

1. הביטוי המעשי של האהבה - אהבה פיזית ואהבה מילולית.

2. יסוד האהבה - אהבה ללא תנאים.

3. זמני האהבה - תמיד, ובעיקר לפני ואחרי השינה, לפני ואחרי הלימודים.

היום ניגע בעז"ה ביסוד הראשון.

אהבה צריכה להיות גם פיזית וגם מילולית.

סיפר לי ידד: רעייתי היא אם רגועה בדרך כלל. כשהוא חוזר הביתה אחרי הכולל, הילדים, שגילם נע באזור חיוג 2-6, ישנים ורגועים. הוא שאל אותה פעם איך היא עושה את זה, והיא סיפרה שהיא מקפידה שגם אחרי יום סוער,

חלק מהנערים התרגלו שחיבוקים ונשיקות זו שגרה, ומכיוון שמעולם לא הוסיפו לנשיקה אמירת חיבה, הם לא התפעלו מהבעת הרגש הזאת. אולי הם אף לא פירשו זאת כהבעת אהבה. הם אולי שייכו זאת למחלקת הכביסות, הניקיון והמזון, לאמור - אמא מנקה מכבסת מבשלת, וגם מחבקת. האם היא אוהבת אותי? אינני יודע, כי היא מעולם לא אמרה לי זאת.

כל נשכה, שכאשר אמא כועסת, היא מביעה זאת היטב במילים. ברורות, חדות, תקיפות. זאת אומרת, אומר הילד לעצמו, שהיא יודעת לדבר, אבל דברים שליליים. והוא, מאמין למה שנאמר, ולא למה שלא נאמר.

מה שנאמר אלו דברים שליליים, כעס, ביקורת או אכזבה, ומה שלא נאמר אלו דברי החיבה, הערכה ועידוד. אם כך, מסיק הילד, אז כנראה שלא אוהבים אותי.

לכן שומה עלינו, לצד מתת החיבוק והביטוי החיצוני של החיבה, לצרף גם מילים מפורשות, ברורות וחד משמעיות, שמבטאות אכפתיות, דאגה, חום ואהבה.

ערב אחד הוא חוזר הביתה, וכשעה אחרי שובו הוא שם לב שהילדים ישנים, אבל לא רגועים. הם פשוט זעו באי נוחות במיטה, התהפכו מצד לצד, שלא כהרגלם. הוא שאל את אשתו לפרש הדבר, ונענה, שהערב היא מאד כעסה עליהם, וטקס ההרדמה המסורתי לא התרחש.

הוא ניגש אליהם, הרים אותם בזה אחר זה, חיבק ונישק מתוך שינה, והחזיר אותם למיטה. הם נרגעו.

ומאידך, סיפר הרב יחיאל יעקובזון על קבוצת נערים שהידרדרו, וכשניסו למצוא את המכנה המשותף של כולם, גילו שהם נערים שקיבלו בילדותם המון חיבוקים, ומגע חם. הם קיבלו אהבה פיזית, כי כך היה מקובל במנטליות המשפחתית. אבל מילים, לא היו הצד החזק באתם הבתים.

אומנות ההתפייסות

חשיבות הסליחה ביחסי הורים וילדים

בסליחה פעולה אנטי-חינוכית, המרפה את סמכות ההורים והופכת את הילדים לעריצים... נקדים, כי השוני הקיים בין ההורה לילד יוצר באופן טבעי אי הבנות. לא פעם נערמים קשיים, נוצרים ויכוחים, מועלות טענות ונשמעים ביטויים קשים. דברים החשובים בעיני ההורה נראים שוליים בעיני הבן, וכן להפך. לכן בתחום המורכב של יחסי הורים וילדים לא מן הנמנע שתעשינה טעויות.

חשוב להבין, שכבני אנוש כולנו טועים. בקשת סליחה אינה הודאה בכישלון, אלא אמירה עניינית המעידה על הורה חושב, הבודק ומבקר את מעשיו. האמת היא כי בקשת סליחה היא אקט חינוכי ממדרגה ראשונה, היא משקפת לילד כי יש להתחרט על מכשול שקרה, לוותר על האגו, ולבקש סליחה כשהזולת נפגע.

אומנות החינוך היא לשמר את הקשר הטוב עם הילד. המבט של ההורים צריך להיות מופנה בעיקר ליחסים העתידיים, ולא לצבירת משקעים ומרירות מהעבר. הילדים ישכחו מה שאמרתם, ישכחו מה שעשיתם, אבל הם לעולם לא ישכחו מה שהרגישו במחיצתכם. לכן חיוני לפתח נכונות, לבקש סליחה ולהתנצל.

הורים שאינם מסוגלים לבקש סליחה מהילד על טעות שעשו, ומנסים למצוא צידוק להתנהגותם

בכל מחיר - לא יפיקו תועלת מכישלונותיהם. הם רק יעמיקו את הקרע, ירחיקו את הקשר הטוב והבריא, וישאירו סביבם אנרגיה שלילית והרגשה לא נעימה. הניסיון מוכיח כי הורים שהשכילו לבקש סליחה ולהתפייס, חיזקו את הקשר עם הילד, והצליחו יותר בחינוך.

חשוב לזכור, שהימנעות מבקשת הסליחה צורבת לעתים יותר מהפגיעה עצמה. הפגיעה מתקבלת כאירוע מקרי, כפליטת פה ברגע של כעס, לעיתים מוצדקת יותר ולעיתים מוצדקת פחות; לעומת זאת אי בקשת סליחה, והתחפרות בעמדה תוך הצדקה עצמית, מצטיירת כמעשה יזום ומכוון הנעשה מתוך קור רוח ושיקול דעת במקרה הטוב, ומתוך אגו, עקשנות וחוסר יכולת להודות במציאות במקרה הפחות טוב.

ההנחה שאין זה מכבודו של הורה להתנצל, אינה נכונה, לא הלכתית ולא חינוכית. ההלכה מחייבת לרצות ולפייס את הנפגע ולהסיר כל קפידה מליבו; גם כאשר מדובר בילדים רכים.

הרמב"ם מבאר בהלכות תשובה (ב, ט"א) על אופן התשובה הראוי, ובין דבריו קובע: "אסור לאדם להיות אכזרי ולא יתפייס, אלא יהא נוח לרצות וקשה לכעוס".

כיצד עושים זאת באופן הנכון והמועיל? על כך נדון, בעזרת ה' במאמרים הבאים.

מתמודדים עם נער מתמודד

הרב דניאל נשיאי

באמצע התפילה.

כשגילה הרב את טעותו, הוא פנה לבקש סליחה מהילד.

שנים חלפו, והילד נהיה בר-מצווה. בסעודת בר המצווה הופיע אותו הרב. הוא ניגש אל הילד, ברכו ואמר לו: "עכשיו כשאתה בר מחילה - אני מבקש את סליחתך בשנית". הרב הזה היה 'הסטייפלר', מרן הגאון הרב יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל!

כל מי שעוסק בחינוך, יודע שישנם הורים שלעולם לא יבקשו סליחה מהבן. הם רואים

ערכים לחיים

הרב דוד ברוורמן

הנשמה טהורה

ירח ימים של היטהרות מן השבי

לְטֹלָה מִמֵּנִי... " הרגע היה גדול ומרגש... הרגשתי שניצוץ גדול האיר בו, והפך ללהבה פורצת גיל ומעמד. הוא הוזיל דמעה ראשונה על לחיו המגולח למשעי, ואחר כך הגיע דמעה שניה ושלישית, והשיטפון הפך להיות מטהר לב ומקרב נפשות.

הוא זכה להקליט חלק משיחותיו של ראש ישיבת 'קריית מלך', הגאון הגדול רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצוק"ל. באחד הימים הוא מקבל שיחת טלפון ממומחה הכשרות, הרב אידלמן, ובפיו בקשה: "הרשה לי להעביר את ההקלטה", תמיהתו של התלמיד גברה לאחר ברור אודות המבקש; "מדובר באדם שכרגע אינו שומר מצוות". מה לו ולהקלטה?

בפגישה משותפת סיפר הרב אידלמן את ההתרחשות המרתקת: "ישנו יבואן מסוים, שלאורך השנים הביע תרעומת תמידית על כל מה שקשור לכשרות ויהדות. בכל הקשור לטפסים הנוגעים לאבטחת איכות המוצרים, יודע הוא לנהוג ביעילות ולהעבירם לאגף הטכנולוגיה. אך כשנדרש לדאוג לתעודות כשרות - הוא הקשה עלינו בכל פרט".

בשל היותו זכ"ן של מספר חברות מרכזיות בעולם המזון, 'בלענו' את היחס, והתמקדנו בכל דרישות הכשרות, בלא לוותר לו על קוצו של יוד. כך התנהלו היחסים לאורך כמה שנים.

אמש נקבעה לי פגישה במשרדי לשעה 12:00 ממשיך הרב אידלמן, "אך המזכירה שכחה לדווח לי על כך, ולכן הופתעתי כשנכנס למשרד. התנצלתי וביקשתי שימתין מעט עד שאתפנה לבדוק את התעודות החדשות שהציג. הוא כובד בקפה, והמתין בחוסר סבלנות מופגן. באותו בוקר כשנכנסתי למשרד, הפעלתי את ההקלטה של הראש ישיבה זצ"ל, שבה נשמע קולו רווי הרגש בשירת: "אלוקי נשמה", בלחנו המרטיט של מרן רבי ברוך בער ליבוביץ' זי"ע. הלב כולו התמלא בזיכרונות. הותרתי את ההקלטה על ווליום נמוך ברמקול, והיא לוותה אותי במשך היום. כשסיימתי את עיסוקי, הרמתי את הראש מהמסמכים, ופתאום אני רואה את האדם המכובד הזה, כשעיניו מצועפות דמעות.

"נדהמתי" מספר הרב אידלמן. "הוא סימן לי שלא אדבר מילה ושהוא רק רוצה להקשיב, ברקע נשמעה שירתו המרטיטה של ראש הישיבה: "נשמה שנתת בי טהורה היא... ואתה משמרה בְּקַרְבִּי... ועתה עתיד

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לטרי

שכר הפמיניזם בהפסדו

מה מפסידה השתלטנית?

במאמר הקודם דנו בכוחות השונים המרכיבים את הבית, כוחות שפעמים רבות מתנגדים וסותרים זה לזה, אך לאחר זיכוך עצמי של כל אחד מבני הזוג, הם זוכים להשלמה, לאיחוד מושלם על ידי השכינה שביניהם.

כעת, במאמר זה, נדון בסוגייה: האם אפשר, צריך או כדאי לשנות את הטבע, את התכונות אותן קיבלנו מהבורא? האם יכולה האישה להמיר את תכונותיה בתכונות האופייניות יותר לאיש, כגון ניהול, שליטה, ויזומה.

אשה אמנם יכולה לפתח את כוח האיש שבה, אלא שיש להתפתחות זו השפעות מרחיקות לכת על מבנה הבית היהודי. אשה המפתחת בעצמה את כוח האיש שבה, גורמת בכך לשני תהליכים מקבילים: היא מחלישה את הייחודיות שבה, ונד בבד גם את כוח האיש שבבעלה.

אשה כזאת עלולה למצוא את עצמה בתוך זמן קצר, מול שתי בעיות. אם בעלה הוא אדם בעל מזג נוח, הוא לא יתנגד למצב זה אלא ידחיק את כוחו, ויגיב דרך הכוח הרך והמקבל שיש בו, הדומה לכוח האישה. ואילו היא, שפיתחה את הכוח המאפיין את האיש, לא תוכל להעניק לבעלה ולילדיה את החום האימהי לו הם זקוקים. בתחילה, יתכן שהכוח החדש יסב לה הנאה ותחושת שליטה, אך לאורך זמן, יגבר החסר, על העונג שבתחושת השליטה.

הבעיה השנייה תתעורר מאוחר יותר. עם התבררותה זקוקה האישה למשענת, למישהו שאפשר לסמוך עליו ולהיעזר בו. או אז תגלה שאין לה על מי להישען. מדוע? משום שהיא שברה את משענתה כמו ידיה. היא לא אפשרה לבעלה להשתמש בכוחו ובעוצמתו כראש המשפחה, עוצמה ותמיכה שעתה היא כה זקוקה לה בעצמה.

כדי לסייע לאיש לפתח את כוחו כבעל, על האישה להשתמש בכוחה כרעייה כדי להעצים אותו. "אתה מסוגל". "אתה יכול". "אני סומכת עליך". "אתה המחליט". "מה הייתי עושה בלעדריך?!" בדרך זו היא מאפשרת ומגבירה את כוחו של האיש ואת תפקידו בבית. זהו טבע שטבע הקב"ה באיש. אלו מילות הקסם שכל בעל זקוק להן כדי להתפתח. ביטויים כאלו מעודדים ומצמיחים את הכוח הטבוע בו, וכך גם בונה האישה את אושרה בהווה, וגם את משענתה בעתיד.

על כך אמר שלמה המלך: "חכמת נשים בנתה ביתה ואיוולת בידה תהרסנה". ולאשה נאמר: השתדלי מאוד לא ליעץ לבעלך ישירות, אלא רק בדרך עקיפה. אשה 'יועצת' גורמת לבעלה לחוש שהוא חלש, ולא יכול להסתדר לבדו. זכרי היטב: איש שנכשל, השתתק ונכנע לדעתך לא הופך לאשה. הוא הופך לגבר מתוסכל.

כשיצא, התקשרתי למשגיח שעבד אצלו. הוא סיפר לי, לתדהמתי, שבעברו היה היבואן הזה יהודי חרדי. התקשיתי להאמין, אך חזקה עליי עדותו של חברי.

היום, כשהגעתי למשרד, ראיתי הודעה שנשלחה בשעה 7:01 בבוקר: 'היי, אם זה מעניין אותך, הנחתי היום תפילין. תהיה נחמד ותשלח לי את הקטע הזה של אתמול' - הוא כתב לי. אז באופן חריג, אני מבקש ממך רשות לשלוח לו את ההקלטה". (מפי בעל המעשה)

נאמר בפרשת כי תצא: "כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבי, וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה, והבאתה אל תוך ביתך וגלחת את ראשה ועשתה את ציפורניה, והסירה את שמלת שביה מעליה וישבה בביתיך ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, ואחר כך... והיתה לך לאשה". (דברים כא, י-ד)

ב'לקוטי תורה' לרבינו האריז"ל זי"ע, וב'עבודת ישראל' למגיד הקדוש מקוֹז'ניץ זי"ע, מפורשים פסוקים אלו על דרך פנימיות התורה.

התורה רומזת בפרשה זו על נשמת האדם הקדושה, שהיא בבחינת: 'אשת יפת תואר', הנמצאת בשבי הגוף מחמת רוב עוונותיו, ומלוכשת בשמלת השביה שנוצרה מעוונות האדם. ובחודש אלול, שהוא 'ירח ימים', צריך לבכות בתשובה על חטאיו, כדי לשחרר את הנשמה משבי היצר, ולהסיר מעליה את שמלת שביה.

מקור לדבריהם נמצא בדברי הזהר הקדוש (כי תצא, דף עב), שמפרש את הפסוקים הללו: "אשת יפת תאר, דא היא נשמתא, כמה דאת אמר (משלי לא, ל): 'אשה יראת השם היא תהלל...' 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים' - דא היא ירחא ד-אלול".

יהי רצון שנזכה לטהר עצמנו בימים נשגבים אלו.

זכות זכאות

1-800-35-35-26

תרמו עכשיו וקבלו סופ"ש זוגי במגוון מלונות*

*תרומת חתן 2008 ליתומות

הניצוץ היהודי

אבי חיים גדל בשכונת בית הכרם בירושלים, שכונה הנלחמת עד היום על צביונה החילונית. פעם אחת ויחידה פקד את בית הכנסת כדי "לשמוע תקיעת שופר בנעילה". חיי היו חפים מכל זיקה

לדת. הוא למד במגמת ביולוגיה בתיכון זיו, הוציא רישיון לאופנוע, ועבד כמשלוחן פיצות. בראיון הגיוס הצהיר שהוא מתנדב לצנחנים. אך הכול התנפץ בשנייה אחת. האופנוע התנגש ברכב, במלוא התאוצה.

הוא התעורר כשהוא חבוש ודואב בבית החולים. יצא מהתאונה ברגל מרוסקת, ביד מגובסת ובצלעות שבורות. כל תנועה הסבה לו ייסורי תופת. אינו מסוגל לשבת, מוטל כאבן שאין לה הופכין, ונוזק לעזרה בכל דבר. הוא, שהיה פעיל, גמיש ותזזיתי. אבי עבר סידרת ניתוחים, השתלת ברגים ופלטינות.

כעבור כמה חודשים הוא נשלח לשיקום. החוויות והמראות שם היו משרי דיכאון. תוך כדי השיקום נשבר אחד השתלים, והכאבים היו איומים. הוא נזקק לאשפוז חוזר והיה כשבר כלי. כשהחלו השברים להתאחות, ניתן היה להבחין בספיחים 'הזוטרים': ניתוק עצבים בכף היד, למשל, שמשמעותו מוגבלות בתנועה.

השלב האחרון של השיקום היה בבית. המצב הלך והשתפר, וחלום הגיוס שב וניער. אבי פקד את לשכת הגיוס, אך המציאות טפחה על פניו באכזריות. פרופיל ריצפה. הוא החליט לנטוש את חזון הצבא ולפנות ללימודים. למד פסיכולוגיה ותקשורת, וסיים תואר ראשון באוניברסיטה בירושלים.

החוויות שעבר הותירו בו חותם. הסבל הרב הביא לרצון לסייע לזולת, להקל ככל האפשר. כסטודנט היה חונן של ילד מורכב, בליווי פסיכולוג מנחה. הוא ניסה לעזור ככל יכולתו, וחש מתוסכל: עשרות שעות דיבוב, עידוד ודרבון, לא הביאו לתוצאה של נטילת גלולה זעירה, כמה פרודות של חומר כימי. הייתכן שאלו הם החיים? האם כאלו אנחנו? שפוטי השפעות כימיות, הקובעות את הרגשתנו לטוב ולמוטב?

אבי החליט לבדוק את הנושא. סיפרו לו שבהודו ניתנות תשובות לשאלותיו. שם מנחים אל האושר. הוא טס לשם...

אבל אחרי שהיה ארוכה הוא שב ארצה, מבולבל משהיה. המטרה הייתה נהירה: רצונו להגיע לשליטה עצמית, לבקרה אישית. איך יכול האדם להגיע למצב שבו יהיה הוא בעלים על תחושותיו ועל רגשותיו, ולא ישמש ככלי משחק בידי תעותעים של מצבי הרוח, נזרק בכף הקלע בין אושר לדכדוך. ערוצים שונים מציעים דרכים מגוונות: למיין מודרך וטיפולים אלטרנטיביים: רייקי, שיאצו, שיטת אלכסנדר. את הכול ניסה, והכול אכזב.

אבי לא היה טיפוס מדוכדך ומסתגר, תוהה ומופנם. להפך, חברותי היה מאין כמוהו, פעיל בארגוני עזרה ותמיכה, אחראי לקבוצת מדריכים בחוגי טבע ותקשורת לילדים, מתנדב במחלקות ילדים בבתי חולים. בהמשך נרשם ללימודי תרפיה בדרמה במכללת תל חי, והעסיק

שב והשיב

מה שלא נמצא בהודו

תפתח את הדלת, ייתכן שמישהו יקדם אותך בפרחים, וייתכן שמישהו אורב לך עם סכין. הוא אינו אלא שליח, אין סיבה לשנוא אותו.

נערים מתבגרים בסיכון, בחוג לתקשורת באחד הקיבוצים. חייו התנהלו בכיוון ברור: ללמוד ולהעניק במטרה להקל על הסובלים.

הטריד אותו שהוא מטיף לשליטה עצמית, כשהוא עצמו לא הגיע אליה. דורש מחניכיו שלא יכעסו, כשהוא עצמו עדיין לא מיגר את הכעס. האם אינו שואף ליותר מדי? האם אינו דורש מעצמו שלימות שאינה קיימת? איך ידע זאת? האם יש בנמצא אדם מושלם, אדם שכובש את יצרו באופן מוחלט?

אכן כן, קיים אדם כזה. הגיע לידיו ספר על גורו, שמכל העולם נוהרים לבומביי כדי ללמוד מפיו. האומנם, כדאי לבחון? הוא טס להודו, לפגוש בפלא. נכנס לחדר. היו שם כעשרים איש. הגורו הסב על כורסה, הושיבוהו מולו. הגורו חזר על הכתוב בספרו. אין על מה לכעוס, כי לשום דבר אין משמעות. הכול מנוהל ממרום, אין בחירה ואין אשמה, אין שנאה ואין טינה. תפתח את הדלת, ייתכן שמישהו יקדם אותך בפרחים, וייתכן שמישהו אורב לך עם סכין. הוא אינו אלא שליח, אין סיבה לשנוא אותו.

זמנו תם. אותתו לו לקום, להשתחוות ולנשק את כף רגלו של הגורו. לא היה נראה לו. הוא הסתפק בקידה, וזיק של כעס ניצת בעיני הגורו...

רגע, על מה הוא כועס? אני רק שליח, כך נגזר. הנה כי כן, נסדקה התדמית, התנפץ הפסל. אולי באמת אין שלמות, ועל האדם נגזר להתבוסס בתסכוליו ולהיחסף ברגשותיו, להשיגח שלא יעבור את גבולות הנורמה, ודי...? חזר לתל אביב, והחליט להפסיק את חיפוש האושר, את המקום שאליו איש לא הגיע ולא יגיע. די לו שהוא אדם טוב ומנסה להיטיב.

ואז, לאחר שהכול נוסה והכול אכזב, פגש בשני חברים משכבר הימים. האחד ליווהו במשך במסירות רבה בתהליך השיקום, השני פעל יחד איתו בצפון, כשעבד בקיבוץ. שניהם קורנים ומאושרים, מלאי חוויות מעשירות מההרצאות המאלפות מחוגי ערכים.

אבי, שבע אכזבות, לא הניח לתקווה להתקרב, חסם את הדרך בפני מפח הנפש הבא. אך השניים לא הרפו: "ניסית הכול, מה כבר יכול להיות!" הוא נגרר אחריהם ושמע שפה זרה. יצר טוב ויצר רע, משנה סדורה. עולם המחשבה של הרמח"ל. שיעור רדף שיעור, הרצאה משכה הרצאה. אבי נחשף למושגים שלא הכיר, וכך התגבשה תמונת עולם, אך הוא לא התחבר אליה רגשית. יעצו לו ללכת לסמינר, לבנות השקפה מקיפה. הסכים.

השתתף, ובאמת רכש ידע רב. פסיפס השיעורים וההרצאות התגבש לתצרף מושלם. השתכנע שזו האמת, שהאדם אכן מסוגל לשאוף לשלימות שאליה חתר, שכל צעד בכיוון זה הוא מבורך ומתוגמל. הבין הכל בשכלו, אך שם נחסם המסר. הלב היה אטום, סלע קשיח. המשיך ללכת לשיעורים, הוסיף ידע, אך שמר מרחק.

ואז הזמינו חבר להצטרף אליו לראש השנה לאומן. "אומן, מה זה?" "ציונו של רבי נחמן מברסלב". מה לו ולאותו קבר. שיהיה, מה יש לו להפסיד. קם ונסע. הופתע לראות את מגוון הנוהרים, מכל הרמות ומכל הזרמים. אבי אחז בחוברת המזמורים וקרא את 'התיקון הכללי'. ולפתע, נבקעה החסימה. הדמעות זלגו באשד, הרגשות גאו. הוא לא הבין לאשורן את המילים ואת הפסוקים, אך חש בקרבת אלוקים. קשר כה עמוק אל הבורא, כזו התרפקות וכזו בושה, כמו בן סורר השב הביתה ומבקש מחילה, ונענה, מורעף אהבה.

כל מה ששמע בשיעורים ובהרצאות, כל מה שקלט בסמינר, הכול ריווה את הלב עם היפתחו. הוא חזר כאדם אחר. שליו ומאושר, עם אור בלב. התפילות זרמו, גם הציצית והתפילין. מוסיף בהדרגה בשמירת המצוות, מוצא סיפוק בשיעורי תורה.

הוריו ניסו לשדך אותו. הכל היה מעולה, חוץ מדבר אחד. במהלך הפגישות הוא סיפר לה שהוא בשלבי חזרה בתשובה. היא הביעה אכזבה. היא הגיעה מבית דתי, אבל נשאבה לעולם החילונית ונטשה הכול. כעת פגשה במי שעושה את הדרך חזרה? ובכל זאת, היא הסכימה ללכת לסמינר רווקות של ערכים. לאחר מכן ידונו על כך. לאחר הסמינר, לא היה הרבה על מה לדון.

כמה שמחה משפחתה בשמחת האירוסין. בדמעות התפללו שבתם תזכה להקים בית נאמן בישראל על אדני התורה.

"ואולי", מהרהר אבי בקול, "אולי הדמעות שלהם פעלו. אולי החזירו אותי, כדי שאחזיר אותה..."

ערכים מאחורי הקלעים

הרב אהרון נעים

אין סמינר בלי חוגי בית. חוג הבית הוא המקום שבו מדליקים למשתתפים את ניצוץ ההתעניינות הראשון, בהכרת עולם היהדות. אחרי שהניצוץ הפך לשלהבת, ניתן לקדם את המשתתף לשלב הבא: סמינר שבו הוא מקבל באופן מרוכז את יסודות האמונה ושמירת המצוות.

מסיבה זו משקיעים פעילי 'ערכים' מאמץ רב, כדי שחוגי הבית יהיו אטרקטיביים ומרתקים בבחינת "משכהו לבית המדרש". לשם כך הם מביאים מרצים מעולים, היודעים לרתק את הקהל, ובוחרים בנושאים מושכים. גם על הצד הגשמי לא מוותרים, שכן כידוע "גדולה לגימה שמקרבת".

כך מצאנו את עצמנו מאמצים את מוחנו במחשבה על סגנון יצירתי לחוג בית - כזה שימשוך קהלים חדשים, שלא הגענו אליהם בחוגים הקיימים. ידענו שיש אנשים שלא יבואו לחוג המתקיים בבית פרטי, אפילו אם הוא מתקיים בסביבת מגוריהם, כיון שאין הם מכירים את בעלי הבית, ואינם חשים בנוח בסביבה כזאת.

במהלך חיפושנו אחר מקום 'ניטרלי' שניתן לקיים בו חוג בית, הגענו ל'אגרו-קפה', בית קפה אלגנטי השוכן בסביבה פסטורלית במושב שריגים. הצגנו לפני בעלי המקום, את הרעיון שלנו: לקיים אצלו הרצאה קבועה בענייני יהדות, על ספל קפה ועוגה משובחת.

בתחילה הם לא הבינו את מבוקשנו. "מה אתם מרוויחים מכל זה?" שאלו. "קירוב יהודים לאביהם שבשמים", ענינו.

הרעיון מצא חן בעיניהם.

"נעמיד לרשותכם את המקום, אם המצווה תיזקף לזכותנו" אמרו.

גדולה לגימה שמקרבת ב'ערכים' עושים מאמצים יצירתיים להביא אנשים לחוגי בית, כולל הרצאות אמונה במקומות לא שגרתיים. בבית קפה יוקרתי, יקב יין פסטורלי, ואפילו במשתלת צמחים מרהיבה נכנס יין - יצא תורה

הרב אהרון נעים רכז ערכים במחלקת משפחות באזור ירושלים

כמובן שהסכמנו לכך מיד. השמועה על ההרצאות הנערכות בבית הקפה היוקרתי עשתה לה כנפיים, ועד מהרה התחיל להתכנס במקום קהל איכותי, שכמוהו לא ראינו בעבר. הסביבה של מושב שריגים מתאפיינת באוכלוסייה רחוקה מאוד מחיי תורה ומצוות, ועבור רבים מהם זו הייתה טעימה ראשונה מעולם היהדות - טעימה, תרתי משמע.

מעודדים מההצלחה, החלטנו לנסות רעיון דומה באחד מעשרות היקבים היפים ששפלת יהודה משופעת בהם. זה לא היה קל. רבים מבעלי היקבים לא הבינו מה אנחנו רוצים. אחד מהם דרש מחיר מפולפל. אחר אף התנגד בחריפות לכך שילמדו אצלו יהדות.

אך בסופו של דבר הגענו לנבו חזן, הבעלים של 'יקב נבו' במושב מטע.

המקום מרהיב עין ביופיו, עם אווירה פסטורלית המשרה על הנוכחים שלוה מיוחדת. נבו התלהב מהרעיון, והתגייס לעזור להצלחתו. הוא לא רק העמיד לרשותנו את היקב ומרכז המבקרים שלו ככל שנזדקק, אלא גם הפיץ את ההודעה על ההרצאה הראשונה בקרב המכרים הרבים שלו בסביבה. התוצאות היו מפתיעות. עשרות רבות של אנשים הופיעו להרצאה, שהוגדרה כהצלחה.

לא רק בגין מספר המשתתפים, אלא גם בגלל ההתעניינות שלהם, והרצון לבוא להרצאות נוספות. מי שהקשיב מרותק להרצאתו של הרב דוד ברוורמן, מתחילה ועד סוף, היה בעל המקום, נבו חזן; שאמר לנו מיד אחר כך: "תביאו לכאן עוד מהדבר הזה!"

ואכן, מאז אנחנו עורכים מפעם לפעם מפגשים והרצאות תוך ניצול האווירה הקסומה ביקב. מעגל המשתתפים כבר מקיף כשמונים בני אדם, כאשר רבים מביאים את חבריהם, ומפיצים את השמועה על היקב שממנו יוצא לא רק יין, אלא גם תורה.

בימים אלה אנו חושבים על רעיון נוסף: לקיים הרצאה בתוך משתלה.

מסתבר שבשנים האחרונות משתלות הפכו לאתרים פופולריים, לא רק למי שחפץ לקנות צמחי נוי, אלא גם כאתר בו עורכים שמחות, אירועים וסעודות. מדוע לא נצל את אוירת המשתלה כדי לפתוח לבבות לשמיעת דברי תורה ואמונה...?

החיפושים אחר מקום מתאים כבר יצאו לדרך. אחרי שהציבור בא לשמוע הרצאות 'ערכים' על ספל קפה וכוס יין, אך טבעי שיבוא לשמוע את דבר ה' בין עצי הגן.

"הנה יום הדין..." מדוע נקבע דווקא ראש השנה כיום הדין?

שׁוֹ"ת עם ערכים

הרב זאב גרינוולד

תשובה:

א' בתשרי, ראש השנה, הוא היום שבו נברא אדם הראשון, השישי לבריאת העולם. אלוקים נפח באדם נשמה, כמתואר בתורה (בראשית ב, ז)

"וייפח באפיו נשמת חיים", והנה, אדם מתחיל לחיות. ברגע שאדם חי, יש ביקום יצור בעל דעה ובעל בחירה שימליך עליו את הבורא. שהרי: "אין מלך בלא עם".

מאז, בכל שנה ושנה, ביום בריאת האדם, אנו משחזרים את המעמד המיוחד, ואנו ממליכים עלינו את הקדוש ברוך הוא מחדש. אנו פונים לאלוקים ואומרים לו: הלוואי וניטול חלק בגילוי מלכות ה' בעולם. אנו זועקים ומתחננים: "וידע כל פעול כי אתה פועלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו,

ה' אלוקי ישראל מלך, ומלכותו בכל משלה..." כשם שמלך בשר ודם ביום המלכתו בוחן כל אחד מעבדיו, מחליט את מי לקדם, או חלילה את מי לפטר, כך; ביום ראש השנה, היום בו אנו ממליכים את ה' עלינו מחדש, היום בו אנו מחדירים לליבנו את תפקידנו ויעודנו - גילוי מלכותו בעולם, בוחן ה' כל אחד ואחת מאיתנו, כיצד התנהגנו בשנה החולפת; האם ממשנו את הפוטנציאל הגלום בנו, או חלילה, לא? ועל בסיס נתונים אלו נותן לנו אלוקים את החיים, ואת הכלים לפעולה גם לשנה הבאה.

המשנה במסכת ראש השנה (כב) ממחישה כיצד בני האדם עוברים לפני אלוקים במשפט בראש השנה, ולשם כך מדמה אותם ל"בני מרון": "כל באי עולם עוברים לפניו (לפני אלוקים) כבני מרון". הגמרא (יח) נותנת שלשה ביאורים למושג 'בני מרון':

ככבשים העוברים לפני הרועה, אחד אחד. הביאור שני הוא: "כמעלות בית חורון (מרון)". מעלות 'בית מרון' הינו שביל צר מאוד, אשר תהום עמוקה פעורה משני צדדיו, ויש בו מקום

למעבר אדם אחד בלבד. ביאור שלישי מביאה הגמרא, "כחילות של בית דוד", חיילים אשר נספרים אחד אחד. המכנה המשותף בין שלשתם הוא, שבני האדם עוברים אחד אחד למשפט, כל אחד ניצב לבדו מול הבורא...

שלש דוגמאות אלו, משמשות כמטאפורה לשלשה סוגי אנשים.

המצב הנכון ביותר הוא לחיות כמו 'חילות בית דוד', כמו חייל מאומן ומוכן לקרב, להיות מוכנים לקראת יום ראש השנה.

'מעלות בית מרון' משקפות האנשים אשר נבהלים רק בעוברם בשביל, על ההר. אלו הם אותם אנשים שיושבים שאננים בכל חודש אלול, ורק ביום הדין עצמו, הם תופסים הם את עצמם...

כבני אמריא' - ככבשים. אלו האנשים, שמנהלים את אורח חייהם כאותם כבשים, שגם במרכז הסכנה, גם בראש השנה עצמו, צוהלים כאילו לא מתרחש דבר...

שליחת שאלות למערכת: alon@arachim.org

בס"ד

"וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אתו על עץ"

"וכי יהיה באיש חטא משפט מוות והומת" - אם תראה שיש צדיק שנפטר, ולכאורה לא היה צריך למות והנך תוהה בגין מה הוא נפטר, אזי - "ותלית אותו על העץ" - תתלה את הסיבה שהוא נפטר על חטא של עץ הדעת.

צדיקים

א נקודל'ה

"השב תשיבם לאחיך... וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה"

לכל אבידת אחיך... ומצאתה לא תוכל להתעלם"

לכאורה בדין השבת אבידה נאמר בפסוק: "כי תפגע שור **אויבך** או...תועה השב תשיבנו לו" ואילו בפסוק המדבר על מצות פריקה וטעינה נאמר: "כי תראה חמור **שונאך**" ולכאורה למה באבידה משתמשת התורה בלשון "אויבך" ואילו בפריקה בלשון "שונאך"! אלא ההבדל בין "אויב" ל"שונא" שהאויב מסתיר את איבתו בלב, וכלפי חוץ מראה עצמו כאוהב. ואילו ה"שונא" אינו מסתיר את שנאתו ומראה אותה בגלוי. לכן כאשר מדובר על פריקה וטעינה נקטה התורה בלשון "שונא", שכן האויב שמסתיר את איבתו ודאי יעזור בפריקה ובטעינה כי הוא צריך להעמיד פני אוהב ולעזור בפריקה. לכן במצות פריקה וטעינה הנעשית בפניו של מקבל החסד, ישנה יותר כפיית היצר אצל השונא אשר מראה את שנאתו בגלוי, משום כך נקטה התורה במצווה זו לשון "שונא"...מה שאין כן, במצוות השבת אבידה אשר אינה בפני המאבד, שם שייך לשון "אויב" כי אז יצרו בוער בקרבו לממש את איבתו אשר אינה ידועה, ולא להשיב את האבידה.

הגאון מווילנא

"וראית אשת יפת תואר"

וברש"י: "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע", יש 4 כנפות בציצית ובכל כנף יש 8 חוטים - ביחד יוצא 32 - שמירה כנגד יצר הרע - אבל אם חסר חוט אחד זה עדיין כשר אבל זה כבר פחות עובד נגד היצר הרע וזה מה שרש"י אומר "לא" גימ' 31 - "דיברה תורה" - שזה כשר, אבל "אלא" - גימ' 32 כשיש 32 חוטים - זה כבר "כנגד יצר הרע"

ספרים

"כי תצא למלחמה"

יהודי ישר כשהוא נולד ויוצא לעולם - "כי תצא" - יוצא הוא ל"מלחמה" - למלחמת היצר.

התורה מבטיחה לנו שאם "כי תצא למלחמה על איביך" - אם תחליט לצאת למלחמה, כנגד היצר הרע - אזי "ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שביו" - ותצליח להתגבר עליו.

צדיקים

"זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים"

אשר קרץ בדרך"

פרשת עמלק יותר מתאימה לחודש אדר ולא לחודש אלול אם כן מהו הקשר בין פרשת עמלק לימים אלו? אלא ש"זכור את", 'את' ראשי תיבות אלול תשרי, לרמוז שחלק מההכנות בימי אלול הם לראש חדש תשרי (ראש השנה), אשר בחודש זה מלך במשפט יעמיד ארץ ביום הדין הנורא. ובימים הללו צריכים לזכור את מה שעמלק רצה לעשות - לצנן ולהוריד את המורא והפחד מהקדוש ברוך הוא. וכשנזכור זאת נתקן את מעשינו ונשוב בתשובה שלימה.

לבוש יוסף

"כי תצא למלחמה"

וברש"י: 'במלחמת הרשות הכתוב מדבר', - האדם צריך לקדש עצמו במותר, לא רק לפרוש מן האיסור אלא אף למעט בתענוגים וזה מה שרש"י אומר 'במלחמת הרשות הכתוב מדבר' - גם בדברי הרשות צריך ללחום ביצר.

מהר"ש מבעלזא

"ארבעים יכנו לא יוסיף"

מסופר על הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א, שפעם בא אליו הרה"ק רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטרובצה זיע"א, ושאל את רבי יחזקאל, מדוע פסקו חכמינו ז"ל לעברייך שלושים ותשע מלקות ולא ארבעים, כמו שכתוב 'ארבעים יכנו'. הדבר פשוט מאד, השיב הרב משינאווא, שאם היהודי יקבל את כל ארבעים המלקות, יחשוב שכבר יצא ידי חובתו, אבל אם יקבל רק שלושים ותשע, ידע וירגיש שעדיין לא נפרעו ממנו, ויחשוב על מה שצפוי לו, אז יזהר ויישמר.

אלול

ר' אהרון מבעלזא סיפר פעם בשם ר' מרדכי טשרנובלעיר שאמר על הפיוט בזמירות שבת שאנו אומרים: "יהא רעווה קמיה דתשרי על עמיה" וכך פירש אותו: "יהא רעווה קמיה" - יהי רצון לפני הקב"ה "דתשרי" - שהשפעות חודש תשרי - "על עמיה" - שתחול על כל השנה כמו חודש תשרי, וכשהרב זכרוננו לברכה ביקר אצל ה"דמשק אליעזר" ואמר לו את הפירוש הנ"ל - נענה ה"דמשק" והוסיף עלמ זה שהכוונה היא גם על חודש אלול וכך פירש: "יהא רעווה" - יהי רצון "קמיה דתשרי" - החודש שלפני תשרי - דהיינו חודש אלול - "על עמיה" - על עם ישראל, שתהיה כל השנה כמו חודש אלול.

רבי אהרון מבעלזא

אזיס ווארט

"כי את הבכר בן השנואה יכיר לתת לו פי שניים"

למה התורה כותבת "בכר" חסר וי? מתרץ הארי ז"ל שבכל אותיות הא"ב ישנם שלוש אותיות שערך כפול מהאות הקודמת: ב' הוא כפול מא', כ' כפול מהאות י', והאות ר' כפול מהאות ק', אותיות "בכר" ולכן לא כתוב ו' כדי לרמז ע"י אותיות אלו שהבכור מקבל פי שניים, ואם הייתה כתובה המילה בכר עם האות ו' לא היה נרמז בזה.

האר"י הקדוש

מסופר על בעל חנות יין שבא לסיטונאי וביקש לקנות ממנו יין בהקפה בכדי שיוכל להמשיך למכור יין, אך הסיטונאי לא הסכים למכור לו בהקפה בטוענה שהוא קנה כבר כמה פעמים בהקפה ועדיין לא שילם, בעל החנות ניסה להתחנן אל הסיטונאי והבטיח שהפעם הוא ישלם הכל, אך הסיטונאי לא הסכים בשום פנים ואופן, בעל חנות נוספת ששהה שם באותו הזמן ושמע את השיחה - פנה לבעל החנות והציע לו לקנות כמות קטנה של יין בכסף המועט שיש לו, וברוח שירוויח יבוא ויקנה שוב וכן הלאה עד שיעמוד על רגליו, ויחזיר את חובותיו. וכך גם אנו - כל השנה אנו חוטאים וכל פעם אנו מבטיחים שהפעם הפעם אנו נחזור בתשובה, אך שוב נופלים, לכן ניקח על עצמנו קבלה קטנה שאותה נקיים ולאט לאט נתקדם מעלה ומעלה עד שנזכה לשוב בתשובה שלמה.

סיפורי צדיקים

הגיליון לזכות ולבריאאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

שאל הרה"ק מפשיסחא זי"ע: למה פתח הכתוב בלשון רבים - "על אויביך", וסיים בלשון יחיד - "ונתנו"? אלא התירוץ הוא על פי מאמר חז"ל "ז' שמות יש לו ליצר הרע וכו'" - דהיינו, היצר הרע מבקש לעשות הכל בכדי להכניע את האדם, לכן הוא מגיע אליו בכל מיני צורות שונות ומשונות, ובכל פעם הוא מגיע בדמות אחרת, בשם אחר, ופושט צורה ולובש צורה עד שנדמה לו לאדם כי יש לו מלחמה עם אויבים רבים וכורע תחתיו. אבל באמת זה רק אויב אחד קטן, שמנסה להפיל את האדם בכל צורה שהיא! וזהו א"כ הפשט בפסוק: "כי תצא למלחמה על אויבך" - לשון רבים: אתה בוודאי חושב שיש לך מלחמה עם הרבה אויבים, ולכן אתה מפחד ואומר: איך אני אוכל להתגבר עליהם? התשובה לכך היא: "ונתנו ה' אלוך בידך ושבת שביו" - לשון יחיד, תדע לך, שאין זה אלא יצר הרע יחיד שמדמה את עצמו להרבה, ואין לך לפחד כי "ונתנו ה' אלוך בידך ושבת שביו".

הרה"ק מפשיסחא

"וכי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים לביתך כי יפל הנפל ממנו"

אומר הבן איש חי שאדם צריך להיזהר במחשבתו, כי אדם שחושב הרבה על הדרך של עשירות - גם אם זה מגיע לו מן השמיים - בכל זאת הוא כביכול ניצל את המכסה בזה שהוא יתעמק ונהנה בדמיונו ולא יוכל לקבל שוב (פעמיים) וזה מה שמרומז בפסוק "וכי תבנה בית חדש" - כשמגיע לך שפע חדש מהשמיים "ועשית מעקה לגגך" - היינו לעשות גבול למחשבות שלך - כדי שלא תמנע את השפע באמצעות המחשבות "ולא תשים דמים בביתך" ולבסוף זה ייפול "כי יפול הנפל ממנו".

בן איש חי

"וראית אשת יפת תואר"

וברש"י: "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע", כתוב בגמ' שרב אמר לתלמידיו שאישה מצילה משני דברים א. מגדלת את הבנים לתורה, ב. מצילה מן החטא. ויפת תואר לא מגדלת את הבנים לתורה כי הרי כתוב שבנה יצא בן סורר ומורה, אם כן יוצא כמו שרש"י אומר ש"לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר".

מפי השמועה

מה אהבתי

הקורן לעידוד שניים מקרא ואחד תרגום, בקיאות בפרשה ומפרשי התורה • לזכר מ"ה קדושי מירון

מתי הציווי למחות את עמלק? תורתך שאלתי

שתי מסכתות במילה אחת! כתרגומי

כוחן של מתנות עניים רצון השם

על מה נזעק חכם שלום? מתחילים משמו"ת

דרשה בהיכל ריק ולב שומע מאחורי החלון

עמידתו בחלון שמע וקלט דיבורים מהגה"צ זצ"ל הזועק מנהמת לבו שיהודי נשאר בכל מצב שהוא יהודי, ואפילו אם הוא שרוי בזמנים קשים שאין לו שייכות עם תורה ומצוות והיצר מתגבר עליו, תמיד עליו לדעת 'כי לא ידח ממנו נידח' וכי יש תקווה לנפש הישראלית בכל מצב!

הבחור נשאר מאובן על מקומו, מאזין בשקיקה לדברי החיזוק כשהוא מרגיש כביכול מדבר אליו ועל מצבו האישי בו שרוי, שהפסיק לשמור תורה ומצוות, רח"ל.

דיבורים טהורים אלו הרעיפו אליו טללי תחיה והתעוררות בנפשו ובמצבו הרוחני הירוד, בתום הדרשה ניגש לסבי ואמר: 'הדברים ששמעתי עתה נכנסו לליבי, בכל מצב יכול האדם לתפוס את עצמו, ועל כן החלטתי על אתר לשמור תורה ומצוות!' לאחר מכן ביקש הבחור הדרכה ממגיד המישרים זצ"ל, זכה להתקרב אליו לשמושו ולסעדו.

(במה, מנ"א תשע"ח)

סבתי ע"ה הפצירה בו לבל יצא מביתו למסור את הדרשה מחמת החוס הכבד, ומה גם שללא כל ספק איש מבין המשתתפים לא יגיע לדרשה. באותם זמנים לפני שבעים שנה עוד לא היה מושג גם של 'מאווררים', אך סבי זצ"ל ענה כי על 'דרשה קבועה' לא מוותרים בשום אופן, יהיה אשר יהיה! חשב את המגבעת והלך במסירות נפש ל"ישועות יעקב". בשעה שש החל לדרוש על בימת בית הכנסת, כשאף אדם לא נכח בבית הכנסת! אך הוא דרש כהרגלו תמיד, בלא להפנות מבטו אם מאן דהו הגיע או לא.

מחוץ לבית הכנסת עבר בחור ממשפחה חרדית שירד מדרכו ל"ע, והנה הוא שומע דרשה חוצבת להבות אש. הבחור שהסתקן מי הוא הדרשן, הביט דרך החלון, והנה הוא רואה רב זקן הדורש בהתעוררות עצומה, כשאף אחד אינו נמצא בבית הכנסת! הבחור הרהר, מה קורה לדרשן, האם הוא עיוור? שמא יצא מדעתו ל"ע, ודורש מול כסאות ריקים? הבחור נעמד משתומם מול המחזה ותוך כדי

חיים למוציאיהם

זווית אמונית בפרשת השבוע מגדולי הדורות זיע"א ויבלחט"א

מעשה מרגש שאירע עם מגיד המישרים הגה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל, כפי שמספר נכדו הרב יהודה גולדברג שליט"א מביתר עילית:

זקני המגיד הירושלמי זצ"ל היה נוהג לדרוש דרשת התעוררות מידי יום רביעי לפני תפילת מנחה ב'שטיבלאך' של 'ישועות יעקב' בשכונת מאה שערים. תושבי האזור הגיעו בהמוניהם להאזין לדבריו חוצבי הלהבות. באחת הפעמים שרר חום ושרב כבד ביותר וכמעט אף אחד לא יצא לרחוב. למרות השרב הכבד החליט סבי זצ"ל לצאת לדרשה.

בעין הפרשה

מבט והגות לפרשת שבוע

הרה"ח רבי מאיר נחמן אלחד שליט"א ראש כולל 'קדושי מירון'

לא הולך לך? השפל עצמך וינשאך המקום

המלחמות המזדמנות לאדם במהלך חייו, רבות הן. האתגרים מקיפים את כל חלקי החיים. אך המבט אל מלחמה, ואל מי שמחלץ אותנו הימנה, צריך להיות חד וברור.

הגישה מול כל אתגר צריך להיות אמוני. בבחירת דרך הסתכלותנו, זוכים אנו לסייעתא דשמיא כדי לצלוח כל מהמורה ואבן.

כך קוראים אנו בפרשתנו: "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו השם אלוקיך בידך ושבית שבינו". מבאר רבינו הק' מוהר"ן מברסלב זיע"א, כי לכל אדם יש

כך גם מובאים הדברים בזה"ק חוקת (דף קפג) "במקום דאית דכר - נוקבא לא אדכר תמן", דהיינו, אומר התנא האלוקי רשב"י הקדוש, היכן שמזכירים את הבורא המשפיע, המכונה 'דכר', נוקבא לא אידכר תמן, דהיינו שאין אחיזת דין כלל, וכל חייו של האדם מתנהלים אפוא ללא מלחמות.

על כן אומרת התורה, "כי תצא למלחמה על אויבך", דהיינו כש'לא הולך לך' הכל לפי הסדר השגרת, אזי הגיע הזמן להשיב את הסדר אל כנו הראשון, ונתנו השם אלוקיך בידך", שיתבטלו כל הרצונות נגד רצונך שישבו מהלך החיים כסדרו. ואימתי תזכה לכך? כאשר תזכה ל"וישבת שבינו", כשתחשוב על מציאות השם ותאמין בהשגחתו.

ועל ידי שתחשוב על השם יתברך במחשבה - אותיות 'חשב מה', כמו שמבאר רשב"י בזהר הקדוש בראשית (דף כד ובתיקוני זוהר תיקון סט) כשתשכין את הקב"ה במוחך ומחשבתך ותסלק את גיאונך, תתבטל למציאותו, וזא כביכול הנך שוכה את הקב"ה לשכון אצלך, במחשבתך, ("מלך אסור בהיטים"), וממילא יתבטלו כל הטרדות ומהמוורות הדרכים, ולא תזדקק למלחמות כדי להשיב את חיך לסדרם - כיוון שהגעת אל היעד והשפנת את הקב"ה בקרבך תוך ביטול ישותך וגאונך!

מלחמה במהלך חייו. מהי מלחמה? יציאה חדה מאוד מהשגרה המסודרת והצבת אתגר ענק למולנו. את היציאה הזו, מכנה רבי נחמן "הנהגה שלא כסדר". הפסוק על יצירתו של האדם משבח את פעולת הבורא: "אחור וקדם צרתני", שהבריאה והנהגת הבורא השגרתית עם האדם, היא באופן של "כסדר". וזהו "קדם" (ובתורת רבינו: כ'אדם' שנכתב כסדר הא"ב) אך יש "הנהגה שלא כסדר" (והיא מכונה בשם 'חווה' - ההיפך מכיוון הא"ב הבסיסי, מ-תשר"ק) שהיא בבחינת "אחור", כשמהלך החיים משתבש לפתע ואינו כסדרו.

מדוע מזמן הקב"ה לאדם ניסיון שכזה? הסיבה לכך היא קריאתו של השם יתברך אל האדם בה כביכול מכריז הוא באוזניו: שכחת את מציאות השם, לא הכנסת את השם יתברך למהלך חיך - ולא זו בלבד, אלא שאף פגמת והתנאת, שכחת מי המנהיג עולמו בחסד והתרחקת מהבורא - עתה הגיע זמנך לשוב בתשובה.

הבורא ית' אינו מתיאש מאיש שנופל אל עמקי השגרה הטורדת אותו מהזכירה התמידית, אלא מזמן לו שינוי בסדרי חייו כדי שישפיל את עצמו, ייזכר מי עשה כל אלה, וישוב אל הקב"ה. וכשהוא ממליכו, הדינים שבאים מה'מלכות' (שהיא כנגד 'חווה') מתבטלים (לאדם), וכל מהלך חייו שב להיות כסדר, ללא מלחמות מיותרות.

מתחילים משמורת

עצות והיגיים על מצוות קריאת
"שניים מקרא ואחד תרגום"

"ודאי שחייבים, זו הלכה מפורשת!"

הרב יהושע נחן

צילום: יעקב נחן

בימים אלו, מציינים אנו שנה להסתלקותו של מרן רבנו הגדול רבי שלום הכהן ז"ע, ראש ישיבת פורת יוסף.

עם הסתלקותו של צדיק, ב-כ"ה באב תשפ"ב - נחתמה תקופת זוהר מופלאה, של אחד מגדולי מרביצי התורה בדורותינו, אשר זכה והעמיד תלמידים רבות בשנים. באהבה ובמסירות.

רבות דובר על דמותו המופלאה של רבנו, על גאונותו ושקידתו הרבה, ועל גאונות הענוה שלו, להסתיר את אורחותיו ואת מדרגותיו שהשיג בעמל ויגיעה, ולהתייחס בפשטות ובנועם לכל יהודי.

כל מי שביקר בביתו נאווה קודש, הן ברובע היהודי, והן בשנותיו האחרונות בשכונת רמות, לא יכול לשכוח את הביקור המרומם, את קבלת הפנים, ובעיקר את המאור פנים והחמימות בה קיבל רבנו את המתדפקים על דלתו. ואלו היו רבים בכל שעות היום.

...

במישור האישי, עודני זוכר ולא אוכל לשכוח, את הביקור המיוחד שזכיתי לקיים במעונו הקדוש, כחצי שנה טרם הסתלקותו. היה זה בערב חג הפסח תשפ"ב, כאשר זכיתי לגשת אל הכהן הגדול שבדור ולשטוח

בפניו מספר שאלות בדרכי הלימוד ובדרכם של בני התורה, בנושאים אותם משתוקקים וצמאים הם ללמוד ולדעת.

מרן 'חכם שלום' - הוא הכתובת לכל שאלה. ראש הישיבה, אשר ניווט את ישיבת 'פורת יוסף' - אם הישיבות, ספינת הדגל של עולם התורה הספרדי במשך עשרות בשנים, והולך והדריך את הדור בדרך המלך, הוא הכתובת המתאימה ביותר, ובמחיצתו נמצאת התשובה לכל שאלה.

כעת, עם פתיחתו של 'זמן אלול', בו צועדים בני ישיבות רבים את צעדיהם הראשונים בעולמה של תורה, והכל מבקשים להשכיל ולהבין את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו - זו הזדמנות נכונה

כעת, עם פתיחתו של 'זמן אלול', נשהכל מבקשים להשכיל ולהבין את הדרך ילכו בה - זו הזדמנות נכונה להציץ ולהציג נאן שאלה אחת מאשר זכינו להציג בפני מורנו ורבנו בשעתו

להציץ ולהציג כאן שאלה אחת מאשר זכינו להציג בפני מורנו ורבנו בשעתו.

שאלנו אודות נקודה שמציקה לרבים, בדבר הזמן שצריך להשקיע בלימוד עניני פרשת השבוע, לצד ובמקביל לסדרי הישיבה הרגילים.

מה דעת הרב, האם בחורי ישיבות חייבים בלימוד חוק לישראל בכל יום? שאלנו.

"מה אני אגיד? שלא?!" עוצר הרב וכמו נותן לנו להבין את התשובה "אם הרב חיד"א קרא, מה אני נוכל לומר...?"

"אבל 'שניים מקרא ואחד תרגום' בכל שבוע, ודאי שחייבים", נועק מרן להשתיק קול של אחד הנוכחים בחדר, שניסה בטעות לדמות ולערבב בין המושגים, "זו הלכה מפורשת בשלחן ערוך (סימן רפה)".

...

אכן, ישנם רבים שמערעבים בין המושגים, וחושבים בטעות ש'שנים מקרא' זהו בעצם מנהג טוב וחסידות שמיסדת על אדני המקובלים כמו לימוד 'חוק לישראל'. ולאור זאת, כיון שחוק לישראל מוגדר - לכל הדעות - כדבר חשוב ונשגב, אבל בודאי לא חובה גמורה מן הדין, אשר כל כן, ישנם רבים שטועים ועושים היקש כביכול גם מצוות קריאת 'שנים מקרא' גם היא אינה אלא הידור וחומרא בעלמא.

אך כאמור, הדבר לא כך, ואלו שני מושגים שונים בעליל. חוק לישראל אינו אלא חסידות והידור חשוב, אבל קריאת 'שנים מקרא ואחד תרגום' היא חובה מעיקר הדין, וכלשון מרן חכם שלום זצ"ל: "ודאי שחייבים, זו הלכה מפורשת בשלחן ערוך".

אין כאן המקום להאריך במקור הדברים ובשרשם, אבל בקצרה 'על קצה המזלג', ננסה להעמיד דברים על דיוקם.

קריאת "חוק לישראל", זהו מנהג נפלא וקדוש, שייסד רבנו האר"י ז"ל, ע"פ המבואר בהלכות ת"ת, שכל אדם מישראל, חייב לשלש לימודו שליש במקרא, שליש במושנה, ושליש בתלמוד. ולכן ראה לתקן לקרוא בכל יום מימות השבוע, כמה פסוקים (כל יום לפי ענינו בעולמות העליונים), מתוך הפרשה הבאה, ואחריו, עוסקים בלימוד כמה קטעים משאר מקצועות התורה, לפי סדר מסוים: נביאים, כתובים, משנה, גמרא, זוהר. לסדר זה הוסיף החיד"א קטעי הלכה ומוסר וקראם על שמו "יוסף לחוק".

הפוסקים האריכו לדון בדבר השאלה אם תלמידי חכמים ובחורי ישיבות שעוסקים כל היום בלימוד תורה, חייבים לקרוא 'חוק לישראל', וידועה הכרעת מרן רבנו עובדיה יוסף זיע"א (בי"א ח"ט ס" קח אות עט. וח"ד ח"ו"ד סימן לא אות ה), שמעיקר הדין אינם חייבים, כשהנימוק המרכזי הוא: מכיון שהם עוסקים במשך כל היום בלימוד 'התלמוד בבלי' שבלול בכל.

אבל ודאי - מודים כולם - שמי שיכול להחמיר ולקרוא חוק לישראל, טוב עושה, וכלשון חכם שלום: "אם החיד"א קרא, מה אני נוכל לומר!?"

וכידוע, מרן רבנו ראש הישיבה זיע"א ברוך אומר ועושה, וכל ימיו היה מקפיד על זאת. ספר חוק לישראל לא מש משולחנו, והגם שהיה ראש ישיבה וטרוד בלימודיו ובתלמידיו, לא ויתר על הנהגה יקרה זו, של קריאת חוק לישראל כל ימיו.

אך, כאמור, יותר מכל, ידועה ומפורסמת הקפדתו של מורנו זצ"ל על קריאת 'שניים מקרא', בדקדוק רב. כאשר ע"פ עדויות תלמידיו היה מקפיד לקרוא את הפרשה מדי שבוע מתוך ספר תורה קטן ומיוחד שכתב בעצמו לפני שנים רבות, כשאת התרגום היה הרב קורא מתוך חומש שהיה מונח בסמיכות. והכל מתוך שמחה וחביבות מיוחדת, כמו נער צמא למים, בכל יום היו בעיניו כחדשים.

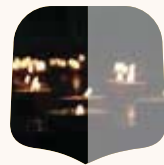
נתעורר ונתחזק כולנו במצוה יקרה זו, ונלמד מדרכו של הכהן הגדול, דרך שהביאה והפכה אותו מנער פעוט וצעיר בפורת יוסף לפני שמונים שנה, לראש הישיבה ומנהיג הדור. זת"ע. אמן.

שנר זיכוי הרבים בהפצת העלון תעמוד לזכות התורמים והמסייעים בהפצתו. kdosheimeron@gmail.com

מה אהבתי

כתרגומו

מילים ומקראות
לאורם של אנקלוס ורש"י

עדות אבות ובנים

לֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל בְּנֵים וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל אָבוֹת
אִישׁ בְּחֻטְאוֹ יוֹמְתוֹ (כ"ד ט"ו)

ותרגומו: לֹא יוֹמְתוּן אֶבְהֶן עַל הוּם בְּנֵין וּבְנֵין לֹא יוֹמְתוּן עַל הוּם אֶבְהֶן אֲנֵשׁ בְּחוּבְיָהּ יוֹמְתוּן

רש"י מביא מחז"ל שמסוף הפסוק "איש בחטאו יומתו" לומדים שהאבות והבנים אינם מתים אלו בעוון אלו, ומתחילת הפסוק "לא יומתו אבות על בנים" וכו' לומדים שהאבות והבנים אינם יכולים להעיד אלו על אלו.

ובמלכים (ב' י"ד ה') כתוב שאמציהו הרג את האנשים שהיכו למוות את אביו, ונאמר שם וְאַתְּ בְּנֵי הַמְּפִיָּים לֹא הָמִית בְּפָתוֹךָ תוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר צִוָּה ד' לֵאמֹר לֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל בְּנֵים וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל אָבוֹת כִּי אִם אִישׁ בְּחֻטְאוֹ יוֹמְתוֹ

וכדרשת חז"ל, אלא כוונת הגמ' להקשות מסוף הפסוק שכתוב "איש בחטאו יומתו" שהכוונה שאבות ובנים לא יומתו אלו בעוון אלו. (וכ"כ במהרש"א ליבמות שם). ועיין בשו"ת חת"ס (או"ח סו"ס ר"ח) שביאר את הקשר בין שני חלקי הפסוק לדעת התוס'.

וכתב הרד"ק (למלכים) שאונקלוס שترגם "על פום בנין" כוונתו שלא יומתו אבות ובנים אלו בעוון אלו (ולא כמ"ש במרפא לשון) והוסיף במעט צרי שנראה שאונקלוס מפרש פשט הפסוק כתוס' שבתחילת הפסוק מדובר שלא יומתו אלו בעוון אלו.

שתי מסכתות נחבאות בתרגום

לחידודא: איזו מסכת מוזכרת בפרשה, והתרגום לשם מסכת זו - הוא שם של מסכת נוספת בש"ס?

(א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.)

וכתב בשו"ת הרשב"א (ח"א סימן אלף קפ"ה) שמה שנאמר בפסוק שאת בני המכים לא המית ככתוב בתורת משה שלא יומתו אבות על בנים וכו' מבואר שפשט הפסוק הוא שהאבות והבנים אינם מתים אלו בעוון אלו ומה שאמרו חז"ל שמהפסוק לומדים שאינם יכולים להעיד אלו על אלו אין זה אלא דרשה ולא פשט הפסוק. (והפסוק כולו בא ללמד דבר אחד וכאילו כתוב בפסוק לא יומתו וכו' אלא איש בחטאו יומתו וכמ"ש ברס"ג שנדפס בחומש תורת חיים וכן מפורש בפסוק במלכים "כי אם איש בחטאו יומתו").

אמנם מצאנו בתוס' לא כך, שהרי הגמ' ביבמות (ע"ט) מקשה איך נהרגו בני שאול בעוון אביהם (עיין שמואל ב' כ"א ט') והרי כתוב לא יומתו אבות וכו', וכתבו התוס' בע"ז (ל"ט) שאין קושית הגמ' מתחילת הפסוק שכתוב לא יומתו וכו' שהרי פירוש תחילת הפסוק הוא שאבות ובנים אינם יכולים להעיד אלו על אלו

נל המשלים פרשיות עם הציבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו

'כי תעשה הישר', וסמיך ליה 'כי תצא למלחמה', שאין יוצאין למלחמה אלא צדיקים (סוטה מד ע"א), לומר שהשם יוצא עמך כענין שנאמר 'ויצא ה' ונלחם בגוים' (זכריה יד, ג.).

וְהָיָה בְּהַיָּחִים... מִכָּל אֵיבֶיךָ מִסְבִּיב בְּאֶרֶץ אֲנָשׁ ה' אֶלְקֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָה אֶת זִכְרְ עַמְלֶק... (נח, ט"ו)

אימתי חל ציווי זה?

רש"י: "תמחה את זכר עמלק - מאיש ועד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שה (שמואל א' טו, ג), שלא יהא שם עמלק נזכר, אפילו על הבהמה, לומר בהמה זו משל עמלק היתה".

אבן עזרא: "זאת המצוה תלויה אחר שירשו את הארץ ושקטה הארץ ממלחמה מכל סביבותיה, כי כל זמן שיתעסקו עם מלחמות הקרובים אליהם אינם חייבים להלחם בעמלק".

בכור שור: "כשתעמיד מלך על כסא ישראל, שהוא כסא ה', כמו דכתיב 'כי יד על כס יה' (שמות יז, טו). 'יד' - לשון מלכות וגדולה, כמו 'ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם' (ישעיהו נו, ה). וכן ציווה הקב"ה לשאול לאחור שלכד המלוכה על ישראל, ונלחם בגוים אשר סביבותיו, אז אמר לו: 'לך והכיתה את עמלק' (שמואל א' טו, ג)."

חזקוני: "תמחה, קודם שפשט ידו במקדש. ולמעלה שאמר 'אמחה', היינו לאחור שפשט ידו במקדש".

ר' חיים פלטיאל: "והא אמר: ג' מצות נצטוו ישראל, ואיני יודע אם להכרית זרעו של עמלק תחילה או לבנות בית הבחירה? כשהוא אומר 'והניח לכם מכל אויביכם', הוי אומר להכרית זרעו של עמלק תחילה".

התורה שאלתי

לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות
מתוך ספרי 'תורת שאלתי' שחיבר הרב חגי ולוסקי

כי תצא למלחמה על איביך (בא, י')

מדוע נסמכה פרשתנו לעגלה ערופה, שבסיום הפרשה הקודמת?

אבן עזרא: "זו הפרשה דבקה עם 'כי תצור אל עיר' (לעיל כ, ט). ונכנסה ביניהם פרשת עגלה ערופה בעבור החלל הנמצא בארץ ישראל. ולא כן חוצה לארץ, ואף כי במלחמה".

חזקוני: "נסמכה כאן לומר, שאין דין פרשה זו של חוצה לארץ כדין פרשיות דלעיל שנוהגות בארץ. 'כי תצא למלחמה', במלחמת הרשות הכתוב מדבר שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר ושבית שביו".

ר' חיים פלטיאל: "סמך פרשה זו ל'כי תעשה הישר', מפני שלא היו מוציאין למלחמה רק הכשרים, דהא הותרה להם יפת תואר, ולכך באו כשרים שלא היו מתאווים, דלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע".

בעל הטורים: "למה כתיב פרשת עגלה ערופה בין שתי מלחמות? הקדים לה מלחמה, שאם יאמר השונא: אהרוג כי עת מלחמה, ויאמרו האויבים הרגוהו במלחמה. וכתיב מלחמה אחריה, לומר תבער דם הנקי להרוג הרוצח ואח"כ תלך במלחמה ותנצח. ולא היו מניחים שונאים לילך במלחמה ביחד שמא יהרגו זה לזה במלחמה.

אלפי מתקשרים לקו 'מה אהבתי'
זוכים לרכוש בקיאות בפרשה, ונכנסים להגרלות ענק!
התקשרו ותזכו גם אתם: 0795-100-200

מה אהבתי - פרשת כי תצא | יו"ל ע"י עמותת קדושי מירון תשפ"א | maahvati@gmail.com

מלחמת היצר - עיקר שליחות נשמתנו בעולם השפל הזה

משימת היצר

רצון
השם
בעומק
הפרשה

...הנה בפרשיות אלו שקורין בחדש אלול, נאמר ג' פעמים "כי תצא למלחמה": פרשת "כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב" וגו' - בסוף פרשת שופטים, וכאן "כי תצא למלחמה על איבך ונתנו ה' אלקיך בידך", ולהלן "כי תצא מחנה על איבך", והוא כדאיתא בזוהר הקדוש ובספרים הקדושים מרומז בזה על המלחמה הנצחית שיש ליהודי עם אויבו בנפש הוא היצר הרע.

ובחדש זה של ימי התשובה, על יהודי לדעת שכל מציאותו עלי אדמות היא למלחמה על איבך, ועל זה נאמר "כי תצא", מדבר על ירידת האדם לעולם הזה, שהנשמה יורדת ממקום גבוה מעולם הנשמות אל מקום נמוך עולם התלאות והתאוות, ואמרה תורה "כי תצא", שמיד עם יציאת הנשמה מהעולמות העליונים לעולם הזה, המטרה למלחמה על איבך, שצריך מיד לפתוח במלחמה שלמענה ירד לעולם הזה, בכדי להשיג ייעודו ותפקידו בעולמו.

כל ירידתו של יהודי לעולם הזה היא בכדי למלא שליחות עליונה שהטיל עליו הקדוש ברוך הוא, שכל הבריאה וכל יצורי קדם בראם הקדוש ברוך הוא לצורך שליחות עליונה, ובמיוחד יהודי אשר ייעודו הוא "לעברך בברית ה' אלקיך ובאלתו", ירד לעולם עם שליחות עליונה, למלחמה על איבך, וזו כל תכלית חייו עלי אדמות...

ועל זה נאמר "על איבך", פרוש האויב המיוחד שלך, כמו שאמרו רבותינו הקדושים ז"ל, כי לכל אדם יש תפקיד מיוחד שצריך למלאו, ולשם כך בא לעולם. והאות לדעת מהו תפקידו המיוחד, הוא כשרואה הדבר בו מתגבר עליו היצר הרע ביותר בכוחות על טבעיים, הרי שזה אויבו המיוחד וזוהי הנקודה שתפקידו לתקנה. וכנגדה צריכה להיות מכוונת בעיקר המלחמה.

וכמאמר הרב הקדוש מקאליסק ז"ל, שגם היודעים איך לירות

במלחמה צריכים לדעת לקלוע, שישנם היורים הנה והנה ואינם קולעים למטרה ומבזבזים כדוריהם לשווא. על האדם לרכז כל

ובחדש זה של ימי התשובה, על יהודי לדעת שכל מציאותו עלי אדמות היא למלחמה על איבך, ועל זה נאמר "כי תצא" - על ירידת האדם לעולם הזה, שהנשמה יורדת ממקום גבוה אל מקום נמוך עולם התלאות והתאוות... שכל ירידתו של יהודי לעולם הזה היא בכדי למלא שליחות עליונה שהטיל עליו הקב"ה

כוחותיו בנקודה בה מתגבר עליו היצר הרע ביותר. וכמאמר רבותינו הקדושים שיתכן שיהודי יעסוק כל ימיו בתורה ועבודה, ובבואו לעולם העליון ישאלוהו מה פעלת בעולם, שאת עיקר תפקידו שלמענו נשלח לעולם, לא תיקן.

ועל הנקודה הזאת שבה הוא עיקר תפקידו בעולמו נאמר: "כי תצא

למלחמה על איבך". וכדאיתא בספרים הקדושים, שאי אפשר לכבוש את האויב המיוחד של האדם רק על ידי מסירות נפש, על דרך היוצאים למלחמה שיוצאים על מנת למסור את נפשם, כמו כן במלחמת היצר, במלחמה על איבך, שהיא הנקודה המיוחדת הזאת שצריך לתקן, צריך לצאת למלחמה עליה במסירות נפש.

(נתיבות שלום)

דברי תורה מתקיימין במשים עצמו כמי שאינו

ומה שקראו "הלכה למשה מסיני", הוא על דרך שאמרו בתוס' חדשים [על אבות פ"א מ"א], משה קבל תורה מסיני - שמה שזכה שניתנה תורה על ידו הוא "מסיני", מהמת רוב העניויות, שמטעם זה זכה הר סיני שתינתן תורה עליו, כמו שדרשו (מגילה כ"ט). על הפסוק "למה תרצדון הרים בגבונים" וכו' כולכם בעלי מומים אצל סיני וכו', שמע מינה האי מאן דיהיר בעל מום הוא.

ולכן, מפני שהיה משה עניו מכל האדם, זכה להחכמה מאין, ממדת אין סוף, כמו שנאמר "החכמה מאין תמצא". וכמו שאמר בזוהר הקדוש בשלח על הפסוק "היש ה' בקרבנו אם אין" - בין עתיקא סתימאה וכו' דאי קרי אין.

וכן הוא בזוהר הקדוש (שלה קנ"ב) על "היש בה עין אם אין" וכו'. ובסוטה: במי שמים עצמו כאינו. והיינו שזה נעשה מרכבה למדת "אין" שהוא עתיקא קדישא, בחינת אין סוף.

וזה זכה רק משה רבינו ע"ה שאמר "ונחננו מה", וכמו שאמרו (חולין פ"ט): גדול מה שנאמר במשה ואהרן כמה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתיב "ואנכי עפר ואפר" שהוא עוד איזה ממשות, ואילו במשה כתיב "ונחננו מה", היינו כמי שאינו.

(פרי צדיק, כי תצא, טו)

ירח ימים באלול לבכות לפני הש"י

ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, דא היא ירחא דאלול, דביה סליק משה לטורא, למבעי רחמין קמי קב"ה, בגין דישתביק לישראל על חובא דעגלא. ובגין דא ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, בגין דגלי ערייתא דקב"ה וערייתא דאורייתא... וע"ד אמר פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך.

(זוהר חדש כי תצא)

רוצים לקבל את 'מה אהבתי' מידי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- maahvti@gmail.com

(ויקרא רבה פרשה כ"ב, ב)

פניני קודש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני הסייד המפואר מוה"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

העצות כנגד היצר הרע - תיכף בתחלת המלחמה

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך וגו' (דברים כא, י).

יש לתמוה, הרי בשעת היציאה למלחמה כנגד האויב - היצר הרע - האדם עומד כנגדו להלחם בו, ועדיין אינו עומד עליו, ואם כן, מאי האי דכתיב "על אויבך"?! ואם תימצי לומר, שכבר בתחלת הדרך האדם עומד על אויבו וידו על העליונה, אם כן, יוקשה המשך הכתוב "ונתנו ה' אלקיך בידך", מדוע צריך הקב"ה לתת את אויבו בידו, הרי בתחלת הדרך כבר הוכרעה המערכה ונכנע האויב תחתיו?!

כדי ליישב תמיהה זו נקדים תמיהה נוספת, כי במקום אחד אמרו חז"ל (סוכה ג, ב) "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום... ואלמלא הקב"ה שווער לו אינו יכול לו", ומשמע שאין עצה ואין תבונה במלחמת היצר אלא ע"י עזר אלוהי, ואילו במקום אחר (ברכות ה, א) מצאו חז"ל פתרונים כנגדו: "יעסוק בתורה... יקרא קריאת שמע... יזכיר לו יום המיתה", ולכאורה שני מאמרים אלו נראים כסתירה?!

ונראה ליישב, שכאשר האדם עומד בפתח המלחמה כנגד יצרו הרע, שאז היצר הרע עדיין אינו בתקפו ובגבורתו, אם ישכיל להכניעו ולהפילו על ידי שלשת העצות האמורות, יכול יוכל לעמוד כנגדו, כי כשנותנים לו מכת מחץ בתחלת דרכו, קשה לו להתרומם לאחר מכן, ואולם, אם לא השכיל להכניעו תיכף בתחלת הדרך, וכבר נתעצם אויבו בקרבנו, אז אין עצה ואין תבונה אלא בעזר אלוהי ובסייעתא דשמיא.

הדברים אמורים הן בתחלת חיי האדם, והן בתחלת השנה, והן בתחלת היום, כי בכל התחלה מתחדש היצר הרע, ובעודנו בתחלת דרכו ניתן להכותו מכת חרב ע"י העצות האמורות, ואילו לאחר מכן נצרכא לעזר אלוהי.

והנה, העצות של תורה וקריאת שמע הן לכתחלה, ואילו העצה של יום המיתה אינה לכתחלה, מחמת העצבות העלולה לבוא בעקבותיה, ואמנם, נתינת צדקה יכולה לבוא במקום עצה זו, כי הנתינה נובעת מתוך ההכרה ש"בשעת פטירתו אין מלוין לו לא כסף ולא זהב" (אבות פ"ו מ"א), ולכן יפה כוחה כנגד היצר הרע כמו יום המיתה, וסימנך (משלי י, ב): "צדקה תציל ממות", כי על ידה אינו צריך להגיע לעצה של יום המיתה.

עתה יתיישב לנו הן הכתוב שלפנינו: "כי תצא למלחמה", תצא ראשי תיבות תורה צדקה אמונה המכוונות כנגד העצות הנזכרות (תורה - יעסוק בתורה, צדקה - חילוף העצה של יזכיר לו המיתה, אמונה - קריאת שמע), ואם כבר בתחלת המלחמה תשכיל להכניע את היצר הרע, אז הינך נצב תיכף "על אויבך", כי האויב עדיין לא נתעצם בקרבך, ועצות אלו מחלישות ומכניעות אותו עוד ועוד.

לעומת זה, אם לא תשכיל להשתמש בעצות אלו תיכף בצאתך למלחמה, אז במשך תקופת המלחמה יתעצם האויב בקרבך, ותצטרך להלחם כנגדו עד שיפול "בידך", ובמצב כזה אין לך אלא ליחל ולצפות ש"נתנו ה' אלקיך בידך", כי אלמלא הקב"ה שווער אינו יכול לו.

(סעודה ג' תשלח)

המתקת הדינים ע"י השופר - כשהידיים נקיות מגזל ומרמה

כי תועבת ה' אלקיך... כל עושה עול. זכור את אשר עשה לך עמלק וגו' (דברים כה, טו-יז).

הרה"ק מאפסא זי"ע היה אומר לבעל-תוקע שלו: "קח את השופר ביד, ותקע". והסבירו את כוונת קדשו, כי בכח השופר הקב"ה עומד מכסא דין לכסא רחמים ונמתקים הדינים, והנה יש דינים כמנין ש"כ וכמנין פ"ר, ולכן הורה הרה"ק מאפסא לקחת את השופר ב"ד, כי התיבות שופר י"ד עולות כמנין ש"כ פ"ר, ונרמז בזה המתקתם של דינים אלו ע"י קול השופר.

כ"ק מרן מהר"ד זי"ע הוכיח כן מלשון המדרש (ויק"ד כט, ג): "בשעה שישירא נוטלין את שופריהן ותוקעין, הקב"ה עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים", והיינו שנטילת השופר ביד היא חלק מהעבודה הפועלת להמתקת הדינים.

והנה שלימות הי"ד היא כאשר האדם הוא "נקי כפים" (תהלים כד, ד), דהיינו, שידיו וכפיו נקיות מגזל ומרמה וכיו"ב, ורק אז ראוייה הי"ד להצטרף אל השופר להמתקת הדינים.

מעתה יפה נדרשת סמיכות פרשת עמלק לפרשת משקלות, כי עמלק הוא הס"מ החפץ לעורר דינים על עם ה', והעצה להמתקתם היא על ידי נקיין כפים וזהירות מגזל ומרמה.

והיינו נמי טעמא לסמיכות המשנה (ר"ה פ"ג מ"ח) של "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" לדיני השופר המפורטים לעיל מינה, כי רק כאשר הי"ד זכה ונקיה בבחינת ידו של משה, אז היא מצטרפת אל השופר להמתיק את הדינים (שהם כמנין שופר י"ד) המתעוררים ע"י עמלק הס"מ.

והוא הדיוק גם בתחלת פרשתנו (דברים כא, י): "ונתנו ה' אלקיך בידך", שהאויבים ממשכימים דינים על האדם, והמתקתם תלויה בנקיין הי"ד, כאמור.

(סעודה ג' תשלט)

על חודש אלול

משאלתו של דוד המלך - להשמר מן היצר הרע ע"י קול תורה ותפילה גרידא

אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי וגו' (תהלים כו, ד).

בדרך כלל כשיצר הרע נלחם באדם ומפיל אימתו עליו, אזי העצה כנגדו היא על ידי צום, קול, ממון המעבירים את רוע הגזירה. צום - תעניות המשברים את החומר. קול - תורה ותפילה שהן עצות כנגד נסיונות ומלחמות היצר. ממון - לצדקה, כמבואר בגמרא (ב"ק יז, א) על העוסק בצדקה ש"אויביו נופלין תחתיו".

ואמנם, דוד המלך רצה לפעול שב'קול' לחוד די לצנח ולהכניע את היצר הרע, כי העצה של צום (סיוגופים) אינה שוה לכל נפש (כי לא כולם יכולים לעמוד בוה, וגם, שהם עולוים להביא את האדם לידי עצבות ח"ו), וגם העצה של ממון (צדקה) אינה שוה לכולם, כי לא כולם יכולים להרבות בצדקה כמו בעלי-יכולת.

זהו שאמר: "אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח", זא"ת בגימטריא צום קול ממון, ומכח שלשתם יהא בכוחי לעמוד איתן כנגד היצר הרע.

ותיכף הוסיף דוד לבקש מקונו: "אחת שאלתי מאת ה'", אני מבקש מהקב"ה שיהא די באחד משלשתם כדי לצנח במלחמה, ואיזה מהם? "שבתי בבית ה' כל ימי חיי" וגו', דהיינו, העצה של "קול" - תורה ותפילה, שבזה לחוד יהא בכוחי לצנח ולהכניע את יצרי, כי עצה זו שוה לכל נפש ובכל זמן ובכל מקום.

(סעודה א' תשמה)

ע"י ההתעוררות מקול השופר באלול - תהא ההמלכה בר"ה מתוך שמחה גרידא

אשרי העם יודעי תרועה וגו'. בשמך יגילון כל היום וגו' (תהלים פט, טו-יז).

בראש השנה אנו זוכים להמליך את הקב"ה עלינו, מצד התחדשות המלוכה ביום זה - "ובו תנשא מלכותך".

המלכה זו אמורה לעורר שמחה בקרבנו, הן מחמת עצם הדבר שזכינו למלך רם ונשא הנוהג חסדו בכל דור ופוחת שער לפותחי בתשובה, והן משום שזכינו להיות שייכים ל"עם סגולה" המכירים במלכותו ואדנותו ב"ה, ואנו מקבלים על עצמנו את עול מלכותו באהבה וברצון, ומתוך כך המלך שש ושמה עמנו, ומרעיף עלינו טללי שפע ותחיה, כדי שנוכל להמשיך להיות לו עבדים נאמנים.

מאידך גיסא, המלכה זו אמורה לעורר פחד ואימה בקרבנו, לאור זאת שהמלך עלול לטעון טוען כנגדנו "אי מלכא אנא עד האידינא אמאי לא אתית לגבאי?!" (גיטין נו, א), וזוהי טענה שאין עליה תשובה.

אמנם, כאשר נשכיל להתעורר בתשובה מקול השופר בחודש אלול, וכבר אז נמליך את קונינו עלינו ונקבל על עצמנו את עול מלכותו בהתחדשות, אזי בבוא יום ההמלכה, תפעל ההמלכה רק שמחה לנפשנו, ולא להיפך, כי לא תהא כנגדנו הטענה של "אי מלכא אנא עד האידינא אמאי לא אתית לגבאי".

זהו האמור: "אשרי העם יודעי תרועה", אשרי להם לישראל שהם יודעים ומבינים את משמעות התרועה באלול, ומתעוררים על ידה בתשובה ובקבלת עול מלכות שמים בהתחדשות, ועל ידי זה "בשמך יגילון כל היום", ההמלכה בראש השנה תהא רק מתוך גילה ושמחה, ולא יהא מעורב בה פחד מכח טענת "אי מלכא אנא". וכו'.

(סעודה ג' תשלח)

כי יקח איש אשה וגו' (דברים כד, א; כד, ה).

פעם הגיעו אברך ואשתו אל הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע, וטענו בפניו שהם רוצים להתגרש. לשאלתו לסיבת הדבר, סיפרה האשה, שבכל ערב שבת היא מכינה 'קוגל' לכבוד שבת קודש, והיות ובעלה אוהב מאד 'קוגל' אינו יכול להתאפק מלהמתין לסעודה, והוא אוכלו תיכף לאחר קידוש קודם הסעודה, ומשום כך לא נשאר 'קוגל' לסעודה, והיא אינה מסכימה לכך בשום פנים ואופן.

הורה המגיד לגבאי לקרוא לרבנית, וביקש ממנה שתספר לבני-הזוג מה שארע לה בערב פסח דהאי שתא.

סיפרה הרבנית: לאחר שהרבי הכין על שלחן הסדר את המצות שמורה המהודרות, וכבר יצא מהבית לבית-המדרש, דפק עני אחד על הדלת, וביקש שתרחה עליו, כי אין לו מאומה מצרכי החג, והיא מרוב חפזון וטרדות החג נתנה לו את המצות המהודרות של הרבי. לאחר שכבר יצא העני, קלטת את טעותה, ונחרדה מאד מכך, והניחה על השלחן 'מצות פשוטות', ולא גילתה את הסוד לרבי.

הוסיף הרבי: "באמת שמתי לב שהתחלפו בטעות 'מצות שמורה מהודרות' ב'מצות פשוטות', ואף על פי כן שתקתי ולא אמרתי דבר, כי הידור של 'ידעת כי שלום אהלך' (איוב, כד) עולה על פני שאר הידורים והחומרות."

הם שמעו וקבלו את דברי הרבי, ואז הוסיף הרבי לאמר להם: "אתן לכם עצה טובה, שמהשבת הבאה תכיני שני קוגלעך, קוגל אחד ל'קידוש' לפני הסעודה, וקוגל נוסף עבור הסעודה, וכך לא יהא מקום למריבות ותרעומות בגלל ה'קוגל'."

מיני אז הנהיג המגיד מקאזניץ זי"ע גם בביתו לאכול קוגל מדי שבת בשבתו ב'קידושא רבה', ונקרא שמו בקרב החסידים 'שלוש-בית קוגל'.

(קידושא רבה פר' ויקרא תשסד)

כאשר לקח הרה"ק הרבי ר' מיכל מזלאטשוב זי"ע לחתן את חתנה הרה"ק ר' דוד הלוי מסטעפין זי"ע, היו לו לר' דוד בנים מזיווג ראשון, ור' מיכלי אמר לו שהוא מסכים לקחת אותו לחתן רק בתנאי שיגרש מביתו את הבנים שלו מזיווג-ראשון. ר' דוד לא הסכים לכך בשום אופן, ואמר, "חס ושלוש, לא אגרש ולא אשלח את בניי אהוביי היקרים לי מכל".

לאחר דין-ודברים עלתה בת שחוק על פניו של ר' מיכלי ואמר לו:

"לא אמרתי זאת אלא לנסותך ולבחון את מדת אהבתך וחמתך על בניך. ב"ה זכית לעמוד בכור המבחן בהצלחה ואני לוקח אותך לחתן בשמחה רבה, כי מאחר שאתה חומל ומרחה כ"כ על בניך, בוודאי כן גם תרחה על אשתך-בתי, ותנהג בה בחמלה גדולה ויתירה".

(שיחת קודש - סיון תשס)

טירה זה טרם עיו יחידת הרה"ק ר' יצחק אייזיק פריינד שליט"א לעילוי נשמת אביו החסיד הנפואר המפורסם רבנות נשמת, אש קודש לבעליה ור' אלכסנדר בר' אברהם צבי הרל פריינד

פתיחת הלב לתשובה - בחודש אלול

פ"א ה"ה) עה"פ (משלי כג, כו) "תנה בני לבך לי ועניך דרכי תצורנה, אי את יהיב עינא וליבא לי, אנא ידע דאת דילי". אופן טהרת הלב הוא על ידי תורה ומצוות המזככות ומקדשות ומטהרות את האדם.

אולם, הרבה פעמים האדם עוסק בתורה ומצוות, והן מתקבצות על לבבו, ואינן עושות רושם בתוך לבו פנימה.

על כך כבר המליצו צדיקים (שם משמואל" פר' ואתחנן תרעו בשם הרה"ק מקאזנ' זי"ע) בפסוק (דברים ו, ו): "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך", שמתחלה התורה והמצוות מתקבצות על הלב, ואינן פועלות בתוך הלב פנימה, ולאחר ריבוי העסק בהן, יפתח הלב בהדרגה, ואז יכנסו התורה והמצוות שעל הלב לתוך הלב פנימה, ויפעלו לטהרה ולזככה כהוגן.

הוא שאמרו חז"ל (ברכות סא, א): "יצר הרע דומה לזבוב ויושב בין שני מפתחי הלב", והיינו, שהוא מונע מהתורה והמצוות להכנס פנימה לתוך הלב, כדי שלא תטהר הלב מזוהמתה ומתאוותיה.

מהאי טעמא תקנו לתקוע בשופר בחודש אלול, כי קול השופר פועל לפתוח הלב לתשובה (כטעם הראשון בטור: "להזהיר את ישראל שיעשו תשובה"), ופתיחת הלב גורם שהתורה והמצוות יכנסו לתוכה ויפעלו בקרבה רושם עז של טהרה וזיכוך.

בזה גופא מתעררב השטן (כטעם השני בטור שם), כי הוא יושב בין מפתחי הלב למנוע מהתורה והמצוות להכנס פנימה, ואילו פתיחת הלב ע"י השופר - בחודש אלול - פועלת שהתורה והמצוות כן יפלו לתוך הלב מבלי שיוכל היצר הרע להתנגד לכך.

(סעודה ג' פר' נצבים-וילך תדשס)

חז"ל תיקנו (טור או"ח תקפא) לתקוע בשופר במשך כל חודש אלול, כדי להזהיר את העם לעשות תשובה, כהכנה לשלימות עבודת התשובה בחודש תשרי.

ותתבאר מהות העבודה בחודש אלול בטוב-טעם עפ"י מעשה שסיפר כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע:

הרה"ק רבי ייבי זי"ע היה לו מנהג קבוע ביום השוק לעמוד בשוק בין הסוחרים ולהתרימם לצרכי הצדקות שהיו לו. פעם לא עלה בידו לקבל את הסכום שהיה רגיל לקבל, וכאשר ראה שעוד מעט יעבור היום ועדיין אין בידו את הסכום הדרוש, עגמה נפשו ביותר, ולפנות ערב פגש יהודי פשוט וביקש ממנו תרומה. שאלו היהודי: "כמה כסף חסר לכם?". והשיב: "סך כך וכך". והיהודי הוציא מכיסו את הסכום שנקב ונתן לו.

הרה"ק ר' ייבי זי"ע נתמלא שמחה גדולה, וברך את היהודי ואמר לו: "ידים אלו שהושיטו לי את כספי הצדקה, לא יוכלו לעולם לעבור עבירה, וכן העיניים, הרגלים, וכל שאר האיברים שהיו להם חלק במצוה, לא יוכלו לעבור עבירה". ואכן הברכה נתקיימה, ובכל עת שרצה היהודי לעבור עבירה, התחילו איבריו לכאוב, ולא היה יכול לעשותה.

הוסיף על כך כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע, שלכן הוצרך רבי ייבי לפרט את כל האיברים, ולא הסתפק בברכתו שהלב לא יתאוה לעבירה, וממילא לא יבוא לידי עבירה בפועל, כי רבי ייבי ברוב קדושתו לא העלה בדעתו שיהודי תהיה לו איזה תאוה בלבו לעבירה. ע"כ.

נמצאנו למדים מן האמור, שעיקר עבודת האדם הוא, שלבו יהא זך וטהור מכל רע, וכמבואר בירושלמי (ברכות

התגברות על היצר - על ידי שיקבל על עצמו לעשות רק דברים שהם לנחת-רוח להשי"ת

כי תעשה הישר בעיני ה'. כי תצא למלחמה על אויבך וגו' (דברים כא, ט-י).

כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע דרש סימוכין של תחלת פרשתנו לסוף פר' שופטים, עפ"י עובדא דהוי אצל הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, שפעם הסתיו היצר הרע לדבר עבירה, ובשעת הפיתוי הראה לו ק"נ טעמים להיתר, ללא שום צד איסור, והיה נדמה לו שאין בכך שום חשש איסור. ואולם, מאחר שהבין שעצת-יצר היא זו, התחכם בערמה והשיב ליצרו: "אף אם נכון הדבר שאין בפעולה זו שום איסור, עם זאת, אני נמנע מלעשותה, מאחר שקבלתי על עצמי לעשות רק מעשים כאלו שיצמח מהם נחת רוח לקוני, ולהמנע מלעשות מעשים שלא יצמח מהם נחת רוח לקוני, ומהאי טעמא הנני נמנע מלעשות מעשה זה, מאחר ואיני רואה שום צד של נחת רוח שיצמח מכך לקוני..." ונסתתם פי השטן מלפתותו עוד לעבירה זו.

עצה זו היא פתח יפה לאדם, כשיצר הרע עומד כנגדו לפתותו בפעולה מסוימת, והוא מסיתו ומדיחו בכך שבפעולה זו אין שום צד איסור, וכמה וכמה הוראות היתר נאמרו בה, שאז יוכל האדם לחשב חשבון לעצמו ולשער בנפשו אם יצמח מכך נחת רוח לקוני או לא, ועפ"י השערה זו יוכל לקבוע בדעתו אם לעשותה או לא.

בזה פירש כ"ק מרן זי"ע את סמיכות הפסוקים: "כי תעשה הישר בעיני ה'", שעל האדם לקבל על עצמו לעשות רק דברים שהם ישרים ורצויים בעיני השי"ת, והוא מקבל מהם נחת רוח, ובכוחה של קבלה זו "כי תצא למלחמה על אויבך" - הוא יצר הרע, "ונתנו ה' אלקיך בידך", כי בכל מה שישיתך יצרך תוכל לשער בדעתך אם יהיה להקב"ה נחת רוח מכך או לא, ולקבוע לפי השערה זו אם לעשותו או להמנע מלעשותו, ולאור זאת, יסכר פי דובר שקר ולא יוכל להמשיך בפיתויו.

(סעודה ב' תשפא)

לקראת שבת מלכתא

dirshu@dirshu.co.il: לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 393

פנינים לפרשת כי תצא

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,
לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל- info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת

"אבל איך עושים תשובה?!", שאג הרב שך - "תשמעו ממני! תשמעו עצה מאדם זקן! לאדם זקן יש ניסיון!". היינו בטוחים שהוא הולך להגיד משהו כמו: שכל אחד יקבל על עצמו שמשעה תשע בבוקר עד אחת בצהרים, הוא לומד בלי לדבר דברים בטלים... אבל הרב שך הפתיע...

הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: כיצד להתחזק בימים אלו

"וְלֵךְ תְּהִיָּה צְדָקָה לְפָנֵי ד'" (דברים כ"ד, י"ג)

אני רגיל לספר את מה ששמעתי ממרן הרב שך זצ"ל בהיותי אברך צעיר לימים. היה זה בתאריך כ"ז באלול תשמ"ט, ימים ספורים לפני ראש השנה, וכך הוא אמר: "הנה קרב ובא יום ראש השנה, יום הדין, שבודאי מחייב אותנו ביתר שאת וביתר עוז, להתעורר ולעשות תשובה. אבל איך עושים תשובה?!" שאג הרב שך - "תשמעו ממני! תשמעו עצה מאדם זקן! לאדם זקן יש ניסיון!" היינו בטוחים שהוא הולך להגיד משהו כמו: שכל אחד יקבל על עצמו שמשעה תשע בבוקר עד אחת בצהרים הוא לומד בלי לדבר דברים בטלים...

על עצמנו זה יעשה רעש גדול בשמים! יכריזו עלינו בשמים 'פלוני עשה תשובה!' 'פלונית עשתה תשובה!' אם נבוא ליום ראש השנה עם קבלה קטנה זו - זוהי 'תשובה!'" "הנביא אומר: 'קחו עמכם דברים ושובו אל ה' - סיים הרב שך את דבריו - "עלינו לקחת עמנו דבר אחד קטן וללכת אתו הביתה... וללכת אתו 'עד הסוף'... ולבוא אתו בראש השנה... תשמעו ממני

אבל הרב שך הפתיע: "נקבל על עצמנו לברך ברכת המזון בכוונה! ואיך נעשה את זה? הרי לפעמים, בעת הברכה, אנחנו עייפים, הראש לא מרוכז, המח לא צלול... מה נעשה?" "נברך ברכת המזון מתוך סידור!", אמר הרב שך, "זה יעזור מאוד לכוונה! לכו הביתה, תגידו לנשים ולילדים שלכם, שמהיום והלאה מברכים ברכת המזון מתוך סידור! אני מבטיח לכם שאם נקבל זאת

מתוך סידור, "נוכל להגיד: רבוננו של עולם! התקדמנו במשהו! עשינו משהו "למענך אלוקים חיים".

המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, היה רגיל לספר שברוסיה היה חוק, שכל בעל חייב לפנות את השלג ממדרכה שליד ביתו. מי שלא פינה היה צפוי לקבל קנס כבד. אבל אנשים זלזלו בחוק. לא היה להם כח אליו. מאידך גיסא, לא היה להם, כמובן, כל רצון לקבל קנס... מה עשו? כל אימת שראו את הפקח מתקרב, היו ממהרים ונוטלים את המטאטא ביד... שהפקח יראה אותם עם מטאטא ביד... כביכול עומדים הם לפנות עתה את השלג...

אבל היה שם בעל בית אחד שנשאר לעמוד ולקרא עיתון... והפקח רשם לו קנס.

שאל אותו האיש: "האם אינך רואה שאצל כולם השלג נערם ואיננו מפונה? מדוע רשמת דוקא לי קנס?"

השיב לו הפקח: "כולם, לכל הפחות, נטלו את המטאטא ביד. זה מראה שיש להם נכונות לעבוד. אתה - אפילו את זה לא עשית!"... וכאן, זעק המשגיח:

"הבה, לכל הפחות, ניקח את המטאטא ביד! נתחיל 'לעשות משהו'! נגלה רצון לטאטא את 'ערימות השלג' שהצטברו לנו על הלב! הבה נקבל על עצמנו איזושהי קבלה קטנה, שאיתה נוכל לבוא ליום הדין!" רבות!

שכל אחד ואחד יקבל על עצמו איזושהי קבלה. את הקבלה שהציע הרב שך. את הקבלה שהציע הרב לפקוביץ. ומי שכבר, ב"ה, שומר על קבלות אלו - יראה להוסיף להתחזק, ולקבל על עצמו קבלה נוספת. העיקר שנבוא עם "משהו ביד", שנוכל לבקש מהקב"ה: "כתבנו בספר החיים למענך אלוקים חיים".

[מתוך 'דורש טוב']

עצה: 'קחו עמכם דברים' - קחו עמכם את הקבלה הזו, ואיתה תלכו הביתה"...

יש שהמליצו על כך את הפסוק במגילת אסתר (ט, כה): "אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה" - כאשר מתפללים "עם הספר", מתוך סדור, הדבר מועיל ל"ישוב מחשבתו הרעה" - לבטל את כל המחשבות הטורדות את הכוונה הראויה.

אברך אחד הגיע לרבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל ימים ספורים לפני יום כיפור, ואמר לו כי כבר שנים שהוא משתדל לקיים את הקבלה הזו שהמליץ הרב שך, והוא מעוניין להתחזק ולקבל על עצמו קבלה נוספת שראש הישיבה יציע לו.

רבי מיכל יהודה השיב לו: "האם שמת לב איך אנחנו מברכים ברכת 'אשר יצר' הנה אני נמצא כאן בישיבה ורואה את הבחורים שנוטלים ידיים ביציאתם מהשירותים, ובעודם צועדים בחזרה לכיוון בית המדרש הם ממלמלים את הברכה... וכי ברכת 'אשר יצר' היא 'תפילת הדרך', שאומרים אותה באמצע הדרך? הרי בשעת ברכה אסור לעשות שום פעולה נוספת! אסור לנגב ידיים, גם לא ללכת. מדברים עם המלך!"

"כדאי שנקבל על עצמנו" - סיים רבי מיכל יהודה - "לפחות פעם אחת ביום, לעמוד מתחילת הברכה עד סופה, ולומר גם את הברכה הזאת מתוך סידור, במתינות".

הבה נתחיל 'לעשות משהו'!

רבות!

אי אפשר לבוא ליום הכיפורים עם ידיים ריקות! אי אפשר להגיע לתפילת נעילה, שעת החיתום, בלי שקבלנו על עצמינו קבלה אחת של תשובה. לא בשמים היא! לא מבקשים מאתנו לקבל דברים גדולים! אם נבוא עם "ברכת המזון מתוך סידור", או "אשר יצר

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

והנה הוא מתקשר לבית שני, והדברים חוזרים על עצמם. הגנן מדבר על עצמו, מבטיח שיעשה את הכל על הצד הטוב ביותר, ושוב הוועד משיב בשלילה. כך טלפון, ועוד טלפון, עוד בית ועוד בית, 'וחושבני שמשפר הבתים שהתקשר אליהם הגיע ל-15', וכולם משיבים לו בשלילה. 'ליבי התפלץ לראות את האכזבות שנוחל הגנן'

מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על הכוח של כל מילה להיטיב

"וּבְרַכְךָ וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה" (דברים כ"ד, י"ג)

כיון שאנחנו מצווים להידיבק במידותיו של הקב"ה, הרי שגם עלינו מוטל חיוב להיטיב עם הבריות ולגמול חסד עמהן בכל מה שרק אפשר. ויש לדעת, שהטבה זו אינה צריכה להיות בפרויקטים גדולים. גם מילה טובה שאומרים לאדם, לכל אדם באשר-הוא, ובכל גיל, מיטיבה אתו במאוד.

ובמיוחד שהמילים הטובות הללו אינן עולות לנו כסף... מי שמתרגל להחמיא לחברו, ומשבחו ומהללו על כל צעדיו ופעולותיו, דבק במידותיו של השם יתברך, שכן כבר שמענו על מקרים רבים שאנשים שקבלו מחמאות נבנו מכך, ויצאו מכל מועקותיהם! ואין בכך כל הגזמה! אדם שיודע שמעריכים אותו ומסתכלים על מעשיו באופן חיובי, מרגיש שיש לו סיבה לקום בבוקר ולפתוח בפעילות נמרצת, ועל ידי כך כל החיים שלו יכולים להשתנות.

בכך יש בידינו לעודד ולהרים אל-על הרבה נפשות ממוזרות. וגם אם לא מדובר באדם מדוכדך ומדוכא, המילה הטובה שאמרת לו עשויה לחדש עליו יום פורה ומהנה.

ואם בכל אדם עסקינן בתלמידים על אחת כמה וכמה, שהם זקוקים למחמאות ולשבחים. כמה חשוב לעודד תלמידים, ולהעמידם בקרן אורה! - מי שממונה על חינוכו של הדור, צריך לאמץ כל העת את מחשבתו על מנת למצוא רעיונות כיצד להרים את קרנם של תלמידים חלשים.

האב"ד, הגרי"צ דינר, הבחין שבקצה בית הכנסת עומד בחור שגורלו לא שפר עליו במיוחד. הוא היה חלש בלימודים, אביו לא הביא פרנסה הביתה, והמשפחה כולה לא נמנתה על המשפחות המיוחסות בקהילה.

הגרי"צ הלך ללוות את ספר התורה עם הש"ן, וכשהגיע לאותו בחור, לחש לו באוזניו: "תראה כמה חשוב אתה, שספר התורה מגיע עד הכסא שלך, ממש לכבודך... הרי גם אתה רואה שבית הכנסת ריק, והספר הגיע במיוחד אליך, כדי לכבד אותך על מה שאתה עושה למען התורה"---

מצוות מצויות על כל צעד ושעל

המתפללים סיפרו שמאז השבת ההיא, החל הבחור לעלות ולהתעלות במעלות התורה, עד שצמח בס"ד לאילנא רברבא, הקים משפחה לתפארת, וגידל בנים ובני-בנים עוסקים בתורה ובמצוות. הכל בגלל אותו משפט שנלחש באוזניו.

יכול היה הגרי"צ דינר להתעלם מהבחור; וגם אם לא להתעלם לגמרי, אבל מי אומר שצריך להתאמץ כל-כך ולגשת עד אליו וללחוש לו את הדברים הנ"ל?

אבל הגאב"ד הבין שהדברים שילחשו לו, יתנו לו כוח וגבורה, ויאמצוהו להמשיך ולשקוד על התורה, ולכן עזב הגרי"צ את מקומו במזרח בית הכנסת, הגיע עם ספר התורה עד הבחור, וחזיקו ואימצו.

בית הכנסת היה כמעט ריק

בקהילת 'עדת ישראל' בלונדון, בראשה עמד הגרי"צ דינר זצ"ל, יש מנהג שכאשר מוציאים בשבת את ספר התורה מההיכל, לקריאת התורה, לא הולכים עם הספר הישר אל בימת הקריאה, אלא מסובבים אותו בכל היכל בית המדרש, כפי שאנחנו נוהגים בליל יום הכיפורים אחרי 'כל נדרי'.

בשבת אחת של ימות הקיץ, מספר לנו הרה"ג רבי מאיר דינר מכולל 'בית דוד', נעדרו מבית הכנסת מתפללים רבים ששהו באותה עת בנופש. בית הכנסת היה כמעט ריק, ולמרות זאת סבב שליח-הציבור עם הספר בכל ההיכל, כנהוג בכל שבת.

אם נשים לב לסביבותינו, נראה שמצוות אלו מצויות לנו על כל צעד ושעל. בכל פינה יש בחורים, וגם אנשים מבוגרים יותר, הממתנים למילה טובה, לטפיחה על השכם.

ובמילה אחת אנחנו יכולים לבנות אותם מהמסד עד הטפחות, ולגרום להם להישאר בהיכל ה', כפי שהיה עם הבחור ההוא בלונדון. והרי שכר הלימוד של הבחור, ושל צאצאיו וצאצאיו עד סוף כל הדורות, יזקפו לחשבוננו של מי שלא התעצל ולחש את המילה האחת-והיחידה באוזניו של מי שהיה צריך לשמוע אותה!

כמה מוסר אפשר לשאוב

מהמעשה שאירע עם הגנן המקצועי!

מחמאה! אמירת מילה טובה לאיש שעומד מולנו! כמה כוח יש בה, במילה-האחת הזו, בהארט-הפנים שנאיר לחברינו ושכנינו. כמה טובה נשפיע בכך על עצמנו, על עצמנו ובשרנו. כי הרי כשהש"ת רואה שאנחנו משפיעים טובה על אחרים, גם הוא ישפיע עלינו משפע-רוב-טוב!

הרי יש אנשים שאנחנו יכולים ממש להציל אותם מרדת-שחת על ידי המילה הטובה שלנו.. ובעצם, מה באמת כל-כך אכפת לנו לפרגן, לתמוך בשני ולעודדו, להראות לו שאנחנו רואים את מעלותיו ושבחיו, ומתחשבים בהם!

אין ספק, שאם היינו מאמצים את דרך-החיים הזו, ומשתדלים לראות את הדברים הטובים אצל רעינו, ו'מטיחים' אותם בפרצופו, ואומרים לו בשפה ברורה וישירה - 'איך אתה לומד טוב'; 'איזה בן מתמיד יש לך'; 'איזה חינוך טוב אתה מעניק לילדיך', וכיוצא-באלו סוגי המחמאות, אם היינו נוקטים בדרך זו, היינו נראים אחרת. שמענו בענין זה מעשה מהרה"ג רבי יהודה שיש, המלמדנו עד כמה אדם נזקק למחמאות מזולתו, וכמה טובה מונעים ממנו בכך שאנחנו עוברים לידו, ולא אומרים לו מאומה. המעשה הוא מרתק מחד, ומזעזע מאידך.

"סיפר לי ת"ח אחד", מספר הרב שיש, "שעבר ליד טלפון ציבורי והנה הוא מבחין בגנן, שכלי-עבודתו עליו, מתקשר לבית פלוני ושואל את וועד-הבית, האם הם מעוניינים בגנן מקצועי.

"במהלך השיחה משבח הגנן את עצמו, ואומר שהוא עובד כבר שנים רבות, ויודע היטב את המלאכה; 'אצלי כל ניקוי-גינה הוא כמו בערב-פסח, ואינני מזלזל בשום פרט בעבודה; יש לי נסיון רב בהתקנת אביזרי-נוי בגינות וכו', וכך הוא מאריך בתיאור עבודתו המקצועית."

והנה הוא מתקשר לבית שני

לאחר כמה דקות של שיחה מוריד הגנן את השפופרת, ועושה רושם - כך מספר הת"ח שהיה עד למעשה - שלמרות כל התיאורים והשבחים המפליגים שדיבר על עצמו, השיב לו וועד הבית בשלילה, ולא רצה לשכור אותו לעבודה.

והנה הוא מתקשר לבית שני, והדברים חוזרים על עצמם. הגנן מדבר על עצמו, מבטיח שיעשה את הכל על הצד הטוב ביותר, ושוב הוועד משיב בשלילה. כך טלפון, ועוד טלפון, עוד בית ועוד בית, 'וחושבני שמספר

הבתים שהתקשר אליהם הגיע ל-15, וכולם משיבים לו בשלילה. הת"ח ממשיך ומספר, שלא הבין מדוע אף אחד לא רצה לשכור את הגנן הזה, שעשה אכן רושם של איש מקצוע מעולה. "ליבי התפלץ לראות את האכזבות שנוחל הגנן", אומר הת"ח, וכיון שהוא עצמו שימש באותה תקופה בוועד הבית, והגנן שעבד בביתם עזב זה-עתה, החליט לגשת אל הגנן ששוחח בטלפון, ולהזמינו לעבוד בבית שלהם. הגנן שומע את ההצעה, ומגיב... בשלילה. "אני עסוק מאד, ויש לי 15 בניינים ששוכרים אותי לעבודה, כך שאין לי אפשרות לקחת על עצמי עבודה נוספת", אמר.

הם אינם יודעים את זהותי

"עכשיו כבר לא ידעתי איפה אני נמצא", אומר הת"ח; "אם הוא כל-כך עסוק, מדוע הוא מתקשר ל-15 בניינים נוספים ומציע את עצמו, וכשאני מציע לו לעבוד אצלנו הוא מסרב... מה קורה כאן?"

הגנן רואה את התמיהה שעולה על פניו של הת"ח, ומסביר: "אני עובד מזה שנים ב-15 בניינים, וכולם שם מרוצים מהעבודה, והראיה שלא עולה בליבו של אף אחד לפטר אותי; ברם, למרות שאני משקיע רבות בטיפוח הגינות, וכל מי שעובר שם מבחין מיד שמדובר בעבודה נהדרת, אף אחד מדיירי הבניינים הללו אינו מוצא לנכון להחמיא לי על העבודה המסורה!

"אני עובד ועובד, והאנשים עוברים ממש לידי, ואינם מוציאים מילה מפייהם. וזה מציק לי מאוד. חשבתי בליבי, מה אני יכול לעשות כדי לשמוע שהם מרוצים מהעבודה? וכי אפשר להוציא מהם את המחמאות בכוח?"

מטפח את הגינה בצורה לא-רגילה

"מה עשית? - הבניינים אליהם התקשרתי עכשיו, הם-הם הבניינים בהם אני עובד... אני מתקשר, ומציע את עצמי לעבודה, והם אינם מודעים לכך שהמדבר הוא הגנן הקבוע שלהם...

"וכיצד הם מגיבים להצעתי לעבוד אצלם? - לא, תודה; יש לנו כבר גנן מאוד מקצועי ומסור, העובד אצלנו שנים רבות, ומטפח את הגינה בצורה לא-רגילה. לא נראה לנו שיש מישהו שיכול לעבוד יותר טוב ממנו' - - -

"ואז אני שומע את כל המחמאות הנאמרות עלי בצורה הברורה ביותר! אמנם הדברים נשמעים בדרך עקיפה, אבל רק כך מזדמן לי לשמוע בבירור את דעתם החיובית עלי ועל עבודתי... שווה לי להשקיע חצי שעה מזמני, ואולי אף יותר כדי לעשות את הטלפונים הללו, ולשמוע איזה גנן מקצועי אני! - - -"

הרי לנו ראייה כמה בן-אדם זקוק למחמאות, וכמה חבל למנוע זאת ממנו. הרי הדבר אינו כרוך במאמצים מופלגים; רק ללמוד לדבר, לפתוח את הפה, ולא לחסוך במילים.

החבר ממתין למילה טובה

(מתוך הספר 'מצוות בשמחה', בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

קול תודה

עלון ההתחזקות החדשי בעיניי השבח והודאה לבורא עולם

גיליון מס' 109 | אלול התשפ"ג

נא לשמור על קדושת הגליון

החליטו לפרץ לבית, ומצאו את הבית אפוף עשן מתנור חמום שבער, ואת בני הבית מעלפים.

מיד הוציאו אותם החוצה, ופתחו את החלונות כדי לאוורר את הבית.

לאחר כמה שעות פשה העוררר, אמר הרופא, כי אם היו ממתינים עוד כמה שעות, כבר לא היה את מי להציל.

במשך כל אותה שבת היה הרב מבריסק מספר לכל מי שנכנס אליו את הנס שארע לבנו ואמר, שלמד זאת ממשה רבנו: "ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה האלקים".

צדיקים מודים לה'

הגרי"ז מבריסק זצ"ל

בשבת ישבע ברכות של אהרן מבינו של הרב יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל, הרב מבריסק, התאסף המנין לקריאת התורה בביתו, ולפתע הבחין הרב מבריסק שבו איננו.

שלח את אנשיו לבית הבן, כדי לראות מדוע לא הגיע.

הלכו לביתו, דפקו בדלת ואין עונה, ודפקו כמה פעמים ועדין אין עונה. כיון שקב,

שואלים הודיה

שאינה באה מתוך חובה, היא בבחינת התנדבות לשם שמים, וכלשון רבי יעקב ישראל קנייבסקי מרן הסטייפלר זצ"ל: "שענין התנדבות לשם שמים, במה שלא נתחייב, הוא ענין מיוחד בעבודת השי"ת והוא יסוד גדול להשגת אהבת השי"ת ויראתו, וכו".

יתר על כן, יש ערך וחשיבות מיוחדת להודיה האישית הספונטנית, בה מקדיש אדם זמן בו ידבר באופן ישיר, ויודה להקב"ה על חייו הפרטיים מתוך פנימיות הלב, במחשבה עצמית, ויביע במילים שלו הודאה מתוך עמקי נשמתו.

שאלה

כל יום בתפילה אני מודה להשם כמה וכמה פעמים. האם זה לא מספיק?

תשובה

אכן תפילתו של היהודי רצופה וגדושה בהודאה ובשבח לבורא העולמים. הן בברכות השחר, הן בתפילה, והן בברכת המזון.

אך כתשובה לשאלה זו יש לציין שמעבר למה שהאדם מודה להקב"ה בנוסח הקבוע של תפילתו, יש חשיבות מיוחדת ועניין גדול להוסיף בהודיה ושבח מעצמו. זאת משום שהוספה זו,

של העיניים שלנו, ובפעם הבאה שמברכים ברכה זו, היא תאמר על ידינו ביותר התרגשות ומתוך הכרת טובה גדולה לבורא העולם. ומיד, עוד לפני שנברך את ברכות השחר שלמחרת, צריכים לנובוע מאתנו רגשי הודיה מלב גדוש בשמחה והכרת טובה לה' על כל מה שענינו מסוגלות לראות.

הרב גרוסברד זצ"ל, משיגה ישיבת פוניבז', לפני שאמר את ברכת "פוקח עורים" בכל בוקר, היה עוצם את עיניו לזמן מה עד שהרגיש באופן מוחשי את הנכות של חוסר הראייה ואת הנס של היכולת לראות. אחר כך היה אומר את הברכה - ברגשות הכרת תודה עצומים ונלהבים להשם יתברך.

מה רבו מעשיך

מתנת הראייה

נתאר לעצמנו ערך שנפקחו עיניו ויכול לפתע ליהנות מחזות העולם שסביבו, מהמראות, מהצבעים, מחציית הכביש ללא

עזרה... כיצד הוא היה אומר ברכת "פוקח עורים"... אמות הסיפים ינעו מרוב התרגשותו! במצבו הנוכחי יש לו גם תפקיד חשוב, כשליח מהקב"ה, לעורר אותנו להרגיש בחסד הנפלא

כוח הארבעים

אנו נמצאים כעת בארבעים ימי הרחמים, המתחילים מראש חודש אלול עד יום הכיפורים, שבו נתרצה הקב"ה לבני ישראל באהבה ובלב שלם.

ננסה לעמוד מעט על סוד המספר ארבעים עליו אמרו חז"ל (במדרש רבה ואתחנן, ב): "יש תפלה שנענית לארבעים יום, ממי את למד ממשה".

אמרו בגמ' (בכורות כא ע"ב) שיצירת הוולד היא במשך ארבעים יום (ולד בגמ' ארבעים). דבר זה מלמדנו שכל יצירה של דבר חדש, כל מעבר של דבר מדרגה אחת לדרגה הבאה הוא ארבעים יום.

זה הסוד שבמקווה צריך להיות ארבעים סאה, שכן המספר ארבעים יכול להפוך את האדם מטומאה לטהרה, להיות אדם חדש.

לכן יום כיפור שהוא יום ארבעים, הוא יום של טהרה מיוחד בו אנו נהפכים להיות בני אדם חדשים.

גם בקרבן תודה מצאנו את המספר ארבעים, כי הקרבן היחיד שיש בו מצווה מיוחדת להביא ארבעים לחמים הוא קרבן תודה.

דבר זה בא ללמדנו, שגם ההודאה, כאשר היא נעשית כראוי, יש בכוחה להפוך את האדם לאדם חדש ולמחול עונותיו.

כמו שאמרו חז"ל במדרש (שוחר טוב, מזמור יח): "כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה, בידוע שמוחלין לו עונותיו, ונעשה כבריה חדשה".

ההודיה מגבירה באדם את קרבתו לה', עד שאיננו אותו אדם שהיה. אדם המודה לה' נעשה מציאות חדשה, הוא כבר לא אותו אדם שנגזרה עליו הגזירה, ובזה הוא נהיה ראוי לישועה.

יהי רצון שנזכה לנצל את כוח ימים אלו להתקרב לה' ולהטהר, להודות לו ית' ולהפוך לבריה חדשה עם גזרות טובות לקראת השנה החדשה.

לחצות או הקדשות: 055-6789852

דבורה בת רחל רפואה שלמה

מנחם מנדל בן מאטל ברכה והצלחה ונחת מהילדים

החפץ בעילום שמו ברכה והצלחה בכל העניינים

אליאב בן עדנה לכל הברכות והישועות

לע"נ גרשון בן פרץ ת.נ.צ.ב.ה

לע"נ יוסף חיים בן מרדכי ת.נ.צ.ב.ה

סיפורים של הודיה

סיפורי ישועות בזכות התודה מתוך הקו "קול תודה"

מכן, באותה השבת, המיחם שוב התקלקל והפעם יצא לגמרי מכלל שימוש.

מאוד התרגשתי והיתה לי הכרת טובה גדולה להקב"ה, שאפילו שהמיחם התקלקל, ה' נתן לי להספיק לשתות את השתיה החמה שלי לכבוד שבת.

כתבתי את המקרה הזה במחברת הודיתי לה'.

לפני כמה חודשים, בתקופת החורף, היו מקומות רבים ביישוב שלי שהחשמל בהם קרס ולא היתה אפשרות לתקן בשבת. התפללנו מאוד שלא תהיה לנו בעיה כזו בשבת, ואכן לקראת שבת היה לנו חשמל כרגיל. אך בליל שבת, כשנכנסתי למטבח, הבחנתי שהפלטה קרה, והבנתי שהתקעים לא עובדים. מה שהיה מאוד מפליא ומעניין, זה שהמיחם של שבת (שהיה צמוד שקע ליד שקע מהפלטה) כן עבד. הרגשתי קשר ישיר לעובדה שזכרתי להודות על המיחם, וה' שמר ונטר את התודות, ושמר לי על המיחם... שנזכה להודות לה' גם על הדברים "הקטנים" והפעוטים כביכול, ומתוך כך נזכה לחוש את אהבת ה' העצומה עלינו בכל עת ובכל פרט, וכן נזכה להגדיל אהבתו ית' בלבנו.

להודות על הפרטים הקטנים

בחסדי ה' יש לי מחברת מיוחדת שבה אני רושם תודות לה' על כל מיני דברים שקורים לי. במחברת אני מציין גם דברים קטנים, כי מאוד חשוב לי לא לשכוח אותם. את המקרים והמאורעות הגדולים אדם בדרך כלל זוכר, אך את הפרטים הקטנים שקורים - אנו עלולים לשכוח. "חובות הלבבות" כתב שלא מספיק שיאמר האדם באופן כללי "הכל חסדי ה'", שבלי להתבונן בפרטים אין הדבר עושה רושם על האדם כלל, ואין הוא יוצא בזה חובת ההודיה והכרת טובה לה'. לכן אני משתדל להודות לה' באופן של פירוט. אני רושם במחברת, ומדי פעם עובר על הכל ומודה לה'.

לפני כמה חודשים התקלקל לי המיחם של שבת. היות ואני רגיל לשתות שתיה חמה ביום חול - גם בשבת זה חשוב לי. תיקנתי את המיחם, והכנתי אותו לשבת.

בשבת בבוקר, שתיתי בהנאה את השתיה החמה שלי, וקצת לאחר

פתח של הודיה

אני בודק שוב ושוב בתיק העור, פותח את הרוכסן וסוגר, אולי זה בתא האחורי? לא. ממש מוזר.

אני טיפוס מסודר, ולמעטפה חשובה שכזו תמיד יש אצלי מקום קבוע. היא לא זזה משם. לפחות פעמיים ביום אני בודק את קיומה, ושמח לראות אותה שם. ואילו כעת היא איננה.

'אולי בלעה אותה האדמה יחד עם קורח ועדתי' אני מהרהר באירוניה, אבל אפילו מחשבה זו לא מצליחה להעלות חיכוך על פניי.

זה מדאיג אותי ואפילו מלחיץ מאוד. לאן יכולה להעלם מעטפה עם 4,000 שו. זהו בדיוק שכר הדירה שאני אמור לשלם בעוד כמה ימים.

בלב כבד אני מחליט לעצור את החיפושים ולפנות לשינה.

למחרת, אחרי שהפכתי שוב את התיק ואת הארונות בבית ובכל מקום אפשרי, הרגשתי אין

אונים מוחלט. עצבות נוראה. לא ידעתי מה לחשוב. המתח והלחץ לפתו את עצמותיי ודמעות כמעט זלגו מעיניי. לאחר כמה רגעים התחלתי לבקש מה': 'אנא ה', עזור לי שאמצא את המעטפה... בעוד שלושה ימים אני אמור לשלם לבעל הבית, ואיני יודע מהיכן...'

אני עובד בחנות, ובאותה העת החנות היתה שוממת. ואז ה' נתן לי דעת והתחלתי לדבר עמו ופשוט לומר תודה. במשך חמש דקות הודיתי לה' שלקח את הכסף: "תודה ה' שלקחת לי את הכסף ולא לקחת לי עיניים או ידיים או רגליים ח'..."

אני מתרפק על בורא עולם, חש את מתיקותה המיוחדת של ההודיה נמסכת בעצמותיי, ואט אט אני נרגע.

היד שלי מונחת על התיק. לפתע אני שם לב שיש עוד רוכסן, שלא שמתי לב אליו קודם. אני פותח את הרוכסן ומגלה שם את המעטפה נחה בשלווה.

חשתי שה' עשה עמי טובה גדולה שהעלים ממני את המעטפה. כיפרתי בזה עוונות וזכיתי להודות לה'. ואולי גם למדתי כאן מסר חשוב: "פתחו לי פתח..." ישנם שערים, ישנם פתחים, שרק ההודיה יכולה לפתוח. הקב"ה רק חיכה לתפילות ולתודות, והנה - הוא ית' האיר את עיניי ומצאתי פתח מיוחד. פתח של הודיה.

מקבלים:

- 2 שמות לברכה מהרבנית קולדצקי תליט"א
- שם להקדשה בעלון "קול תודה"
- את העלון "קול תודה" עד הבית למשך שנה

180 ₪

לתרומות: 055-6789852, 052-7664945

תורמים:

גם אתם יכולים לזכות להיות

שותפים

להפצת ההודיה לה'

לקיי
שמו קייז!

הדלקת נרות: 18:55

יציאת השבת: 19:44

רבינו תם: 20:33

ע"פ אופק תל אביב
ט' באלול התשפ"ג

טוב לחסות בה'

855

משנים כיוון כי תצא התשפ"ג

מספרים על אבא שטייל בשלווה עם בנו בצהרי היום ליד גינת המשחקים. לפתע, ראה הילד ציפור יפייפיה נעמדת מולו. הוא חמד מאד לתופסה, והחל לרוץ אחריה. הוא רץ לעברה והיא מדלגת כמה מטרים קדימה. הוא שוב מנסה לתופסה, והיא שוב בורחת ומתחמקת. עד שלפתע, התקרב הבן אל שפת הכביש הסואן בו שעטו עשרות רכבים במהירות עצומה. הבן שהיה מרוכז עד למאד במשימה הגדולה של תפיסת הציפור, לא הבחין כי הוא נמצא במרחק של חצי מטר מהכביש, בעוד הציפור החלה לעוף לכיוון הכביש המסוכן. הילד לא חשב פעמיים ועמד לתת קפיצה לכיוון הכביש, אלא שבאותו רגע, הבחין אביו המבוהל כי בנו עומד להידרס חלילה, והחל לצעוק בכל הכוח: "ממששההההה תעצור!!!".

מיד כששמע משה הקטן את אביו, הוא עצר במקום והסתובב לכיוון אביו. האב שראה כי בנו ניצל מאסון כבוד נשם לרווחה. נבוא ונשאל: מדוע האב נעשה רגוע ושלו, והרי ברגע זה שהבן עצר, הוא עדיין במרחק של פסע מהכביש המסוכן היכול לגדוע את חייו?!...
התשובה היא גדולה ועצומה: ברגע שהאב ראה כי הבן עצר את הדרך שהיה בה וסובב את הראש לכיוון השני, הרי שגם שהינו עדיין נמצא סמוך לסכנה, אך כיוון שהוא שינה כיוון, הוא פנה לדרך אחרת, הרי שהוא בדרך הנכונה.

אומרים בעלי המוסר: בחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות – אם רואה הקב"ה שיהודי השתנה במשהו הכי קטן – קיבל עליו קבלה קטנטנה, אותה לא היה רגיל לעשות בשנה האחרונה: 2 הלכות, צניעות, נטילת ידיים, קבלת שבת מוקדמת. הרי שגם אם העוונות שעשה כל השנה מראים כי הוא בדרך לכביש הסואן – לחלילה מצב שיהיה עליו קיטרוג וייסורים, הרי שקבלה קטנה מראה לבורא עולם שאדם שינה את הכיוון. הוא עצר מהדרך הלא טובה, ולו בדבר אחד וסובב את הראש, ממילא יכול הוא להיות מאושר וזכה בשנתו כי הוא שינה כיוון והוא כעת בדרך הנכונה, ואפילו בדבר אחד קטן.

בסיומו של חודש אלול, חודש הרחמים והסליחות גזור הקב"ה לכל אחד את אשר יארע לו בכל יום ובכל שעה בשנה הקרובה. לגאון רבי חיים שמואלביץ היתה מחברת בה כתב בכל יום את כל מה שעבר עליו במשך השנה: "יום ראשון, א' חשון הילד לא הרגיש טוב. ביום שני, ב' בחשון המקרר התחיל לעשות בעיות..., ביום ג' רצו לפטר אותו מהעבודה...", והיה אומר על כך הרב: כי חודש אלול הוא הזמן שנותנים לנו מהשמיים הזדמנות לשנות את כל מה שיהיה כתוב במחברת של שנה הבאה.

איננו רואים זאת, אך בכל התחזקות, כל הוספה בתורה, כל התגברות על יצר הרע – כותבים במחברת דברים טובים בבריאות, בפרנסה, בבית ובמשפחה, ומוחקים צרות ואסונות מעל כל עם ישראל. אם יביט כל אחד מאיתנו על הדברים שאירעו לו בשנה הקרובה הוא יראה שכל זה נכתב לו בימי אלול, ימי הרחמים והשינוי. כמה אנשים ל"ע נקטפו בדמי ימיהם, כמה התייסרו וסבלו, אך כעת זועקים בסליחות: "בן אדם מה לך נרדם? קום קרא בתחנונים... ומהרה רוץ לעזרה לפני שוכן מעונים!" (הרב שלום פריץ שלישי"א)
נסיים בפעצה אדירה שכותב רבי ישראל סלנט (יאר ישראל, אגרת ז): "עזיבת החטא – גם המעט, טוב מאד ואין ערוך לו בענייני התבל. וכל בחינה קטנה שבקטנות אשר מכין האדם את עצמו – אין ערוך ואין די לבאר הצלת נפשו מצרות רבות ונצורות, אין רווח גדול מזה". אם שינינו את דרכנו ועזבנו את החטא, ולו בדבר קטן, קיבלנו קבלה קטנה – זכינו ברווח עצום והצלנו נפשנו מצרות רבות ונצורות. אלוללללל!

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שושנה כדיה בת חנה.

זיווג הגון: ניר ואודליה בני ציפורה.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אלס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. מירב בת שרונה. בנים זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון בעדני בן חביבה. הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין בן מרים זצ"ל. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן נוככה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. סוזן שושנה בת חביבה. אסתר בת מזל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה.

העלון מוקדש לע"נ מור אבינו
אבנר בן נקדם ת.נ.צ.ב.ה
העלון מוקדש לע"נ סבתי
סופיה שרה בת רוזה ת.נ.צ.ב.ה
העלון מוקדש לעילוי נשמת
ולרי בן אירנה ת.נ.צ.ב.ה

דיבור בסיום ההבדלה יש להזהיר את המון העם כי אסור לדבר אחר ההבדלה, קודם שהמבדיל שתה שיעור של מלוא לוגמיו או לפחות עד שיטעם מעט. לכן, מה שיש שנהגו להגיד 'שבוע טוב' מיד אחר ההבדלה, קודם שטעם המבדיל – אין הדבר נכון, אלא ימתנו מעט שיטעם המבדיל ואז יברכו אחד את השני. ***

החזקת הכוס בהבדלה כשעושה הבדלה, צריך להחזיק את הכוס בכל זמן ההבדלה ולא להורידו מהיד. וגם כשמברך על הבשמים – יש להעביר את הכוס ליד שמאל, ולברך על הבשמים, וכך גם כשמברך 'בורא מאורי האש', מעביר שוב את הכוס ליד ימין ומסיים את ההבדלה.

ורבים אינם זהירים בכך ומניחים הכוס בברכת בשמים והאש, וצריך להעיר את תשומת ליבם לכך שכל ברכות

סוד הקורבנות

ובעיקר לזכות באמירת ה'קורבנות' שלפני תפילת שחרית ומנחה, שכתב עליהם הזוהר הקדוש (וידא דף ק' ע"א): 'אמר רבי כרוספדאי: כל האומר קורבנות בבית הכנסת ומכוון בהם – ברית כרותה היא שהמלאכים המזכירים את חובותיו, לא יוכלו לעשות לו מאומה, אלא רק דברים טובים'. ובזוהר (ויקהל ר"ט). אמר רבי שמעון בר יוחאי אם היו בני אדם יודעים כמה עליון הוא מעשה הקטורת לפני ה' – היו לוקחים כל מילה ומילה ממנה ושמים אותה ככתר של זהב על ראשם!.

ההבדלה צריכות להיות על הכוס. שכן כתב השו"ע (סי' רצו ס"ז): "אומר הבדלה מיושב. ואוחז היין בימין וההדס בשמאל, ומברך על היין, ושוב נוטל ההדס בימין והיין בשמאל, ומברך על ההדס ומחזיר היין לימינו".

ואע"פ שבערוך השולחן (סי' רצו ס"ז) כתב כי האחיזה בשמאל אינה חובה, מכל מקום פשוט דברי השולחן ערוך אינה כן, וכדברי המשנה ברורה (שם).

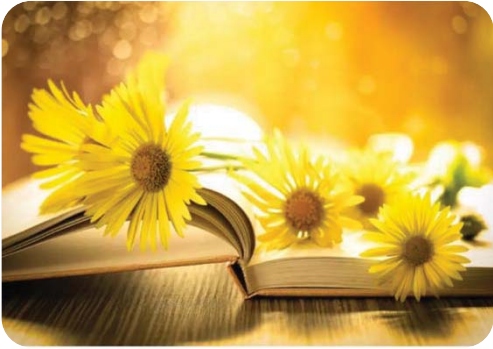
הבדלה בעמידה מצוי הדבר ובפרט במקומות ציבוריים שעושים הבדלה, אשר ישנם רבים העומדים בשעת ההבדלה, וצריך להודיעם כי בני ספרד צריכים לשבת בשעת ההבדלה, ואם אין להם מקום לשבת, לפחות ישענו על הקיר וכדו'. והטעם (משנ"ב ס"ק כז) כיון שמוציא אחרים ידי חובה, יש לכולם לעשות קביעות, ובמעומד לא הוי קביעות.

מתוך 'איילת השחר' למרן הרב שטיינמן זצ"ל

עצות משנות חיים

כולנו בימים אלו עוסקים בתיקון המעשים, ולשם כך יש לדעת מה המעשים בהם אנו שוגים בחינוך. להלן כמה 'חידושים מרעישים בחינוך' שהורה מרן הגאון הרב שטיינמן זצ"ל להורים ומחנכים שהתייעצו ושאלו: (1) כיצד יש לנהוג בסעודות שבת בבית עם ילדים קטנים שאין להם סבלנות לשבת ליד השולחן, האם כדאי לקצר את משך זמן הסעודה, או שהסעודות תמשכנה כרגיל, והילדים יתעסקו במשחקיהם?

השיב רבנו: "למה לקצר?! להמשיך כרגיל בסעודת השבת עם כל השירים והדברי תורה, ואם הם רוצים לשחק? שישחקו!". (2) אבא שהעניש את בנו ונתברר שהילד קיבל את העונש בטעות, האם ראוי ונכון שהאב יבקש מחילה מהילד? השיב רבנו: "לא יפסיד האבא אם יבקש מהילד מחילה. אך אם לא יבקש סליחה – הרי שהילד ירגיש שאין צדק בעולם ויפיק מכך לקחים". (3) אברך שאל את הרב כי בחול המועד מוקרנים סרטים כשרים באיזור מסוים, והבנות שלו רוצות ללכת לראות סרט. האם לתת להן ללכת או להתנגד לכך? השיב רבנו: "כתוב 'וכוף את יצרנו'. רואים שאפשר לכוף את היצר הרע ולהשתלט עליו. אבל אתה יכול את לכוף את היצר שלך, אבל לא את של ילדך. ותדע לך שיש להם יצר הרע גדול מאד". הוסיף האברך

ושאל למה הרב מתכוון: לתת להם או לא?... השיבו רבנו: "אם אתה רוצה לסרב להם, הרי שהיצר הרע שלהם גדול, ולכן עליך לפחות לפצות אותם במשהו אחר, כי אם לא, הבת תהיה ממורמרת, ובת ממורמרת בבית זה הרבה יותר גרוע ויכול להגיע לנזק הרבה יותר גדול".

סיפר האברך כי באותו 'חול המועד' לקח אותם לטיול גדול והם נהנו והיו מאושרות 'עד הגג'. ועד היום, שמונה שנים לאחר מכן, עדיין הילדות זוכרות ומזכירות את אותו טיול מוצלח שקיבלו מאבא במקום ללכת לראות סרט.

(3) נשאל רבנו על ילד בן 10 שהינו תלמיד חרוץ ומצטיין, ולומד בדרך כלל עם רצון וחשק, אך בחופשת 'בין הזמנים' אינו פותח ספר כלל. האם להכריחו ללמוד בחופשת בין הזמנים ולכעוס עליו אם לא עושה זאת?

השיב רבנו: "אם תכריח אותו – הדבר ימאס עליו. לא כדאי ללחוץ עליו, אלא להתפלל עליו ובעזרת ה' כשיגדל יבין את ערך הלימוד".

(4) אמר רבנו: כשמשכיבים את הילדים ואומרים להם לישון, לא כדאי ללכת בחזקה ובתקיפות ובצעקות שילכו לישון, אלא פשוט להעלים עין אם מתקשים בכך. כי באמת זה כך, אם מדברים בתקיפות לא מתקבל ומתהווה התנגדות.

הגלגול מעפולה

הרב לרץ זילברשטיין

פרשת 'אשת יפת תואר' הינה פרשה יוצאת דופן ומשונה בתורה. כידוע, רק אנשים מיוחדים וצדיקים היו יוצאים למלחמה, והנה, אם רואה הצדיק במלחמה 'אשת יפת תואר' אשר איננה נמנית על בנות ישראל, יכול הוא לקחתה לאשה אחר שתגלח שערה ותסיר ציפורניה. כיצד התירה התורה דבר שכזה?! על שאלה זו עומד רבנו 'אור החיים' הקדוש ומתרץ כי ישנן נשמות יקרות וקדושות שנשבו על ידי היצר הרע וכוחות הטומאה והונחו בגוף של גויים טמאים, והם זועקות שיפדו אותן מן הטומאה – מהגוף הגוי ויוציאו אותם אל הקדושה. כיצד עושים זאת? על ידי התחברות בטוב ובמעשיו הטובים. וכך הגיעו גרים רבים שהתגיירו ויצא מהם אנשים קדושים כמו שמעיה ואבטליון, אונקלוס הגר ועוד. לכן, כשרואה הצדיק היוצא למלחמה אשה שכזו, מהשמיים עליו לפדות את הניצות הקדוש שנמצא בה ולגיירה. ללמדנו, כי לעיתים מונחים בגוף גשמי וטמא – נשמות קדושות השבויות בתוכו. סיפור נדיר ומיוחד מתפרסם ברחבי הארץ בימים אלו, אשר התבטא עליו הגאון הרב יצחק זילברשטיין שליט"א כי מצוה רבה לפרסמו בכל מקום אפשרי. התפרסם ב'קו שיח' של הרב זילברשטיין בעל המעשה – הרה"ג ר' אהרן גרנרדש שליט"א הינו תלמיד מובהק של מרן הרב חיים קנייבסקי זצ"ל, אשר הגיע בתקופה האחרונה לגור בעיר 'עפולה עילית', והוא עד לכל הסיפור: "לפני כמעט חודש, הגעתי לגור ב'עפולה עילית' ברחוב יערה. והנה כשהגענו לפה, סיפרה אחת השכנות לאשתי כי יש לה כלב עם 'נשמה'. אותה שכנה אינה שומרת תורה ומצוות עדיין, אך היא מקפידה בכל שבת על הדלקת נרות.

"בכל יום שישי", מספרת אותה שכנה לאשתי, "אני נוהגת להדליק נרות שבת עם כניסת השבת, ומיד בסיום ההדלקה, הכלב שלי ניגש אל הדלת בבהלה ומבקש לצאת. כשאני פותחת לו את הדלת הוא יוצא ונכנס לבית של השכן שלי. הוא דופק לו על הדלת, פשוט כמשמעו, על ידי שריטת הדלת עם הרגליים. השכן פותח לו את הדלת והוא נעמד וממתין לו. השכן יוצא לבית הכנסת והכלב הולך איתו. בעת שהשכן מגיע אל בית הכנסת 'היכל השבעה', הכלב נעמד מעצמו בצד דלת הכניסה וממתין לשכן ממש כשומר – ראש עד סיום התפילה.

הוא אינו מסתובב ואינו משוטט, אלא נעמד שם כשעה ורבע עד סיום התפילה. בסיום התפילה, הכלב אינו שב לביתו, אלא הולך עם השכן בשלווה, כאילו היה מלווה שלו. הוא נכנס איתו לביתו, נעמד ליד הכסא שלו, שומע את שירת 'שלוש עליכם', 'אשת חיל', מאזין לקידוש, ומיד בסיומו הוא ניגש אל הדלת וחוזר לביתו. כך קורה הדבר בכל יום שישי, שבת אחר שבת במשך שנים. אך זה לא מסתיים כאן. בכל מוצאי שבת קודש, בזמן השקיעה, הכלב מבקש לצאת מביתו, והוא שוב עומד וממתין בכניסה לבית השכן. ואז, כשהשכן יוצא מביתו לתפילת ערבית של מוצאי שבת, הכלב שוב מתלווה אליו, ממתין לו מחוץ לבית – הכנסת עד סיום התפילה, ומלווה אותו בחזרה מבית הכנסת לביתו. הכלב נכנס עימו לביתו, מאזין לו עד סיום ההבדלה כשהוא מביט בו עמוקות, ומיד בסיומה הוא רץ לביתו חזרה."

עצרה השכנה וסיפרה: "פעם אחת, כשחזר כלבי עם השכן במוצאי שבת מהתפילה, החלטתי כי הפעם אני עוצרת אותו ולוקחת אותו לביתי, ולא אתן לו 'לשמוע' את ההבדלה. ניסיתי לאחוז בו ולקחת אותו, אך הוא השתולל והתנגד בכל תוקף. השכן פנה אליי ואמר בנימה של צחוק: "כלום לא יעזור לך, הוא לא שמע הבדלה, הוא לא ממשיך בסדר יומו". ואכן ניסיתי בכל דרך, אך הכלב רצה רק דבר אחד – ללכת עם השכן לביתו. שחררתי אותו, והוא רץ לשמוע את ההבדלה ומיד 'נרגע', ורק אח"כ חזר לבית ברוגע". ממשיך הרב גרנרדש ומספר: "היו אנשים רבים ששמעו מכך ולא האמינו, עד שהגיעו אלינו 'לעפולה עילית' וראו זאת במו עיניהם. אך גם לי יש מכנה משותף עם אותו כלב. אשתי והילדים היסבו את תשומת ליבי, כי בכל פעם שאני עובר ברחוב ואותו כלב רואה אותי – הוא רץ אליי והולך צמוד אליי. התחלתי לבחון זאת וראיתי כי אמת הדבר – בכל פעם שהוא רואה אותי, הוא רץ אליי ונראה כאילו הוא רוצה משהו". "מחובתי לצי"ן", מוסיף הרב גרנרדש, "כי בכל ערב שבת כשאני הולך לבית – הכנסת, הנני עובר דרך בית הכנסת 'היכל השבעה', ואני רואה את הכלב עומד בפתח בית הכנסת ומביט אנה ואנה על כל הסובב אותו. פשוט מחכה עד גמר התפילה וכו', והוא דבר פלא. וגם אחרי שסיפרתי לכמה אנשים את הסיפור הזה, הם התקשו להאמין לי, ובאו לראות בעצמם את הפלא. אותה שכנה בעלת הכלב, מבינה בעצמה שיש פה משהו רוחני, וכל יהודי מאמין מביין שיש פה כנראה נשמה מגולגלת בכלב המתייסרת בייסורים נוראים בתוך גופו של הכלב. – המשך בעמוד 4 –

לעיתים יורדת נשמתו של האדם חזרה לעולם בגלגול בכדי לתקן את חטאה ועוותה, אם זוכה הוא – חוזר הוא בגוף של אדם, ואם חלילה לא זכאי לרחמים – מורידים אותו ביצור חי, צומח או דומם, והנשמה הנמצאת בתוכו יודעת כי היא מגולגלת ביצור זה ויש לה צער גדול מאד עד שתשובה לתיקונה.

כלב שומר שבת

הרב אהרן גרנר

– המשך מעמוד 3 –

שכן כתבו בספרי המקובלים כי נשמה המתגלגלת בחי, צומח או דומם – יודעת שהיא מגולגלת, ומרגישה בצער הגלגול באותו הגוף.

בשונה מבני האדם, שאינם זוכרים או יודעים את הגלגול שלהם.

”אך הנני חייב לציין עוד דבר פלא שאירע לי עם אותו כלב”, מוסיף הרב אהרון גרנדש, ”באחד הימים, דיברתי ברחוב עם מנהל התלמוד תורה שלנו, ולפתע הגיע לקראתי הכלב ההוא.

הוא נעמד בינינו והסתכל עלינו כאילו היה אדם חי המצטרף לשיחה.

סיפרתי למנהל את הסיפור המיוחד של אותו כלב ואמרתי כי כנראה יש נשמה מגולגלת בכלב, ובאורח פלא, ברגע שאמרתי זאת, הכלב הביט בנו ועשה פנים של בכי.

אינני מדמיין, כל מי שהיה שם ראה כיצד פניו משתנות לבכי ויללה.

סיפרו לי אנשים רבים מהאיזור, כי למרות שכלב רגיל לנבוח מידי פעם במשך היום, אותו כלב אינו נובח אף פעם. מעולם לא שמעו אותו נובח.”

”והנה”, ממשיך הרב גרנדש, ”במוצאי שבת פרשת עקב האחרון (לפני בשלושה

שבועות), ניגשתי לאותו שכן שהכלב הולך איתו לתפילות ושומע ממנו קידוש והבדלה, ודיברתי איתו על הכלב, כשאני מתעניין לסיבה שהוא בא דווקא אליו לקידוש והבדלה.

ואז השכן גילה לי דבר מעניין: ’בתחילה, הכלב הזה היה שלי –

בבעלותי. קיבלתי אותו לפני תשע שנים מקיבוץ מסוים, ומהרגע הראשון שהוא הגיע אליי הוא התנהג כך – כל

שבת הוא הולך איתי מעצמו לבית הכנסת לכל התפילות ממש, ורוצה

לשמוע הבדלה וקידוש.

9 שנים שהדבר מתרחש ברצף!

לפני כמה שנים, בעקבות מעשה שהיה, נתתי את הכלב במתנה לשכנה, ומאז

בכל שבת אחרי הוא ניגש אליי, מאזין לקידוש, אוכל משהו קטן ונעלם לבית

השכנה – הבעלים שלו.”

השכן הוסיף לי דבר מעניין על הכלב שלא ידעתי ואמר: ”בכל מוצאי שבת

אחר שהוא מסיים להאזין להבדלה

בצורה מופלאה, אנו מביאים לו שירים ממה שאכלנו בשבת: בשר ודגים, ובכל מוצ”ש קורה אותו דבר מפעים – הדגים והבשר מוגשים לו באותה צלחת, אך אוכל את הדגים, ממתין כדקה, ורק אחר כך אוכל את הבשר.

מקפיד על ההלכה שלא לאכול בשר ודגים יחדיו, למרות שהם מונחים לפניו יחדיו. אין לי ספק שזו נשמה מגולגלת של יהודי, חתם השכן את דבריו.

”בצר לנו”, חותם הרב אהרון גרנדש ומספר, ”בעודנו מבינים כי כנראה יש פה נשמה מיוסרת, פניתי אל מורנו ורבנו, הרה”ג יצחק זילברשטיין שליט”א

ושאלתי את דעתו, מה לעשות בכדי לעזור לאותה נשמה מגולגלת לסיים את הגלגול המצער הזה כמה שיותר מהר. הרה”ג יצחק זילברשטיין עונה בהקלטה

כי הוא מתפעל מאד מהסיפור ואמר:

”ליבי אומר לי שצריכים לפרסם את הסיפור, ועל ידי שיפרסמו את הסיפור המיוחד הזה שלא מתרחש כל יום – יגיע הכלב לתיקון שלו. והסיבה לכך היא שמהסיפור של אותו כלב יוצא חיזוק עצום ונורא שיש אלוקים בעולם.

שאם כלב מקפיד על שמירת השבת: הולך לתפילות, מאזין לקידוש והבדלה

– קל וחומר שאנו צריכים לשמור ולרומם את שבת קודש. ואם יתחזקו בעקבות הכלב – זו תהיה הזכות של

הנשמה המגולגלת בכלב ובכך יתוקן. אני מבקש לחיזוק הסיפור שיהיו עדים

נאמנים שיחתמו את שמותיהם שראו את הדבר הזה בעיניהם ויפרסמו זאת בעיתון

’יתד נאמן’, חתם הרב זילברשטיין את ההקלטה המתפרסמת בימים אלו בריש כל חוצות.

מסיים הרב גרנדש ואומר: ”משפחות רבות ששמעו על הסיפור, הגיעו לשבות

במקומנו, רק בשביל לחזות במחזה הפלאי, המושך אנשים רבים לכאן

בשביל לראות את הכלב ההולך לתפילות השבת, שומע קידוש והבדלה, ואוכל בשר ודגים בהפרדה. הסיפור תם,

אך לא נשלם. ובעזרת ה’ נעדכן בהמשך הסיפור אם יתרחש בתקופה הקרובה.”

דבר מעניין וחשוב הוא כי בעת שהגיע הסיפור אל הגאון המקובל הרב יצחק

בצרי שליט”א, אמר הרב כי אסור להסתכל על פניו של הכלב, ועל פי כל

הכתוב בספרי הקבלה (’פחד יצחק’) אוצר הגלגולים’ על נשמות המתגלגלות

(בכלבים) מגולגל בו יהודי שחטא בעוון השייך לענייני ’הקדושה’ ולא עשה

תשובה, וכי על ידי שאוכל שיריים של אוכל של שבת, הדבר עוזר לו להגיע

לתיקונו, כי גדולה וקדושה מעלתה של סעודת שבת ושמירתה!.

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רונן בן אורלי, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה. לזיווג הגון: בן בן נאוה, אביגיל בת מזל, צופיה בת עדנה. הודיה בת רבקה.

וא להתפלל ולעזור רחמי שמיים על הרב אהרן גרנר שליט”א יושב בן מדינה

לתגובות: 052-7151858 רחוב משה בריל 9, ת”א, מספ’ אחיאל DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

המוהל צדקיהו הרב רזיאל צדקיהו, נכדו של המוהל המפורסם הרב שלום צדקיהו זצ”ל מרמת השרון מבצע ברית מילה בזריזות ובמימונות. בהמלצת גדולי המוהלים: הרב מנחם פרידמאן שליט”א

מעוניינים בלימוד תשב”ר לע”ג יקירכם? יש באפשרותכם לעשות זאת!! אמירת קדיש, שעות לימוד ברציפות כולל הדלקת נר והזכרת שם הנפטר וכן מנין בבית העלמין. לפירוט ומסירת שמות: 053-4181817 nb181817@gmail.com

{ אז נדברו }

פרשת כי תצא תשפ"ג | לסדר: "כי די אלוקי מתהלך בקרב מחניך..." | גליון מספר: 615

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

שיבה גדולה---טיפת חלב להתפתחות ה-נער

אליך הבחור משיעור א' ישיבה גדולה... מזל טוב לך... אתה מתחיל כעת את אחת התקופות המשמעותיות והקריטיות ביותר בחיים... אני רוצה לצייד אותך עם צדה קטנה לדרך... חשוב לי להזדרז להגיד לך את זה כעת... כשאתה עדיין בהתחלה והנייר חלק!!! כי אם אני אחכה עם זה עוד כמה חודשים... יתכן שאתה כבר לא תהיה כשיר לעכל כאלו מסרים...

ובכן: שמתי לב ליש הבדל קיצוני וקוטבי בין הגישה הליטאית לגישה החסידית... בהתייחסות והגישה לשיבה גדולה בכלל ולגיל הזה בפרט... הגישה החסידית באופן כללי שבחור לא נשוי זה סוג ב'!!!! כן... סו"ס קי"ל שהשרוי בלא אשה שרוי בלא תורה, בלא חכמה, בלא שמחה... הוא פלג גופא!! ממילא התפיסה החסידית היא שהדבר הזה שנקרא בחור... זה לא כ"כ של של גיל... זה יותר שם של בעיה!!!! בעיה שצריך לסיים אותה כמה שיותר מהר... ולכן החסידים מעולם לא נתנו כבוד מיוחד לבחורים... אדרבה... אם כבר, הם נותנים בעיקר כבוד לשדכן שעוזר להם להתפטר כמה שיותר מהר מהתופעת לוואי הזו של הגיל הזה... אצל החסידים הבחורים ע"פ רוב נדחקים לסוף הרשימה... וגם בראש השנה אצל הרבי, לבחורים אין מקום בתפילות... הם עומדים במעברים... בחור שלא מוצא חן בעיניו (או שכואב לו הרגלים) בשביל זה יש ר"ה להתפלל עוד יותר בכוונה לזכות להיות חתן כבר בשנה הבעל"ט...

לעומת זאת הגישה הליטאית היא ההיפך ב-180 מעלות!!!

התפיסה הליטאית היא שבחור בישיבה גדולה הוא פסגת הפירמידה!! כולם מסתובבים סביבו... הגיל של ישיבה גדולה זו תקופת תור הזהב!! ובאמת בחור מישיבה גדול... מרגיש מלך העולם!! הוא מתיישב על הקתדרה ובטוח שהוא הציור וכולם מסתובבים סביבו... (ובאיזה מקום אנחנו מתחזקים ומפעילים את ההרגשה הזו) אני רוצה שתבין: בחור מישיבה **קטנה** מרגיש עניו ושפל בך... הוא יודע שהוא לא מבין עניין למה? סו"ס הוא עדיין לא עלה לישיבה גדולה... אז מה הוא מבין מהחיים שלו... כמו כן אברך?? תשאל ישיבוחר בישיבה גדולה מה הוא אומר על אברך... הוא די מזלזל ומגחך על האברכים... ולמה?? תשאל אותו למה... הוא יגיד לך ש... שמסכן האברך הזה... פעם הוא היה ישיבוחר ח חשוב ברום המעלה (ובישיבה הכי טובה וכדו') ופתאום אתה רואה אותו חוזר מהמכולת עם שתי עגבניות ובצל אחד ומטרנה... איך נפלו גיבורים... **כזו זו התחושה!!!** בחור מישיבה קטנה **עדיין לא הגיע** לפסגה... אברך כולל **כבר יוד מהפסגה**... ומי נשאר בפסגה? בחור מישיבה גדול... **גדיייהיה!** הוא נזר הבראה... הוא המייבין הגדול... השטייגן הוא נחלתו הבלעדית ואפילו ההתעלות של אלול וימים הנוראים זה בישיבה הקדושה...

קעת נשאלת השאלה: מהי באמת הגישה הנכונה?? האם הגישה הליטאית או החסידית?? האם בחור מישיבה גדולה הוא סוג ב' וצריך להיחזק למעברים... או שהוא הציור המרכזי וכולם מסתובבים סביבו?? **אז התשובה היא חד וחלק: מה שנוכח נכון!!!**

אם חז"ל אומרים שהשרוי בלא אשה הוא חצי בן אדם!!! והוא שרוי בלא תורה, בלא חכמה, בלא שמחה ובלא ככללום, אז יקוב הדין את ההר!! החסידים צודקים!! בחור מישיבה גדולה הוא סוג ב'!! ולא יעזור לאף אחד כלום!!! אם הבחורים רוצים לצאת בהפגנת ארכיטטים מול הבית שלי שיעשו את זה מול הגמ' בקידושין... ואשר ע"כ אני פונה אליך בחור יקר ומודיע לך חגיגת: אתה ילד קטן!! אתה סוג ב'!! כן... אני פונה אליך, אתה שנכנסת כעת לישיבה גדולה... חשוב לי להזדרז ולהגיד לך לפני שתעלה גם אתה על העץ... (ואז יהיה קשה להוריד אותך ממנו) ואז תחזור לי בבין הזמנים כמו איזה ישיבוחר מנופח... שכבר יודע הכל ומבין הכל... ואז כבר יהיה אסור להעיר לך ולהגיד לך מילה כי הרי צריך לתת כבוד לישיבוחרים ורק להסכים איתם ולתת להם הרגשה של חשיבות... ואז לך תדבר לקיר... הבן אדם כבר עף על עצמו לגמרי... לכן אני מגיע עכשיו בעוד מועד!!!! כשהענווה של הישיבה קטנה עדיין נסוכה על פניך... **ואני מודיע לך חד משמעית!!** שאם עד אתמול... כשהיית בישיבה קטנה הרבנים יכלו לתת לך על הראש והיית מוכן לקבל מהם... כי הבנת שאתה עוד איזה **צוציק בישיבה קטנה** (שעדיין לא נכנס לישיבה גדולה... כמובן...) אז זהו!!! שגם עכשיו... אחרי שכבר עלית לישיבה גדולה... אז מה... גם עכשיו אתה עדיין **צוציק---** **בישיבה גדולה!!!** ואני ממליץ לך בחום... אם אתה פקח וחכם תכיר את מקומך ואל תזוח דעתך!! תבין שאתה עדיין בער ולא מבין... (כאן חשוב לי להיות כנה ולומר: שזה לא כ"כ בסדר מצידו... כי כשאני הייתי בחור, אם מישהו היה אומר לי את המשפטים האלו שאני אומר כעת, הייתי שופך עליו איזה דלי מים... בקיצור: הייתי מטפל בו.)

עד כאן ברור??? ברור או לא ברור???

עד כאן הסכמתי עם הגישה החסידית... שבחור מישיבה גדולה הוא במקרה הטוב צוציק... ובמקרה הפחות טוב הוא סוג ב' וכ"ג... אבל תכלס... מה נעשה עם הגישה הליטאית... סו"ס הגישה הליטאית כן מעצימה ומאוד מכבדת את השכבת גיל הזו?? למה?? למה בישיבות הליטאיות כ"כ מחשיבים את הישיבה... וחניכי ישיבת... ואלול בישיבה... הרי אי אפשר להתנחש למושג ההיסטורי שכולנו גדלנו עליו שהישיבה זו התקופה החשובה ביותר בחיים ועד היום כל עולם התורה נשען על חניכי הישיבות והצורה של בן ישיבה?

ההמשך בעמוד 6 בגליון זה...

ניתן לקבל את הגיליון בפקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדירים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

מה שתלמיד 'חדש' עתיד לחדש...

חודש אלול הוא חודש של עת רצון וכולו מלא רחמים וסליחות... והשפע הזה מושפע מאותם ארבעים יום אחרונים שעלה משה להר לקבל את הלוחות אחרונות... וארבעים יום האלו לשם שינוי היו ברחמים ורצון... ולכן אומר החיי אדם שהזמן גורם ומאז לדורות ימים אלו ימי רחמים והסליחות והתפילה מתקבלת ביותר... **והשאלה מתבקשת מאליה:**

מה משה רבינו עשה שם ארבעים יום וארבעים לילה??? מילא הארבעים יום הראשונים... הקב"ה לימד את משה רבינו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש... והמשמעות היא כל תוס' ד"ה... וכל סעיף קטן בט"ז וקצות החושן וביאור הלכה ודרך אמונה... את כל זה ה' לימד את משה... נו... אני מבין שללמוד את כל אוצר הספרים היהודי זה משהו שיכול בהחלט לארוך 40 יום... אבל כעת בארבעים יום האחרונים!!! מה עכשיו יש למשה רבינו לעשות שם?? הרי הוא כבר למד את כל התורה כולה מה'... (מה תגיד שהוא שכח? לא! כתוב בפירוש בסוף מ' יום ראשונים: ויתן אל משה... וחז"ל אומרים: שעד אז הוא היה לומד ושוכח... ובסוף 40 יום הראשונים ה' נתן למשה רבינו במתנה את התורה ומכאן ואילך הוא יותר לא שכח... ומה תגיד שה' חזר שוב ושין למשה רבינו את כל התורה כולה... גם זה לא יכול להיות... כי הגמ' במגילה כבר אומרת: 'ואשב בהר' ואנוכי עמדתי בהר' אמר רב: עומד ולומד יושב ושונה, משמע שהחזרה והשינון היו כלולים בתוך המסגרת של הארבעים יום... א"כ מה היה במ' יום (האחרונים)?

ושמעתי ביאור נפלא בענין זה:

בארבעים יום הראשונים הקב"ה לימד את משה כל מה שתלמיד **ותיק!!!** עתיד לחדש... ה' הראה למשה את כל השפע של המאור פנים בתורה שה' עתיד להשפיע על כל תלמיד ותיק... על אותו עמל בתורה... שהתורה מחזרת על אכסניה שלה וה' משפיע עליו עוד ועוד הארת פנים בתורה... ה' הראה למשה איזה חידושים - ה'!!! ה' הולך להאיר ולחדש לאותו תלמיד ותיק... אלא שאז!!! קרה מה שקרה... נשתברו הלוחות... כלל ישראל איבדו את ההזדמנות לקבל את התורה על מגש של זהב... החתן מצידו רצה לתת... להשפיע... להרעיף מלא חפניים מאור פנים... אבל הכלה דחתה את השפע הזה בשתי ידיים! לא רוצה!!!

אם הכלה לא רוצה... אז... אז לא... החתן לא מכריח בכח... והקב"ה מצידו רוצה לבטל את השידוך... לא עשיו עסק... אני מבטל את החוזה...

ואז מגיע משה רבינו ומתחנן!!! במשך ארבעים יום אמצעיים הוא מתנפל לפני ה' ומבטיח שלא... זה היה מעידה חד פעמית... הכלה כן מעוניינת בשידוך... היא כן רוצה את הקשר וחיי נישואין עם קוב"ה...

טוב... החתן מסכים לפתוח דף חדש... מוכן שוב להתחיל את הכל מהתחלה... ואז שוב!! שוב משה

רבינו עולה להר... ושוב מתחיל התהליך של כריתת הברית... **אבל הפעם!!! הפעם זה עובד הפוך!!!**

החתן כבר אמר את שלו... בארבעים יום הראשונים החתן כבר אמר כל מה שיש לו להגיד... החתן קוב"ה כבר הראה למשה רבינו את כל האור והשפע וההשגה שה' הולך להשפיע על כל תלמיד ותיק...

כעת!!! כעת הגיע התור של הכלה... נו... מה יש לך להציע... אני כבר אמרתי את שלי... אני כבר הצעתי את מה שיש לי להציע...

נו... כעת מה יש לך להציע? וכעת!!! בארבעים יום האחרונים משה רבינו מקבל את רשות הדיבור... והוא!!! הוא כעת פורש ומגיש לפני ה' את כל מה שתלמיד **חדש!!!** ולא ותיק!!! עתיד לחדש...

משה רבינו מגיש לה' את אותו בחור ישיבה **חדש** שכעת התחיל זמן... כעת התחיל ישיבה... כמה הוא יהיה מוכן לתת... להקריב... להשקיע... לעמול ולהתייעל ולירוק דם בעסק התורה למענו יתברך...

אל דאגה... יום יבא והתלמיד **החדש** הזה עוד יהיה תלמיד **ותיק** ואז הוא כבר יעשה חיל... תהיה רגוע... אז העסק יתחיל לרוץ... את השפע שהוא יקבל אז- את זה כבר הקב"ה גילה למשה ב-40 יום הראשונים... איזה 'יערב לכס' עוד יהיה לאותו תלמיד ותיק... איזה חידושים נפלאים עוד יהיו לו בלימוד... זה כבר מטופל...

אבל עכשיו!!! כשהוא תלמיד חדש... כשכעת הוא עדיין בשלב של 'כל ההתחלות קשות'!! בשלב הזה ה' לא שולח חידושים... אחרי שבירת הלוחות נגזרה גזירה שהתורה נקנית בצער... זה לא הולך בקלות... בהתחלה אין חידושים מצדו של ה'!!! רק מה כן יש?? יש חידושים מצד עצם אישיותו של התלמיד חדש הזה... שלמרות הכל הוא מתאמץ ורוצה ומתחנן ומשתוקק ועמל בכל כוחו בתורה... ואת החידושים האלו משה רבינו מגיש לקב"ה ב-מ' יום האחרונים... את כל החידושים המתוקים שעתידי תלמיד חדש-לחדש!!! כן... בדורנו יש חידושים עצומים... חידושים שמגיעים דווקא מהתלמיד החדש והלא ותיק...

רוצה כמה מדגמים של חידושים נוסח תלמיד חדש? בבקשה...

אתה יודע מה זה בחור אפולסיבי שלא מסוגל רגע לשבת על המקום... ובבין הזמנים כל הסביבה שלו הרגישה את זה היטב... אפילו יום אחד הוא לא הצליח להישאר במקום אחד... והנה... ברגע שהתחיל הזמן הוא נכנס לבית המדרש והוא פתאום קושר את עצמו לסטנדר ויושב ולומד שעה וחצי שעתיים ברציפות... (ואתה עומד מהצד ועוד שואל למה הוא לא לומד עוד יותר??) אתה יודע איזה חידוש עצום יש פה בעצם הפועתו של הבחור הזה?? הנה לך... הנה לך מדגם של חידוש משה רבינו מגיש לקב"ה ב-40 יום האחרונים במסגרת ה'פסל לך'... משלך!!!

אתה יודע מה זה בחור שחי כאן בדור 2023... והוא מגיע מבית מודרני ומסביבה פושרת... מוקף מכל הכיוונים בכאלו שמחוברים לרשת ו'תשלח לי בוואצפ'... העיניים שלהם מרצדות מול המסך

המתחלף והאצבעות שלהם מרפרפות על המגע... והמוח שלהם נמצא ב-0.02% פעילות... ואילו הוא!!! אותו בחור!!! משום מה מתיישב לו בחודש אלול מול דף גמ' לא אז!! לא מתחלף!! מתיישב מולו! מתבונן בו!! מעמיק בו!! ודולה ממנו מעמקים במשך חודש ימים ו... זה לא נגמר לו!!! המצח שלו מקומט וגלגלי המוח שלו עולים ומרצדים ומשייטים להם אי שם בצחצחות הוויות אביי ורבא... **אתה קולט את עוצמת החידוש שהבחור הזה מציע בעצם הופעתו???** הרי אתה מבין לבד: שאת ה'כלום' שכל אלו שמסביבו עושים... גם הוא יודע לעשות... והרי אף אחד לא הפריע לו לחיות במינימום מאמץ ומקסימום הנאה כמו שהם חיים... וכעת תן לי סיבה אחת הגיונית למה הוא בחר בחיים אחרים מהם?? מי הפריע לו לחיות את החיים הקלים והזולים והפשוטים של כל הסביבה הפושרת שסביבו?

מישהו יכול להכיל כזה חידוש עצום?? מי יכול לחדש כזה חידוש???

זה חידוש כ"כ עצום שאפילו הקב"ה בכבודו ובעצמו כביכול לא יכול לחדש!!! זה מסוג החידושים שעליהם נאמר "ואף הקב"ה תמה עמהם..."

איך בני היקר?? איך עמדת לי בניסיון הזה?

אז הנה... הנה לך סוג החידושים שמשה רבינו מחדש לקב"ה בארבעים יום האחרונים... משה רבינו מגיש לקב"ה את הקומנדו של "פסל לך" משלך!!! את החידושים הפלאיים והבלעדיים שעבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות של דור 2023 הגישו לו יתברך לאורך כל שנת התשפ"ג...

בשבועות האלו של תחילת שנה עולה לפני הקב"ה המיית לב של עשרות אלפי בחורים חדשים שכעת התחילו!!! התחילו ישיבה... או ישיבה קטנה... או ישיבה גדולה... או סתם התחילו את הזמן... התחילו מסכת חדשה... ובחודש אלול יש את ההתחלות הקשות... כל אחד והקושי שלו... כל אחד והרגעים שבהם הוא מרגיש אבוד ומפוחד... וכאן זה כבר הגדרה מאוד נרחבת... סו"ס הרי אף אחד לא יודע באמת מה עובר עליך!!! רק אתה וה' יודעים איזה התמודדויות וכמה מאמץ ונכונות נדרשים ממך כדי להתעלות מעל הכל (הכל זו מילה מאוד מאוד כללית... וכל אחד יקח את זה למגירה הפרטית שלו) ותכל'ס אותו בחור חדש מתגבר על הגוש המאיים בגרון ומתעלה מעל המשברים והגלים שמאיימים להטביע אותו... ומחליט להסתער בכל הכח על 'דף של ספינה' ומחליט בנחישות: אני חייב!!! אני חייב להתאמץ!!! ה' רוצה לראות אותי דבוק בתורה... ואני מוכרח להידבק בתורה ולו למענו יתברך... חייב להגיש לאבא שבשמים את ה'אחת שאלתי' הפרטי שלי... אני חייב לתת לו אותי!!!

ומשה רבינו מגיש!!!! מגיש את הדם והיזע הזה שאף אחד לא רואה... משה רבינו מגיש לאבא שבשמים את אותו מוטי שנבלע לו בין 900 בחורים ומי בכלל מסתכל עליו... אבל בארבעים יום של אלול שבשמים הוא שיעור כללי שלם!! זה חידוש נפלא של תלמיד לא ותיק שנלמד בעיון רב...

זה שמוכן להמשיך להיות עז כנמר ולא ליבוש מפני המלעיגים עליך בעבודת הבורא... גם אם אתה לא הולך לקבל על זה שום פידבק מה'... רק מה כן?? הפידבק היחיד שאתה!!! שאתה יכול לתת לעצמך זה... שמה?? שאני-- לדודי!! אני שלוו!! ואני לגמרי איתו!!! הפעם אני בוחר בו... אני פה היוזם... לא הוא יתברך... הפעם זה מגיע ממני... ואני הולך כביכול לנצח אותו יתברך בפרט הזה...

כן... כל המערכת של ירח האיתנים זה מערכת של **נצחון!!!**

בחג הסוכות הקב"ה מופיע ובוחר בנו... ואז היהודי מופיע עם ד' המינים ומכריז בנצחון: אבא בשמים... נצחתי!!! אני הקדמתי אותך!!!

אני בחרתי בך עוד לפני שבחרת בי!! לא חכייתי שתתקשר אלי... אני הקדמתי אותך ויזמתי להתקשר אליך!!! **אין ישועה יותר גדולה מזו!!!**

המתנה הכי גדולה שאפשר לתת ליהודי בדור 2023... זה להקדים את אבא שבשמים ברגע!!! הרי יום אחד ה' יופיע... (לא יודע מתי... אבל יום אחד זה יקרה) ואז ה' ירעיף אהבה בלי גבולות... הוא יציף ויטביע אותנו בים של אהבה ויגלה ויפיע לעיני כל חי עד כמה שהוא אוהב אותנו... ואז אנחנו לא נוכל כבר להתבטא לפניו!!! כמה שנרצה להביע בפניו שאנחנו גם אוהבים אותו וגם מוכנים לתת ולהתמסר אליו... זהו... אחרת את המועד... אתה כבר אוהב!!! מוצף באהבה!! בשבע חופות של עניי כבוד... אבל רגע אחד לפני כן!!! יום אחד, שבוע אחד, שנה אחת לפני בא יום ה', היו היה בחור ישיבה אחד שהיו לו פיתויים מאוד קשים איפה שאף אחד לא רואה... והוא החליט להתגבר רק רק למענו יתברך... רק בגלל שהוא אוהב את ה'... והוא עשה את זה ללא תנאים!

ואותו בחור לנצח נצחים יוכל להצביע ולומר לאבא שבשמים: אני הקדמתי אותך!!! אני ניצחתי אותך!!! אני יזמתי את השיחה... אני התקשרתי ראשון... אני אהבתי אותך עוד לפני שאתה אהבת אותי...

זו הישועה שיש לי להציע למי שרוצה ישועה אמיתית אמיתית אמיתית!!! מאובטחת מאובטחת!!! וזה מאה אחוז!! טריליון אחוז!! זו ישועה שאף אחד בעולם לא יכול לקחת לך... ופה אין צורך בערבויות... ולא בסיפורי ישועות... כי פה אין ישועות!! פה יש דם... נכונות... הקרבה... ומפגן אהבה חד צדדי... ---- **נצחון מהדהד!!!**

אבא שבשמים... ניצחתי!!! אני אוהב אותך... ואנא אבא שבשמים תחזיר לי חיוך משמים... הודע שיש לך אהובים בעולמך... תשמע את התפילה שלי... (וה' יקבל את התפילה ואתה בעזה"ש תראה ישועות... זה כבר מילים שלי... עכ"פ כאן אתה ממשיך ואומר לה'-) אבל גם כשאתה יתברך תחזיר בסוף אהבה... דע לך ה' שאני הקדמתי אותך!!! כי אני פה מנוי וסגור על עצמי שאני אמשיך לאהוב אותך ולהיות נאמן אליך בכל מצב!! גם אם לא תחזיר לי... גם אם לא תשלם לי במזומן... אני פה אוהב ללא תנאים... הנה לך ישועות נוסח אלול!!! אני ---- לדודי!!!

אתה יודע מה יהיה??? קח כסא... שב ואני אגיד לך בדיוק מה יהיה...

מה שיהיה זה שאתה בכל זאת תלך על זה!!! (עובדה שהלכת על זה ואתה לא מתחרט למרות שלא הגיעה הישועה... נכון??) ואתה תמשיך לעשות את זה מסיבה אחת ויחידה: כי אני--- לדודי!! אני בשבילו יתברך!! אני למענו יתברך!! כי אני אוהב אותו ומוכן לתת לו כתר מלוכה...

נו... נו... ואז...? מה יקרה אז?? אתה יודע מה שיקרה??

מה שיקרה זה שמגיע לרבש"ע מזל טוב... אבא שבשמים סגר שידוך!!! ה' הרויח כלה!! בת קול תנסר בשמים ותכריז בשמחה מזל טוב... נמצא פה יהודי שמוכן לבנות קשר נישואין עם הקב"ה... יש פה מישהו שמוכן לאהוב ולהיות אחד עם ה' ללא תנאים... (כי לעשות רצון ה' עם רשימת תנאים... זה הסכמי עבודה... זה אולי אינטרסים משותפים... זה ממש ממש לא ברית נישואין, אפילו לא בצחוק... עכ"פ לא בבית ספרנו...) **הווא!!! זה מה שיקרה...** אבא שבשמים מאוד מאוד ישמח ויגיל בשידוך שהוא סגר איתך... ואז שמחה ושחוק וחדווה יהיו בעולם... חולים יתרפאו, ויולדות ילדו שלא בצער... למה? כי חמול על מעשיך--- ותשמח במעשיך!!! ברגע שה' שמח במעשיו הרי אוטומטית ה' חומל על עמו והנחה למדינות עשה ויתן משאת כיד המלך... הגיע תיקונו של עולם... בא שבת בא מנוחה...

אבל רגע... אני שוב חוזר אלי... ומה איתי??

האם גם אני אושע יום אחד או שכככלום יושעו חוץ ממני??

אל תדאג... בשקט בשקט: בינינו... בסוף גם אתה תיושע!!! אבל עזוב... עזוב כעת אותך... תן!!! תן לרבש"ע את הכמה רגעים המאושרים שלו!!! סוף סוף מצאנו פה מישהו שמוכן לתת לקב"ה נטו נטו בלי תנאים... יש פה מישהו שמוכן להמליך את ה' ולעשות למענו יתברך נטו בלי לעמוד ולחכות לחשבונות... אם ככה, אז תן... תן לו יתברך את העונג הזה... תחשוב רגע: כמה אנשים כאלו יש לקב"ה... כמה אנשים אתה מכיר שמוכנים לאהוב את ה' ולתת לו בלי תנאים?? והנה סו"ס ה' קיבל את הפניה הזו ממך!!! אז תפרגן לו יתברך... תן לו להשתעשע עם זה... תן לו להופיע בגן עדן מול הצדיקים ולהגיד... הנה... יש פה מישהו שהסכים להיות הכלה שלי לגמרי לגמרי!! (ולא עוד איזה מזכירה שלא מפסיקה להתמקח איתי על גובה המשכורת והישועות וההבטחות שהיא דורשת על כל מאמץ שמעבר לשעות העבודה... תן לו להגיד את זה בלי... בלי שיבואו להגיד לה'... לא רבש"ע... הנה הוא עומד פה בחוץ עם רשימה של הבטחות ומתלונן למה ה' לא משלם בזמן...) אבל אל תדאג... בסוף הכל יסתדר... כי בסוף בסוף ה' הרי לא ישאיר את הגברת שלו בלי פנקס צ'קים פתוח על חשבוננו... מי שחושב רק הקב"ה... בסוף בסוף הקב"ה חושב רק עליו... בקיצור: בסוף העניינים יסתדרו כי הגברת של ה' היא האחרונה שתשאר מאחור...

אבל לבנתיים!!! כעת תביע נכונות להיות הגברת הזו!!! תביע נכונות להמציא ולהגיש ליקום כולו את החידוש הנפלא שנקרא אני--לדודי!!! אני הוא זה שמוכן לתת לה' סדר א' נטו כי אני רוצה לעשות לו נחת רוח!!! להיות זה שמוכן לנשון שפתיים ולעמוד בעוד ועוד ניסיונות ופיתויים מול הרשת גם אם אתה לא הולך לקבל על זה שום שום חיוך משמים... להיות

אתה יודע מה יהיה??? קח כסא... שב ואני אגיד לך בדיוק מה יהיה... מה שיהיה זה שאתה בכל זאת תלך על זה!!! (עובדה שהלכת על זה ואתה לא מתחרט למרות שלא הגיעה הישועה... נכון??) ואתה תמשיך לעשות את זה מסיבה אחת ויחידה: כי אני--- לדודי!! אני בשבילו יתברך!! אני למענו יתברך!! כי אני אוהב אותו ומוכן לתת לו כתר מלוכה...

עכשיו אתה מבין למה אלול זה מ' יום של רחמי ם ורצון???

זה לא ימים שהקב"ה מגלה למשה מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש!!!

זה לא 40 יום של לוחות הראשונים של חירות מיצר הרע, חירות ממלאך המוות... לא!!! זה 40 יום של לוחות שניות של עבודה צרופה ורצופה!!! עמל ויגיעה... של פסל לך... משלך... קונטיינרים של אשה ריח ניחוח לה'... ומשה רבינו מראה לקב"ה איך כל אחד פוסל מעצמו... חותך מעצמו... ומוכן לתת מעצמו למענו ית'... זה עניינו של חודש אלול!

חודש שרשות הדיבור עובר לצד של הכלה... כעת הגיע תורה של הכלה להגיד מה אני מוכנה לתת לדודי!!! אני--- לדודי ודודי לי...

בחודש אלול המלך בשדה... אבא שבשמים מגיע לשטח לראות את החידושים של התלמיד חדש... מה הוא!!! מה הוא מוכן לחדש... איזה נכונות ונתינה הוא מוכן לתת למענו יתברך... כמה 'אני' הוא מוכן לגזור ולתת לדודי... ואל דאגה... הקב"ה לא ישאר חייב!!! יום יבא 'ודודי לי ואני לו'!!! יום יבא ואז יתגלה מה שהקב"ה מרעיף על תלמיד ותיק... אבל עכשיו אנחנו בשלב של ההתחלה... כעת כולנו רוצים להתחיל מחדש...

אנחנו כעת לא בונים על התלמיד ותיק!!! כעת אנחנו מגיעים מתוך נכונות של אני לדודי!!! כמה נשימה עמוקה אני מוכן לתת בשביל כל ההתחלות קשות... כמה אני מוכן להשקיע ולתת בלי לעמוד עם יד על המותן ולהגיד נו... רבש"ע... מה קורה? למה אתה לא מחזיר לי פידבק? למה אני לא רואה ישועות?? **חודש אלול זה התור שלנו!!!** להביע נכונות... אני פה למענו יתברך!! ללא תנאים... ללא תאריכי פג תוקף... אני פה למענו יתברך!!! ואם אני אהיה לגמרי לגמרי למענו!!!

אז ממש ממש 'במקרה', יתגלה שגם הוא יתברך לגמרי לגמרי למעני!!!

אבל עזוב... זה יקרה רק "במקרה"... אנחנו כעת לא מדברים על זה... אני כעת למענו יתברך!!! אני כעת מוכן לתת לו!! אני מגיע מתוך נכונות לתת לה' סדר א'... בין אם יהיה חשק בין אם לא יהיה... אם מגיע מתוך נכונות לתת לה' עמידה בניסיון מול פגעי טכנולוגיה והפסדת מקום עבודה לא שמור ונקי... ומה אני ארויח מזה?? **כלום!!!** אני עושה את זה כי אני לדודי!! האם אני ארויח מזה משהו?? **לא בטוח בכלל!!!** אה... אבל מה תעשה עם כל הסיפורים המדהימים על מישהי שהפסידה מקום עבודה של 6000 שקל וקיבלה אח"כ עבודה של 18.000...?? אז ככה: הסיפורים האלו נכונים... אז צר לי לאכזב!!! שלא יהיו טעויות... ישנם כאלו שהפסידו מקום עבודה של 6000 וקיבלו עבודה רק של 4000 ויש כאלו שגם זה לא ושלל תהיה מופתע ואל תהיה לי בהלם... יש כאלו שראו ישועות בעיניים ויש כאלו שלא!!! ושאלו אחד לא יכחיש את העובדות האלו... לא תמיד רואים ישועות... ואם מישהו הבטיח לך ישועות וזה לא הלך... אז אתה מוזמן לבא אלי ואני מבטיח לך **שלא תמיד** יהיו ישועות... **נו... אז אם לא יהיו ישועות... אז... אז מה יהיה???**

פרשת כי תצא

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת ט' אלול התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:57	19:47	י-ם
18:55	19:45	ת"א
18:57	19:46	חיפה
18:55	19:45	ב"ש

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יש אנשים שהולכים לעשות חסד ויש כאלה שעושים חסד כשהם הולכים

בסתיו הבא כתבתי באוויזם בדרכם דרומה למשך החורף... **הבט בהם** וראה שלהקה תמיד עפה בצורת V... אולי כדאי שתחשוב מדוע הם עפים כך, כפי שגילה זאת המדע: ברגע שאחת הצפרים מכה בכנפיה היא יוצרת גורם עליו **לציפור הבאה** בעקבותיה. המעוף בצורת V של כל הלהקה מוסיף טווח טיסה הגדול ב 71% לפחות, מאשר אילו כל אווז היה עף לבדו. בני אדם שלהם כיוון משותף וחוש לקהילה, עשויים להגיע למקום אליו הם הולכים, יותר מהר ויותר בקלות כיוון שהם נעים עם הדחיפה **שהאחד נותן לשני**. כשהאווז נשמש מן הלהקה הוא לפתע מרגיש את הסחיבה וההתנגדות של הניסיון "לעשות זאת לבד"... ובמהירות חוזר ללהקה ומנצל את כוח העילוי של הציפור שלפניו.

נסיון הוא משהו שגורם לאנשים לעשות שיגאות חדשות במקום הישנות.

צריך האדם לבחון את עצמו תמיד מהו מצבו, אל מה הוא חושק? אם הוא חושק לדברים רוחניים הרי זה **סימן** שהוא מתקרב אל המטרה והתכלית הנעלה, אבל אם הוא **חושק לדברים ארציים**, הרי זה סימן שעדיין הוא עומד מרחוק.

בחודש אלול התיצב אחד מחסידיו של הרה"ק בעל ה"שפת אמת", **האדמו"ר מגור** זיע"א, לפני רבו. שאלה הייתה בפיו על אודות עניין מסחרי שנזדמן לפניו בימים האחרונים. התנצל החסיד שבא הוא בעניין זה לפני הרבי בחודש אלול, מפני שעתה היא ה"עונה" של **עסקה זו**. שמע בעל ה"שפת אמת" וזעק: "לא, עתה היא ה"עונה" של התשובה!" "עונה" של תשובה. זמן שבו אנו עורכים חשבון נפש על מעשינו שבכל השנה, מתאמצים ומשתדלים לשוב בתשובה שלמה. אל נא נסחף בימים אלה לעניינים אחרים, **אל נסח את לבנו** נזכור, זוהי עונה של תשובה!

אמנם סיבת החטא היא, הבריחה ממנו יתברך, האדם פונה עורף **ליוצרו** בורח מההתקרבות, דש עבירות **וגורם** שתתגבר תשוקת היצר המשתוקק לאנשים מסוג זה.

אך צרין האדם להיות זהיר מערמת היצר, אשר הוא השונא הגדול לאדם לגופו ונפשו, **וזה היא מתחבולו** אשר כוחו ורצונו לבלבל את האדם במחשבות ובדמיונות כזבים להפריע את מנוחתו **שעל ידי זה** יבטל אותו מתורה ומתפילות ח"ו.

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה

אין האדם חכם עד שיהיו בו שלוש מידות: שלא יבזה מי שהוא קטן ממנו בעודו דורש החכמה. ולא יקנא לבו במי שלמעלה ממנו בממון. ולא יקבל שכר על חכמתו.

מין דואה... הרב הקדוש רבי **מיכל מזלופטשוב**, הגיע ביום מן הימים לעיירה אחת כדי להשתהות בה מספר ימים. תושבי העיירה ששמעו על אודותיו גדולות ונצורות, **שבכל רוח הקודש הוא** ומכיר בפני אדם כל מעשיו, סחו ביניהם, שצריכים לחזור בתשובה שאם לא, עלולים הם לבוש ולהיכלם בפניו... **נכנס אחד התושבים** אל הרבי, לקבל שלום, ומפני שהתביש ממנו, שם מגבעתו על פניו, שלא יכיר במעשיו... **הביט בו הצדיק** ואמר: "עין שמסוגלת לחזור ולראות מבעד לבשר, גם מגבעת אינה חוצצת בפניה..."

כל הפורש מן המוסר כפורש מן החיים

פעם הייתי גוש חֶמְר. אדום, בוצי, לא נעים למגע ואז הגיע הגרוע מכל. הוכנסתי לתנור לוהט. מימי לא חשתי חום שכזה. לא הבנתי מה המגמה, למה הוא **שורף אותי**. חשתי שחום חודר לתוכי ומשנה את מהותי. כבר לא היה לי כוח לצעוק. הוא בקושי שמע אותי, ורק אמר: 'המתן, עוד לא סיימתי איתך!'. אבל זה לא נגמר. ריח חריף של צבע אפך אותי, כשהוא החליט לצייר על גבי. הריח היה נורא, אבל הוא לא הניח לי, שעות ארוכות ישב וצייר. ורק אמר: 'המתן, עוד לא סיימתי איתך!'. ואז שוב הוא הכניס אותי שוב לתנור, אז נפתחה דלת התנור. האיש אחז בי בעדינות באותה צבת ברזל, ושוב הניח אותי מול החלון הפתוח, נותן לי להתאושש מכל מה שעבר עלי. לאחר שעה קלה שב, קריאת התפעמות עלתה מפיו. 'מדעים!', אמר, והלך להביא מראה. הוא סובב אותי מול המראה, נותן לי לראות ולהתרשם מהמראה החדש. התקשיתי להאמין שזה אני, ידעתי שאני גוש חֶמְר אדום ופשוט. לא ידעתי שיש בי **יופי מדהים** כל כך. התרגשתי. 'רציתי שתדע', פנה אלי ואמר, 'לכון שזה לא נעים שלשים אותך, אבל אם הייתי משאיר אותך שם, במקום שבו גדלת, ללא ספק בעוד ימים מספר, היית מתייבש, מתפורר והופך לחתיכות עפר חסרות משמעות. אילו עצרתי את הגלגל כשחשתי שחזרתי, אילו פסקתי אז מלעצב אותך, היית מתרסק לרסיסים. אני יודע **שהיה לך קשה** בתנור הלוהט, אבל אם לא הייתי מעביר אותך את התהליך ההכרחי הזה, היית נסדק מהר מאוד. גם אדי הצבע שגרמו לך לתחושת מתוק היו הכרחיים, תאר לעצמך, כמה אפורי ומשעמם היית נראה אם לא הצבע שהוספתי לך. והפעם האחרונה, הקשה מכולם, כחשבת שאתה מת בתוך התנור, זה היה הפיניש. פשוט לאחז את הכול, לחזק את כל מה שעשינו, לוודא שהיופי יתקיים, עכשיו אתה נראה בדיוק מה שחשבת שאפשר להוציא ממך, כשראיתי אותך כגוש חֶמְר!'.

אין אדם נבחן בניסין כשאין לו **יכולות לעמוד בו**. ובסופו של דבר כאשר אדם עובר את אותו הניסיון לפעמים מרצונו ולפעמים על כורחו. הניסיון פשוט מרומם אותו. (העורך)

העלון לעילוי נשמת: הרב **מנחם מנשה** זצ"ל הרב **יוסף חיים** זצ"ל זכותם תגן עלינו

גדר התפילה

הוא כשאתה מתפלל דע לפני מי אתה מתפלל, **כן לדעת** "מה אתה מבקש בתפילתך וזה הוא הפירוש אל תעש תפילתך קבע, רק רחמים ותחנונים (אבות ב"א)

לאהוב את השני

זו מצווה הדורשת לימוד. **איך בדיוק מקיימים** "ואהבת לרעך כמוך"? ומהי בעצם אהבה בכלל? איך אוהבים את השני? אולי לכן נוספה המילה "כמוך". בדיוק כמו שאתה אוהב את עצמך ופחץ רק בטובתך. כך בדיוק תתייחס לחברך, ותחפוץ בטובתו. לא סתם טובה **מן השפה ולחוץ**. אלא טובה **שלימה ואמיתית**, כזו שאם אתה היית הפחץ בה. כאשר אדם מתבונן **איך יוכל להטיב** עם השני ובכלל זה כל ענפי החסד הכלולות ב"גמילות חסדים", עשיה לשני של כל מה שהיית מצפה אתה שיעשו עבורך, כמו "ביקור חולים", "ניחום אבלים" וכו'. ומאיך מניעה של כל נזק או רע שיכול לבוא על החבר. **הבנה זו** במהות מצוות ה"אהבה", תסייע להבין מצוות רבות הקשורות זו בזו, ובכללן גם המצווה להוכיח את השני כאשר אינו נוהג כראוי, וכמובן **על פי כללי ההלכה**, כי רצון אמיתי בטובתו של השני, כולל גם רצון להטיב עם נפשו, ולמנוע ממנה רע.

כי תצא מחנה על אויבך

לא תצא אלא במחנה (ספרי) התנאי הראשון לניהול מלחמה הוא, שלא להיות מפולגים ומפורזים, כי אם להיות מחנה מאוחד ומלוכד-שכן רק אז יש סיכויים לנצחון.

אל תדחה למחר, שינוי שתוכל לעשות כבר היום

מורה מבקש מתלמיד לכתוב חיבור שיקול את המילים "אמא יש רק אחת".

תלמיד שובב כתב חיבור: "אתמול אמא שלי ביקשה ממני להביא לה שלוש ביצים. הלכתי למקרר, פתחתי אותו וצעקתי: "אמא... יש רק אחת..."

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

אדם יכול להיות ללא אויר דקות ספורות ללא מים מספר ימים ללא אוכל מספר שבועות וללא מחשבות חדשות שנים רצופות

צדיק בוזר...

צרה נתכה על ראשו של אחד מעשיי למברג בבתו המוצלחת, נכנס רוח רע, רחמנא לצלן. הלך עמה האב האומלל לרבי **דוד הלוי**. בעל "טורי זהב".

בהיכנסם לבית הגאון, הפכה החולנית את פניה מעם פניו הקדושות ואמרה: "בשמים מחשיבים מאוד את הגאון בעל 'טורי זהב'".

כיון ששמע הגאון את דבריה, נענה ואמר: **"אם כן הוא, שמחשיבים אותי בשמים, הריני גוור על הרוח שיצא מיד מן הנערה!"** והרוח מיד יצאה!!!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

מרגלא בפומיה דהמקובל הצדיק רבי מאיר **אבוהצירא** זצ"ל שמקור הקדושה הוא בעיניים ורמזו לכך בפסוק **איה הקדושה הוא בעינים**, היכן הקדושה נמצאת? בעיניים, אדם ששומר את עיניו בקדושה הקב"ה נמצא איתו, מגן ושומר עליו מכל פגע, ועינים עיניו מראות בָרַע, הוא מרומים יִשְׁכַן... מַלְךְ בִּפְיוֹ תְּחִינָה עֵינֶיךָ.

את העיניים צריך לשמור מכל משמר שלא להסתכל הלילה בדברים אסורים, כיון שהכל תלוי בעיניים, עיני עיני יִרְדָּה מִים (איכה א, טז), הסתכלות אחת לא נכונה כבר יכולה להוריד את האדם, וְעֵשִׂית מַעֲקָה לַגִּפְתָּ (דברים כב) – אלו העיניים, הכספה ותשמור אותם היטב, מדוע? כי יִפֵּל הַנֶּפֶל מִמְּנוּ... משם יכולה להיות הלידה ירידה גדולה, וְרֵאִית בְּשַׁבְיָה, תחילה מעידת האדם היא בראיה, ולהיפך אדם ששומר את עיניו זוכה שהקב"ה נמצא עמו ומגן עליו, וְלֹא יִרְאָה בְּךָ עֵרֹת דָּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ (דברים כג, טז).

ונספר, בחור מיישיבת "הנגב" בנתיבות נסע באוטובוס והתיישב באחד המושבים לבדו, לאחר כמה דקות עלתה אשה שהתלבשה בחציפות ובחוסר צניעות והתיישבה לידו. הבחור רצה לשמור על קדושתו ולא להיכשל בעיניו ומיד עבר להתיישב במושב האחורי של האוטובוס, ולאחר מספר דקות נפלה עליו תרדמה פתאומית ובחלום הוא שומע קול מדבר אליו ומודיע שיש מטען חבלה מתחת למושביו באוטובוס, ועליו להתריע על כך במהרה.

התעורר הבחור בבהלה, ומיד רץ להודיע על כך לנהג, שהזמין מיד את אנשי החבלה שניטרלו את מטען החבלה ברגעים האחרונים. לאחר כמה ימים ניגש חבלן המשטרה אל הצדיק **הבבא סאלי זצ"ל וסיפר לו בגאווה שניטרל את מטען החבלה והציל אוטובוס שלם, אך הרב דחה דבריו ואמר שלא המשטרה הצילה את אנשי האוטובוס, אלא אותו בחור ששמר את עיניו הוא זה שהציל את כולם!**

יהי רצון שנזכה להרבות קדושה וטהרה בעם ישראל ונזכה בקרוב לגאולה השלימה. אמן.

הכנסת אורחים מופלאה

הגאון רבי **יעקב טולדיאנו** זצ"ל מצרפת

דבק מאוד במצות הכנסת אורחים. **תקופה ארוכה** ארך בכבוד רב יהודי קשה יום מארץ ישראל, שהתנהגותו מורה ונחשב בעיני עצמו לתלמיד חכם.

יום אחד הלך אחד התלמידים לבית הרב ומצא **שהבית סגור**, ועל הדלת היה מוצמד פתק שכתב הרב לאותו יהודי בידיו, בלשון הקודש, פנה אליו בתארי כבוד, והתנצל שהוא נאלץ לנסוע בדחיפות לכמה שעות, כתב לו, **שהשאיך** מאחורי הבית דלת פתוחה, **סעדו מוכנה**, ויכול הוא לשהות בבית כל זמן שיחפוק...

להצלחה וישועה בכל התחומים

יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

יום אחד ראה הרב"ק מקוצק זיע"א את אחד

החסידים עומד ומתפלל בכונה קריאת שמע: "ואהבת". **קרא לו הרבי** להדרו ושאל: "אמור את האמת, כאשר הנך אומר: 'ואהבת את ד' אלקיך' – את מי אתה אוהב, את אלקים או את עצמך?"

הן אם אדם אוהב דג, ולכן אוכל אותו, **האם את הדג הוא אוהב?** הרי את עצמו הוא אוהב! אף אתה, שאהבתך לאלקים היא בעצם **אהבה עצמית**, כיון שהנך מצפה ממנו לטובת הנאה בעולם הזה או בעולם הבא! **עליך לאהוב את ד' באמת!**

חברת הנדיב מציאה גדולה,

וחברת הנבל חרטה.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת רובי, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעילה בת עזיה, כרמלה בת סעדיה, סעדיה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבב, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דוה, יפה בת לאה **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

כותרחים את אלול עם סטנדר חדש...
בעלי עסקים? מוכר דירה? מחפש דירה להשכרה?

יש לכם במה מוכרזית

הסטנדר

עלון פרסום המופץ מידי שבוע בכל המקומות המרכזיים בביתר עלית כעלון וגם כמודעת לוח. עכשיו, זוהי ההזדמנות שלך להיחשף לאלפי התושבים במחירי היכרות.

לפרטים, ולהזמנת פרסום, חייג עכשיו:

050-2226007

אם ברצונכם לקבל את הגיליון במייל כל שבוע לפני כולם, שילחו את המילה צרף למייל: s0502226007@gmail.com

שירות מהיר ואיכותי

משלוחים לכל חלקי העיר

מחזורתנים

את ההזמנות תשאירו עלינו...

1,000 הזמנות + 200 הזמנות קטנות לחתן או לכלה + מדבקות "מזל טוב"

במחיר מיוחד של 600 ש"ח בלבד!

(אפשרות לעיצוב בתוספת מחיר, ניתן לקבל קטלוג דוגמאות במייל)

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

קצת כסף / מאות / חזרות / מקצים / למופע / מהמחיר / מלימון / דפוס / ספידי!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>